

1898 Ch2

2000

Եւ զիս իմ որոյնն շարժանքս , եւ
 Ստորանք իմ կարեցին շտրժի օրհնութեա

Սուրբ Դավիթ
Լ

Ը Լ Ե
Ե Լ Լ Լ

այլ՝ որ ոչ գնաց ՚ի
խորհուրդս ամբա

րըշտաց . ՚ի ճանա

պարհի մեղանորաց նա ոչ եկաց .

և յաթոռս ժանդից ոչ

ներստան :

Լ՝յլ յօրէնս ան էն կամք նորա ,
 և յօրէնս նր խորհեացի նա՛ի տը՛ւէ
 և՛ի գիշերի . և եղիցի նա՛ ոպ ծառ
 որ տընկեալ է ՚ի գնացս ջուրց :
 Ար զպտուղիւր ՚ի ժամու տացէ
 և տերեւ նր մի՛ թափեացի . և զամ
 զոր ինչ արացէ՝ յաջողեացի նմա :
 Ա՛ջ այսպէս էն անբարիշտք և ո՛չ
 այնպէս . այլ որպէ՛հ հողմ զփոշի՛ զոր
 հոսէ ՚ի վերայ երեսաց երկրի :
 Ա՛յ այսորիկ ո՛չ յարիցեն անբա-
 րիշտք ՚ի դատաստան . և ո՛չ մեղա-
 ճորք ՚ի խորհուրդս արդարոց :
 Քանզի ճանաչէ ան զճանապարհս
 արդարոց . ճանապարհք անբարըշ-
 տաց կորիցեն :

Լ՝նվերնա գիւր ՚ի յեբրայեցիսն . Լճիւն
 սոստ ընդ մի համար էն թ :

Թ՛նդէր խռովեցան հեթանոսք ,
 և ժողովուրդք խորհեցան ՚ի սը
 նոտիս :

Յանդիման եղեն թագաւորք երկ
 րի

րի , և իշխանք ժողովեցան իմֆասին
վստն և վասն օծելոյ նորա :

Խըզեսցուք զկապանս նոցա , և ըն
կեսցուք ՚ի մէնջ զլուծ նոցա :

Բընակեալն յերկինս ծիծաղեսցի
զնոքօք , և տր արհամարհեսցէ զնս :
Յայնժամ խօսեսցի ընդ նս բար
կուծք իւրով , և սրտմտութեամբ
իւրով խռովեցուցէ զնոսա :

Եւ կացի Թադաւոր ՚ի նըմանէ ՚ի
վերայ լերին սիօնի սրբոյ նորա , ՚ի
պատմել զհրամանս տն :

ՏԻ ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու ,
և ես այսօր ծնայ զքեզ :

Խնդրեա՛ յինէն և տաց քեզ զհէ
թանոսս ՚ի ժառանգութի և իշխա
նուի քեզ ընդ ամ ծագս երկրի :
Հովուեսցես զնոսա դաւաղանաւ
երկաթեաւ . որպէս զանօթ բրտի
փշրեսցես զնոսա :

Եւ որ Թադաւորք զայս ՚ի մի՛տ ա
ռէք . և խրատեցար ուրք ամենեքեան :

ոյք դատէք զերկիր
 Ծառայեցէք ան երկիւղիւ , և ցըն
 ծացէք առաջի նր դողութք :
 Բնկալարուք զնորաւ նորա՝ զի մի
 բարկացի Թոր , և կորնչիցիք ՚ի ճա
 նապարհացն արդարութեան :
 Ի ժամանակի յորժամ բորբոքեսցի
 բարկութիւն նորա
 Երանի ամենեցուն ոյք յուսացել
 են ՚ի Թոր :

✠ Սողոմոն Ղաւմի . ՚ի ժամանակի շի փո
 խոցեալ էր նա յերեսացն աբիսողոմոյ
 որդւոյ իւրոյ : Գա

ՏԻ՛ զի բազում եղեն նեղիչք իմ
 և բազումք յարեան ՚ի վր իմ :
 Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ թէ
 չիք փրկուի սորա առ Թոր իւր :
 Եւ յու Թոր օգնական իմ ես , փառք
 իմ և բարձրացուցիչ զլիսոյ իմոյ :
 Զայնիւ իմով ես առ Թոր կարդացի
 և լըւաւ ինձ ՚ի լեռնէ Խբյ իւրմէ :
 Ես ննջեցի և ՚ի քուն եղի , զար
 Թեայ

Թեայ՝ և ար ընդունելի իմ է։
 Այնպէս ես իբրեւորոր զո-
 րաց նոցա, ոյք շուրջնակի պա-
 տեալ պաշարեալ պահելն զիս
 Արի՛ ար և փրկեա զիս ամ իմ, զի
 դու հարեւր զաման ոյք էին ընդիս
 Թշնամութե՛ն ի տարապարտուց, և
 զառամունս մեղաւորաց փշրեացես
 Տեառնդ է փրկուի ի վերայ Ժողո
 վրդեան քո օրհնութիւն քո

𐌸𐌹𐌳𐌹𐌸𐌹𐌸𐌹𐌸𐌹𐌸 𐌸𐌹𐌳𐌹𐌸𐌹𐌸𐌹𐌸𐌹𐌸
 𐌸𐌹𐌳𐌹𐌸𐌹𐌸𐌹𐌸𐌹𐌸 𐌸𐌹𐌳𐌹𐌸𐌹𐌸𐌹𐌸𐌹𐌸

Կարդալ իմում լընար ինձ
 ամ ըստ արդարուէ . ինչ
 զուեանէ ինձ անդորր ա
 րարեր . ողորմեա՛ ինձ և լիւր աղօ
 թից իմոց:

որ սրբոյ իւրում . և տէր լընիցէ
ինձ 'ի կարդալ իմում առնա :

Բարկանայք և մի' մեղանչէք . զոր
ինչ ասէք 'ի սիրոս ձեր , յանկո
ղինս ձեր զղջացարո՛ւք :

Մատուցէք պատարագս արդարու
Թեան , և յուսացարո՛ւք 'ի օր :

Բազումք ասէին Թէ ո՞ցուցցէ մեզ
զբարութի օրն . նշանեցա՛ւ առ մեզ
լոյս յերեսաց քոց . և ետուր ուրա
խութիւն սրտից մերոց :

'Ի պտղոյ ցորենոյ՝ գինոյ՝ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութե՛ք յայս և 'ի սոյն ննջեա
ցուք և զարթիցուք . զի դու օր
միայն առանձին յուսով քով բնա
կեցուցեր զմեզ :

Ք'Ի կողարած վասն ժառանգութիւն ,
Սուրբ 'Իսա՛կ : Ե :

Բանից իմոց ո՛ւնկնդիր տէր , և 'ի
մի' տ առ զաղաղակ իմ :

'Նայեա՛ 'ի ձայն աղօթից իմոց՝ Թա
գաւոր իմ և անձ իմ :

Եւ զքեզ աղաչեմ Կորնէլիոս
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով

Ո՛րք Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով

Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով

Ո՛րք Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով

Ո՛րք Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով

Ո՛րք Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով

Ո՛րք Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով
Եւ Կորնէլիոսի խնամքով

նոցա , և լեզուօք իւրեանց նենդա
ւորք եղեն

Դատեա՛ զնոսա անձ՝ զի անկցին ՚ի
խորհրդոց սրբոց իւրեանց . ըստ
բազում ամբարշտութեան նոցա՝
մերժեա՛ զնոսա , զի դառնացուցին
զքեզ :

Ուրախ լիցին անքն ոյք յուսացեալ
են ՚ի քեզ . յաւիտեան ցնծացեն
և բնակեսցիս դու ՚ի նոսա :

Պարծեսցին ՚ի քեզ սիրելիք ան-
ո՛ւան քո՝ զի օրհնեսցես դու զսր-
գարն անոր . ոպ զինու հաճութիւն
պատկեցեր զնոսա :

Ահա արած ընդ օրհնութեան , սաղմոս
Դաւիթ : Պ :

ՏԻ՛

մի՛ սրբամբրութեամբ քով
յանդ իմաներ զիս , և մի՛ բար-
կութբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեա՛ ինձ անոր՝ զի հիւանդ եմ
ևս . բըժշկեա՛ զանձն իմ , զի խռո-
վեցան ոսկերք իմ :

Լնձն իմ յոյժ խռովեցաւ , և դու
տը մինչև յերբ :

Դարձ տը և փրկեալ զանձն իմ . կե
ցո՛ղիս տը ըստ ողորմուէքում :

Օ ի ոչ ոք է որ 'ի մահու յիշէ ըզ
քեզ . կամ 'ի դժոխս խոստովան
առնիցէ առ քեզ :

Ստատակեցայ ես 'ի հեծուծեան
իմում , լըճացի զամենայն գիշեր ըզ
մահիճս իմ . և արտասու՛նք իմովք
զանկողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն
իմ . և մաշեցայ ես 'ի վերայ ամ
թշնամեաց իմոց :

Իբաց կացէք յինէն ամենեքեան՝
ոյք գործէք զանօրէնութիւն :

Լըճա՛ւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ , լը
ճա՛ւ տը աղօթից իմոյ , և տը զխըն
դրու՛ածս իմ ընկալա՛ւ :

Լմաջեսցեն և խռովեսցին յոյժ
ամ թշնամիք իմ . գարձցին յետս
և ամաշեսցեն յոյժ վաղվաղակի
և խռովեսցին :

Ա Սուրբ Վահագն զոր տառց վրան բռնեցի
սոստաց որդւոյ յեկեղեցւոյ Լ

Տիմ իմ ի քեզ յուսա
ցայ փրկեալ զիս. և յամ
հալած չաց իմոց ապրե
ցո՛ զիս:

Վառցի երբեք յափշտակիցե որս
առիւծ զանձն իմ. ոչ ոք իցե որ փր
կիցե, և ոչ այն որ ապրեցուցանիցե:
Տրտմ իմ թէ տրարի զայս, և թէ
իցեն անօրէնութիւնք ի ձեռս իմ:
Թէ հատուցի երբեք այնոցիկ՝ ոյք
հատուցին ինձ չար, անկեայց և ես
՚ի թշնամեաց իմոց ընդդռնայն:
Հալածեացե ապա թշնամին զանձն
իմ, հացե և կոխեացե յերկիր ըզ
կեանս իմ, և զփառս իմ ՚ի հող
բնակեցուցե:

Լ. ըն՝ ար բարկութիւնքով, և բարձր
լէր ՚ի սպառիլ թշնամեաց իմոց:
Օ, արթիր արտմ իմ ՚ի հրամանս
քո զոր պատուիրեցեր. և ժողովք

Ժողովուրդոց շուրջ եղիցին զքեւ
Վ Խայտորիկ ի բարձունս դարձաւ Թոր
և Թոր դատէ զԺողովուրդս իւր
Պատ արա ինձ Թոր՝ ըստ արդարու
Թեան իմում , և ըստ անբժուածի
իմում որ յիս :

Վատարեսցին չարիք ի վր մեղաւո
րաց , և յաջողեսցես դու արդարոյ :
Որ քննէ զսիրտս և զերիկամունս
անձ արդար . յիրաւի է օգնութի
յայ՝ որ ապրեցուցանէ զայնոսիկ
ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Լ՜Է դատաւոր արդար՝ հզօր և եր
կայնամիտ . որ ոչ ածէ զբարկու
թիւն իւր զօրհանապազ :

Լ՜պա թէ ոչ դառնայք առնա , ըզ
սուր իւր սրեալ է՝ և զաղեղն իւր
լարեալ . և ինմա պատրաստեալ է
զանօթս մահու . և վնետս իւր
այրեցելովք է գործեալ :

Լ՜հաւասիկ երկնեաց զանօրէնու
թիւն , յղացու զցաւս և ծընաւ
զանիրաւութիւն :

Գաւլբն զոր փորեաց և պեղեաց ,
'ի նոյն անկցի 'ի խորխորատ՝ զոր և
գործեաց :

Դարձցին ցաւք 'ի գլուխնորա ,
'ի վերայ գագաթանն նորա անօրէ-
նութիւնք իւր իջցեն :

Խոստովան եղէց տեառն ըստ ար-
դարուէ նորա , և սաղմոս ասացից
անուան տն բարձրելոյ :

✠ 'Ի խորութ 'ի վերայ հնչոնայն՝ Սողոմ
Դաւիթ : Բ :

Տըտը մեր՝ զի սքանչելի է անուն
քո՝ 'ի վերայ ամերկրի :

Համբարձաւ մեծ վայելչութի քո
'ի վերոյ քան զերկինս . 'ի բերանոց
մանկանց տրղայոց և ըստընդեայց
հաստատեցեր զօրհնութիւն :

Այն թշնամեաց քոց տը՝ զի եղծցի
թշնամին և հակառակորդն :

Տեսից յերկինս զգործս մատանց
քոց . զլուսին և զաստեղս զորս
դու հաստատեցեր :

տաղմոս ասացից անուան տեառնդ
բարձրելոյ

Ի դառնալ յետս Թշնամեաց իմոց՝
տկարացին և կորիցեն յերեւոյքոց։
Լ՛րարեր զդատաստանս իմ և զի-
րանունս . նստար յաթոռ դատա-
ւոր արդարութեան :

Սաստեցեր ՚ի հեթնոսս՝ և կորեան
անբարիշտն . զանունս նոց ջնջեցեր
յաւիտեանս յաւիտենից . և Թշնա-
մոյն զէն՝ պակասեաց մինչ իսպառ։
Օ՛, քաղաքս աներեցեր, և կորեան
յիշատակնոցա աղաղակաւ :

Լ՛ճ կայ և մնայ յաւիտեանս . պառ-
րաստ արար զաթոռ իւր ՚ի
դատաստանիս

Ինքն դատէ զաշխարհս արդարութե-
ւ և զժողովուրդս իւր ուղղութե-
ւ։ Նզե տր ապաւէն տնանկի . օգնա-
կան ՚ի նեղուե ՚ի դէպ ժամանակի։
Յուսասցին ՚ի քեզ ամբն ոյք գի-
տեն զանուն քո . զի ոչ Թողցես
զայնոսիկ ոյք խնդրեն զքեզ տէր։

Սաղմոս ասացէք տեառն՝ որ բնա-
կեալն է 'ի սիօն . պատմեցէք 'ի հե-
թանոսս զգործս նորա:

'Ի խնդրել զարիւն նոցա՝ յիշեց . և
ոչ մոռացաւ տր զաղօթս տնանկաց:
Ողորմեա՛ ինձ տր՝ և տէս զխոնար-
հուծիւն իմ 'ի թշնամեաց իմոց .
ո՛ր բարձր արարեր զիս՝ ի դրանց
մահու:

Ոպ պատմեցից զամ օրհնութիս քո
'ի դրուես դասեր սիօնի՝ և ցնծա-
ցայց 'ի փրկութեան քում:
Բնկլան հեթանոսք յապականու-
թեան իւրեանց զոր արարին . և
որոգայթ զոր թագուցին՝ առցէ
զոտս նոցա:

Ճանաչի տր յառնել ըզ դատաս-
տանս իւր . և 'ի գործս ձեռաց իւ-
րեանց կապեսցին մեղաւորք:
Վարձցին մեղաւորք անդրէն 'ի
դժոխս . և ամ հեթանոսք որք մո-
ռացան զամ:

Ոչ իսպառ մոռանայ տր զաղքատն .
Բ

Համբերութիւն տընանկաց մի՛ կը
րիցէ իսպառ :

Ա՛րի՛ տըր՛ և մի՛ զօրասցի մարդ . դա
տեսցին հեթանոսք առաջի քո :

Կաց՛ տըր՛ և օրէնս դիր ՚ի վերայ
նոցա . և ծանիցեն հեթանոսք
թէ մարդիկ են :

Բնդէր տըր կացեր ՚ի հեռաստանէ .
անտես արարեր՛ ՚ի դէպ նեղութե
ժամանակի :

Յամբարտաւանիլ անբարըշտին ,
այրի աղքատն . արգելցին ՚ի խոր
հուրդս իւրենց զոր և խորհեցան :
Օ՛ ի գովի մեղաւորն ՚ի ցանկութի
անձին իւրոյ . որ զրկէն , ևնա գովի :
Իսկ ընդէր բարկացոյց մեղաւորն
զնձ . ըստ բազում բարկութեան
իւրում թէ ոչ խնդրի :

Ա՛հ է նձ առաջի աչաց նր . պիղծ
են ճանապարհք նր յամ ժամ :

Բարձեալ են իրաւունք յերեսաց
նորա . ՚ի վերայ ամենայն թշնամեաց
իւրոց տիրեսցէ :

Լսաց ի սրտի իւրում թէ ոչ սասա
 նեցայց յազգէ յազգ առանց չարի։
 Լինի՞ծ իւրք և դառնութիւն և նեն-
 գութ լի է բերան նոր . և ի ներքոյ
 լեզուի նոր՝ ցաւք և վաստակք։
 Եւստի դարանեալ ընդ մեծամեծս
 ի գաղտնիս՝ սպանանել զամբիծն։
 Լէք նորա ի տնանկս հային . դա-
 րանի ի գաղտնիս որպէս առիւծ ի
 մորւոջ իւրում։

Դարանի յափշտակել զալքատն,
 յափշտակել զալքատն և ձգել զնա
 Յորոգայթ իւր խոնարհեցուսցէ
 զնա . խոնարհեցի՛ և անկցի ի տի-
 րել իւրում ի վերայ տնանկաց։
 Լսաց ի սրտի իւրում թէ մոռու-
 ցաւ անձ . դարձոյց զերեսս իւր զի
 մի՛ տեսցէ իսպառ։

Լորի՛ տր անձ իմ բարձր եղիցի ձեռն
 բո . և մի՛ մոռանար զտնանկս։
 Իսկ ընդէր բարկացոյց անբարիշ-
 տըն զանձ, զի ասաց ի սրտի իւր-
 ում թէ ոչ քննի։

Տեսանես դու զնա 'ի ցաւս՝ և 'ի
սրտմշտութիւնս հայիս . 'ի քեզ թո
ղեալ է աղքատն . և որքոյն դու
ես օգնական :

Խորտակեսցի բազուկ մեղանորի
և չարի . խնդրեսցին մեղք նորա՝
և նա մի՛ գտցի :

Տ՞ր թաղանոր յաւիտեանս յաւի
տենից . կորիցեն հեթանոսք
յերկրէ նորա :

Օ , ցանկութիւն տնանկաց լըւաւ
տէր . 'ի պատրաստութիւն սրտից
նոցա հայեցաւ ակն քո :

Դատ առնել որքոյն և տնանկի .
զի մի՛ ևս յաւելցի մարդ 'ի մեծաբա
նել իւրում 'ի վճռեւսաց երկրի :

Նախորդած Սուրբ Դավիթ :

Ժ
ՏՐ՝ յուսացայ՝ որպէս ասի
ցէք ցանձն իմ փափոխեաց
'ի լերինս ոպ ճընճղուկ :

Օ ի ահա մեղաւորք լարեցին զս
ղեղունս իւրեանց . պատրաստ ա
րարին զնետս ՚ի կապարձս . ձգել
ընդ խաւար զայնոսիկ ոյք ուղիղ
են սրտիւք :

Օ ի զոր դու շինեցեր , նոքա աւե
րեցին . իսկ արդարն զի՛ արար :
ՏԻ՛ ՚ի տաճար սուրբ իւրում . Թը
յերկինս յաթոռ իւրում :

Լ. Էք նր՛ ՚ի տնանկս հային . արտեւ
անուռք նր՛ քննեն զորդիս մարդկնս :
ՏԻ՛ քննէ զարդարն և զանբարիշտն
որ սիրէ զմեղս , ատէ՛ զանձն իւր :
Տեղասցի՛ ՚ի վերայ մեղաւորաց որո
գայթ . հուր և ծծումբ . այս մըր
րիկ՛ բաժին բաժակի նոցա :
Լ. րդար է Թը և զարդարուի՛ սիրէ .
զուղղուլթի՛ տեսանեն երեւք նր :

Սուրբ Վահագն : ԺԼԷ

Լ. պրեցո՛ զիս տէր՛ զինընազեաց
սուրբ . նընազեցան ճմարտուլթիք
յորդւոց ՚ի մարդկանէ :

Ինանիր խօսեցաւ այր ընդ ընկե
 թի իւրում. շրթամբք նենգաւն
 րօք սրտէ՝ ի սիրտ խօսեցաւ.
 Սատակէ տր զամ շրթունս նեն
 գաւորս՝ և զլեզուս մեծաբանս.
 Այք ասացին՝ զլեզուս մեր մեծ
 արասցուք. շրթունք մեր առ մեզ
 են, և արդ մեր ուլ է տր.
 Ստան տառապանաց ալքատին և
 հեծութեան տնանկին՝ այժմ յա
 րեւոյց ասէ տր. եղից զիրկուհիմ
 և համարձակեցայց ինն.
 Խանք տն են բանք սքք. որպէս
 զարծաթ ընտրեալ և փորձեալ
 յերկրէ. սրբեալ և պարզեալ
 եօթնպատիկ ի հողոյ.
 Դու տր պահեցեր զմեզ. և ապրե
 ցուցեր զմեզ յաղօք յայսմանէ
 մինչև յաւիտեանս.
 Եւ ըրջանակի անբարիշտք շրջին
 ըստ բարձրութեան բում. մեծ
 արասցես դու զորդիս
 մարդկանս.

Սուրբ Դավիթ: ԺԳ:

Մինչև յերբ ՏԻ մոռանաս զիս
խաղառ . մինչև յերբ դարձու
ցանես զերեսս քո յինչն:

Մինչև յերբ դնեմ զհորհուրդս
յանձն իմ . և ցաւք սրտի իմոյ
զաւուրս:

Մինչև ցերբ բարձրանայ Թշնա
մին 'ի վԾ իմ . նայեաւ և լուր ինձ
տր ամ իմ:

Ի զյս տուր տր աչաց իմոց՝ զի մի
երբէք ննջեցից 'ի մահ:

Մի՛ ասասցէ Թշնամին՝ Թէ յաղ
Թեցի նրմա . կամ նեղեցք իմ ցըն
ծասցին Թէ ես սասանեցայց:

Ես յողորմութիւնս քո տր յուսա
ցայ . ցնծացաւ սիրտ իմ 'ի վրկու
Թեան քում . օրհնեցից զտր զբա
րերարդ իմ:

Սուրբ Դավիթ: ԺԴ:

Եւ ապա անդգամս 'ի սրտի իւրում
Թէ ոչ դոյ ամ:

Ապականեցան և պղծեցան յանօրէնութեան իւրեանց, և ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն:

Տը յերկնից նայեցաւ յամորդիս մարդկան, տեսանել թէ իցէ՞ որ իմաստուն որ խնդրիցէ զամ:

Ամենեքեան խոտորեցան իմբասին և անպիտանացան:

Աչ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն, և չէ՞ որ մինչև ՚ի մի:

Ապ ոչ ծանիցեն ամենեքեան՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն:

Այք ուտէին ըզ ժողովուրդ իմ որպէս կերակուր հացի, և առ Թոր ոչ կարդացին:

Անդ երկիցեն զերկիւղ ուր ոչ իցէ երկիւղ, զի Թոր է յազգս արդարոց:

Օ խորհուրդ աղքատին յամօթ աւրարին, զի Թոր է յոյս նորա:

Ո՛տացէ՛ ՚ի սիօնէ ըզ վերկութիւն իսէլի, ՚ի դարձուցանել Թոր ըզ դերուի ժողովրդեան իւրոյ, ցնծաւցէ յակօբ՝ և ուրախ եղիցի իսրէլ:

Ի հոգորոծ Սուրբ Դավիթ
ԺԴ:

Ո՛վ կացցէ 'ի խորանի
քում. կամ ո՛վ բնակես
ցի 'ի լեառն սբ. քո:

Ար գնայ անբիծ, գործէ զարդա-
րութիւն, խօսի զճշմարտութիւն
'ի սրտի իւրում:

Ար ո՛չ նենգաւորեաց լեզուաւ իւ-
րով, և չար ընկերի իւրում ո՛չ արար
'Նախատինս 'ի մերձաւորաց նա ո՛չ
առնու. արհամարհեալ է առաջի
նորա չարագործն:

Օ երկիւղածս տեառն փառաւոր
առնէ. որ երգնու ընդ ընկերի
իւրում և ո՛չ սրտէ:

Օ արծաթ իւր 'ի վարձու ո՛չ տայ.
և կաշառս 'ի վերայ իրաւանց ո՛չ
առնու. որ զայս արասցէ, նա՛ մի՛
սասանեսցի յաւիտեան:

Սուրբ Դավիթ ԺԺ:

Պահեա՛ զիս անձ իմ, զի ես 'ի քեզ

յուսացայ • ասացի ան՝ ար իմ ես
դու • և բարիք իմ ինձ ՚ի քէն են :
Աբց քոց որք են յերկրի քում, ըս
քանչեւ յարրեր զամ կամս իմ ՚ի նա
Յաճախեսցին հիւանդուիք նոցա,
յեւ այսորիկ ապա վաղվաւեսցին :
Ա՛ջ ժողովեցայց ՚ի ժողովս նոցա
արեանց • և ո՛չ յիշեցից զանունս
նոցա ՚ի շրթունս իմ :

Տէր բաժին ժառանգութե իմոյ՝
և բաժակի իմոյ դու ես, որ այս
րէն դարձուցանես ըզ ժառանգու
թիւն իմ յիս :

Ս իճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս •
և ժառանգութի իմ հաճոյ եղև ինձ :

(Օրհնեցից զտր որ իմաստուն արար
զիս • մինչ ՚ի գիշերի ևս խրատեցին
զիս երիկամունք իմ :

Յառաջագոյն տեսանէի զտր առա
ջի իմ յամ ժամ • զի է ընդաջմէ
իմմէ՝ զի մի՛ սասանեցայց :

Ս անս այսորիկ ուրախ եղև սիրո
իմ և ցընծացաւ լեզու իմ • ևս և

մարմին իմ բնակեացի յուսով:

Օ ի ոչ թողցես զանձն իմ ՚ի դը
ժոխս, և ոչ տացես սրբոյ քում
տեսանել զապականութիւն:

Զ ուցեր ինձ զճանապարհս քո կե
նաց. լցուցեր զիս ուրախութեմբ
երեսաց քոց ՚ի քաղցրութիւն վայել
չութեան աջոյ քո մինչ խապառ:

Սաղմոս Դաւիթի ԺԿԾ:

Ի ուր Ծր արդարութեւ և նայեա՛
լ ի խնդրունածս իմ. ո՛ւնկն դիր
աղօթից իմոց՝ զի ոչ շրթամբք
նենդաւորօք:

Զ երեսաց քոց իրաւունք ինձ ել
ցեն, և աչք իմ տեսցեն զուղղուի
փորձեցեր զսիրտ իմ, և քննեցեր
՚ի գիշերի. փորձեցեր զիս՝ և ոչ գը
տաւ յիս անիրաւութիւն:

Մի՛ խօսեսցի բերան իմ զդործս
որդւոց մարդկան. վս՛ բանից շըր
թանց քոց՝ ես պահեցից զճանա
պարհս խիստս:

Հաստատեա՛ւ զշա՛ւիղս իմ 'ի Ճանալ
պարհի քում, զի մի՛ գայթակղեալ
ցին գնացք իմ:

Եւ առ քեզ տր կարդացի՛ զի լը
ճար ինձ անժ. խոնարհեցո՛ առ իս
զունկն քո և լո՛ւր բանից իմոց:

Աքանջելի արօրեր զողորմութիւնս
քո. ո՛ր իրկես զայնոսիկ ոյք յուսա
ցեալ են 'ի քեզ՝ յայնցանէ որք հա
կառակ կան աջոյ քո:

Պահեա՛ւ զիս ո՞յ բիբական ընդ հո
վանեալ թւոց քոց. ծածկեսցես
զիս յերեսաց ամբարշտաց ոյք տալ
ռապեցուցին զիս:

Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին.
և 'ի ճարպս իւրեանց արգելին. և
բերանք նոցա խօսեցան զամբար
տա՛ւանութիւն:

Ա՛րժեցին զիս՝ և ոյժմ դարձեալ
պատեցան զինս. ուշ եդին խոնար
հեցուցանել զիս յերկիր:

Համարեցան ինձ որպէս առիւծ
զի պատրաստի յորս. որպէս կորիւն

առիւծու զի նստի դարանեալ,
Արի՛ Խոր՛ ժամանեա՛ նոցա և խա-
փանեա՛ զնոսա . փրկեա՛ զանձն իմ
յանբարշտաց . 'ի սրոյ՛ և 'ի ձեռաց
Թշնամւոյն :

Տէր՛ կորո՛ զնս՛ յերկրէ . բաժանեա՛
և խափանեա՛ զնս՛ 'ի կեանս իւրէնց :
Գաղտնեօք քովք լցան որովայնք
նոցա . յագեցան կերակրովք՝ և Թո-
ղին զմնացունաժս տղայոց իւրեանց :
Լսա արդարու Թեամբ երեւեցայց
երեսաց քոց , և յագեցայց յերևիլ
փառաց քոց :

Ստորագրութիւն

Երեցից զքեզ Խոր զօրութի
իմ . Խոր հաստատիչ իմ ա-
պաւնէն իմ և փրկիչ իմ :

Մի՛ օգնական իմ , և ես յուսամ
'ի նա . ապաւնէն իմ , եղջիւր փր-
կու Թէ իմոյ ընդունելի իմ է :
Օրհնելով կարգացից առ Խոր , և
'ի

Ի Թշնամեաց իմոց ապրեցայց։
Եւ ըրջ եղեն զինև երկունք մա
հու։ և ուխք անօրէնութե խռ
վեցուցին զիս։

Ա իշոք դրժոխոց պաշարեցին զիս
և ժամանեցին ինձ որոգյլթք մահու։
Ի նեղութե իմում ես առ տր կար
դացի։ և առ անձ իմ օղաղակեցի։
Ի ընաւ ինձ ի տաճարէ նբյ իւրմէ
ձայնի աղօթից իմոց։ և օղաղակ իմ
առաջի նորա մտցէ յականջս նորա։
Խրոսովեցաւ և դողոց երկիր։ և
հիմունք լերանց սասանեցան և խը
ռովեցան։ զի բարկացաւ ի վերայ
նոցա անձ։

Եւ ժուխ ի բարկութենէ նր։ և
հուր յերեսաց նր բորբոքեցաւ։ և
փայլատակունք հատան ի նմանէ։
Խոնարհեցոյց զերկինս՝ և էջ։ և
մեզ ի ներքոյ ոտից նորա։

Եւ ի քրօքէս՝ և Թռեաւ։ սլացաւ
նա ի Թևս հողմոց։

Եւ զլեաւար ի ծածկոյթ իւր։ և

Ղուրջ զնովա՛ն էն յարկք իւր • Լխա
նարային Ղուրջ մինչև յամպս օդոց •
Ի փայլատակել նորա առաջինոցա •
ամպք անցուցին զկարկուտ և
զկայծակունս հուր •

Որոտաց տր յերկնից • և բարձ
րեալն ետ զձայն իւր ՚ի կարկուտ
և ՚ի կայծակունս հուր •

Լճաբեաց զնետս իւր՝ և ցրո՛ւեաց
զնո • յաճախեաց զփայլատակունս
իւր՝ և խռովեցոյց զնոսա •

Լշրեեցան աղբերք Ղուրց • և յայտ
նեցան հիմունք աշխարհի •

Դաստոէ քումմէ տր • և ՚ի շնչել
հոգւոյ բարկութիւն քո •

Լճաբեաց ՚ի բարձանց և ընկալա՛ն
զիս • ընկալա՛ն զիս ՚ի Ղուրց բազմաց •
Փրկեսցէ զիս տէր ՚ի թշնամեաց
իմոց հզօրաց • և յատելեաց իմոց •
զի հզօրք եղեն քան զիս •

Սամանեցին ինձ ա՛նուրբ չարչա
րանաց իմոց • եղև տր հզօրիչ իմ
և եհան զիս յանդորր • փրկեսցէ
զիս

զիս Կոր՝ զի կամեցաւ զիս
Հատուցէ՛ ինձ Կոր ըստ արդարու
Թեան իմուամ. ըստ ամբարձու Թեան
իմուամ Հատուցէ՛ ինձ:

Եւս պահեցից զճանապարհս Կոր,
Եւ ոչ ամբարշտեցայց յայ իմմէ:

Եւս նայն իրաւունք նորա առաջի
իմէն. Եւ զարդարութիւն իւր ոչ
իբացեայ արար յինէն:

Եւս Եւս անբիծ ընդ նմա, Եւ
զգուշացայց յանօրէնուէ իմմէ:

Հատուցէ՛ ինձ Կոր ըստ արդարու
Թե իմուամ. ըստ սրբութե ձեռաց
իմոց առաջի աչաց իմոց:

Եւս սրբոյն սուրբ եղիցիս. ընդ
առն անբիծ ամբիծ եղիցիս. ընդ
ընտրեալն ընտրեալ եղիցիս. Եւ ըզ
Թիւրսն կործանեցես:

Եւս զԺողովուրդս խոնարհս կե
ցուցանես. Եւ զաչս ամբարտաւանից
դու խոնարհեցուցանես:

Եւս լուսաւոր առնես զճրագ իմ
Կոր Կոր իմ. ըստ արա ինձ՝ ի խաւարի:

ԲԷ փրկեցայց 'ի փորձութենէ .

ալ իմով անցից ընդ պարիսպս

ԸՃ իմ անբիծ են ճանապարհք

քո . և բանք տեսուն ընտրեալ են .

և ապաւնէն ամցն որք յուսան 'ի նա :

Ս ասն զի ով է ամբաց 'ի տնէ .

կամ ով է ամբաց յայ մերմէ :

ԸԵ որ զպեցուցեր ինձ զօրութի

և եղեր յանբծութեան զճա

նապարհս իմ :

Հաստատեցեր զոտս իմ որայ զեղ

ջերունի , և 'ի վերայ բարձանց կա

ցուցեր զիս :

Ուսուցեր ըզձեռս իմ 'ի պատե

րազմ . և արարեր զբազուկ իմ որ

պէս զաղեղն հաստ . և ետուր ինձ

զպաշտպանութի փրկութե քո :

ԸԶ քո ընկալաւ զիս և խրատ քո

կանգնեաց զիս իսպառ . և խրատ

քո ուսուցէ զիս :

Բնդարձակեցեր ըզգնացս իմ 'ի

ըստորէ իմմէ , և ոչ տրկարացան

շահիղք իմ :

Հալածեցից զԹշնամիս իմ և հասից
նոցա . և ոչ դարձայց ՚ի նոցանէ
մինչև սպառեցից զնոսա:
Նեղեցից զնոսա՝ և այլ մի կարաս
ցեն կեալ . և անկցին ՚ի ներքոյ
ոտից իմոց:

Որպէս զգեցուցեր ինձ զօրութիւն ՚ի
պատերազմի . և զյարուցեալսն ՚ի
վերայ իմ՝ ներքոյ իմ արարեր:

Օ Թշնամիս իմ հալածականս ա-
րարեր, և զառեւելիս իմ սատակեցեր:
Նշաղակեցին՝ և ոչ որ էր որ փրկ
կէր զնոսա . կարդացին առնոր՝ և
ոչ լըճաւ նոցա:

Մանրեցից զնոսա որպէս փոշի ա-
ռաջի հողմոյ . և որպէս կաւ գրռե
հաց կոխեցից զնոսա:

Փրկեսցէ զիս նոր ՚ի հակառակու-
թենէ ժողովրդոց . և կացուսցէ
զիս գլուխ հեթանոսաց:

Ժողովուրդ զոր ոչ գիտէի՝ ծա-
ռայեաց ինձ . և ՚ի լուր ականջաց
լըճաւ ինձ:

Արդիք օտարաց սրտեցին ինձ . որ
դիք օտարաց մաշեցան և կաղացան
'ի շահղաց իւրեանց :

Կենդանի' է տր և օրհնեալ է անձ .
և բարձր եղիցի աստու՛ած փրո
կու՛թեան իմոյ :

Եւ որ խնդրէ ըզ վրէժ իմ , և
հնազանդ առնէ զժողովուրդս
ընդ ինձ :

Փրկիչ իմ 'ի Թշնամեաց իմոց բար
կացողաց . յայնցանէ ուրք յարու
ցեալ են 'ի վերայ իմ , բարձր արա
րեր զիս . և յառնէ անիրաւէ' փրո
կեցեր զիս :

Ասան այսորիկ խոստովան եղէց
քեզ 'ի հեթանոսս , և անու՛ան
քում սաղմոս ասացից :

Մեծ արարեր զփրկութիւն Թա
գաւորինորա . առնել ողոր
մութիւն ընդ օժեւոյ նորա
դաւ՛թի . և ընդ զաւակի
նր յազգէ մինչև

յազգ :

❖ (Օրհնութիւն Մովսէսի և Արփայի
 Խառնելի Լաւն 15:

օրհնեսցուք զմեր՝ զեփա
 ոօքէ փառաւորեալ
 Օ հեծե՛լս և զերիվարս
 ընկեց 'ի ծով. օգնական ընդունե
 լի իմ՝ մեր՝ և եղև ինձ 'ի փրկուի.
 Սա է իմ անձ՝ և փառաւոր առնեմ
 զսա՛. անձ հօր իմոյ՝ և բարձր արա
 ըից զսա՛:

ՏԻ՛ խորտակէ զպատերազմունս .
 և մերէ անուն նորա:

Օ ընտիրս արանց՝ և զընտիրս ըս
 պառազինաց . զկառս և զերիվարս՝
 եւ զամենայն զօրութիւն փարաւօնի
 ընկեց 'ի ծով:

Մովսէս և Բարքայի զնոսա . ընկըլան
 յանդունդս խորոց իբրև ըզվէմս:
 Եւ քո մեր փառաւորեալ է զօրու
 թեամբ իւրով . աջ քո մեր խորտա
 կեաց զթշնամիս քո:

Եւ մեծութե՛ք փառաց քոց ման
 րե

րեցեր զհակառակորդս քո . առա-
քեցեր զբարկուի սրտմտուի քո ,
և եկեր զնս որպէս զեղէգն
Հողով զօրութեան սրտմտուի
քո՝ պատառեցան ջուրք . դիզան
կացին ոսկ պարխապ քարեայ ջուրք
ծովուն . և պաղեցան դիզան ալիք
ջուրցն ի մէջ ծովուն :

Եւաց Թշնամին . ասէ , հալածեցից՝
հասից՝ հարից . բաժնեցից զաւարն՝
և լցուցից ի նոցանէ զանձն իմ :
Դսուր իմ արկից զնս . տիրեսցէ
և բարձրասցի ի վերայ նց աջ իմ :
Եւաքեցեր զհողմն քո՝ և ծածկեաց
զնոստ ծով . ընկղմեցան և իջին ոսկ
կապար ի ջուրս սաստիկս :

Ո՛րմանի քեզ յաճս տր . կամ ո՛նը
մանիցի քեզ փառաւորեալդ ի սբա :
Աքանջելի փառաւորեալ՝ որ առնեա
զնշանս և զարուեստս , ձգեցեր ըզ
ձեռն քո՝ և եկուլ զնս երկիր :

Եւաջնորդեցեր արդարութ ժողո
վրդեան քո . այսմ , զոր և փրկեցեր :

Արևիթարեցեր զնս զօրուք քով
'ի բանակեալ սրբուէ քոյ . լընան
աղփք և բարկացան . և երկունք
կալան զբնակիչս փղշտացոց:

Յայնժամ փութացան դատաւորք
էդովմայ՝ և իշխանք մովաբացոց:

Կալաւ զնոսա դողումն . հալեցան
ամ բնակիչք քանանացոց:

Ընկցի 'ի վր նց ահ և դողումն .
և 'ի զօրուէ բազկի քո քարասցին:

Աինչև անցցէ ժողովուրդ քո տր՝
մինչև անցցէ ժողովուրդ քո այս՝

զոր ըստացար:

Տարեալ տընկեսցես զնս 'ի լերին
ժառանգութեան քոյ . 'ի պատրաս

տուի բնակուէ ժառանգուէ քոյ:

Օ որ ըստացար 'ի սկզբանէ տր .

ըստացար սրբութիւն՝ զոր պատրաս

տեցին ձեռք քո . տէր թագաւոր

յաւիտեանս յաւիտենից և եւո

Օ ի եմուտ փարաւծն կառօք և

երիվարօք՝ և ընտիր ըսպառազնիւօք

'ի մէջ ծովուն:

Եւ եած'ի վերայ նոցա տր զջուրս
ծովուն. և որդիքն խորայելի գնա-
ցին ընդ ցամաք 'ի մէջ ծովուն:
Փառք հօր և որ":

Բսէի' ամ' և փռուոր տանել զսա .
ամ հօր ինչ' և բարձր որտից զսա:

Մարդասէր տր' վասն սրբուհւոյ
անարատի մօր քոյ և կուսի, և վս
խաչի քո պատճականի, ընկալ զաղա-
ջանս մեր և կեցո՛ զմեզ:

Քաւորչ Երանեալն և Իբրեւն:

Ս' ս' 'ի վերուստ խաղաղութեան
' և փրկութեան անձանց մերոց'
զտր աղաչեսցուք:

Ս' լսելի լինելոյ տն' ան' ձայնի ա-
ղաչանաց մերոց' զտր աղա":

Ս' քաւիչ և ներսոյ լինելոյ ան' 'ի
վերայ մեղաց մերոց' զտր աղ":

Ս' ասն թողլոյ մեզ զամ' յանցանա-
մեր' զկամայ և զակամայ' զ":

Ս' ասն զի մի' ընդ խոտանան գտա-

Զիցիմք յաւուրն պատասխանաւոր
 լուծեան՝ զոր աղաչեսցուք:
 Ս Զոգւոցն հանգուցելոց ողբ՝:
 Եւ Լա միաբան վն ճշմարիտ և՝:
 Օ անձինս մեր և զմիմեանս՝ տն՝:
 Աղորմեաց մեզ Կոր ան մեր՝ ըստ՝:

ԶԼԵՐԻ:

ՏԻ տընչեան՝ և գոյացուցիչ գի
 շերոյ՝ որ արարեր զտիւն՝ ի զԵՕ
 սանս բարեգործութե ի փրկուի
 անձանց մերոց . և զգիշեր ի հան
 գիստ քնոյ՝ տըկարացեալ բնութե
 մերոյ: Իսկ այժմ զարթուցեալ,
 բացեր զքերանս մեր յօրհնաբանու
 թիւն՝ ահաւոր եւ փառաւորեալ
 անունդ քում սրբոյ: Ինկալ և
 այժմ զաղաչանս մեր՝ և յաջողեա
 մեզ ուղիղ հաւատով և առաքինա
 սէր վարուք ինոյն պաշտօն քո կան
 խել միշտ . և նովին կանոնիւն ան
 դադար փառաւորել զհայր և զոր
 գի և զսբ հոգիդ: այժմ և՝:

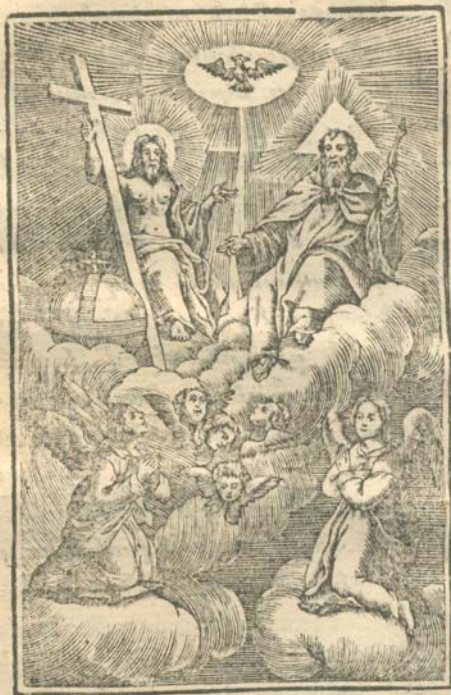
Խաղաղութիւն տնկեցուց

Քեզ որ յամենայնի գթած և
մարդասէր տրուես՝ աղաչեմք
անապաղ . զի զօրացուցես զմեզ
ըստօրէ կալ ՚ի կարգի կրօնաւն
ութի մերում: Սեթեապի տէր
քաղցր լուծ քո զոր եղեր ՚ի վր
ներ . զի կարասցուք կալ ՚ի պատ
ւիրանի քում, և զհաճոյսն առ
նել առաջի քո յամ Ժամ ՚ի տուն
և ՚ի գիշերի: Հրեշտակային երգակ
ցութեամբ ըզքեզ օրհնել՝ ըզքեզ
գովել . և քեզ գոհութի և փառս
մատուցանել ամենազօր տրուեց:
Այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յա
ւիտենից ամէն:

Սուրբաբա և օրհնութիւն և երգօր հոգեւ
բօժ՝ տնդագոյր փառաւորէմ շնոր և
շնոր և շնոր հոգեւ: Այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից

Ամէն:

Շնոր մեր ող:

* Ողորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր.
 և Բանիւն տն երկինք հաստատե-
 ցան. և Հոգւով բերանայ նր՝ ամե-
 նայն զօրութիւնք նոցա:

Սաղմոս 32. 4:

Ի Կարաբոժ Սաղոս
Դաւիթ ԺԲ,

Բ Կ Ի Ն Վ
պատմեն ըզ փառս
այ և զարարած ըս
ձեռաց նորա՝ պատ
մէ հաստատութիւնս

Օր աւուր բզկէ ըզբան, և գիշեր
գիշերի ցուցանէ՝ զգիտութիւնս

Ո՛չ են բանք և ո՛չ են խօսք՝ որոց
ոչ լինն ձայնք նոցա

Ընդ ամենայն երկիր եւ բարբառ
նոցա, և մինչև ի ծագս աշխարհի
են խօսք նոցա

Յարևու էհար զխորան իւր . և
ինքն որպէս փեռայ , զի ելանէ յա
ռազաստէ իւրմէ . և ցընծայ նա
որպէս հսկայ յընթանալ զճանա
պարհս իւր

Դժադաց երկնից են ելք նորա .
և հանգիստ նորա մինչև 'ի ծագս
նորուն . և ոչ ոք իցէ որ Թագիցէ
'ի ասպոյ նորա

() րէնք տն անբիծք են՝ և դար
ձուցանեն զհոգիս . վկայութիւն
տն հաւատարիմ է , և իմաստուն
առնէ զտղայս

Լ՝ րդարութիւն տն ուղիղ է՝ և
ուրախ առնէ զսիրտս . պատուի
րանք տն լոյս են՝ և լոյս առն ա
չաց . երկիւղ տն սուրբ է՝ և մնոյ
յաւիտեանս

Դատաստան տն ճշմարիտ է , և ար
դար է 'ի նոյն

Յանկալի է նա քան զոսկի՝ և քան
զականս պատուականս բազումս .
քաղցր է նա քան զմեղու խորիսխ

Քանզի՛ ծառայ քո պահեսցէ զայս
'ի պահել նմա զհատուցումն բազում:
Օ յանցունած սիւր ո՛վ կարէ առ-
նուլ 'ի միտ . 'ի գաղտնեաց իմոց նք
արա զիս տր . և յօտորէն պահեա՛
ղծառայս քո:

Լ'դա Թէ ոչ տիրեսցեն ինձ , յայն
ժամ անբիծ եղէց . և նք եղէց 'ի
մեղաց մեծաց:

Եղիցին քեզ հաճոյ բանք բերա-
նոյ իմոյ . և խորհուրդք սրտի իմոյ
առաջի քո յամենայն ժամ . տր օգ-
նական իմ և փրկիչ իմ:

Ք Լ'էլ-եայ ԺԻՄԱ

Լ'ըլիցէ քեզ տէր յաճուր անձ
կու՛թեան . օգնական եղիցի քեզ
անուանն այ յակորայ:

Լ'ըաքեսցէ քեզ տէր օգնութիւն
'ի սրբութենէ իւրմէ . և 'ի սիօնէ
ընկալցի զքեզ:

Յիշեսցէ տր զամ պատարագս քո ,
և զուխտս քո ընդունելի արասցէ:

Տացէ՛ք եղ տէր ըստ սրտի քում,
և զամենայն խորհուրդս քո
նա՛ կատարեսցէ:

Յնժասցուք մեք՝ ի փրկուէ՛քում.
յանուն այ մերոյ՝ մեք մեծք եղիցուք:
| Ըցուսցէ՛ տր զամ խնդրունածս
քո. այժմ ծանեսցէ՛ զի կեցոյց տր
զօժեալ իւր:

| Ընա՛ն ամա յերկնից՝ ի սրբութե
նէ իւրմէ. ի զօրութիւն փրկ-
կութեան աջոյ իւրոյ:

Աղբա կառօք՝ և սղբա երիւարօք.
այլ մեք զանուն տեառն այ մերոյ
կարդասցուք:

Աղբա խափանեցան և անկան. մեք
յարեաք և ուղիղք եղաք:

Տր՝ կեցո՛ զԹԳՆ՝ և լուր մեղ յա-
նուր յորում կարդասցուք առ քեզ:

Սաղմոս Պատմի Ի.

ՏՐ՝ ի զօրուէ՛քում ուրախ եղի
ցի Թադա՛նորն. ի փրկութե՛
քում ցնժասցէ՛ յոյժ:

Օ ցանկութի սրտի նորա ետուր
նմա . և զկամս շրթանց նորա
ոչ արգելեր ՚ի նմանէ :

Սա ման արարեր զնա յօրհնութի
քաղցրութե քո . և եղեր ՚ի գլուխն
պսակ ՚ի քարէ պատուականէ :
Կեանս խնդրեաց ՚ի քէն՝ և ետուր
նմա ընդ երկայն անուրս յաճի
տեանս յաճիտենից :

Սէծ են փառք նորա ՚ի փրկութե
քում . զփառս մեծ վայելչութե քո
դիցես ՚ի վր նորա :

Տացես զնա յօրհնութի յաճիտեանս
յաճիտենից . ուրախ արտոցես զնա
յուրախութեան երեսաց քոց :
Թազաւոր յուսացաւ ՚ի տր . յո
ղորմութենէ բարձրելոյն նա մի
սասանեսցի :

Վըտցի ձեռն քո ՚ի վր Թշնամեաց
քոց . և աջ քո գացէ զամ ատելիս քո :
Վիցես զնոսա որպէս նոց ՚ի հուր՝
ի ժամանակի երեսաց քոց :

ՏԲ բարկութեամբ իւրով խռովե
ցուն

ցուսցէ զնո . և հուր կերիցէ զնո .
Պտուղնց յերկրէ կորիցէ . և զու
նակնոցս յորդուոց 'ի մարդկանէ .
Խոտորեցան 'ի քէն չարութեամբ
խորհեցան զխորհուրդ , զոր ոչ կա
րասցեն հաստատել :

Եւ րասցես ըզնոսս հալածեալս 'ի
մնացունածս քո . և պատրաստեսցես
զերեսս նոցա :

Բարձր լեր տր 'ի զօրութե քում .
օրհնեսցուք և սաղմոս ասացուք 'ի
զօրութեան քում :

Եւ ի նորոգութիւն տաճարն օգնակ
նախնի . Սողոմոն Դաւիթ :

 Այս իմ , նայեա՛ առ իս
ընդէր Թողեր զիս . հե
ռի եղէ 'ի փրկութենէ իմմէ՝ վս
բանից յանցանաց իմոց :

Եւ իմ 'ի տընէ կարդացի առ քեզ՝
և ինձ ոչ լընար . 'ի գիշերի՝ և ինձ
ոչ անսացեր :

Դու իսուրբս բնակեալ ես . և
գովեալդ յիսրայելի :

Իքեզ յուսացան հարքն մեր . յու
սացան իքեզ և փրկեցեր զնա :

Եւքեզ աղաղակեցին՝ և կեցին . ի
քեզ յուսացան՝ և ոչ ամաչեցին :

Եւ ես որդն եմ , և ոչ եմ մարդ .
նախատինք մարդկան՝ և արհամար
հանք ժողովրդոց :

Եւմենեքեան ոյք տեսանէին զիս ,
արհամարհէին զինս . խօսէին շըր

թմբք՝ և շարժէին զգլուխս իւրենց
Յուսացաւ ի տը՝ և փրկեսցէ զնա .

կեցուցէ զնա՝ զի կամի զնա :

Դու ես որ հաներ զիս յարգան
դէ . յոյսիմ իստեանց մօր իմոյ :

Իքեզ անկայ ես յարգանդէ . յորո
վայնէ մօր իմոյ դու ես ան իմ :

Այ՛ իբացեայ առնիր յինէն . զի
նեղուծիք մերձեալ են և ոչ ոք է

որ օգնէ ինձ :

Շուրջ եղեն զինս զո՛ւարակք բա
զումք . և ցուլք գէրք պաշարեցին
զիս :

Բացին 'ի վերայ իմ զբերանս իւր
եանց՝ որպէս առիւծ զի մուրնէ
և յափշտակէ :

Եւ ուն զջուր հեղայ և ցրունեցան
ամասկերք իմ. և եղև սիրտ իմ ուն
մամ հալեալ 'ի մէջ որովայնի իմոյ :
Չորացաւ ուն խեցի զօրութի իմ.
լեզու իմ 'ի քիմս իմ կցեցաւ. և 'ի
հող մահու իջուցին զիս :

Եւ ի վերջ եղեն զինև շունք բո
զումք. և ժողովք չարաց պաշարե
ցին զիս :

Մակեցին զձեռս իմ և զոտս իմ.
և թունեցին զամասկերս իմ. նոքա
հայեցան և տեսին զիս :

Բաժնեցին զհանդերձս իմ 'ի մէջ
իւրեանց. և 'ի վր պատմութեանի
իմոյ վիճակս արկանէին :

Դուռ տր՝ մի հեռի առներ զօգնութի
բոյնէն. և տր յօգնել ինձնայեաց.
Փրկեա՛ 'ի սրոյ զամն իմ. և 'ի ձե
ռաց շանց՝ զմիամօրութիւն իմ :
Փրկեա՛ զիս 'ի բերանոյ առիւծու.

յեղջերէ՛ մի եղջերու՛նի զխոնար
հուժիւն իմ :

Պատմեցից զանուէն քո եղբայրց իմոց .
Լի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ
Լորկիւղածք տն օրհնեցէք զտր . և
ամ զաւակք յակոբեան փառաւոր
արասցեն զնա :

Լորկիցէ՛ ՚ի տնէ ամենայն զաւակն
իսրայել . զի ոչ արհամարհեաց և
ոչ անարգեաց տր զաղօթս աղքատի .
և ոչ դարձոյց զերեսս իւր յի
նէն . այլ ՚ի կարդալ իմուամ առ նա՝
լուաւ ինձ :

Ի քէն է գովուծիւն իմ տր . յեկե
ղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ :

Օ ուխտս իմ կատարեցից առաջի
ամ երկիւղածաց նորա :

Կերիցեն տնանկք և յագեցին .
օրհնեսցեն զտր ոյք խնդրեն զնա :

Կեցցեն սիրտք նոցա յաւիտեանս
յաւիտենից . յիշեսցեն՝ և դարձ
ցին առ տր ամ ծագք երկրի :

Լորկերպագցեն նմա ամենայն տոհմք

ազանց . զի տն է արքայութիւն . և
նա տիրէ 'ի վր ամ հեթանոսաց :
Կերին և երկիրպագին նմա ամ
պարարտք երկրի . առաջի նր անկ
ցին ամբեան որք իջանեն 'ի հող :
Լ'նձն իմ նովաւ կեայ . և զաւակ
իմ ծառայեսցէ նմա :

Պատմեսցի տն ազգ որ դալոց . պատ
մեսցեն զարդարութի նր ժողովրդէն
որ ծընանեւոցն է՝ զոր արար տէր :

Սողոմոն Պաւլի : ԻԻՆ :

ՏԻ հովուեսցէ զիս . և ինձ ինչ
ոչ պակասեսցի :

Ի վայրի դալարւոյ անդ բնակե
ցոյց զիս . և առ ջուրս հանգըս
տեան սընոյց զիս :

Պարծոյց զանձն իմ առիս . և առաջ
նորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս ար
դարուէ վն անուան իւրոյ :

Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ըստ
ուներաց մահու , ոչ երկեաց 'ի չա
րէ . զի դու տր ընդիս ես :

Յուսպ քո և գաւազան՝ նոքա՛ մը
խիթարեցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-
ղան . ակն յանդիման նեղչաց իմոց :

(Ժեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ
քո ուն անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմուի քո տըր զհետ իմ եկեսցէ
զամ աւսւրս կենաց իմոց . բնակիլ
ինձ՝ ՚ի տանն տն ը երկայն աւուրս :

Սողոս փռշտիւնոց Գաւիւ ԻԳ :

Տեառն է երկիր լեւն իւրով .
աշխարհ՝ և ամ բնակիչք նր :

Նա՛ ինքն ՚ի վերայ ծովու հիմունս
էարկ նմա . ՚ի վերայ գետոց պատ-
րաստեաց զնա :

Ո՛վ ելցէ ՚ի լեառն տն , կամ ո՛վ
կացցէ ՚ի տեղւոջ սրբութե՛ն նր :

Որ սբ է ձեռոք և անբիծ սրտիւն ,
որ ո՛չ է առ զնանրութիւն յանձն
իւր . և ո՛չ երդուաւ ընդ ընկերի
իւրում նենգութե՛ք :

Սա՛ առցէ զօգնութիւն ՚ի տնէ .

մի' ամաչեացեն • այլ ամաչեացեն ա
նօրէնք յունայնութե իւրեանց :

Օ ճանապարհս քո տր ցոյց ինձ ,
և զլաւ իղս քո ուսո՛ ինձ :

Եւ շնորհեա՛ ինձ ՚ի ճշմարտութե
քում և ուսո՛ զիս • զի դու ես տօ
վրկիչ իմ , և ես քեզ համբերի
զօրհանապաղ :

Յիշեա՛ տր զթութիս քո և զողոր
մութիս քո որք են յաւ իտենից :

Օ մեղս մանկութեան իմոյ և զան
գիտութեան իմոյ մի' յիշեր • այլ
յիշեա՛ զիս տր ըստ ողորմութեան
քում վասն քաղցրութեան քո • զի
քաղցր և ուղիղ ես :

Ասան այսորիկ օրէնս գէտ առնես
զմեղաւորս ՚ի ճանապարհի • առաջ
նորդես հեզոց ՚ի դոմնոնի • և ու
սուցանես հեզոց զճանապարհս քո :

Եւ մենայն ճանապարհք տն ողորմու
թք և ճշմարտութեն այնոցիկ՝ ոյք
խնդրեն զուխտ և զվկայութի նրա :

Աստուծան քո տր քաւեա՛ զմեղս
իմ

իմ՝ զի բազում եղեն ովէ մարդ
որ երկնցի՝ ի տնէ. օրէնս գէտ առնէ
զնա՝ ի ճանապարհի՝ յոր և հաճեցաւ:
Լնձն նր՝ ի բարուէ հանգիցէ. և
զաւակ նր՝ ժառանգեսցէ զերկիր:
Օ օրու թիւն է տր երկիւղածաց
իւրոց. և զկտակարանս իւր ու
սուցանէ նոցա:

Լէք իմ յամ ժամ առ տր են. և
նա՝ հանէ յորոգայթէ զոտս իմ:
Նայեա՛ ուռիս և ողորմեա՛ ինձ. զի
միամօր և աղքատ եմ ես:

Նեղուիք սրտի իմոյ բազում եղեն
յոյժ. և ի վշտաց իմոց հան զիս:

Տես զխոնարհուի իմ և զվաստակ
իմ. և թող ինձ զամ զմեղս իմ:

Տես զթշնամիս իմ զի բազում եղեն
ատելութիւնք որք՝ ի նանիր ատեցին զիս

Պահեա՛ զանձն իմ և փրկեա՛ զիս.
Լմի՛ յամօթ եղէց՝ զի յուսցոյ՝ իբեղ:

Լմբիծք և ուղիղք կցորդք եղեն
ինձ. և ես քեզ համբերի. փրկեա՛
ած զիս րայել յամ նեղութեց նր:

Աղոթող Գաւթի Իւր

Դա՛տ արա ինձ տր՝ զի ես յամբը
ծուէ իմուամ գնացի. ՚ի տր յուսա
ցայ՝ զի մի՛ եղէց հիւանդ:

Փորձեա՛ զիս տր և քննեա՛ զիս. փոր
ձեա՛ զերիկամուսս իմ և սիրտս իմ:
Ողորմուի՛ քո տր առաջի աչաց իմոց
և հաճոյ եղէց ճշմարտութե՛քում:

Ո՛չ նստայց ես յաթոռս նանրաց.

և ընդ անօրէնս ես ո՛չ մտից:

Ե՛տեցի ես զժողովս չարաց. և ընդ
անբարիշտս ես ո՛չ նստայց:

Ի՛նչացից սրբութե՛ք զձեռս իմ. և
շուրջ եղէց զսեղանով քով տր:

Ի՛սեւ ինձ զձայն օրհնութեան քո,
և պատմել զամ ըսքանչելիս քո:

Տ՛ի՛ սիրեցի զվայելչութի՛ տան քո
և զտեղի յարկի փառաց քոց:

Մի՛ կորուսաներ ընդ անբարիշտս
զանձն իմ. և մի՛ ընդ արս արիւն
ահեղս զհեանս իմ:

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնու
թեան են. և ողնոցա լի՛ է կաշառօք

Ես յանբըծուած իմում գնացի •
փրկեա՛ զիս Կոր և ողորմեա՛ ինձ •
Ոտն իմ կացցէ յուղղութե՛ն • յեկե
զեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ •

Լւեւ-եայ • ԻՕ •

ՏԻՐ

Եղոյս իմ և կեանք իմ, ես յուժ
մէ՛ երկեսաց • Կոր ապաւնէն կենաց
իմոց՝ ես յուժմէ՛ գողացայց •
Դմերձենալ առիս չարաց՝ ուտել
զմարմին իմ • Նեղիչք իմ և թշնա
միք իմ • Նոքա տկարացուն և անկան •
Թէ պատրաստիցի ՚ի վր իմ պատե
րազմ, ո՛չ երկիցէ սիրտ իմ • Թէ յարի
ցէ ՚ի վր իմ ճակատամարտ, սակայն
և այսու՛ իկ ՚ի քեզ Կոր յուսացայց •
Օ մի խընդրեցի ՚ի Կորնէ և զսոյն
աղաչեմ՝ բնակիլ ինձ ՚ի տան Կորն
զամ աւուրս կենաց իմոց •

Տեսանել ինձ զվայելչութի՛ տն •
և հրաման տալ ՚ի տաճարի նր •

Ծածկեսաց զիս ՚ի խորանի իւրում
յաւուր չարի • Ընդ յարկաւ արար

զիս 'ի ծածկոյթ խորանի իւրում :

Եւ վիճի բարձր արարեր զիս . և
այժմ բարձր արա զդուռս իմ 'ի
վերայ Թշնամեաց իմոց :

Եւ զլեզլէց և մատուցից 'ի խո
րանի նր պատարագ օրհնութեան .

օրհնեցից և սաղմոս օսացից իմն :

Եւ զոր տր ձայնի իմում զի կարգա
ցի առ քեզ . ողորմեա՛ ինձ և ընդ
ինձ՝ զի քեզ անսաց սիրտ իմ . և
խնդրեցին երեսք իմ՝ զերեսս քո
տր խնդրեցին :

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յի
նէն . և մի՛ խոտորիր բարկաւթ 'ի
ծառայէ քումմէ :

() Գնական իմ լեր տր՝ մի՛ անարգեր
զիս . և մի՛ Թողուր զիս անփրկիչ իմ :
Հայր իմ և մայր իմ Թողին զիս . և
տէր իմ ընկալաւ զիս :

() Երէնս գէտ արա զիս տր 'ի ճանա
պարհի քում . և առաջնորդեա՛ ինձ
'ի շահիղս քո ուղիղս :

Սա՛ն Թշնամեաց իմոց՝ մի՛ մոտ

իւրէնց՝ և չարութի է ՚ի սիրտս նոցա
Տո՛ւր նոցա ԹՐ ըստ գործոց նոցա .
և ըստ անօրէնութե՛ գնացից նոցա՝
Հատո՛ նոցա :

Ըստ գործոց ձեռաց նոցա Հատո՛
նոցա՝ զհատուցումն նոցա նոցինս :

Ո՛չ իմացան նոքա զգործս ԹՐ . և
ո՛չ ՚ի գործս ձեռքնր հայեցան . կոր
ծանեացես զնս և այլ մի՛ շինեացին :

Օրհնեալ է ԹՐ՝ զի լուսն ձայնի
աղօթից իմոց . ԹՐ օգնական իմ և
պաշտպան իմ :

Ինա յուսացան սիրտ իմ . օգտեցան
և զուարճացան մարմին իմ . և ես կա
մօք իմովք խոստովան եղէց նմա :

ՏՐ զօրութի ժողովրդեան իւրոյ .
ապանէն փրկութե օժեւոյ իւրոյ :

Փրկեա՛ զժողովուրդս քո . և օրհնեա՛
զժառանգութիս քո . հովուեա՛ և
բարձրացո՛ զնոսա մինչև յա՛նժ տեւն :

Սողոմոն Դաւիթի : ԻՐ :

Սատուցէ՛ք տեառն որդիք ան . մա
տուցէ՛ք ԹՐ զորդիս խոյոց :

Մատուցէք տն զփառս և զպա-
տիւն . մատուցէք տն զփառս տն
ոհան նորա , և երկիր պագէք տն
ի սրահ սրբութեան նորա
Զայն տն ի վերայ Զուրց . և ան-
փառաց որոտաց , և նոր ինքն ի վե-
րայ Զուրց բազմաց :

Զայն տն զօրութեանց , և ձայն
տեառն մեծ վայելչութեանց :

Զայն տն փշրէ զմայրս , և մանրէ
նոր զմայրսն լիբանանու :

Մանրեացէ զնս որպէս զմատաղա-
տունկն լիբանանու , որ սիրելին է
ոս զսրդիս միեղջերունի :

Զայն տն հատանէ զբոց ի հրոյ .
ձայն տն շարժէ զանայտն և խռովե-
ցուցանէ նոր զանայտն ի կողէս :

Զայն տն հաստատէ զեղջիւրս ,
և յայտնի առնէ զանտառս :

Ի տաճարի նր՝ ամենեքեան ասաս
ցեն զփառս նորա :

ՏՐ զԶրհեղեղս նստուցանէ և ցա-
ծուցանէ , թագաւորեացէ նոր յա-
ւիտեանս

ՏԻ զօրութի ժողովրդեան իւրոյ
տացէ . և օրհնեսցէ զժողովուրդ
իւր 'ի խաղաղութիւնս :

✠ Սաղմոս Ղաւթի (Օրհնութեանց նաւա-
կորեաց գառարինս) ԻԹԱ :

Բարձր տունեմ զքեզ ԹՐ՝ զի ըն-
կալար զիս . և ոչ ուրախ օրարեր
զթշնամիս իմ յիս :

ՏԻ ԹԺ իմ կարգացի առ քեզ և
բժշկեցեր զիս . ԹՐ հաներ 'ի դժոյ
խոց զանձն իմ . և փրկեցեր զիս յայն
ցանէ՝ որք իջանեն 'ի գուբս :

Սաղմոս ասացէք ձոն սուրբք նր .
և խոստովանեղերուք յիշատակի
սրբութեան նորա :

Արամտութի է 'ի բարկութե նր .
և կեանք են 'ի կամաց նորա :

Բնդ երեկոյս հանգիցեն լալեք .
առաւօտու եղիցի ուրախութի :

Ես ասացի 'ի բարեկենդանութե
իմում թէ ոչ սատանեցայց յՎՊՈ :

ՏԻ 'ի կամսքս ետուր գեղոյ իմոյ

Խոնարհեցո՛ւ առիս զունկն քո .
վաղվազեա՛ կեցուցանել զիս :
Երիմ անձ պաշտպանս և տունս
պանինի անբեկեցուցանել զիս . զի հը
զօրիչ իմ և ապանէն իմ դու ես :
Ս անունն քո ան առաջնորդես
ցես ինձ և անուցես զիս . և հան
ցես զիս յօրոգայթէ յայսմանէ որ
Թագուցան ինձ :

Դու ես պաշտպան իմ տէր . և ի
ձեռքոյ յանձնս առնեմ զհոգի իմ :
Փրկեցեր զիս ան անձ ճամարտու
քով . ատեցեր զայնոսիկ ոյք պա
հէն զերկիւղ ի սնտոխս :

Ես ի անոր յուսացայ . ցնծացայց և
ուրախ եղէց ի փրկութեան քում :
Օ ի հայեցար ի խոնարհուի իմ . և
փրկեցեր ի վշտաց զանձն իմ . և ոչ
մատնեցեր զիս ի ձեռսն եղջաց ի
մօց . և կեցուցեր յանդորրու զօտս իմ :
Ողորմեա՛ ինձ տէր՝ զինեղեալ եմ
ես . խռովեցան ի սրտմտութենէ
ակն իմ անձն իմ և փոր իմ :

Պակասեցան իցաւոց կեանք իմ.

և ամբ իմ յոգոց ելանելոյ:

Եղբաւոռացաւ ի տկարութենէ զօրութի իմ. և ոսկերք իմ խռովեցան:

Բան զամենայն թշնամիս իմ եղէ ես նախաւո գրացեաց իմոց. յոյժ ան

և երկիւղ ծանօթից իմոց:

Եմենեքեան ոյք տեսանէին զիս, արտաքս փախչէին յինէն:

Սոռացել եղէ ես ուն մեռել ի սրբ տէ. և եղէ ես ուն զանօթ կորուսել:

Օ ի լնայ ես զբանբաւսանս բազմաց սրբ շուրջ էին զինև. ի ժողովել նոցա իմիասին՝ առնուլ զանձն իմ խորհեցան. այլ ես՝ ի քեզ ար յուսացայ:

Եսացի դու ես ան իմ. և ի ձեռս քո է ժառանգութի իմ:

Փրկեա՛ զիս ի ձեռաց թշնամեաց իմոց՝ և ի հալածչաց իմոց:

Երևեցո՛ զերեսս քո ի ծառայս քո. ապրեցո՛ զիս տէր ըստ ողորմութե քում. ար՛մի՛ յամօթ եղէց զի կարդացի առ քեզ:

Լ՝մաչեսցեն անբարիշտք և իջցեն
'ի դժոխս . համբ եղիցին շրթունք
նենգաւորք՝ ոյք խօսէին զարդա-
րոյ զանիրաւութի . յամբարտաւա-
նիլ և յանգոսնել իւրեանց :

Որն զի բազում է ողորմութիւն
քաղցրութեան քո տօր՝ զոր պահե-
ցեր երկիւղածաց քոց :

Լ՝բարեր դու այնոցիկ ոյք յուսա-
ցեալ են 'ի քեզ՝ առաջի որդւոց
մարդկան :

Լ՝մրացուցեր զնս՝ 'ի ծածկոյթ երե-
սաց քոց 'ի խռովուէ մարդկան :

Դաժկեցեր զնս՝ 'ի խորանի քում
'ի հակառակութենէ լեզուաց :

() Երհնէլ է տօր՝ զի սքանչելիս արար
ողորմութի իւր 'ի քաղաք ամուր :

Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում, թէ
ընկեցայ ուրեմն յերեսց աչաց քոց :

Այսպիսորիկ լուար ձայնի աղօթից
իմոց յաղաղակել իմում առ քեզ :

Աերեցէք զտէր ամ սբքնորա՝ զի
ստուգութիւն խնդրէ տօր . և հա-

տուցանէ այնոցիկ որք առանէլ առ
նեն զամբարտաւանութիւնս
Քաջալերացարո՛ւք եւ զօրասցին
սիրտք ձեր՝ ամենեքեան ոյք յու
սացեալ էք ՚ի տօրս

Ի հասարակիւն Դաւիթի ԼԼ:

Երանի՛ ում թողուի եղև մեղաց .
և ծածկեցան ամ յանցանք նր .
Երանի առն՝ որում ո՛չ համարի ար
զմեղս նր . և ո՛չ գոյ նենդութիւն
՚ի բերան նորա

Լուցի ես և մաշեցան ամ ոսկերք
իմ առ աղաղակել ինձ առ տօր զօր .
հանապազ ՚ի տընէ և ՚ի գիշերիս
Նանրացաւ ձեռն քո ՚ի վր իմ .
դարձայ ՚ի թշուառութիւն՝ զի հա
րան յիս փուշք:

Օ մեղս իմ ցուցից քեզ՝ և զանօրէ
նութիս իմ ո՛չ ծածկեցից ՚ի քէնս

Լճացի թէ պատմեցից ինձէն ըզ
մեղս իմ . և դու թողցես զամ ան
բարշտութիւնս մեղաց իմոց :

Ասայորիկ՝ յաղօթս կացցեն առ
քեզ ամսքք ՚ի ժամ ընդունելի:
Բայց միայն իջուրցն հեղեղաց բազ
մաց՝ որք առնս ինչ ոչ մերձեցին:
Դու ես ապաւնէն իմ ՚ի նեղութի
յայսմանէ որ շուրջ եղեն զինև:
Հնծութի իմ՝ փրկեա՛ զես յայնցա
նէ ոյք պաշարեցին զես:
Խմաստուն արարից զքեզ և խելա
մուտ ՚ի ճանապարհ յոր և գնաս
ցես . և հաստատեցից ՚ի վերայ քո
զաչս իմ:

Ա՛խ՝ լնիք որպէս զձիս և զջորիս՝
զի ոչ գոյ ՚ի նոսա իմաստութիւն .
՚ի սանձս ե՛ի դանդաճանդս՝ ճրմ
լեացես զկզակս նոցա որք առ քեզ
ինչ ոչ մերձեցին:

Բազում տանջանք են մեզաւորաց
բայց ոյք յուսան ՚ի տէր, ողորմու
թիւն ւոն շուրջ եղիցի զնոքօք:
Ուրախ եղերուք և ցնծացէ՛ք ար
դարք ՚ի տր . պարծեցարո՛ւք ամենե
քեան ոյք ուղիւ էք սրտիւք:

✱ Լ՛նվերնա 4եր ՚ի հեբրայեց-ոց :

Լ. Բ.

Տնծացէք արդարք ՚ի տէր .
ուղղոց վայելէ օրհնութի .
խոստովան եղերուք տն օրհնու
թեամբ . տաան աղեալ սաղմոսա
րանալ սաղմոս ասացէք նմա :

() օրհնեցէք զտր յօրհնութի նոր՝ զի
բարի է սաղմոս ասացէք նմա օրհնութի .
Աղիղ են պատգամք տն . և ամ
գործք նր հաւատովք են . և սիրէ
զողորմութի և զիրաւունս տր :

Ողորմութք տն լի եղև երկիր . և
բանիւ տն երկինք հաստատեցան .
և հոգւով բերանոյ նորա ամենայն
զօրութիւնք նոցա :

Սողովեաց ուն ՚ի տիկ զջուրս ծղ
վու . և դնէ ՚ի խորս զգանձ իւր .
Լերկիցէ՝ ՚ի տնէ ամ երկիր . և ՚ի
նմանէ դողասցին ամենայն բընա
կիւք աշխարհի :

Օ ի նա տասց և եղեն . ինքն հրա
մայեաց և հաստատեցան :

Տէր ցրուէ զխորհուրդս հեթա-
նոսաց . անարդէ՛ տը զխորհուրդս
ժողովրդոց . և արհամարհէ տէր
զխորհուրդս իշխանաց :

Խորհուրդ տն յաւտն մնայ . և խոր-
հուրդ սրտինն յազգէ մինչև յազգ :
Լըրանի ազգի որոյ տը անօգնա-
կան է նմա . ժողովուրդ զոր ընտ-
րեաց՝ ի ժառանգութիւն իւր :

Յերկնից նայեցաւ տէր յամենայն
որդիս մարդկան . ի պատրաստ բը
նակութենէ իւրմէ հայեցաւ յամե-
նայն բնակիչս աշխարհի :

Ստեղծ առանձին զսիրտս նոցա
՝ ի միտ առնուլ զամ գործս նոցա :
Ոչ թէ՛ ի բաղում զօրս իւր ապրե-
ցի թագաւորն . և ոչ հսկայ ի բա-
ղում զօրութե իւրում :

Անտէ ձի ի փրկութե իւրում .
՝ ի բաղում զօրութեան իւրում ոչ
ապրեցուցանէ զհեծեալն :

Լ. չք տն ի վր երկիւղածաց իւրոց
և ոյք յուսան յողորմութիւննն :

Փրկել 'ի մահո՛ւնէ զանձինս նոցա,
և կերակրել զնս 'ի սովու:
Անձինք մեր համբերեացեն տն . զի
օգնական և պաշտպան մեր է:
Պնա ուրախ եղիցին սիրտք մեր .
և յանուն նբնր յուսացուք:
Եղիցի ողորմութիւն քո տր 'ի վր
մեր՝ որպ յուսացաք 'ի քեզ:

Սուրբ Պատմի: Լ. Գ.:

() Եհնէցից զտէր յամ Ժամ, յամ
Ժամ օրհնուի նր 'ի բերան իմ:
Ի տր պարծեացի անձն իմ լընկեն
հեզք և ուրախ եղիցին:
Սեծ արարէք զտր ինև . և բարձր
արասցուք զանուննր 'ի միասին:
Խնդրեցի 'ի տնէ և լընաւ ինձ .
յամ նեղուէ իմմէ փրկեաց զիս:
Սատիք առ տէր և առէք զլոյս .
և երեսք ձեր մի՛ ամաչեացեն:
Լ. Ես աղքատ կարդաց առ տր՝ և
տր լընաւ սմա . յամ նեղութենէ
սորա փրկեաց զսա:

Բանակք հրեշտակաց ան՝ շուրջ
են զերկիւղածովք իւրովք և
պահեն զնոսաւ

Ճաշակեցէք և տեսէք զի քաղցր է
տրւերանեալ է այր որ յուսայ ՚ի նաւ
Երկերո՛ւք ՚ի անէ ամ արք նորա .
զի ոչ ինչ է պակասութիւն երկիւ
ղածաց նորա

Մեծամեծք աղքատացան և քաղ
ցեան . բայց ոյք խնդրեն զտէր ,
մի՛ պակասեսցի ՚ի նոցանէ ամե
նայն բարութիւնս

Եկայք սրդեակք իմ՝ լըճարո՛ւք
ինձ . և զերկիւղ ան ուսուցից ձեզ
Ո՛վ է մարդ՝ որ կամի զկեանս . սիրէ
զաճուրս իւր տեսանել ՚ի բարուէ .
Դռեցո՛ զլեզուքո ՚ի չարուէ , և շըր
թուքքո մի՛ խօսեսցին զնենդուի
Խոտորեա՛ ՚ի չարէ և արա զբարի .
խնդրեա՛ զխաղաղութիւն և երթ
զհետ նորա

Աչք տեսուն ՚ի վերայ արդարոց .
և ականջք նր՝ ՚ի վր՝ աղօթից նոցա

Երեսք ան'ի վերայ չարագործաց .
 սատակել յերկրէ զսիշատիս նոցա .
 Կարգացին արդարքն առ տէր' և
 Թր լը՛ւտն նոցա . յամ' նեղութենէ
 նոցա փրկեաց զնոսա :

Մերձէ Թր առ այնոսիկ որք մա
 չեալ են սրտիւք . և զխոնարհս հո
 դով՝ կեցուցանէ :

Բազում նեղութիք են արգարոց'
 յամէ փրկէ զնս' Թր' և պահէ զամ ոս
 կերս նոցա . և մի' ինոցունէ մի' փշրեսցի

Մահ մեղաւորին չար է . բայց սր
 ատէ զարդարն , զղջացի :

Փրկէ' Թր զանձինս ծառայից իւ
 րաց . մի' զղջացին ամենեքեան ոյք
 յուսացեալ են 'ի Թր :

Դիտարարած Սաղմոս

Գաւթի Լ Պա

ատեա' տէր զայնոսիկ
 ոյք դատեն զիս . մար
 տի'ր ընդ այնոսիկ որք
 մարտնչին ընդ իս :

Լ'՞ժ զգէն և զասպար քո՝ և արի՝
յօդնեւ ինձ . հան զսուր քո ընդ
դէմ հալածչաց իմոց . արգել զնս
և ասա՝ դու ցանձն իմ թէ փրկու
թիւն քո ես եմ :

Լ'՞ճ Եւսեբերն և յամօթ լիցին ոյք
խնդրէին զանձն իմ . դարձցին յետս
և ամաչեցերն ոյք խորհէին ինձ չար
Լ'՞լիցին նոքա ուր փոշի առաջի հող
մոյ . և հրեշտակ տն նեղեցէ զնս :
Լ'՞լիցին ճանապարհք նոցա՝ ի խա
ւար և ի դայթակղութի . և հրեշ
տակ այ հալածեցէ զնս :

Լ'՞նանիր Թադուցին ինձ որոգայթ
յապականութեան իւրեանց . և ի
նանիր նախատեցին զանձն իմ :

Հասցէ ի վերայ նոցա որոգայթ զոր
ոչ գիտացին . և որսն զոր Թադու
ցին՝ առցէ զոտս նոցա . և որոգայթ
ի նոյն անկցին :

Լ'՞յլ անձն իմ ցնծասցէ ի տր . ու
րախ եղիցի ի փրկուէ նր . և ամ ոս
կերբ իմ ասասցեն, տր՝ ո՞ն ամենի քեզ

Օ ի փրկեաց զաղքատն 'ի ձեռաց
հզորի . զաղքատն և զանանկն յայն
ցանէ որք յափշտակեն զնա :

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք չար
եաց . և զոր ինչ ոչ գիտէի՝ հար
ցանէին զիս :

Հատուցին ինձ զչար փոխանակ բա
րւոյ . անժառանգել զանձն իմ խոր
հեցան յորդւոց 'ի մարդկանէ :

Ես 'ի նեղելնոցս՝ քուրձ զգէնուի .
խոնարհ առնէի պահօք զանձն իմ .
և սղօթք իմ 'ի ծոց իմ դարձցին :

Որո՞յ զեղբայր և զընկեր՝ այնպէս
հաճոյ լինէի . որո՞յ զսրբաւոր և բո
ւրիւտում , այնպէս խոնարհ առնէի :

Ի վր իմ ուրախ եղէն և ժողովե
ցան . ժողովեցին յիս տանջանք և ես
ոչ ծանեայ . ցրէցան և ոչ զղջացին :

Փորձեցին զիս՝ և արհամարհեցին
արհամարհանօք . կրճտեցին 'ի վր
իմ զատամուշնս իւրեանց . ան
էրբ տեսցես :

Իբաց արա զանձն իմ 'ի խորաման

կութենէ նոցա . և յառիւծուց ըղ
միամօրութիւն իմ :

Խոստովան եղէց քեզ տէր յեկե
ղեցիա մեծս . և ՚ի Ժողովս բաղմաց
օրհնեցից զքեզ :

Ա՛խ՝ ուրախ եղիցին յիս Թշնամիք իմ
ոյք ատէին զիս ՚ի տարապարտուց .
ակնարկի առնէին զիս աչօք իւրե՛նց :
Բնդիս զխաղաղութիւն խօսէին .
և ինքեանք բարկութեամբ զնեն
գութիւն խորհէին :

Բացին ի վր իմ զբերանս իւրեանց
և ասացին՝ այո՛ այո՛ տեսին աչք մեր :
Տեսեր Ծր՝ և մի՛ լուեր . Ծր՝ մի՛ ՚ի
բացեայ առնիր յինէն :

Օ արթիր և հայեաց տէր յիրա՛ւ
ունս իմ . Ծծ իմ և Ծր իմ ՚ի դատ
աստանս իմ . և իրա՛ւ արա ինձ ըստ
արդարութե քում Ծր Ծծ իմ :

Ա՛խ՝ ուրախ եղիցին յիս Թշնամիք
իմ . և մի՛ ասացեն ՚ի սիրտս իւր
եանց Թէ՛ վա՛շ վա՛շ անձանց մերոց
զի ընկուղաք զնա :

Լ՝մաջեսցեն եւ յամօթ լեցին ոյք
խնդան ընդ չար իմ. զգեցցին զա
մօթ և զանարգանս ոյք մեծաբա
նեն ՚ի վերայ իմ:

Հնծասցեն և ուրախ լեցին ՚ի բեզ
ամբն՝ ոյք կամին ընդ արդարութի իմ:

Լ՝սասցեն յամ Ժամ մեծ է անձ՝ ոյք
կամին զխաղաղութի ծառայի քո:
Լեզդ և իմ խօսեսցի զարդարութիս
քո. զօրհանապազ զգովութիս քո:

Ինտարած ծառայի ան Ղաւթի: Լ. Լ.:

Լ՝սէ անօրէնն մեղանչել ընդ միտս
իւր՝ Թէ չեք երկիւղ այ առա
ջի աջաց նորա:

Նենդեաց առաջի նորա՝ գտանել
զանօրէնութիւն և ատել զնա:

Բանք բերանոյ նորա անօրէնութի
և նենգութիւն են:

Ո՛չ կամեցաւ նա իմանալ զբարի.
զանօրէնութիւն խորհեցաւ յան
կողնի իւրում:

Լ՝կաց նա յամ ճանապարհ որ ոչ է

բարի . և 'ի չարէ նա ոչ ճանճրացաւ :
ՏԻ՛ յերկինս է ողորմութիւնքո .
Ճմարտութի քո մինչև յամպս :
Լ՛րդարութի քո որպէս լերինք ան .
իրանունք քո որպէս խորք բազումք .
զմարդիկ և զանասունս կեցուցա
նես դու տէր :

Այ զի բազում արարեր զողորմութի
քո ան . այլ որդիք մարդկան 'ի հո
վանի թևոց քոց յուսասցին :
Լ՛րբեսցին նոքա 'ի պարարտութի
տան քո . և զուղլսս փափկութե քո
տացես ըմպել նոցա :

Իքէն է ան ազբիւր կենաց . և լու
սով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս :
Մազես զողորմութիս քո ոյք ճա
նաչեն զքեզ . զարդարութիւնս քո
ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Մի՛ եկեսցեն 'ի վր մեր ուր ամ
բարտանից . և ձեռք մեղանորաց
մի՛ դողացուցեն զմեզ :

Լ՛նդ անկցին անքն ոյք գործեն
զանօրէնութի . մերժեսցին և այլ մի՛
կարասցեն հաստատիլ :

* () Եհնո-թի-ն Ռ-ծի-ն Իռ-վ-է-սի՝ ամարէս
 Իորդարէին : Երբիւրդ օրինոց :

Սյեցարոսէք Երկինք՝ և խօ
 սեցայց . լը-իցէ Երկիր ըզ
 պատգամս բերանոյ իմոյ :
 Բնդունելի լիցի ոսկ անձրև բարբառ
 իմ . և իջցեն ոսկ ցօղ պատգամք իմ :
 Ոսկ անձրև ՚ի վերայ սիզոյ . ոսկ տաշ
 րաւի ՚ի վր խոտոյ . զի զանուէն ան
 կարդասցուք . և տոսք օրհնութիւն
 տեսուն այ մերոյ :

ԻՃ՝ որոյ ճշմարտութեան գործք
 նորա . և ամ ճանապարհք նորա
 իրաւամբք են :

ԻՃ՝ հաւատարիմ է և ոչ գոյ ՚ի նը
 մա անիրաւութիւն . արդար և
 ճշմարիտ է ար :

Մեղան և ոչ նմա որդիքն արատոյ
 ծնունդք խոտորեալք և թիւրեւք :
 ՈՃ այդ այն է զոր ան հատուցոյ
 նէիք դուք . Ժողովուրդք յիմարք
 և ոչ իմաստունք :

Ահ սա ինքն է հայր քո որ ստացաւ
զքեզ . արար զքեզ և ստեղծ զքեզ
Յո՛ւշ լիցին քեզ աւուրքն յաւի-
տենից . իմացարո՛ւք զամս յազգաց
մինչև յազգս :

Հարցջիր դու ցհարս քո՝ և պատ-
մեսցեն քեզ . ցծերս քո՝ և ասաւ
ցեն քեզ :

Դ՛ի ժամանակի յորժամ բաժանեաց
բարձրեալն զազգս ամենայն . որո՞յս
ըսիւեաց նա զորդիսն ադամայ
Կացոյց սահմանս հեթանոսաց՝ ըստ
Թո՛ւոյ հրեշտակաց անյ :

Եղև բաժին ան ժողովուրդ իւր
յակոբ . և վիճակ ժառանգութե
իւրոյ իսրայել :

Բա՛ւական եղև նմա յանապատի .
Դ՛ի ծարաւ տօթոյ յանջրդւոյ
պաշտպանեաց զնա :

Խրատեաց զնա և պահեաց որպէս
բիբական . ո՞նչ զարծուի Դ՛ի թևս
իւր ընկալաւ զնա . և ո՞նչ Դ՛ի վերայ
ձագուց իւրոց գթացաւ :

Տարածեաց զԹիւսիւր և ընկալաւ
զնա . և բարձեալ բերէր զնա 'ի վր
միջնողաց իւրոց :

ՏԻ՛ միայն ածէր զնոսա և ոչ գոյր
ընդ նոսա ԹԺ օտար :

Լաժ եհան զնոսա 'ի զօրութիւնս
երկրի . և կերակրեաց զնոսա ար
դեամբք անդաստանաց :

Դիեցոյց նոցա՝ մեղը 'ի վիմէ . և
իւղ յապառաժ վիմէ :

Իւղ կովուց և կաթն մաքեաց ճար
պով հանդերձ . խոյոց , որթուց ,
ցլուց և նոխազաց :

Օ պարարտութի երիկամանց ցորե
նոյ և զարիւն խաղողոյ էարբ գինի .
Լիկեր յակոբ և յագեցաւ . և ան
գուշեաց զսիրելին :

Գիրացաւ , ստոճարացաւ , լայնա
ցաւ . եթող զԹր ԹԺ զարարիչ իւր .
և յետս եկաց յայ փրկչէ իւրմէ :

Բարկացուցին զիս օտարութիւք իւ
րեանց . և կռովք իւրեանց դառ
նացուցին զիս :

Օ յհեցին դիւաց և ոչ այ . դիցն՝
զորս ոչ գիտէին . նորք և առժա-
մայնք . զորս բնաւ ոչ ճանաչէին
հարք նոցա :

Թողին զտր որ ծնաւ զնս . մոռա-
ցան զած որ կերակրեաց զնս :
Ետես տէր և նախանձեցաւ . և
սրտմտեցաւ ՚ի վերայ ուստերաց և
դստերաց նոցա և ասէ :

Ղարձուցից զերեսս իմ ՚ի նոցանէ
և ցուցից նոցա զինչ լինելոց իցէ
յապա ժամանակի :

Օ ի ազգմի Թիւրէն նորա և որդիք
անհաւանք . նորա նախանձեցուցին
զիս ՚ի չաստուճածս իւրեանց . և դառ-
նացուցին զիս ՚ի կուռս իւրեանց :
Եւ զի և ես նախանձեցուցից զնս
յազգ անպիտան . և անմիտ աղ-
բաւ զկեցուցից զնոսա :
Փառք հօր և որ :

Տաւ Բաղդատայն Գրգիւն-
աբին՝ Քաղաքին յաւիտեան . որ Գրգիւն
և Կեցոյցուն զԺողովոյս իւր : Մարտ :

Բարոշ Լարիմայաութինն և ՏԹ արտո՞ :
 Ս Խ ի գիշերի և ի տոճընջեան և
 յամ Ժամու խօսիլ մեզ զբան տն՝ զ՝ :
 Ս Խ չանկանելոյ մեզ ի փորձութի
 որում ոչ կարեմք հանդուրժել՝ զ՝ :
 Ս Խ անբիծ և անգատապարտ կալ
 մեզ առաջի ահեղ ատենին քի՛, զ՝ :
 Ս Խ առաջնորդելոյ մեզ ի նաճա
 հանդիստ կենացն անվախճանից՝ զ՝ :
 Ս Խ արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչ
 մանն և երկնից արքայութեանն՝ զ՝ :
 Ս Խ հոգ՝ : Լճևս միա՞ :

Խ Լճևս :

Ի գիշերի և ի տոճընջեան և յամ
 Ժամու զքեզ աղաչեմք և ի քէն
 խնդրեմք մարդասէր տրե՛ Լճևս
 մեզ ամ փրկիչ մեր . խոնարհեցի՛
 ունկն քո ի խնդրոճածս մեր . զի
 մի՛ ունայն լիցին վաստակք ծուայից
 քոց : Լճևս համարեա՛ զաշխատուիս
 մեր ի գործ արդարուէ և ի պտուղ
 ամպաշտուէ : Բնկա՛լ տր զաղօթս
 և զերկրպագութիւնս մեր . և հատո՛
 մեզ զողորմութի քո առատապէս :

Պատկերաւ զմեզ ընդ հովանեաւ ա-
մենագոր աջոյ քո . զօրացն զմեզ նոր
զօրութիւն նր հոգւոյդ . պահեաւ զմեզ
ոպ բիբական . և արաւ առ մեզ նշան
բարի ՚ի գովեստ և ՚ի փութանութի ան-
ւանդ քում սբյ : Օ ի ՚ի քո փառս
կատարի ամարարածոց մշտնջենա-
ւոր փութանութի ՚ի բարձունս հօր և
որդւոյ և հոգւոյդ սբյ . սյժմ և :

Խաղող-իւն տնէցուն :

Հովիւ քաջ՝ հովիւ բարի և յաւի
տենական . նայեաց և այց արաւ բա-
նաւոր հօտի քո՝ զոր ժողովեցեր առ
քեզ գթութիւն քով : զի քո առջիկամք
նոր . և առ ի քէն սղորմութեցդ և գը
թուլեցդ ակն ունիմք : Օ ամենե-
սեան օրհնեաւ . զաման իմաստնացն .
զաման լուսաւորեաւ . և ամցւն պար
գեւեաւ զերկնից արքայութիւնդ :
Ս զի դու ես նոր կենաց և նծ ողոր-
մութեց . և քեզ վայելէ փառք՝ իշ :

Ի Կիւրի և ՚ի Կիւրի և յոմնայն ժամո-
տնդարար ժամոտնդ և զհայր և զՍրբի
և զսբ հոգի : Այժմ և փշաւ և յո :

Ign. Lucchesini Sc.

Ի Կաթողիկոս Ստեփան
Դաւթի: Լ. Օ.

Ի՛նչ Լ. Ս. Լ. Ս.
ձիր ընդ չարս . և
մի ընդ այնոսիկ ոյք
գործեն զանօրէ
նութիւն:

Օ ի որպէս խոտ վաղվաղակի ցա
մաքեսցին . ոպ ըզդաւարի խոտոյ
վաղվաղակի անցցեն

Յուսա՛ ի տր և արա՛ զքաղցրութի .
բնակեա՛յերկրի՛ և հովո՛ւնեսցիս ի
մեծութիւն նր:

Ստեա՛ն 'ի Խնէ և նա տոցէ քեզ
զխնդրու՛ածս սրտի քո . յայտնեա՛ն
առաջի Խն զճանապարհս քո և
յուսա՛ն 'ի նա:

Նա՛ արասցէ և հանցէ որպէս զլոյս
զարդարուԹիս քո . և զիրա՛ւունս
քո ոպ զօրհասարակ:

Հնազանդ լեր Խն և ծառայեա՛ն նր
մա . և մի՛ նախանձիր ընդ այնոսիկ
որոց առակեալ իցեն ճանապարհք
իւրեանց ընդ մարդոյ որ գործէ
զանօրէնուԹի:

Եւ ես՛ 'ի բարկուԹէ և հանգիւր 'ի
սրտմտուէ . և մի՛ նախանձիր ըջարս:
Օ ի չարք վաղվաղակի սատակեալ
ցին . բայց ոյք համբերեն Խն, նոքա
ժառանգեսցեն զերկիր:

Փոքր մի և այլ ո՛չ ևս իցէ անբա-
րիշտն . խնդրեսցես զտեղինորա
և ո՛չ գտցես:

ՄԵ՛յլ որ հեզքն են՝ նոքա՛ ժառան-
գեսցեն զերկիր . և փափկասցին 'ի
բազում խաղաղուԹէ իւրեանց:

Ապասէ մեղաւորն արդարոյ և կըր
ճըտէ 'ի վրնր զտտամուհնս իւր .
այլ տր ծիծաղեսցի զնովաւ .
'Բանգի յառաջագոյն տեսանէ՝ զի
հասեալ է օր նր .

Սուր հանին մեղաւորք . և լարեցին
զաղեղունս իւրեանց՝ հարկանել
զաղքատն և զտնանկն . սպանանել
զայն օր խոնարհն է սրտիւ .

Սուրք նց մտցեն 'ի սիրտս նոցա .
և աղեղունք նոցա փշրեսցին .

Լուէ է սակաւ իկինչ արդարոյ՝ քան
զբազում մեծութի մեղաւորաց . և բա
զուկք անբարշտաց խորտակեսցին .
հաստատէ տր զարդարս , և ճանա
լէ զաւուրս անբծից . ժառանգու
թի նոցա յաւիտեան եղիցի .

Մի տմաչեսցեն նոքա 'ի ժամանակ չա
րուհ . այլ յաւուրս սովու յղեսցին .

Եւ հա մեղաւորք կորիցեն . այլ Թըշ
նամիք տեսուն՝ 'ի փառաւորիւ և 'ի
բարձրանալ իւրեանց՝ պակասեա
ցին ող ծուխ զի պակասի .

Փոխ առնուլ մեղաւորն և ոչ հա-
տուցանէ • այլ որ արդարն է ,
ողորմի և տայ :

Ոյք օրհներն զոր՝ ժառանգեսցեն
զերկիր • և ոյք անիծանեն՝ սատա-
կեսցին ՚ի նմանէ :

Ի տեառնէ ուղղին զնոցք առն •
զճանապարհս նր՝ նա՛ կամի յոյժ :

Թէպէ և գայլթակ զեսցի , նա մի՛ կոր
ծանեսցի • զի ար ձեռնկալու է նր :

Մանուկ էի ես՝ և ծերացայ • և ոչ
տեսի զարդարն արհամարհեալ • և
ոչ զզաւակ նր՝ Թէ մուրանայ հաց :

Օ օրհանա՞ղ ողորմի և տայ փոխ ,
զաւակ նր օրհնեալ եղիցի յաւիտն
Խոտորեա՛ ՚ի չարէ և արա՛ զբարի • և
բնակեսցիս յաւիտնս յաւիտնից ՚ի նմա :

Տէր սիրէ զիրաւունս՝ և ոչ ընդ
վայր հարկանէ զսբս իւր • այլ յա-
ւիտեան պահէ զնս :

Ընթերցէք հալածեսցին իմիասին • և
զաւակք անբարշտաց սատակեսցին :

Ը յարդարք ժառանգեսցեն

զերկիր , և բնակեացին յաւիտեանս
յաւիտենից 'ի նմա

Բերան արդարոյ խորհի զիմաստուի.
և լեզու նր խօսեացի զերաւ ունա
() րէնք այ իւրոյ են 'ի սրտի իւրում.
և մի' գայթակղեացին գնացք նր
Հայի մեղաւոր ընդ արդար' և խնդ
րէ սպանանել զնա . այլ տր ոչ թը
ղու զնա 'ի ձեռս նր . և ոչ դատա
պարտէ զնա' յորժամ դատէ զնա
Համբեր տն և պահեա՛ զճանսրհս
նորա . և բարձր արասցէ զքեզ 'ի
ժառանգել զերկիր . և զսատակումն
մեղաւորաց տեսցես

Տեսի զանբարիշտն վերացեալ և
բարձրացլ ոյ զմայրսն լիբանանու
Լ'չցի' և ահա ոչ էր . խնդրեցի և
ոչ գտաւ տեղի նորա

Պահեա՛ զանբծուծի և տե՛ս զուղ
ղութիւն . զի գոն մնացու՛ածք
առն խաղաղարարի

Լ'նօրէնք հալածեացին խմիասին .
և զաւակք անբարրչոաց կորիցենո

Փրկուի արդարոց 'ի անէ է. վերա
կացու է նց 'ի ժամանակս ներդուէ:
() Գնեսցէ նց ար և փրկեսցէ զնս.
ապրեցուսցէ 'ի մեղաւորաց և կե
ցուսցէ զնս զի յուսացան 'ի նա:

Սուրբ Գաւթի ու 'ի յիշմի շաբաթ:

Ս' սրամտութեամբ յոյժ յան
դիմաներ զիս. և մի բար
կութեամբ յարատեւ զիս:

() 'ի նետք քո հարան
յիս. և յիս հաստատեցաւ ձեռն քո:
Ո՛չ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ
յերեսաց բարկութե քո:

Ո՛չ է խաղաղութի՛ ոսկերաց իմոց
յերեսաց մեղաց իմոց:

Լ' նորէնութիւնք իմ բարձրացան
քան զգլուխ իմ. ոսկ բեռն ծանր
ծանրացան 'ի վերայ իմ:

'Նեխեցան և փտեցան վերք իմ յե
րեսաց անզգամութե իմոյ:

Տառապեցայ և խոնարհեղէ մինչև

յոյժ • զօրհանալ տրտում գնայի •
զի անձն իմ լի եղև չարչարանօք •
և ոչ գոյ բժշկութի մարմնոյ իմոյ •
Չարչարեցայ և խոնարհեղէ մինչև
յոյժ • մռնչէի առ հեծուե սրտի իմոյ
Տր առաջի քո է ամ ցանկութի իմ • և
հեծուի իմ 'ի քէն ոչ ծածկեցաւ •
Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս • և եթող
զիս զօրութի իմ • լոյս աչաց իմոց
և այս ոչ եղև ընդիս •

Բարեկամք իմ և մերձաւորք իմ ա
ռաջի իմ մերձեցան և կացին • և մեր
ձաւորք իմ հեռի եղեն յինէն •

Բըռնադատէին զիս և խնդրէին
զանձն իմ ոյք խորհէին չար 'ի վր
իմ • խորհեցան զանօրէնութի և զնեն
գութի • զօրհանապաղ խորհեցան •

Եւ ես ունի խուլ զի ոչ լսէ • որպ
համբ' որ ոչ բանայ զբերան իւր
Եղէ ես որպ մարդ' որ ոչ լսէ • և
ոչ գոն խօսք 'ի բերան նորա •

Ես 'ի քեզ ար յուսացայ • և դու
լուիցես ինձ ար ամ իմ •

Լ՛սացի թէ՛ մի՛ ուրախ եղիցին յիս
 Թշնամիք իմ՝ ՚ի սասանիլ ոտից իմոց՝
 ՚ի վր իմ մեծամեծս խօսեցանս
 Ես ՚ի տանջանա պատրաստ եմ . և
 ցաւք իմ առաջի իմ ենն յամ ժամ :
 Օ՛, անօրէնութիւն իմ պատմեցից՝ և
 հոգացայց վասն մեղաց իմոց :
 Իսկ արդ՝ Թշնամիք իմ կենդանի են
 և զօրացլք են քան զիս . և բազումք
 են ոյք ատէին զիս ՚ի ասարպարաուց :
 Ոյք հատուցին ինձ չար փոխանակ
 ընդ բարւոյ . չարախօսէին զինէն՝
 զի ես երթայի զհետ արդարուէ :
 Մի՛ Թողուր զիս ար ան իմ . և մի՛
 իբացեայ առնիր յինէն . հայեաց
 յօգնել ինձ ար փրկութե իմոյ :
 Թ՛ի դիմումս Սողոմ Ղաւթի : Լ՛ս
 Լ՛սացի թէ՛ պահեցից զճանապարհս
 իմ, զի մի՛ մեղայց լեզուան իմով :
 Եդի պահապան բերանոյ իմոյ՝ ՚ի
 հակառակիլ մեղաւորին առաջի իմ :
 Լ՛ուռ եղէ և խոնարհեցայ . լռեցի՛ ՚ի
 բարուէ . և ցաւք իմ նորոգեցն յիս :

Ս եռաւ սիրտ իմ՝ ի փորի իմում.
Ե ի խորհուրդս իմ վառեցաւ հուր
ի յօսեցայ լեզուաւ իմով և ասա-
ցի՝ ցոյց ինձ տր զկատարած իմ և
ըզթիւ աւուրց իմոց քանի՞ ան է.
զի գիտացից թէ որչափ ինչ պակա
սեալ է յինէն:

Լ՝ հա՛ չափով եղեր զաւուրս իմ.
Ե կար զօրու թէ իմոյ՝ ոպ ոչ ինչ է
առաջի իմ. սակայն ամենեւին ընդ-
ունայն է ամ մարդ մսեղի:

Լ՝ պաքէն որպէս ի պատկերի շրջի
մարդ. սակայն ի զո՛ւր խռովի. գան
ձէ՛ և ոչ գիտէ ում ժողովէ:

Խսկարդ՝ ո՛ր է համբերութիւն իմ
թէ ոչ դու տր. կամ կար զօրու
իմոյ թէ ոչ ի քէն:

Յամ անօրէնութենէ իմմէ փրկե-
ցեր զիս. և նախատինս անզգամաց
արարեր զիս:

Լ ուռեղէ և ոչ բացի զբերան իմ
զի դո՛ւ արարեր:

Ի բացարա յինէն զտանջանս իմ. զի
ի

Ի զօրուէ ձեռին քո՝ ես պակասեցայ:
Աշտամբուծք վն մեղաց խրատե-
ցեր զմարդ. մաշեցեր որոյ սարդի
ստայն զանձն նորա. սակայն՝
ընդունայն է ամ մարդ:

Այլ տր աղօթից իմոց. ունին դիր
խնդրունածաց իմոց. արտասունաց
իմոց մի՛ լեր:

Պանդուխտեմ ես առաջի քո. նըշ-
դեհ և անցաւ որ ույ ամ հարք իմ:
Թոյլ արա ինձ զի հանգեայց. մինչ
չե երթեալ իցեմ. և այլ ոչ ևս
գտանիցիմ:

Քիտաբործ Սողոմ Ղաւթի. ԱԹ.
Համբերելով համբերի տն. և նայե-
ցաւ առիս և լուաւ աղօթից իմոց.
Եւ հան զիս ի գբոյ տառապանաց.
Ի կաւոյ և ի տղմոյ:

Հաստատեաց ի վճ վիմի զոտս իմ.
և ուղղեաց զզնացս իմ:

Եւ արկ ի բերան իմ զօրհնութիւն
նոր. զօրհնութի տն այ մերոյ:
Տեսցեն բազումք և երկիցեն. և

յուսասացին 'ի տր . երանեալ է այր
որոյ անունն տն յոյս է նորա :

Ո՛չ հայեցաւ նա 'ի նանրութիւն .
և ո՛չ 'ի մուլութի սուտ :

Բազում արարեր դու տր անձ իմ
զսքանչելիս քո . և խորհրդոց քոց
ո՛չ ոք է որ նմանիցի քեզ :

Պատմեցի և խօսեցայ . և բազումք
եղէն քան զթիւն . ը զոհս և ընդ
պատարադս ո՛չ հաճեցար . լսելիս
հաստատեցեր ինձ զողջակեզս , և
ըզ վասն մեղացն ո՛չ խնդրեցեր :

Յայնժամ ասացի թէ՛ ահա՛նասիկ
գամ ես . 'ի գլուխս դրոց դը
րեալ է վասն իմ :

Լ'ննել զկամս քո անձ իմ կամեցայ .
և զօրէնս քո 'ի մեջ որովայնի իմոյ :

Լ'էտարանեցի զարդարութիս քո
յեկեղեցիս մեծս . ահա՛ զշրթունս
իմ ո՛չ արգելից 'ի քէն :

ՏՐ' դու գիտացեր զի զարդարութի
քո ո՛չ ծածկեցի 'ի սրտի իմում .
զձմարտութիս քո և զփրկութիս քո :

Լ'սացի և ոչ Թագուցի զողորմու
Թիւնս քո . և զճշմարտութիւնս քո
'ի Ժողովրդենէ մեծ է :

Լ'յլ դու ար մի' հեռի առնէր ըզ
գթութի. քո յինէն . զի ողորմէի և ճըշ
մարտութի. քո յամ Ժամ ընկալցին զիս
Շ ուրջ եղեն զինև չարք՝ որոց ոչ
գոյր Թիւ . հասին ինձ անօրէնութի
իմ և ես ոչ կարացի տեսանել :

Բազումք եղեն քան . զհեր դլխոյ
իմոյ . և սիրտ իմ եթող զիս :

Ամեաց տէր փրկել զիս . և տէր
յօգնել ինձ նայեաց :

Լ'մաչեսցեն և յամօթ լիցին ոյք
խնդրէին զանձն իմ բառնալ զսա .
դարձցին յետս և ամաչեսցեն ոյք
խորհէին ինձ զչար :

Արեսցեն զամօթ առ Ժամայն վաղ
վաղակի ոյք տսէին ինձ վաշ վաշ :
Յնծառցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ
ամենեքեան ոյք խնդրեն զքեզ ար :

Լ'սացեն յամ Ժամ մեծ է ան . և
ոյք սիրեն զփրկութիս քո :

Էս աղքատ և տնանկ եմ և՛ խոր
հեա՛ զիս օղնական և պաշտպան իմ
ես դու և՛ իմ մի՛ յամենար ։

Դիտարարած Սողոմոն Գաւթի ։
Խ

րանի որ խորհի զաղքատն
և զտնանկն ։ յաճուր չարի
փրկէ զնա տօր ։

ՏՐ փրկէ զնա և կեցուցանէ ։ երա
նելի առնէ զնա ՚ի վր երկրի ։ և ոչ
մատնէ զնա ՚ի ձեռս թշնամեաց իւրոց

ՏՐ օղնական է նմա ՚ի մահի՛ն ցա
ւոց իւրոց ։ զնա անկողինա նսրա
դարձուցանէ ՚ի հիւանդութեանն ։

Ես ասացի տօր ողորմեա՛ ինձ ։ բժըշ
կեա՛ զանձն իմ ։ ես մեղայ քեզ ։

Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար ։ երբ
իցէ զի մեռցի և կորիցէ անուռն նր ։

Ստանէր տեղանէլ զնանրութի ։
խօսէր ՚ի սրտի իւրում ։ և ժողովէր
զանօրէնութի յանձն իւր ։

Լրտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր ։

զինէն շնչէին ամ Թշնամիք իմ:
Խորհեցան չար ՚ի վերայ իմ . բան
անօրէնութե եղին ի վերայ իմ:

Մի Թէ որ ննջիցէ , և այլ ոչ ևս
յաւելցի յառնել . քնդի և այրն խա
ղաղուէ իմոյ՝ յոր և եսն յուսացայ:

Ար ուտեր զհաց իմ , յաճախեաց
առնել ինձ զխաբէութի:

Եւ զու Թոր ողորմեա ինձ և կանգ
նեա զիս . և ես հատուցից նոցա:

Յայսմ ծանեայց զի հաճեցար ըն
դիս , զի մի՛ ուրախ եղիցին յիս
Թշնամիք իմ:

Եւ զիս յանբրժութեան իմում
ընկալար . և հաստատեցեր զիս
առաջի քո յաւիտեան:

Օրհնէլ Թոր ամ ինչի յաւիտեանս
յաւիտենից . եղիցի եղիցի:

Ի խորտրոծ վտան իմաստ-խեան սրբանցն
իւրեայ: ԽԼ՝:

Արմ փափաղի եղջերու յաղբերս
ջուրց , այնպէս փափաղի
անձն իմ առ քեզ ամ:

Մարա՛նի է անձն իմ առ քեզ ան-
հզօր և կենդանի . երբ եկից երե-
կեցայց երեսացդ ան :

Եղէն ինձ արտասուք իմ կերակու-
րի տը՛նէ և ի գիշերի . և այն՝ զի ա-
սէինցիս զօրհնանց Թէ՛ ուր է ան քո

այս որոնց յիշէի , տառապէր յիս
անձն իմ . քաջալերէի՝ զի մոխց
ընդ յարկան՝ սքանչելեաց տանն ան :

Ի ձայն ցնծուէ խոստովանուէ . և
ի ձայն բարեկենդանութե :

Երդ՝ ը եր տրտում ես անձն իմ .
կամ ընդէր խոռվես զիս . յուսա-
առ ան՝ խոստովանեա՛նմա . փրկէչ
երեսաց իմոց ան է :

Ինձն իմ յոյժ խոռվեցա՛ն . վս այսո-
րիկ յիշեցի զքեզ յերկրէն յորդա-
նանու . ի հերմօնէ լեռնէ փոքուէ :

Խորք խորոց կարդացին առ քեզ
ի ձայն սահանաց քոց :

Մենայն զբօսանք քո և ալիք քո
անցին ի վերայ իմ :

Խոռնէ պատճիւրեաց Թր զողորմուի

իւր . ի գիշերի զօրհնութի նոր . և
աղօթք իմ առ անձ վս կենաց իմոց :
Ասացի այ՝ ընդունող իմ ես ընդէր
մերժեցեր զիս . ընդէր տրտում գը
նամ ես ի նեղել թշնամեոյ իմոյ :
Եւ փշրիլ ոսկերաց իմոց՝ նախատե
ցին զիս թշնամիք իմ . յասել ջիս
զօրհանապաղ թէ ուր է անձ քո :
Աւրդ՝ ընդէր տրտում ես անձն
իմ . կամ ընդէր խրոսովես զիս .
յուսն առ անձ՝ խոստովանեա՛ւ նմա .
փրկիչ երեսաց իմոց անձ է :

Սաղմս Գաւթի : ԽՆԻ :

Գաւթ արա ինձ անձ . և իրան արա
ինձ ի դատաստանի իմում :

Յաղգէ՛ որ ոչ է սբ՝ ի մարդոյ մե
ղանորէ նենդանորէ փրկեա՛ զիս :

Գաւթ անձ՝ հզօրիչ իմ ես՝ ընդէր մո
ռացար զիս . ընդէր տրտում գը
նամ ես ի նեղել թշնամեոյ իմոյ :

Ասաքեա՛ տէր զոյս քո և զճմար
տութիւնքո . զի առաջնորդեացեն
ինձ և հանցեն զիս ի վեառն սբ և ի
յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ այ առ ան
որ ուրախ առնէ զմանկութի իմ:
Խոստովանեղէց քեզ օրհնութի
ան ան իմ:

Արդ լէ՛ր տրտում ես անձն իմ.
Կամ ընդէ՛ր խռովեա զիս. յուսա՛
առ ան՝ խոստովանեա նմա. փրկիչ
երեսաց իմոց ան է:

Ի հոտորած իմաստ-բեան սրբոյն իջիտոյ:
ԽԳ:

Անկանջօք մերովք լը
նաք զոր հարքն մեր պատ
մեցին մեզ:

Օ դործս զոր քործեցեր յաճուրս
նոցա՝ յաճուրսն առաջինս:

Չեռն քո խլեաց զհեթանոսս՝ և
զնո տնկեցեր. չարչարեցեր զժո
ղովուրդս քո և հաներ զնա:

Օ ի ո՛չ Թէ քրով իւրեանց ժա
ռանգեցին զերկիր. և ո՛չ բազուկ
նոցա փրկեաց զնսսա:

Եւ ալ քո և բազուկ քո՝ և լոյս
երե

Երեսնց քոց • զի հաճեցար դու ընտ
Դու ինքն ես Թագաւոր իմ և ան
իմ որ հրամայեցեր զփրկութիսն
յակոբայ :

Ի՛նչ զԹշնամիս մեր հարցուք • և
անունամբ քով արհամարհեսցուք
զյարուցեալսն ՚ի վր մեր :

Ո՛չ Թէ յաղեղն իմ յուսացեալ եմ
և ոչ սուր իմ կեցուցանէ զիս :

Ե՛ւ յդու փրկեցեր զմեզ ՚ի Թշնա
մեաց մերոց • և զատելիս մեր
յամօթ արարեր :

Ե՛տուծով պարծեսցուք զօրհա
նապազ • և անունն նորա խոստ
վան եղիցուք յաւիտեան :

Բայց արդ՝ մերժեցեր և անարդե
ցեր զմեզ • և ոչ ելեր ան ը զօրս մեր
Դարձուցեր զմեզ յետս քան ըզ
Թշնամիս մեր • և ատելիք մեր յա
փրշտակեցին զմեզ :

Ե՛տուր զմեզ ոպ զօչխար ՚ի զենուան
և ընդ հեթանոսս ցրուեցեր զմեզ :

Ս՛աճառեցեր ըզ ժողովուրդս քո

առանց գնոյ . և ոչ դոյ թիւ աղա
ղակի մերոյ :

Երարեր զմեզ նախատինս դրացեց
մերոց . ծաղը և սոյսն կատականաց
այնոցիկ որք շուրջ էին զմեզ :

Երարեր զմեզ յառակս հեթանոց
ի շորժեւ զգլուխս ժողովրդոց :
Օգր ամենայն նախատինք իմ ա-
ռաջի իմ են . և ամօթ երեսաց
իմոց ծածկեաց զիս :

Ի ձայնէ նախատ որդին և չարախո
սի . յերեսաց թշնամոյն և հալածչի :
Եյս ամ եկն ի վերայ մեր՝ և մեք
զքեզ ոչ մոռացաք . և ոչ ստեցաք
ուխտի քում . և ոչ դարձաք յետս
սրտիւք մերովք :

Ղարձուցեր զշահիզս մեր ի ճանա
պարհաց քոց . խոնարհ արարեր ըզ
մեզ ի տեղի չարչարանաց . և ծած
կեցին զմեզ ստոճերք մահու :

Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն
այ մերոյ . կամ ձգեալ իցէ զձեռս
մեր առ անձս օտարս :

Ստիպյն ան խնդրէ զայս . զի նա
քննէ զգաղտնիս սրտից մերոց :

Ս քս մեռանիմք զօրհանալ . հա
մարեցաք այլ զոչխար 'ի զենուան :

Օ արթիւր ընդէր ննջես տր . արի'
և մի' մերժեր զմեզ իսպառ :

Օ մէ' դարձուցանես զերեսս քո
'ի մէնջ . մոռանաս զսոյքառուծի
և զնեղուծիւնս մեր :

Խոնարհ եղես մինջև 'ի հող անձինք
մեր . և յերկիր կցեցան մէջք մեր :

Արի' տէր օգնես մեզ , և փրկես
զմեզ վասն անուան քո :

Աւեր-իայ : ԽԳԻ :

Ի յիսկոցէ սիրտ իմ ըզ պատգամս
քո բարի , և ասացից զգործս իմ
Թագաւորի :

Լեզու իմ որպէ՛զ արագագիւր
դըպրի . գեղեցիկ տեսլեամբ քան
զամ որդիս մարդկան :

Ախտեցան շնորհք 'ի շրթանց քոց .
վասն այսորիկ օրհնեաց զքեզ ան
յաւիտեան :

Եւ զսուր ընդ մէջ քո՝ հզօր վայել
չութեան և գեղոյ քո :

Եւ արեւ ուղղեալ եւ թագաւորեալ
վասն ճշմարտութե հեղութեան
և արդարութե , և առաջնորդեցէ
քեզ սքանչելայեալ աջ քո :

Նեղք քո սրեալ են հզօր , և ժողովուրդք
ի ներքոյ քո անկցին ի սիրտս
թշնամեաց թագաւորի :

Եւ թոռ քո ամ յաւիտեանս յաւիտենից ,
գաւազան ուղղութեան
գաւազան արքայութեան քո :

Սիրեցէր զարդարութի , և ատեցեր
զանօրէնութիւն :

Սոսոյսորիկ էօժ զքեզ ամ ամ քո
իւրով ուրախութեան՝ առաւել
քան զընկերս քո :

Օ մուռս և զտաշխն և զկասիայ ի
զգեստէ քուամէ , ի տաճարաց փր
զոսկրէից՝ ուստի ուրախ արարին
զքեզ դատերք թագաւորաց ի պտիւն
Սոցցէ դշտոյ ընդաջմէ քուամէ ի
հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ
և պաճուճեալ :

Ո՛ր դուստր՝ և տէս . խոնարհե
ցս զունէկն քո . մոռա՛ ժողովուրդ
քու և զտուն հօր քո . զի ցանկացա՛ն
Թագա՛ւոր գեղոյ քո :

Ա՛յ ինքն է տէր քո՝ երկիր պագցես
սրմա . և դուստր ծուրայ՝ երկիր
պագցէ սմա . և պատուրադօք զե
րեսս սորա պաշտեսցեն մեծա
մեծք ՚ի ժողովրդոց :

Ա՛մենայն փառք դատեր Թագա՛ւորի
իներզոյ . ՚ի վերջա՛ւորս ոսկէ հուռս
զարդարեալ և պաճուճեալ :

Տարցին Թագա՛ւորի կուսանք զհետ
նորա . և զընկերսնորա տարցին նմա

Ա՛ջցին ցնծութք և ուրախութիւնք . և
տարցին ՚ի տաճր Թագա՛ւորի . և փո
խանակ հարց քոց՝ եղիցին որդիք քո
Ասցուսցես զնա՛ իշխանս ընդ նա՛մ
երկիր . և յիշեսցի անուն քո ընդ
նա՛մ աղգս աղգաց :

Ա՛յ ասորիկ ժողովուրդք խոստո
վան եղիցին առ քեզ յա՛նխտեան՝
և յա՛նխտեանս յա՛նխտենից :

Ը Սուրբ Գաւթի: ԽԵ:
մեր ազաւէն և զօրութիւն.
օգնական 'ի վերայ ներդութեց
որք դռին զմեզ յոյժ:

Ստան այսորիկ ոչ երկեցուք մեք
'ի խռովիլ երկրի. 'ի վախօխիլ լե
րանց 'ի սիրտս ծովու:

Գոչեցին և խռովեցան ջուրք նո
ցա. խռովեցան լերինք 'ի զօրութենր:
Գնացք գետոց ուրախ առնեն ըզ
բաղաքնայ. և սուրբ արար զյարկս
իւր բարձրեալն:

Ը 'ի մէջնոցա և նոքա մի' սասա
նեացին. օգնեացէ նոցա ան 'ի վա
ղորդենէ մինչև 'ի վաղորդեան:
Խռովեցան հեթանոսք' և խոնար
հեցան Թագաւորութիւնք. և տ զձայն
իւր բարձրելն և խռովեցլ երկիր:
Տէր զօրութեց ընդ մեզ. ընդունե
լի է մեր ան յակոբայ:

Եկայք և տեսէք զդործս այ. որ
արար զնշանս և զարուեստս 'ի
վերայ երկրի:

Եւ հար զպատերազմ ՚ի ծագաց մին
չև ՚ի ծագս երկրի . զաղեղունս
փշրեաց , զղէնս խորտակեաց , եւ զաս
պարս այրեաց հրով :

Կանխեցէք եւ ծաներովք՝ զի ես
եմ անձ : բարձր եղէց ՚ի հեթանոսս
եւ բարձրացայց ի վերայ երկրի :

Տի՛ր զօրութեանց ընդ մեզ . ընդ ու
նօղ եւ մեր անձ յակոբայ :

~~~~~

Ի կաթարած վասն որդւոյն իորից :

Սաղմոս Դաւիթի Խ.Օ :

անիս հարէք ամենայն հեթա
նորք . ազազակեցէք առ անձ
՚ի ձայն ցնծուի :

Տի՛ր բարձրեալ եւ ահարկու՝ Թադա
հոր մեծ ի վր անձ երկրի :

Հնազանդ արար զժողովուրդս մեզ
եւ զհեթանոսս ՚ի ներքոյ ոտից մերոց
Բնորեաց զմեզ իւր ՚ի ժառանգութի .
զգեղեցկութի յակոբայ զոր սիրեաց :
Համբարձա՛ն անձ օրհնութեամբ .

և տէր մեր ճայնիւ փողոյ :

Սաղմոս ասացէք այ մերում . սաղ
մոս ասացէք Թադաւորին մերում
սաղմոս ասացէք :

Թադաւոր մեծ 'ի վր' ամ էրկրի ամ
է . սաղմոս ասացէք նմա իմաստութ :

Թադաւոր էց ամ 'ի վր' հեթանոց ,
ամ նստաւ յաթոռ սրբուէ իւրոյ :

Խշխանք ժողովրդոց ժողովեցան
առ ամ արբաշամու . զի այ զօրու
Թիւնք յերկրէ յոյժ համբարձան :

Սաղմոս Ղաւելի : ԽԱ :

Ս'էծ է տր և օրհնեալ է յոյժ 'ի
քաղաք այ մերոյ 'ի լեառն սբ նր :

Հաստարմաւոցն ասցէ ցնծուք ամ
երկիր . լերինք սիօնի' կողմանք հիւ
սիսոյ' 'ի քաղաք Թադաւորին մեծ ի :
Լ'ճ 'ի տաճարի իւրում յայտնի . 'ի
ժամանակի ուղ օգնական լինէր նց :

Լ'հաւասիկ Թադաւորուիք երկրի
ժողովեցան և անկցին 'ի միասին :

Խնքեանք տեսին այսպէս և զար
մացան . խռովեցան' սասանեցան :

Եւ դողումն կալան զնոսա :
Եւ զերկունք որպէս 'ի ծննդեան .
Եւ հողմն սաստիկ՝ փշրեացէ զնաւս
'ի Թարսիս :

Ոպ լընաք՝ սոյնպէս Եւ տեսաք . 'ի քա
ղաք տն զօրուէց 'ի քաղաք այ մերոյ :
Եւ տունաժ հիմունս էարկ նմա յա
ւիտեան . ընկալաք անձ զողորմուի
քո 'ի մէջ ժողովրդեան քո :
Բստ անուն քում անձ , սոյնպէս
Եւ օրհնութի քո ընդ ամ տիեզերս .
Եւ արդարուք լի է աջ քո :

Ուրախ եղիցի լեառն սիօն . Եւ ցրն
ծասցեն դստերք յուդայ վասն
իրանց քոց տր :

Եւ զէջրուք զսիօնիւ . պաշարեցէք
զնա . Եւ պատմեցէք զաշտարակսնր ,
'ի ք զսիրտս ձեր 'ի վր զօրութեց
նր . բաժանեցէք զամուրսնր , զի
պատմել կարասիք յազդ յայլ :
Սա է անձ անձ մեր յաւիտեանս յա
ւիտենից . Եւ սա հովունեացէ զմեզ
մինչև յաւիտեան :

Ի խորաբոժ սրբացն խրիստոյ : ԽԺ :

Ի ունարո՛ւք զայս ամենայն ազգք :

Ունկն դի՛ր լերուք ամենեքեան

ոյք բնակեալ էք յաշխարհի :

Մնունդք երկրի և օրդիք մարդ

կան . իմիասին մեծամեծք և տնանկք

Քերան իմ խօսեսցի զիմաստուի .

և խօրհուրդ սրտի իմոյ զհանճար :

Խոնարհեցուցից յառակումն զուսկն

իմ . բացից առական զքերան իմ .

և խօսեսցայց զառական իսկզբանէ :

Բնդէ՛ր բնաւ երկնչիմ ես յաւուր

չարի . զի անօրէնութիւնք գնացից

իմոց շուրջ եղեն զինս :

Յուսացեալք ՚ի զօրութիւն իւր

եանց՝ ՚ի բազմութի մեծութեան

իւրեանց պարծեսցին :

Եղբայր ո՛չ փրկէ . և ո՛չ փրկէ մարդ

և ո՛չ տայ այ զփրկանս իւր . և ո՛չ

զգինս փրկանաց անձին իւրոյ :

Սաստակեալ յաւիտեան և կեցցես

մինչ իսպառ . և ո՛չ տեսցես զապա

կանութիւն :

Յորժամ տեսցես թէ իմաստունք
մեռանիցին . իմիասին անդգամք և
անմիտք կորիցեն . և թողցեն օտու
րաց զմեծութի իւրեանց :

Գերեզմանք նոցա՝ տունք նոցա է
ղիցին յաւիտեան . և յարկք նոցա
յազգէ մինչև յազգք . և կարդաւ
ցին անունսնք նոցա ՚ի հողս
իւրեանց :

Մարդ ՚ի պատճի էր և ոչ իմացաւ .
հաւասարեցաւ անասնոց անբանից
և նմանեցաւ նոցա :

Եւ յս ճանապարհ է գայթակղութե
նց նոցին . յետ այսորիկ բերանօք
իւրեանց հաճեսցին :

Այ խաշն ՚ի դժոխս մատնեսցին .
և մահ հովոճեսցէ զնս . և տիրեա
լեն նց ուղիւք ընդ առաւօտս :

(Գ) Գնուիք նց մաշեսցին ՚ի դժոխս .
և ՚ի փառաց իւրեանց անկցին :

Բայց սակայն անփրկեսցէ զանձն
իմ ՚ի ձեռաց դժոխոց յորժամ
ընդունին զիս :

Ա՛խ երկընչի՛ր՝ յորժամ մեծանայ
մարդ , և յորժամ բազում լինին
փառք տան նորա :

Օ ի ոչ Թէ ի մեռանի իւրում
առցէ ընդ իւր զմմ, և ոչ Թէ ի ջ
ցեն փառք տան նր ընդ նմա

Լ՝յլ անձն նր' ի կեանս իւրում
օրհնեացի. և խոստովան եղլցի քեզ
յորժամ բարի արասցես դու նմա:

Մոցէնա մինչև յազգ հարց իւրոց
մինչև յա՛նի տեսնն զլոյս մի՛ տեսցէ:

Սարգիս պատճի էր և ոչ իմացաւ.
Հաւասարեցաւ անասնոց անբանից
և նմանեցաւ նոցա:

[illegible]

 ገጽ ፲፱ ለገጽ ፲፱ ለገጽ ፲፱

Աստուծոց ՏՐ խօսե-
ցաւ. և կոչեաց զերկիր
յարևելից մինչև ի
մուտս արևուտ:

Պատիւնէ մեծ վայելչութի փրկութե
գեղոյ նորա

ԻՃ մեր յայտնապէս եկեսցէ , և
և ամ մեր մի՛ դադարեսցէ :

Հուր առաջի նորա բորբոքեսցի .
և շուրջ զնովա՛ն մրրիկ յոյժ :

Կոչեսցէ զերկինս 'ի վերուստ՝ և
զերկիր , 'ի դատել զժողովուրդ
իւր . ժողովել առ ինքն զմբս իւր՝
և ոյք դնեն զպատարագս ուխտից
ի վերայ սեղանոյ նորա :

Պատմեսցեն երկինք զարդարուի
նորա՝ զի ամ՝ դատաւոր է :

Ի՛նչ ժողովուրդ իմ և խօսեցայց
ընդ քեզ , և խորայել քեզ վկայե
ցից . զի ամ՝ ամ քո էս եմ :

Ո՛չ թէ վս պատարագաց քոց կըշ
տամբեմ զքեզ , զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ :

Ո՛չ ընդունիմ 'ի տանէ քումմէ զը
ւարակս . և ո՛չ 'ի հօտից քոց նոխազս .
Իմ է ամենայն գաղան անտառի ,
երէ լերանց և ամ անասուն :

Գիտեմ էս զամ Թռչունս երկնից
զեղեցկութիւն վայրի ընդիսէ :

Թէ քաղցեայց , քեզ ինչ ոչ ասու
ցից . զի իմ է աշխարհ լինի իւրով :

Այն ուտեմ ես զմիս զհարակաց քոց
և ոչ զարիւն նոխադաց քոց ըմպեմ :

Սատո՛ւնց պատարագ օրհնուէ . կա
տարեա՛ բարձրելոյն զուխոսքո :

Կարդացես առիս յաճուր նեղու
թեան քո . ես փրկեցից զքեզ՝ և

դու փառաւոր արացես զիս :

Սակայն՝ մեղաւորին ասէ անձ . իսկ
դու ընդէր բնաւ պատմես զար

դարութիւն իմ , կամ առնուա
զուխտ իմ՝ ի բերան քո :

Օ ի դու ատեցեր զխրատ իմ .
մերժեցեր և յետս ընկեցեր զամ

բանս բերանոյ իմոյ :

Թէ տեսանէիր զգողս , ընթա
նայիր ընդ նոսա . և ընդ շունս

դնէիր զբաժին քո :

Բերան քո յաճախէր զչարութի .
և լեզու քո նիւթէր զնենդութի :

Նստել զեղծօրէ քումմէ չարախօ
սէիր . և ի վերայ որդւոյ մօր քո՝

դնէիր զգայթակղութիւն :
Օ այս ամարարեր և լռեցի քեզ .
կարծեցեր անօրէնդ 'ի մտի քում
Թէ և ես քեզ նման իցեմ :

Եւրդ՝ յանդիմանեցից և կացուցից
զայս ամ առաջի քո . իմացարձեք
ամբն որոց մոռացեալ իցէ զնձ :

Գուցէ երբեք յափշտակիցիք , և
ոչ ոք իցէ որ փրկիցէ :

Պատարագ օրհնութեան փառաւոր
արասցէ զիս . և անդ է ճանապարհ
ուրցուցից նմա զփրկութիւնս :

✽ Եւ իտարած սողմս գտաւ . 'ի ժամանակի
իբրեւ էին տառնա հոլման մարգարէ՝ յարժամ
մտեալ էր հոռա բերստի : Եւ :

Աղորմեա՛ ինձ նձ՝ ըստ մեծի ողոր
մութեան քում . ըստ բազում
գթութեան քում , քաւեա՛ զա
նօրէնութիւնս իմ :

Եւ աւել լռեա զիս յանօրէնութիւն
իմմէ . և 'ի մեղաց իմաց սբ արա զիս :

Օ անօրէնութիւնս իմ ես ինձէն

գիտեմ . և մեղք իմ առաջի իմ են
յառնեայն ժամ :

Բեզ միայն մեղայ մոր . և չար ու
ռաջի քո արարի :

Արդ արդար եղեցիս 'ի քանս քո .
և յաղթող 'ի դատել գաս :

Լնօրէնութեամբ յղացան և 'ի
մեղս ծնան զիս մայր իմ :

Դու մոր զճշմարտութի սիրեցեր .
զանցայտս և զծածկեալս՝ իմաստու
թեամբ քով յայտնեցեր ինձ :

Յօգեա՛ յիս մշտկան և սբ եղէց . լը
նա՛ և քան զձիւն սպիտակ եղէց :

Լսելի՛ արա ինձ զցնծութիւն և
զուրախութիւն . և ցնծասցեն ու
կերք իմ տառապեալք :

Ղարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց .
զմամ անօրէնութիս իմ քանեա՛ յինէն :

Սիրտ սբ հաստատեա՛ յիս անձ . և հո
գի ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի իմում :

Մի՛ ընկենուր զիս տէր յերեսաց
քոց . և զհոգի սբ քո մի՛ հաներ
յինէն :

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեւ .
և հոգւով պերտութեան քո
հաստատեալ զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս
քո . և անբարիշտք առ քեզ
դարձցին :

Փրկեալ զիս յարեանէ անձ . անձ փրկ
կութե. իմոյ . ցնծասցէ լեզու իմ
յարդարութե քում :

Տի . եթէ զշրթունս իմ բանաս ,
բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիս քո .
թաւ կամեցեալ էիր , պատարագս
մատուցանէաք , բայց դու ընդ
ողջակեզս իսկ ոչ հաճեցար :

Պատարագ այ՝ հոգի խոնարհ . ըզ
սիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ
անձ ոչ արհամարհէ :

Բարի՛ արա տր կամօք քովք սիօնի .
և շինեսցին պարիսպքն եղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատա
րագս արդարութե , յորժամ աւել
տից պատարագս հանցեն 'ի սեղան
քո զընդարակս :

Ի իտարած իմաստութեան գումբի . Ի ժամ
նոյի շի եկն գովել երօմցի և պարմեաց սու
ւոպայ՝ իւր տհաւասի գումբի եկեալ է Ի
դռնն տփեւիւտայ : ԾԱԼ :

Օ ի պարծի ի չարուէ հզօրն անօ
րէնուէ . զօրհանապազ զանօրէնուի
խորհեցաւ ի լեզուի իւրում :
Արպէս զածելի սուր՝ սրեաց զնէն
գութիւն . սիրեաց զչարութիւն
քան զբարութիւն . զանօրէնութի
քան զխօսս արդարութի :

Սիրեաց նա զամ խօսս կործանման
և զլեզուս նենդաւորս :

Սաան այսորիկ ամ կործանեացէ
զնա խապառ . խլեացէ և հանցէ զնա
յարկաց իւրոց . և զարմատս նորա
յերկրէն կենդանեաց :

Տեսցեն արդարք և երկիցեն . զնո
վաւ ծիծաղեսցին և առասցեն :

Եւ այր է որ ոչ արար զամ իւր
օգնական . այլ յուսացաւ սա ի
բազում մեծութիւն իւր . և զօրա
ցաւ ի նանրութիւն իւրում :

Լ՝յլ ես որպէս ձիթենի պողպտեց ՚ի
տանն ան . յուսացայ յողորմութիւն
ան՝ յաւիտեան և յաւիտնս յիշենից :
Խոսեմք ինչ քեր ինչ յաւիտեան
զի արարեր . և համբերից անուան
քում զի քաղցր ես առաջի անք քոյ :

Պատարած լինս մոլեթայ իմաստ-բիւն
Պատմի : Եւս :

Ասաց անգղամն ՚ի սրտի իւրում
Թէ ոչ գոյ ան . ապականե
ցան և պղծեցան յանօրէնութեան
իւրեանց . և ոչ ոք է որ առնէ ըզ
քաղցրութիւն :

Ինչ յերկնից նայեցաւ յամենայն
որդիս մարդկան՝ տեսանել Թէ իցէ
ոք իմաստուն որ խնդրիցէ զան :

Լ՝մենեքեան խոտորեցան իմիասին
և անպիտանացան :

Ոչ ոք է որ առնէ զբարի . և չէ՛ որ
մինչև ՚ի մի :

Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան

ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

Այք ուտէին ըզ ժողովուրդ իմ
որպէս կերակուր հացի, և առ ան
ոչ կարդացին :

Եւ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ
իցէ երկիւղ . զի անցրուեաց
զոսկերս մարդոհաճոյից :

Եւ աչեացեն և յամօթ լիցին՝ զի ան
անարգեաց զնոս :

Ոտացէ ՚ի սիօնէ զփրկութի ինչի .
ի դարձուցանել ան զգերութիւն
ժողովրդեան իւրոյ . ցնծացէ յա
կոբ և ուրախ եղիցի խորայել :

Աղիս Ղաւթի : ԾԳ :

Եւ յանուն քում կեցո՞ զիս . և
ի զօրուն քում իրան արա ինձ :

Եւ լուր աղօթից իմոց . ունկն դիր
բանից բերանոյ իմոյ :

Ստորք յարեան ՚ի վր իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ . և ոչ համա
րեցան զքեզ ան առաջի իւրեանց :

Եւ հա՛ ան օգնական իմ . և ան ըն
դունօղ հողւոյ իմոյ :

'Իդարձուցանել զչարն՝ ի Թշնամիսն
 իմ, ճշմարտութեքով սատակեան զնս։
 Ես կամօք իմովք պատարագս մա-
 տուցից քեզ, և խոստովան եղէց
 անունն քու՝ ամեն զի բարի է։
 Յամենեղուէ իմմէ փրկեցեր զիս
 և՛ ի Թշնամիս իմ ետես ակն իմ։

Սողոմոն Ղաւթի։ ՆՊԿ

Ո՛ւնկն դիր անձ աղօթից իմոց, և անտես առներ զխնդրւածս իմ։
 'Նայեա՛ առիս և լուր ինձ, զի տըրտ-
 մեցայ ես ՚ի ձանձրանալ իմում և
 խռովեցայ։
 'Ի ձայնէ Թշնամւոյն և՛ ի նեղել մէ-
 ղաւորին՝ խոտորեցն յիս անխուճու-
 Թք, և բարկութիւնս պահէին ինձ։
 Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս, և եր-
 կիւղ մահու անկաւ ի վր իմ։
 'Տ և դողումն եկն ՚ի վերայ իմ, և
 ծածկեաց զիս խաւար։
 'Նայցի՛ ո՛ր տայր ինձ զԹեւս որպէս
 զաղաւնւոյ, զի Թռչի՛ վերանայի

և հեռացել դադարէի յանապատի:
Այն ունէի այ՛ որ փրկէր զես 'ի
կտրճմտութե՛, 'ի զայրանալոյ, և 'ի
մորկեալ նեղսրտութենէ:

Բնկո՛ւ Թո՛ր՝ և բաժանեա՛ զէզուս
նոցա. զի տեսի զանօրէնութիւն
և զհակառակութի 'ի քաղաքի:
Խորհէ և 'ի գիշերի շուրջ եղեն ըզ
պարսպօք նորա անօրէնութիւնք.
չարիք և մեղք են 'ի մէջնոցա. և
ոչ պակասեաց 'ի հրապարակաց նց
վաշխ և նենգութիւն:

Օ՛ ի Թէ Թշնամոյն նախատեալ էր՝
համբերէի արդեօք. կամ ատե-
լոյն մեծաբանեալ էր 'ի վր՛ իմ,
Թաքչէի արդեօք 'ի նմանէ:
Խսի դու մարդ հաւատար իմ, ա-
ռաջնորդ իմ, և ծանօթ իմ:

Ապաքեն 'ի նոյն քաղցրացուցեր ինձ
և քեզ կերակուր. զի գնայաք միա
բանութե՛ 'ի տանն այ՛:

Եկեսցէ մահ 'ի վր՛ նց, և կենդա-
նւոյն իջցեն 'ի դժոխս. զի չարութի
'ի

Ի բնակութեանդ և ի մէջ նոցա :
Եւ առ անկողնդ և նա լուսն
ինձ . յերեկոյս , ի վաղորդեացն , և
ի հասարակ անուր :

Պատմեցի և ասացի և լուսնի ձայնի
իմում . փրկեսցէ խաղաղութեամբ
զանձն իմ ի մեծաւորաց իմոց . զի
կարեօք հասին ի վերայ իմ :

Լուսնից անձն և խոնարհ արասցէ
զնա . որ յառաջէ քան զլուսնիս :

Սի ոչ գոյր նոցա փոխանակ . և ոչ
երկեան յայ :

Զգեաց զձեռն իւր ի հատուցանել
նոց . և նորա պղծեցին զօրէնս նր :

Բաժանեցան ի սրտմտութեան երեւ
տաց նր . և եհաս ի սիրտս նոց :

Կակուղ էին բանք նոց քան զձեթ .
և ինքեանք ոսկ սլաք :

Բնկեալ ի տօր զհոգս քո և նա կե
րակրէ զքեզ . և ոչ տայ յաւիտեան

սասանութիւն արդարոյ :

Դու անձն իջուցես զնոսա ի գուր
ապականութեան իւրեանց . արք

զնս սուր, և ի ներքուստ շտեմարա
նաց նոցա անտի՝ արհաճիրք ասից:
Օ երիտասարդա նոցա կուսանօք
հանդերձ. և զողջս՝ հաստատել
լովք ծերովք հանդերձ:

Լսացի թէ ցրեցից զնս, և դադա
րեցուցից զյիշատակսնց յազգաց:
Թէ ոչ վս բարկութե սրտմտութե
Թշնամւոյն. զի մի՛ երկայնակեացք
եղիցին. և մի՛ բարձրացին հպար
տացեալ Թշնամիքն և ասացեն:
Թէ ձեռն մեր բարձր է՝ և բոլ
ղուկ մեր հզօր. և ոչ տր ամ ա
րար զայս ամենայն:

Օ ի ազգ մի խորհրդակորոյսք են
նոքա՝ և ոչ գոյ ի նոսա իմաստութի.
Եւ ոչ խորհեցան ի միտ առնուլ
զայս ամ. և արդ ընկալցին զամօթ
յանձինս իւրեանց:

Օ արմանք մի մեծ այս են. զի անդ
մինն զհազարս հալածեացէ. կամ
երկուք զբիւրս շարժեացեն:
Թէ ոչ տնայ մատնեալ էր զնոսա.

Լ տունեալ իցէ զնս՝ ՚ի ձեռս Թշնա
մեաց նոցա:

Օ ի ոչ են դիք նց՝ ոսկ զսծ մեր:

այլ Թշնամիք մեր վատախորհուրդք:

Յայգւոյն սողոմայ էր որթ նց:

Լ տուննկ նոցա ՚ի գոմորայ:

Խաղող նոցա խաղող դառնուլթէ:

Լ ողկոյզ նոցա ՚ի դառնուլթ լեղւոյ:

Սրտմտուլթի բարկուլթէ վիշապաց

դիննի նոցա: սրտմտուլթիւն իժից

անհնարին առանց բժշկուլթ:

Աջայս ամ ժողովեալ է առիս, Լ

կնքեալ պահի ՚ի գանձի իմում:

Յաւուր վրիժուց հատուցման հա

տուցից նց: ՚ի ժամանակի յորում

հարցի զքարի ոտն նոցա:

Սերձ է օր կորստեան նց: զի հա

սեալ է պատրաստուլթ ար ՚ի վր նց:

Դատէ ար զժողովուրդ իւր: Լ ՚ի

ծառայս իւր մխիթարի:

Օ ի ետես զնոսա լքեալս՝ լու

ծեալս՝ Լ մատնեալս ՚ի գերուլթի:

Եւ ասիցէ ար՝ ուր են դիքն ձեր

թ:

յորս յուսացեալ էիք դուք 'ի նս.
զորոց զճարսս սպանդիցն ուտէիք
և ըմպէիք զգինի զահիցն:
Եւ որդ' յարիցեն' օգնեսցեն' և եղի
ձին ձեզ Թիկունք:
'Նրե' Ս' շէտի:

( ) աներո՛ւք և տեսէք՝ զի ես եմ.
և ոչ գոյ այլ անձ բաց յինէն:
Ես սպանանեմ և ես կեցուցանեմ.
Հարկանեմ և ես բժշկեմ. և ոչ դք
իցէ որ հանիցէ զձեզ 'ի ձեռաց իմոց:
Համբարձի յերկինս զձեռս իմ.
երդունայ աջով իմով և ասացի՝ Թի
կենդանի եմ ես յաճիտեան:
Արեցից ուն փայլակն զսուսեր իմ և
իխնդիր վրիժուց արձկեցից զաջ իմ
Հատուցից զհատուցումն Թշնա
մեաց իմոց. և ատելեաց իմոց հա
տուցից զհատուցումն նոցին:
Եւ բեցուցից զնետս իմ յարենէ նոց
և սուր իմ կերիցէ միս յարենէ վի
րա՛նորեւոց. գերեւոց գլխոց իշխա
նաց Թշնամեաց նոցա:

Աւրախ եղեցին երկինք նովաւ . և
երկիր պագցեն նմա մամ որդիք այ :
Աւրախ եղերուք հեթանոսք ընդ
ժողովրդեան նր . և զօրացուսցեն
զնա մամ հրեշտակք այ :

Խընդրելով խնդրեցաւ վրէժ ա
րեան որդւոց նր . և հատուցումն
Թշնամեաց նոցա հատուցաւ նց :
Հատուցումն ատելեաց նոցա՝ հա
տուցաւ նց . և սրբեսցէ ար զեր
կիր ժողովրդեան իւրոյ :
Փառք հօր և որ :

Ղա- ես ար մի՛ Գ- ես Քա իբեղ մի .
շեշ օրհնեն անշին մի : Մարտսէր ՏԻ
Վա սրբահայ անա :

Քա Քարոյ Սինաիանիւ և Խոսրովան
Կանանացն :

Ս Ե ուղղելոյ զգնացս մեր ի ճա
նապարհս խաղաղուէ զոր ա :

Ս Ե ցրելոյ ի մէնջ զամենայն խոր
հուրդս չարին՝ զոր աղաչեսցուք :

Ս Ե պարգևելոյ մեզ առողջ խոր
հուրդս՝ և առաքինի վարս՝ զոր :

Ս Խ պահելոյ զմեզ ընդ հովանե
ամենազօր աջոյն իւրոյ՝ զոր ա
Ս Խ խորտակելոյ զհակառակորդ
վաղվաղակի ըստիւք մերովք՝ զ՝
Ս Խ հոգ՝: Եւ Լա միա՝:

Ք Լ Ե Թ Ի Ե

Տ Խ երկնի և երկրի՝ արարիչ ամ
արարածոց՝ երևելեաց և աներևու
թից: Եւ քեզ կարդամք յամ Ժամ
զի ընդ ամ տեղիս է տրուածի քո
և արքայուի քո ամենեցուն տիր
Շ հորհեա մեզ երկիւղեւ ՚ի պաշ
տօն քո կոնխել հանապազ: Աիրել
զքեզ ՚ի բոլոր սրտէ՝ և ՚ի բովանդակ
մտաց . և յամ զօրութի մերմէ պա
հել զպատուհրանս քո: Համբառ
նալ առ քեզ զձեռս մեր ՚ի սրբուի
առանց բարկուե և երկմտուե . և
դռանել ՚ի քէն զհորհա և զողորմու
թի՝ և զառաքինասէր գործոցն յա
ջողուի: Ս Խ զի դու ես տր կենաց՝
և անծ ողորմութեց . և քեզ վայելէ
փառք իշխանուի և պատիւ: այժմ՝:

Խաղաղ-Բի-ն ամեն-ցո-ն

Բում ամենազօր և յաղթօղ արու
Թեդ՝ կրկնի ամ ծուներ յերկրպա
գուի . և փառաւորի յամենեցունց
Ժազաւորուի . քո՝ Նայեա՝ յերկր
պագուիս մեր՝ և ուսո՝ մեզ առնել
լարդարուի ճշմարտուի . Այս զի
չուես ամ խաղաղուի . որ բարձեր
Թշնամութի ՚ի միջոյ՝ և արարեր
զխաղաղուի յերկինս և յերկրի .
եռաւորաց և մերձաւորաց՝ աւե
արանեցեր զնոր պարգևս քոյին
արեացդ . Որում և զմեզ մեծ ի
որհացդ արժանաւորս արասցես՝
ասելով ընդ ճշմարիտ երկրպա
ռւս քո . ամ մեր և ար և փրկիչ
ս քո . Որես օրհնեալ ընդ հօր
և սբ հոգւոյդ . Այժմ և՛ .

Երգս օրհնութեան և ՚ի խոյն Առնուաց ,
անբազար փառաւորեմս շնոր և շնոր
ի և շնոր հոգիդ . Այժմ և իշու և յաւի
տեանս յաւիտեանիցս Ամեն

Decorative border of repeating floral and geometric patterns.

Decorative border of repeating floral and geometric patterns.

Այսպիսով լուսն ժողովրդինն որ'ի ուր

Բռնեմեց հետա-
ցեալ էին

ԴՈՐՄԱՆ
ինձ անձ' զի կոխ
եաց զիս մարդ.
զօրհանապազ պա
տերազմունք նե
ղեցին զիս

Կոխեցին զիս Թշնամիք իմ զօրհա
նապազ. բազումք էին ոյք մարտըն
չէին ընդիս 'ի բարձանց
'ի տընէ ես ոչ երկեացց' զի 'ի Ծր

յուսացայ. անվ գովեցից զբանս իմ.
յամ յուսացայ և ոչ երկեայց
զի՞ արասցէ ինձ մարդ:

Օ օրհանապազ զբանս իմ անարդե
ցին. զինէն էին խորհուրդք նոցա
ի չարութեան:

Պանդուխտք եղեցին և թաքթա
քուրք շրջեսցին. նոքա դարչապա
րի իմում սպասեսցեն՝ որպէս և
սպասէին անձին իմում:

Արա՞ առ յոչնէ մերժեսցես զնա.
բարկութե՞ք զժողովուրդս
հնազանդեցուսցես:

Ի՞նչ զկեանս իմ պատմեցից քեզ.
եդից զարուստուս իմ առաջի քո՝
ոպ խոստացար դու ինձ:

Ղաւրձցին Թշնամիք իմ յետս իւր
եանց՝ յաւուր յորում կարդաշ
ցուք առ քեզ:

Ի՞հա՞ ծանեայ զի ամ իմ էս դու.
զամ օրհնեցից՝ ի բանս իմ, և զմոր գո
վեցից՝ ի խօսս իմ. յամ յուսացայ և
ոչ երկեայց զի՞ արասցէ ինձ մարդ:

Յինէն են ուխտք իմ զոր տաց քեզ
օրհնութք ամ ամ իմ:

Փրկեցեր զանձն իմ՝ ի մահունէ .
զաչս իմ յարտասունաց . և զուոս իմ
՝ ի գայթակղութենէ . հաճոյ եղէց
առաջի ամ յերկրին կենդանեաց :

Քիչորորո՞ւմ փ' ողորմեալք . Ղաւթի
որհմեակիր : Եւ .

Ողորմեա՛ ինձ ամ' ողորմեա՛ ինձ .
զի՛ ի քեզ յուսացա՛ն անձն իմ
՝ ի հովանի թևոց քոց յուսացայց՝
մինչև անցցէ անօրէնութիւն
Նշաղակեցի առ ամ բարձրեալն՝
առ ամ բարերար իմ:

Նշաքեաց յերկնից և կեցոյց զիս .
եդ ի նախատինա որ կոխէին զիս :
Նշաքեաց ամ զողորմութի և ըզ
ճշմարտութիւն իւր . և փրկեաց
զանձն իմ՝ ի միջոյ գազանաց՝
զի ննջէի ես խռովեալ:

Արդւոց մարդկան ատամու՛լք իւր
եանց զէն և նեւք են . և լէզուք

նոցա որպէս զսուր սուսերի
Բարձրեալ ես դու յերկինս ան .

և յամ երկրի են փառք քո :

Որոգայթ պատրաստեցին ոտից ի
մոց . խոնարհ արարին զանձն իմ .

փորեցին առաջի իմ խորխորատ ,
և անկան ինքեանք 'ի նոյն :

Պատրաստ է սիրտ իմ ան . պատ-
րաստ է սիրտ իմ օրհնել և սաղմոս

ասել քեզ փառք իմովք :

Օ արթիք փառք իմ , զարթիք սաղ-
մոսիւք և օրհնութք . և ես զար-

թեայց առաւօտուց :

Խոստովն եղէց քեզ 'ի ժողովուրդս
մօր . և սաղմոս ասացից քեզ յազինս :

Մեծ եղև մինչև յերկինս ողորմու-
թի քո . մինչև յամպս ճշմարտութի քո :

Բարձրեալ ես դու յերկինս ան .
և յամ երկրի են փառք քո :

Ա' ի հապարձ ք' տղայունք տրանադիք

Սողոմ Ղաւթի : ԾԱԼ :

Թէ արդարև զարդարութի խօ-

սէիք , և ուղիղս դատելք որդիք
մարդկան :

Քանզի և արդիսկ 'ի սրտի ձերում
զանօրէնութի դործէք յերկրի . զա
նիրաւութի ձեռք ձեր նիւթեն :

( ) տարեղեն մեղաւորք 'ի մօրէ . խա
բեցան յարդնդէ և խօսեցն զսուտ :
Արտամտութի նոցա ըստ նմանութե
օձի . ունի իժի և քարբի զի խցեալ է
զականջս իւր :

Օ ի մի' լըւիցէ նա զձայն Թովջի
Ճարտարի . և մի' առցէ զդեղ 'ի դե
ղատունէ իմաստնոյ :

Լ' Է փշրեսցէ զառամունս նոցա
'ի բերանս իւրեանց . և զժանիս
առիւծուց խորտակեաց տր :

Լ' Նարգէ եղիցին նոքա ուն ջուր զի հե
զանի . 'ի լարել աղեղանն 'ի տկարա
ցին ուն մոմ զի հալի և սպառեսցին :

Լ' Նկաւ հուր և ոչ տեսին զարև .
մինչև 'ի միտ առեալ էր զփուշ
իւրեանց , որոն դժնիկ բարկութե
կենդանւոյն կիզցէ զնս :

ոյք գործեն զանօրէնութիւնս
Ղարձցին ընդ երեկոյս . սովեսցին
ոպ շունք և շրջեսցին զքաղաքաւ .
Նոքա զօղանջեսցեն բերանօք իւր
եանց . և սուր է ՚ի շրթունս նոցա .
Իսկ արդ՝ ով լուաւ զայս . զի դու
տր ծիծաղեսցիս զնոքօք և արհա-
մարհեսցես զամհեթանոսս :

Օ զօրուի իմ առքեզ պահեսցից .
զի անօգնական իմ ես :

Ը իմ , ողորմուի նր կանխեսցէ
առիս . և ան իմ ցուցցէ ինձ ՚ի
Թշնամիս իմ :

Մի՛ սպանաներ զնոսա՝ զի մի՛ մու-
ռասցին զժողովուրդ քո :

Յրէն զնս զօրուք քով և ընկճեա՝
զնս . զի դու ես պաշտպան իմ տր :

Մեղք բերանոյ նոցա և բանք շըր-
թանց նց , ընկլցին նոքա յամբար
տաւանութեան իւրեանց :

Յանէծս և ՚ի ստութիւնս մատնես-
ցին , ՚ի կատարածի բարկութեամբ
սպառեսցին և մի՛ գողին :

Վիտասցեն՝ զի ան տիրէ յակոբայ
և ամ ծագաց երկրի:

Ղարձցին ընդ երեկոյս. սովեսցին
ոպ շունք և շրջեսցին զքաղաքաւ:

Նոքա ըսփուեսցին յուտել. ապա
թէ ոչ յագեսցին, տրտնջեսցեն:

Եւ օրհնեցից զօրհնուիս տնւցն ծա
ցայց առաւօտուց ողորմուէ քում:

Օ ի եղեր իմ պաշտպան՝ և տուն
ապաւինի. յաւուր նեղուէ իմոյ՝
օգնական իմ:

Բեզ սաղմոս ասացից՝ ան ապա
ւեն իմ. ան ողորմուէ իմոյ:

Սաղմոս Ղաւթի՝ որ հոմոփիւ: Դավ.

Ըմերժեցեր և աւերեցեր զմեզ
բարկացար և գթասցիս ի մեզ:

Եւ արժեցեր զերկիր՝ և խռովեցու
ցեր զսա. բժշկեա՛ զհարունած սո
րա՝ զի սասանեցաւ:

Յուցեր ժողովրդեան քում խըս
տութիւն. և ետուր ըմպել մեզ
գինի յիմարութեան:

Եւտուր երկիւղածաց քոց նշան ,
զի ապրեացին յերեսաց աղեղան :

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո . կեցս
աջով քո և լուր մեզ :

Եւ խօսեցաւ 'ի սրբունք իւրմէ .
ցնծացայց՝ բարձր եղէց՝ բաժանել
ցից զսիւսքեմ . և զհովիտս յարկաց
չափեցից :

Իմ է գաղայադ՝ և իմ է մանասէ .
եփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ :

Յուդա Թադաւոր իմ . մովաբ ա
ւաղան յուսոյ իմոյ :

Յեդովմէ ուղղեցից զգնացս իմ .
և ինձ այլաղգիք հնազանդք եղեն :

Ո՛ր տարցէ զիս 'ի քաղաք ամուր .
կամ ո՛վ առաջնորդեսցէ ինձ
մինչև ցեղօմ :

Եւ թէ ո՛չ դու անձ որ մերժեցեր
զմեզ . և ո՛չ ելեր անձ ընդ զօրս մեր :

Տուր մեզ օգնութի 'ի նեղութե .
զի ընդունայն է փրկուի մարդոյ :

Եւտուր զարասցուք զօրութի . և
նա արհամարհեսցէ զայնոսիկ ոյք
նեղեն զմեզ :

✠ Սաղմոս Ղառճի: Կ

Եւր մօ աղօթից իմոց . և նայեալ
մօր յաղօթս իմ:

Դժադայց երկրի կարդացի առ քեզ
մինչ ՚ի վաստակիլ սրտի իմոյ:

Դիվիմէ բարձր արարեր զիս . ա
ռաջնորդեցեր ինձ . և իմ եղեր
յոյս . և աշտարակ հզօր եղեր ինձ
յերեսաց թշնամւոյն:

Բնակեցայց ես ՚ի յարկս քո յաւի
տեան . և ծածկեցայց ընդ հովա
նեան թևոց քոց:

Ղառ մօ լուար աղօթից իմոց .
ետուր ժառանգութիւն՝ ոյք եր
կընչին յանուննէ քումմէ:

Լ՛ուրս յաւուրս յաւելեր թգրի ա
մացնր՝ աւուրք յաղպոց մինչև յաղպս

Կայ և մնայ յաւիտեան առաջի այ
ողորմութիւն և ճշմարտութիւն
ոյք խնդրեն ՚ի նմանէ:

Լ՛յապէս սաղմոս ասացից անուն
քում յաւիտեանս յաւիտենից . և
տաց քեզ զաղօթս իմ օրըստօրէ:

Ինչպիսիք ի վերայ գիտուց
Սողոմոն Գառնիկ ԿԼԷ

այց միայն այ հնազանդ
լեր անձն իմ, զի ինձանէ
է ինձ փրկուածիւնս

Նա է անձ իմ և փրկիչ իմ, ապաւնէն
իմ, զի մի՛ սասանեցայց առաւելը
Մինչև յերբ յառնէք ի վրձմար
դոյ սպանանել ամենեքեան, ունյոր
մոյ թիւրեւոյ և իցանկոյ մերժեւոյ:
Բայց միայն զպատիւ իմ խորհե
ցան մերժեւ յինէն, և ընթացան
ի ծարաւս իւրեանց:

Բերանօք իւրեանց օրհնէին, և
սրտիւք անիծանէին:

Բայց սակայն այ հնազանդ լեր անձն
իմ, զի ինձանէ է ինձ համբերուի:
Նա է անձ իմ և փրկիչ իմ, ապաւնէն
իմ զի մի՛ սասանեցայց:

Յայ է զօրուի իմ և փառք իմ, ան
օգնուէ իմոյ, յոյս իմ առ անձ է:

Յուսացարովք ինչա՛ն ամ ժողովք
ժողովրդոց, սփռեցէք առաջինք

Ժ

զսիրտս ձեր . զի անօգնական է
մեր յաւիտեանս ժամանակաց:

Սակայն չունայն են որդիք մարդ-
կան . սուտ են որդիք մարդկան . ի
կշիռս իւրեանց մեղանչեն . և ինչ
քեանք յունայնուէ են իմիասին:

Մի՛ յուսայք յանիրաւութիւն .
յափշտակութեան մի՛ ցանկայք . և
մեծութիւն թէ առուին գայցէ,
մի՛ յօժարեսցին սիրտք ձեր:

Մի՛ անգամ խօսեցաւ անօգնական
կուս զայս լուսաբան:

Յայն զօրութիւն՝ և քո անօգնական
մութիւն . և դու հատուցանես
իւրաքանչիւր ըստ գործոց նոցա:

Սաղմոս Դասիւի ԿԻ:

Ընդ անօգնական , ես առքեղ առաւօտ
առնեմ . ծարաւեց առքեղ հոգի
իմ . քանի՞ պատիկ ևս և մարմին իմ:
Որպէս երկիր անապատ և անջուր՝
ուր ոչ գոյ ի նմա ճանապարհ:

Եւ յայնս ի նիւթս երկեցայցքեղ .
տեսանել ինձ զզօրութիւնսքո և
զփառսքո

Այդի լաւ է ինձ ողորմութի քո
քան զկեանս իմ . և շրթունք իմ
դովեացեն զքեզ :

Այսպիսորհնեցից զքեզ ի կեանս իմ .
և յանուն քո համբարձից զձեռս իմ :

Այ ի ճարպոյ պարարտութի քո
անձն իմ . շրթամբք ցնծութեան
օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ :

Օ ի թէ յիշէի զքեզ յանկողնի
իմում , ընդ առաւօտս կանխեալ
խօսէի ընդ քեզ :

Օ ի եղեր իմ օգնական . ի հովա
նի թևոց քոց ցնծացայց :

Եկն զկնի քո անձն իմ . և զիւ ըն
կալաւ աջ քո . և նոքա ի նանիր
խնդրեցին զանձն իմ :

Մտցին ի ներքոյ անդնդոց երկրի .
մատնեսցին ի ձեռս սրոյ . և բա
ժինք ազոն խոռոց եղեցին :

Թազաւոր յուսացաւ ի տր . գո
վեսցին ամենեքեան ոյք երդնուն
նովաւ . խցցին բերանք այնոցիկ
ոյք խօսին զանիրաւութիւն :

Սողոմոն Ղաււթի։ ԿԳ։

Ինչպէս անձ աղօթից իմոց յաղաչել
ի նա առ քեզ . յերկիւղէ՝ Թշնա
մոյն փրկեա՛ զանձն իմ։

Ծածկեացես զիս ՚ի ժողովոց չա
րաց . ՚ի բազմութենէ ոյք գործ են
զանօրէնութիւն։

Այք սրեցին ոսկ զսուսեր զլեզուս
իւրեանց . լարեցին զաղեղունս
իւրեանց յիրս դառնութիւն։

Զգէլ ՚ի գաղանիս այնոցիկ՝ ոյք
ուղիղ են սրտիւք . յանկարծակի
ձգեացեն ՚ի նս և մի՛ երկիցեն։

Այք զօրացուցին յանձինս իւր
եանց զբանս չարութիւն . խորհեցան
Թաքուցանել ինձ որոգայթ . և ա
սացին ոչ տեսանէ զայս ար։

Բնեցին զանօրէնութիւն . պար
տաւեցան ՚ի քննել զքննութիւն։

Մատիցէ այր ՚ի խորութիւն սրտի
իւրոյ, և բարձր եղիցի ան։

Նետք տրղայոց եղեն վէրք նոցա .
տկարացան ՚ի նս լեզուք նց . և խռո

Վեցան ամբն ոյք հայէին ընդ նա :
Երկեաւ ամենայն մարդ՝ ՚ի պատ
մել զգործս այ . և զարարածս նր
՚ի միտ առին :

Աբախ եղեցի արդար ՚ի տէր՝ և
յուսացի ՚ի նա . նովաւ գովեսցին
ամբն ոյք ուղիղ են սրտեւք :

Դիտարած սաղմս դաւի . Լքի երեմայի
և եղէիէլի և ժողովքեանն՝ յործած ՚ի պան
դշիրո-վեհէ իսկին եղանեւ :

Ա՛յ

Եղ վայելէ օրհնութիւնս
՚ի սիօն . և քեզ տացին
աղօթք յերուսաղէմ :

Լ՛ըւր աղօթից իմոց՝ զի առ քեզ
ամ մարմին եկեսցէ :

Բանք անօրինաց զօրացան ի վր մեր .
և զանբարչաւիս մեր դու քաւեացես
Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար .
և բնակեսցին ՚ի գաւիթս քո :

Լ՛ցցուք մեք ՚ի բարուէ տան քո . սք
է տաճար քո սքանչելի արդարութի :

Ի յ՛ւր մեզ ձե՛ մերկիչ մեր • յոյս ձմ
ծագաց երկրի՝ և որ ՚ի ծով հեռի :

Ո՛ւրաւրաւստէ զլեւինս զօրութի
իւրով • և զգեցեալ է զզօրութի :

Ո՛ւրովեցուցանէ զմեծութի ծո
վու , և զձայն ալեաց նոր ցածուցանէ :

Խռովեսցին հեթնոսք • և երկիցեն
բնակիչք երկրի ՚ի նշանաց քոց :

Յերս առա՛ւօտու՝ ընդ երեկոյս զը
ւարձացին • հայեցար յերկիր , ար

բեցուցեր զնա , և բազում արարեր
զմեծութիւն նորա :

Գեւոն այ լի՛ եղև ջուրք • պառ
րաստ արարեր զկերակուր նորա •

զի այսպէս է պառաւստութի :

Օ՛ւրաւ նորա արբեցուցեր , և բա
զում արարեր զարմօխս նոր :

Դժօղել նոր՝ զուարթ եղիցի բոյս
նորա • օրհնեսցի պսակ տարւոյ :

Քաղցրութեան քո :

Դաշուք քո լցցին պարարտութի • պա
րարտացին գեղեցկութիւն անապտի :

Ի յուրք զմեծութիւն զգեցցին •

և զԿեցցին խոյք մաքեաց :

Հովիտք բազում արասցեն զցորեն
աղաղակեսցեն և օրհնեսցեն :

Ի խորոտ զաւելի : ԼԼ :

Լ Ղաղակեցէք առ ան ան երկիր .
սաղմոս ասացէք անունն նորո . և
տոնք զփառս օրհնութենէն :

Լ Եացէք այ՝ աս զի ահեղ են գործք
քո . ի բազում զօրութեան քում
սրտեցին քեզ թշնամիք քո :

Լ Ընայն երկիր՝ երկիր սազցեն
քեզ . և սաղմոս ասացեն քեզ .
սաղմոս ասացեն անունն քում :

Լ Զիայք և տեսէք զգործս այ . որոյ
զի ահեղ են խորհրդով քան զամ
սրդւոց մարդկան :

Լ Դարձոյց զծովն ի ցամաք . և
ընդ գետս անձին ոտանաւորք :

Լ Եղ ուրախ եղիցուք մեք ի նա .
որ տիրէ զօրութիւնով յունեից :

Լ Եւք նորա ի հեթանոսս հային .
ոյք դաւնացուցին զնա , մի՛ բարձ
րասցին յանձինս իւրեանց :

( ) րհնեցէք հեթանոսք զանժ մեր .
լաւի՛ արարէք զձայն օրհնութե նր .
Լ՛յն որ եդ զանձն իմ՝ ՚ի կեանա ,
և ոչ եդ դողութիւն ոտից իմոց .
Փորձեցեր զմեզ անժ և քննեցեր .
որպէս և քննի արծաթ :

Ի ջուցեր զմեզ յորողայթ . եդեր
զնեղութի՛ ՚ի Թիկունս մեր . և անցու
ցեր զմարդիկ ՚ի վրձ գլխոց մերոց .
Լ՛նցաք մեք ը հուր և ընդ ջուր .
և հաներ զմեզ ՚ի հանդիստ :

Ստից ՚ի տուն քո պատարագօք .
տաց քեզ զուխտ իմ . զոր խոստա
ցան քեզ շրթունք իմ . զոր բերան
իմ խօսեցան ՚ի նեղութեան :

Օ ղղջակեզս զուղղալիցս մատու
ցից քեզ խոյովք և խնկովք . և քեզ
մատուցից զունարակս և նոխազս .
Եկայք լունարո՛ւք ինձ և պատմե
ցից ձեզ՝ ամենեքեան ոյք երկնչիք
յայ զոր ինչ արար անձին իմոյ :

Լ՛նա բերանով իմով կարդացի .
և բարձր արրի զնա լեզուն՝ ա՛ն իմով :

Օ մեղս թէ տեսանէի 'ի սրտի ի
մում. մի թէ լսէր ինձ ար :

Այսորիկ լուսն ինձ ամ. և նայե
ցաւ 'ի ձայն խնդրունածաց իմոց :

Օրհնեալ է ամ որ ոչ 'ի բացեայ
արար զաղօթս իմ. և ոչ զողորմու
թիւն իւր յինէն :

Ի խորոտ ընդ օրհնութիւնս. սաղմոս
երփոց : Ա.Օ :

Ը ողորմեա՛ մեզ և օրհնեա՛ զմեզ.
Երևեցո՛ զերեսս քո 'ի մեզ և
ողորմեա՛ մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապրհս քո.
յազննա ամ զփրկութիւնս քո :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողո
վուրդք ամ. խոստովան եղիցին
առ քեզ ժողովուրդք ամ :

Ուրախ եղիցին և ցընծասցեն ա
զնք. զի դու դատես զժողովուրդս
ուղղութբ. և ազգաց երկրի դու
առաջնորդես :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժո
ղովուրդք աստունած. գոհասցին

龍燕飛燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕

Այլ արար
 ասի հալ
 Կորե
 Մ. Բրդ. ար
 ցեն ա
 յո

( ) ၇၄၆၆
၁၁၅၆၃
၇၆၃
၄၆

858-100

Արհայրն է որբոց՝ և դռնէր այրեաց
 անձ՝ ի տեղւոյ սրբութեան իւրոյ :
 Եւ ընտելեցուցանէ զմիակրօնս ի
 տան . և հանէ զկապեալս քաջութե
 իւրով . սոյնպէս և զդառնացօղս՝
 որք ընտելեալ են ի գերեզմանս :
 Եւ ընդ եւանելն քո առաջի ժողո
 վը ըրէան քո , ընդ անցանելն քո
 ընդ անապատ , երկիր շարժեցաւ :
 Քանզի և երկինք ցօլեցին յերե
 սաց անձ ի սինայէ՝ առաջի ան ինչի :
 Եւ ձրե կամաց պատրաստեցեր ան
 ժառանգութեան քում . Թեպէտ
 և հիւանդացաւ , սակայն դու հաս
 տատեցեր զնա . և գազանք քո բը
 նակեացին ի նմա :

Պատրաստ արարեր քաղցրութիւն քով
 աղքատի անձ . որ տացէ զբան՝ ոյք
 տէրտարանեն զօրութիւն քաղման :
 Թաղաւ որ զօրութեց սիրելոյ .
 գերեզնիութիւն տան քո բաժանեալ
 յաւարի . Թեպէտ՝ և ննջեսցիք ի
 մէջ վիճակաց :

Թեք աղանուոյ արծաթապատ .
և թիկնամէջ նորա ՚ի գոյն ոսկւոյ .
Ի գումարել երկնաւորին զթագա
ւորս ի վրն՝ ձիւնասցին ՚ի սաղմոն .
Ի եառն անձ լեառն պարարտ . լեառն
մածեալ՝ լեառն պարարտ . և զի՞նչ
կարծեք լերինք հպարտացեալք .
Ի եառն՝ ընդ որ հաճեցաւ անձ բը
նակիլ ՚ի նմա . քանզի և ան իսկ
բընակեացի ՚ի նմա ի սպառ .
Կառք ան բիւրոյստիկք՝ հազարք
ուղղեցք . և ան ՚ի նոսա՝ ՚ի սինէ
սրբութեան իւրոյ .

Եւ ՚ի բարձունա՝ և գերեաց զգե
րութիւն . եառ անար՝ բաշխեաց
պարգևս՝ և ետ որդւոց մարդկան .
քանզի թերահաւատից ևս բնա
կեալ եղիցին ՚ի նմա .

ՏԻ ան օրհնեալ՝ օրհնեալ ան զօր
հանապազ . առաջնորդեացէ մեզ
ան փրկիչ մեր .

Ըմ մեր՝ ան կենարար . և ՚ի անէ
կն եւք մահու .

Բայց սակայն անժ փշրեացէ ըզ
գլուխս Թշնամեաց մերոց . և ըզ
հերն կարճնովին՝ ոյք գնան յանօ
րէնութեան իւրեանց :

Եւսաց անժ՝ ի խորոց անդնդոց դար
ձուցից . և ի միջոյ ժանեաց՝ զայն
ի դուրս կորզեցից :

Այ Թայցի ոտնքոյ յարենս . և լեզուք
շանց քոց յարենէ Թշնամեաց քոց :
Երևեցան գնացքքո անժ . գնացք
այ Թագաւորին մերոյ անժ :

Կանխեցին իշխանք հանել զօրհ
նուի ի մէջ կուսանաց և գովչաց :

Յեկեղեցիս օրհնեցէք անժ . և ըզ
անժ յաղբերացն իսրայէլի :

Եւսոյ բենիամին ի տղայութե զար
մանալի . իշխանք յուրայ՝ առաջ
նորդք նորա . իշխանք զաբուղօնի՝
և իշխանք նեփթաղիմի :

Հրամայեա անժ զօրութի քով . զօրա
ցո՝ զայս՝ զօր հաստատեցեր ի մեզ :
Ի տաճարէ քու մէջ յեղէմէ՝ քեզ
մատուցեն Թագաւորք զպատարադս :

Սաստեա՛ն 'ի գազան եղեգան . 'ի
Ժողովս զո՛ւարակաց ե'ի դասս
երընջոց :

Խոտեսցին այնոք իկ' ոյք ընտրեալ
են արծաթով . ցրո՛ւեա՛ն զհեթա-
հասս ոյք կամին ընդ պատերազմ :
Լսկեսցեն հրեշտակք յեգիպտոսէ :
հնդիկք յառաջադոյն ձեռնառու
լիցին առ ւած :

Թաղա՛ւորուիք երկրի օրհնեցէք
զւած . և սաղմոս ասացէք տն :

Ճանապարհ արարէք այնմիկ' որ
նստի յերկինս երկնից ընդարեւելս :
Լ'հա՛ տացէ զձայն իւր' 'ի ձայն զօ-
րուէ . և տո՛ւք զփառս ւայ :

Ի վերայ իհլի մեծ վայելչութիւն
նորա . և զօրութիւն նորա մինչև
յամպս երկնից :

Աքանջելի է ւած 'ի վերայ սրբոց
իւրոց' ւած իսրայելի :

Եւ տացէ զօրութիւն հաստատու
Թեան Ժողովրդեան իւրոց'
օրհնեալ է ւած :

Ի Կաթարոմ Սողմա Ղաւմէի Լուսն

Հոռատնչեւոյ : ԼՄՐ :

Եցո՛ զիս անձ զի հասին
Զուրք յանձն իմ . ընկլայ
Էս ՚ի խորս անպնդոց՝ ուր
նչ գոյ ինձ հանդիստ :

Եկի ես ՚ի խորս ծովու , և շրջանք
ընկղմեցին զիս :

Սաստակեցոյ ես առ աղաղակել
իմում . և կերկերեցաւ կոկորդ իմ :
Նո՛ւ աղեցան աչք իմ առ յուսալ
ինձ առ ար ան իմ :

Բազումք եղեն քն զհեր գլխոյ իմոյ
ոյք ատէին զիս ՚ի տարապարտուց :

Օ օրացան յիս Թշնամիք իմ և ա
տելէք իմ ՚ինանիր . ինչ՝ զոր ոչ
յափշտակեալ էի՝ տուծէինոցա :

Լ՛Է՝ դու ծանեար զանդւամու
Թիւն իմ . և յանցանք իմ ՚ի քէն
ոչ ծածկեցան :

Մի՛ ամաչեացեն վասն իմ ոյք համ
բերեն քեզ ար՝ ար՝ զօրութեանց .
մի՛ պատկառեցին վասն իմ ոյք

խընդրեն զքեզ ԾԺ խորայելի:
Ս ան քո համբերի նախատանաց,
և ծածկեաց ամօթ զերեսս իմ:
( ) տար եղէ ես յեղբարց իմոց . և
հիւր որդւոց մօր իմոյ:
'Նախանձ տան քո եկեր զիս . և
նախատինք նախառջաց քոց անկան
'ի վերայ իմ:

Խոնարհեցուցի պահօք զանձն իմ,
և եղեն ինձ այս նախատինք . ա-
րարի զհանդերձս իմ քուրձ , և
եղէ յառակ նոցա:

Օ ինէն խորհէին ոյք նըստէին
առ դրօշնա , և զիս այպն առնէին
ոյք ըմպէին զգինի:

Ես յաղօթս կայի առ քեզ ԾՐ 'ի
Ժամանակ ընդունելի:

ԸՃ 'ի բազում ողորմութե քում
լուր ինձ: 'ի ճշմարտութի փրկութե քու:
Նալեցս զիս 'ի կաճոյ՝ զի մի՛ ընկ
լայց . ապրեցայց ես յատելեաց ի-
մոց՝ և 'ի խորոց ջուրց բազմաց:
Մի՛ ընկղցին զիս պտոյտք ջուրց .

Լ մի՛ ընկղմեսցեն զիս անդունդք
խորոց. Լ ջրհոր մի՛ կախուսցէ ըզ
բերան իւր ՚ի վերայ իմ:

Լ ո՛ւր ինձ տը՛ զի քաղցր է ողոր
մութիւքո. ըստ բազում գթուէ քում
հայեա՛ յիս. Լ մի՛ դարձուցաներ զէ
րեսս քո ՚ի ծառայէ քումմէ՛ զինե
ղեալ եմ ես՝ վաղվաղակի լուր ինձ:
հայեա՛ յանձն իմ Լ վրկեա՛ զիս. Լ
վս թշնամեաց իմոց ապրեցո՛ զիս:
Օ ի դու գիտես զնախատինս իմ.
զամօթ իմ Լ զսխառկառանս իմ:

Լ լալի քո են ամ նեղիչք անձին
իմոյ. նախատանաց համբեր սիրտ
իմ Լ թշու՛ռութեանս

Լ կնուէի թէ որ տըրտմեսցի ըն
դիս՝ Լ ոչ որ էր. Լ մխիթարիչ՝
ինձ որ ոչ գտաւ:

Լ ատուն ՚ի կերակուր ինձ լեղի. Լ ՚ի
ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ:

Լ զիցին սեղանք նոցա առաջինց
յորողայթ. ՚ի հատուցումն Լ ՚ի գայ
Թակղութիւն:

Խաւարեսցին աչքնց զի մի՛ տես
ցեն . և զթիկունս նոցա հանա
պազ կորացո՛ւ :

Լ՛ըկցես ՚ի վճճնց զբարկուի քո .
և սրտմտութիւն բարկութեանքո՛
հասցէ ՚ի վերայ նոցա :

Եղիցին բնակուիք նց աւերակ . և
՚ի յարկսնց մի՛ դբ իցէ որ բնակիցէ :
Օ ի զոր դու հարեր՝ հալածեցին .

և ՚ի վերս ցաւոց իմոց յաւելին :

Դ՛իւր զմեղս ՚ի վերայ մեղաց նոցա,
զի մի՛ մտցեն յարդարութի քո :

Ս՛նջեսցին նոքա ՚ի դպրուէ քումմէ
կենաց , և ըարդարսքո մի՛ գրեսցին :

Լ՛ղբատ և ցաւած եմ ես . փրկու
թիւն քո ան ընկալցի զիս :

( ) Ըհնեցից զանուն ան իմոյ օրհնութ
և բարձր արարից զնա գովութի :

Հաճոյ եղիցի ան քան զորթ մատաղ
որ բերէ զեղջիւրս և զլճղակս :

Տեսցեն աղքատք և ուրախ եղի
ցին . խնդրեցէք զան և կեցցեն

անձինք ձեր :

Օ ի լուսն տր սնանկաց , և զկա
պեալս իւր ոչ արհամարհեաց :

Օրհնեսցեն զնա երկինք և երկիր .
ծովք՝ և ամ որ զեռայ ի նոսա :

Ընդ փրկէ զսիօն՝ և շինեսցին քա
ղաքք հրէաստանի . շինեսցեն՝ բնա
կեսցին և ժառանգեսցեն ի նմա :

Օ աւակ ծառայից քոց հաստա
տեսցի անդ . և ոյք սիրեն զանուն
քո , բնակեսցին ի նմա :

Դիտարարած Սողոմ Ղաւթիւ ԿԹԻ

Ընդ յօգնել ինձ նայեաց . և ամ
յընկերել ինձ փութա :

Ըմաջեսցեն և յամօթ լիցին ոյք
խնդրէին զանձն իմ . դարձցին յետս
և ամաջեսցեն ոյք խորհէին ինձ չար :

Ղարձցին առ ժամայն ամաջեցելք
ոյք ասէին ինձ վա՛շ վա՛շ :

Յնծասցեն և ուրախ լիցին ի քեզ
ամենեքէն ոյք խնդրեն զքեզ տր :

Ըսասցեն յամ ժամ մեծ է ամ . և
ոյք սիրեն զիրկութիւնս քո :

法華經疏證卷之四

| Եր իմ Ծապաւնէն՝ Լ տեղի ա
 մուր կեցուցանել զիս • զի հաստա
 տուծի իմ և ապաւնէն իմ դու ես
 | Ը իմ փրկեա՛ զիս 'ի ձեռաց մեղա
 շորի • 'ի ձեռաց անօրինի և անխրաւի
 Դու ես համբերուծիւն իմ Թր •
 Թր յոյս իմ 'ի մանկուծենէ իմ մէ
 | Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգան
 դէ • յորովայնէ մօր իմոյ դու ես
 ապաւնէն իմ • և առ 'ի քէնէ օգնու
 թի իմ յամ Ժամէ

Այ զի նշաւակ եղէ ես բաղմաց .
 և դու օգնական իմ և հզօրիչ իմ :
 Եւ ցցի բերան իմ գովութեամբ .
 որպէս օրհնեցից զփառսքո . զօրհա
 նապազ զմեծ վայելչութիւնս քո :
 Մի՛ ընկենուր զիս ար՛ի ժամանակս
 ծերութեան . ի պակասիլ զօրուէ
 իմոյ մի՛ թողուր զնա :
 Լսացին թշնամիք իմ ինձ՝ և որք
 պաշարեցին զանձն իմ . խորհեցան
 իմիասին և ասացին :
 Եթող զնա . հալածեսցուք և հաս
 ցուք նմա . զի ոչ ոք է որ փրկէ զնա :
 Եւ իմ մի՛ հեռի առնիր յինէն .
 և անօգնել ինձ նայեսաց :
 Լմաչեսցեն և պակասեսցին՝ ոյք
 չարախօս կային զանձնէ իմմէ .
 զդեցցին զամօթ և զպատկառանս՝
 ոյք իննդրէին ինձ զչար :
 Եւ յամօթամ յուսացայց՝ և յաւե
 լից յօրհնութիւնս քո :
 Բերան իմ պատմեսցէ զարդարութիւնս
 քո . զօրհանապազ զգովութիւնս քո :

Այն թէ խարդախութիւնք ինչ գիտէի
զդպրութիւնս . այլ մօտից 'ի զօրութիւնս ան-
տօր՝ յիշեցի զարդարութիւնքս միայն :
Լ'ճ իմ ուսուցեր զիս 'ի մանկուէ
իմմէ . և ցարդ ևս պատմեցից զար-
դարութիւնս քո :

Մինչև յալւորիլ և 'ի ծերանալ ,
ան իմ մի թողուր զիս :

Մինչև պատմեսցի բազուկ քո ազ-
գի անի որ գալոցն է :

Օ զօրութիւնքս և զարդարութիւնքս
մինչև 'ի բարձունս . զոր արարեր
մեծամեծս ան ո'նմանի քեզ :

Արջափ ցուցեր ինձ զնեղութիւն
բազում և չարչարանս , դարձեալ
մխիթարեցեր զիս . և 'ի խորոց ան-
դրնդոց երկրի հաներ զիս :

Յաճախեցեր զզօրութիւնքս և դար-
ձար մխիթարեցեր զիս . և 'ի խորոց
երկրի միւսանդամ հաներ զիս :

Լ'որդ և ես խոստովան եղէց քեզ
'ի պատորաստութիւն սաղմոսաց՝ ճըշ
մարիտդ ան . սաղմոս ասացից քեզ

օրհնութեամբ նբդ իսրայելի
Յնծասցեն շրթունք իմ յորժամ
սաղմոս ասիցեմ քեզ . և անձն իմ
զոր փրկեցերս

Եւս՝ և լեզու իմ զօրհանապազ խօ
սեսցի զարդարութիս քո
Ի ժամանակի ուն յամօթ լիցին և ա
մաչեսցեն ոյք խնդրելն ինձ զչարս

Ի սողմն Սաղմոս Դաւիթ ԶԼ
Ը զերանունս քո արքայի՛ տուր,
և զարդարուիս քո որդւոյ Թաւրի
Դատել զժողովուրդս քո արդա
րուք, և զաղքատս քո իրանամբք
Լուցեն լերինք զխաղաղութի ժողո
վրդեան, և բլուրք զարդարութի
Իրան արասցէ աղքատաց ժողովւր
դեան . և կեցուսցէ զորդիս առ
նանկաց . և խոնարհեցուսցէ զամ
բարտաւանս

Սացցէ և մնասցէ ընդ արևու . յնշ
քան զլուսին յազգէ մինչև յազգ
Իջցէ ուն զանձրև ի վր գեղման .
ուն ցօղ զն ցօղէ յերկր

Մագեացի յաւուրս նորա արդա
րուԹի . բազում խաղաղութիւն .

մինչև կառարեացի լուսինս

Տիրեացէ՛ նա՛ ի ծովէ մինչև ի ծով
՝ ի գետոց մինչև ի ծագս Ծիւ

Լ՝ աջի նր՝ նախ հնդիկք անկցին .
և Թշնամիք նր՝ հող կերիցեն

Ի՛նչազաւորք Թարսսի և կղզեաց՝
պատարագս մատուցեն նմա . Թա
գաւորք արաբայ և սաբայ՝ պատա
րագս բերցեն նմա

Երկիրպագցեն նմա ամենայն Թա
գաւորք երկրի . և ամաղղք ծա
ռայեացեն նմա

Օ՛ ի փրկեաց զաղքատն ի ձեռաց
հզօրի . զաղքատն և զտընանկն
որոյ ոչ է իւր օգնականս

Լ՝ նխայեացէ՛ նա յաղքատն և ի տը
նանկն , և զանձինս տնանկաց կե
ցուսցէ . ի վաշխից չարաց փրկես
ցէ զանձինս նոցա

Պատուական է անուն նր՝ առաջի
նոցա . կեցցէ՛ և տացի նմա յոսկւոյն
արաբայւոց

Յաղօթս կացցեն առնա յամ Ժամ.

և զօրհանապազ օրհնեսցեն զնա :

Եղեցի հաստատուԹի ընդ ամեր

կիր , և ի վր գլխոց լերանց :

Բարձրացի քան զլիբանան պտուղ

նորա , և ծաղկեսցի ի քաղաքի տն

ոպ խոտ երկրի :

Եղեցի անուն տն օրհնեալ յճտն .

զի յառաջ քան զարև անուն նր :

Ինա օրհնեսցին ամազգք երկրի ,

և ամազինք երանիցեն նմա :

Օրհնեալ տր ամ իսէլի՝ որ առնէ

սքանչելիս միայն . և օրհնել է անուն

նր փառաց նր յաճիտեան լցցի փա

ռօք նր ամ երկիր՝ եղեցի եղեցի :

~~~~~

Ա՛ղբի Ա՛նայի Սօրի Սոխ-էլի ,

Յոռոշներուր Թագոց :

աստուեցա՛ն սիրտ իմ ի տր

և բարձրացա՛ն եղջիւր իմ

յա՛ծ փրկիչ իմ :

Բնդարձակեցա՛ն բերան

իմ ի վր թշնամեաց իմոց . ուրախ

եղէց

եղէց 'ի փրկութեան քում:
Օ ի ոչ գոյ նք որպէս զտէր , և
ոչ արդար ոսկ զած մեր . և չիք նք
բաց յայ մերմէ:

Մի պարծիք և մի խօսիք զամբար
տաճանս . և մի ելցէ ընդ բերանս
ձեր բան հպարտ մեծաբանութի:

Լ' Գիտութեանց տը՝ ան պատ-
րաստէ իւրով իմաստութի զգի-
տութիւն յարարածս իւր:

Հղօրաց հաստ աղէղունք թուլ-
ցան , և տկարք վառեցան զօրութի:

Յազք և լիք հացի՛ն՝ նո՛ւ աղեցան ,
և քաղցեալք լցին զերկիր:

Լ' մուլն ծնա՛ն եօթն , և բազմա-
ծինն նո՛ւ աղեցա՛ն 'ի ծննդոց:

Տ' մեռուցանէ և տը կեցուցանէ .
իջուցանէ 'ի դժոխս և հանէ:

Տ' աղքատացուցանէ և տը մեծա-
ցուցանէ . խոնարհ առնէ զամբար
տաճանս մինչև յերկիր , և բարձր
առնէ զտառապետս յաղբեաց:

Նստուցանէ զնոսա իշխանս ընդ

իշխանս ժողովրդեան . և զաթոռ
փառաց ժառանգեցուցանէ նոցա .
Աստարէ զուխտս ուխտաւորաց .

և օրհնեաց զամս արդարոց .

Օ ի ոչ թէ իւրով զօրութիւն զօրա
նայ հզօր , այլ ամր տկար առնէ ըզ
հակառակորդս իւր՝ ամր սրէ .

Այլ պարծեացի խորհրդականն ի
խորհուրդս իւր . և մի՛ պարծեացի
հզօրն ի զօրութիւն իւր . և մի՛ պար
ծեացի մեծն ի մեծութիւն իւրում .

Այլ որ պարծին՝ ի ամր պարծեացի .
ի խորհուրդս գիտուէ զմեր ճանաչել
վճնել զիրաւունս՝ և գործել զար
դարութիւն ի վր երեսաց երկրի .

Տը եւ յերկինս և որոտաց . և ինքն
դատէ առանց բարբառելոյ .

Տայ զօրութիւն թիւրց մերոց . և բարձր
առնէ զեղջիւր օծելոյ իւրոյ .

Փառք հօր և որ՝ .

Ի տրեւոյս եղջիւր ի յաճ փրկելի .

հասարակեցաւ սիրտ ի ի տէր՝ տէրաւ
և հաւատով . Ստորեակէր տէր վստի .

Ք Վարդ Ուրիտ և ի ներ-բեռն
Կոնոնացի :

Ս ք գտանելոյ մեզ զշնորհս և զո
ղորմի ՚ի բարերար անէ մերմէ՝ զ՝
Ս ք փրկելոյ զմեզ ՚ի զրոյարտուէ
մարդկան՝ և յորոգայթից ստնի զ՝
Ս ք ամանձանց քրիստոնէից՝ և
տանց հաւատացելոց՝ զտր աղա՝
Ս ք որք ՚ի լերինս՝ յայրս և ՚ի փա
պարս բնակել են ք հարքն մեր՝ զ՝
Ս ք որք սաղմոսիւք և օրհնէք կառու
րեն զամ Ժամանկս կենաց ի-բեռնի՝ զ՝
Ս ք հոգւոցն՝ և լէ ևս միաբան՝
Օ անձինս՝ Ողորմեաց :

Ք լ ՂԵԻ :

Ղ անհամբ զքէն տր անձ մեր՝ ոյ
զարթուցեր զմեզ ՚ի հանգստենէ
քնոյ շնորհիւ ողորմութեան քո
Օ արթո՛ զմիտս մեր արդարութի
առ քեզ տր անձ մեր • զի տեսցեն
աչք մեր զփրկութի քո և կեսցէ
և բնակեացի առ մեզ անձուի քո •
և ողորմութիւն քո՝ հովանի և պա

ապա լիցի 'ի վր' պաշտօնէից քոյ.
 զմեզ զԹԻՅԱ քո՝ արժանի՝ արա 'ի
 ոռնէ և 'ի գիշերի և յամ Ժամու
 միշտ խորհիլ 'ի սէր պատուիրանաց
 քոց. և գոհանալով փռնորել զհայր
 և զորդի և զմբ հոգիդ. այժմ, և":

Խաղաղութիւն ամենեցոն:

Ղեկուանարար զօրուի և աղբիւր
 անմահաւթեան՝ դու ես քո՝ ամ
 փրկիչ մեր. որ շնորհեցեր մեզ 'ի
 մեջ գիշերի յառնել՝ և խոստովան
 լինիլ առ քեզ՝ վսիրաւանց և ար
 դարուէ քո: Եւ այժմ աղաչեմք
 զքեզ ար ամ մեր. արա՛ զմեզ ար
 Թուհա և պատրաստս 'ի Ժամ առա
 ճօտու ընդ մբս քո: Եւ ընդ նո
 սին գոհանալով փռնորել զքեզ
 ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ որբոյ:
 Եւ յժմ, և միշտ, և":

Ղահո-Եւ և ճշմոյիտ խոստովանութեամբ
 անդուդուր փռնորել զհայր և զմեզ
 և զմբ հոգիդ: Եւ յժմ և միշտ և յաւի
 տեանս յաւիտեանից: Եւ Դիւ:

Ա ՆՄԱՐԱՌԻ յԵՐԼԵՔ ԲՈՒ
 ՍԱՆ • արդարութի յԵՐԼԵՔ
 ԷՐԼԵՅԱՆ:

Ա ՍՊԵՐՍ 84 • II •

Դիտարարած Սաղմոս
Լսութեայ: ՀՐ

ԲՐԵԼՈՅԻ
բարի է ինչ լի մօ,
և ոյք ուղիղ են
սրտիւք:

այց զի իմ փոքր մի սասանեալ
էին ոտք. սակաւ իկ մի ևս գաթակ
դեալ էին գնացք իմ:

Նախանձեցայ ևս ընդ անօրէնս .
զխաղաղուի մեղաւորաց ուն սեսա
նէի, զի ոչ գոյր վրէպ մահու նոցա .
Հաստատուն են տանջանք նոցա .
Ի վաստակս մարդկան չեն նոքա .
և

Եւ ընդ մարդկան ոչ տանջեսցին
Սայսորիկ կալաւ զնա ամբարտա-
ւանութիւն արկին զիւրեամբք զանբա-
րըշտութիւն զանիրաւնութիւն իւրեանց
Եւ ընդ ոմայի ճարպոյ անիրաւնութիւն
նոցա . զի զնացին նոքա ըստ խորհրդ
դոց սրտից իւրեանց
Խորհեցան Եւ խօսեցան չարութ .
Եւ զապիրատութիւն ի բարձունս
խորհեցան :

Եւ դին յերկինս զբերանս իւրեանց
Եւ զլեզուս իւրենց ածեին զերկրաւ
Սայսորիկ ժողովուրդ իմ դարձցի
այսրէն . Եւ աւուրք իմ լի կատա-
րեալ գոցին ի նոսա :

Եւ ասցին՝ զիարդ գիտաց ան . կամ
գուցէ՞ արդեօք գիտութիւն առ
ի բարձրելոյն :

Եւ աս մեղաւորք են Եւ յաջողեալ է
նոցա . կան Եւ ունին զմեծութիւն ձի .
Եւ ասցին՝ զուր ուրեմն արդարացուցի
զսիրտ իմ . լուսացի սրբութիւն զձեռս իմ .
Եւ եղէ ես խոշտանկեալ զօրհանսդ .

և կշտամբանք իմ ընդ առաւօտս :
Թէպէտ և ասէի թէ՛ այսպէս պատ
մեցից , ահա՛նախկ յազգ որդւոց
քոց որոց և ուխտեցից :

Ի մտի եդի թէ՛ սակայն և այս ջան է
առաջի իմ , մինչև եդից 'ի սրբուին
այ , և 'ի միտ առից զկառարած նոյ :
Սակայն վս նենգութե նոյ տարագիր
արասցես զնս , և կործանեսցես զնս
յամբարտունանութե իւրեանց :

Իսկ զիւրդ եղեն յաւեր յանկար
ծակի , սատակեցան , պակասեցան ,
կորեան վս անօրէնութե իւրեանց ,
և եղեն ոյ երազք զարթուցելոց :
ՏԻ՛ 'ի քաղաքի քում զպատկերս նոյ
անարդեացես , զի հուր բորբոքե
ցաւ 'ի սրտի իմում , և երիկամունք
իմ այլադունեցան :

Եւ արհամարհեալ եղէ՛ և ոչ գիտա
ցի . ոյ զանասուն համարեցայ առաջի
քո , և ես յամ ժամ ընդ քեզ եմ :
Կալար զաջոյ ձեռանէ իմմէ 'ի խոր
հուրդս քո առաջնորդեցեր ինձ ,

և փառք ընկալար զիս :
 Օ ինչ կայ իմ բնւ՛ յերկինս , կամ
 'ի քէն՝ զինչ ևս խնդրեցից յերկրի :
 Նո՛ւաղեցա՛ն սիրտ իմ և մարմին իմ :
 Ծա՛րտի իմոյ բաժին իմ Ծա՛ր յէ՛տն :
 Նա՛նասիկ ոյք հեռի արարին զան
 ձինս իւրեանց 'ի քէն՝ կորիցեն .
 սատակեացես զամենեւեան՝ ոյք
 ապստամբք եղեն 'ի քէն :
 Ինչ մերձենալ առ Ծա՛ր բարի է , և
 դնել առ Ծա՛ր զյոյս իմ :
 Պատմել զամենայն օրհնութիւն քո
 'ի դրունս դատեր սիօնի :
 Ի տաքո-թիւն տառից : ՏԳ :
 Ինչէ՛ր մերժեցեր Ծա՛ր խապառ .
 'բարկացա՛ն սրտմտութիւն քո
 'ի վր խաշին արօտի քո :
 Յիշեա՛ զժողովուրդ քո՝ զոր ստա
 ցար իսկզբանէ . փրկեցեր զվիճակ
 ժառանգութե քո :
 Ի եառն սիօն այս՝ ուր բնակեցար
 դու 'ի սմա . համբարձ զձեռն քո 'ի
 վր ամբարտա՛ւանութե նոյ խապառ :

Ար ինչ անիրաւէցաւ Թշնամին 'ի
սրբուէքում. պարծեցին ատելիքքո
'ի մէջ բարեկէնդանում իւրեանց:
Լադին զնշանս իւրեանց 'ի նշանս. և
ինքէնք ոչ ծանեւն զելլ 'ի վերուստ:
Այ յանտառի՝ փայտատօք կոտորե
ցին զդուռնս նր. խմիասին փայտա
տօք և մրձօք կործանեցին զնա:
Եւ յրեցին 'ի հուր զսրբուիքոյ երկ
րի. պղծեցին զխորան անուանքո:
Եւ շացին 'ի սիրտս իւրեանց տղգք
նց խմիասին, եկայք լուցուսցուք
զամ տօնս այ յերկրէ:

'Նշանս մեք ինչ ոչ տեսաք. և ոչ
ևս գուցէ մարգարէ. և զմեզ ինչ
ոք ոչ ճանաչիցէ:

Ա'ինչև յերբ ամ նախատէ Թշնա
մին. բարկացուցանէ՝ հակառա
կորդն զանուն սբքո:

Բ'նդէր դորձուցանես զձեռն քու և
զաջքո՝ իմիջոյ ծոցոյ քումմէ իսպու:
Եւ Թադաւոր մեր յառաջ քան ըզ
յաւ իտեանս. որ արարեր զփրկուի
'ի մէջ երկրի:

Դու հաստատեցեր զօրուք քով
զԺով . դու խորտակեցեր զգլուխ
վիշապին 'ի վերայ ջուրց :

Դու փշրեցեր զգլուխ վիշապին, և
եռուր զնա կերկուր զօրացն հագկց

Դու բղխեցուցեր զաղբիւրս և
զվտակս . դու ցամաքեցուցեր ըզ
գետս սաստիկս :

Քո է տիւ՝ և քո է գիշեր . զլոյս և
զարև դու հաստատեցեր . և դու հաս
տատեցեր զամսահմանս երկրի . ըզ
գարուն և զամառն . դու ստեղծեր :

Եւ յուշ լիցի քեզ՝ զի Թշնամին
նախատեսաց զտրդ . Ժողովուրդ ան
զգամ բարկացոյց զանուն նք քո :

Մի՛ մատներ գազանաց զանձն՝ որ
խոստովն առնի առ քեզ . և զանձինս
տնանկաց քոց մի՛ մոռանար իտպառ :

Հայեաց յուխտ քո՝ զի լցան տունք
տիշեւոց յերկրի անիրաւ՝ ուր :

Մի՛ գարձցի տնանկն ամաչեցեալ .
այլ աղքատք և տնանկք օրհնեւ
ցեն զանուն նք քո :

Լ'րի' Խժ' և դատեալ զչառաստանս
քո • յեշեալ զնախատինս' որ յանըզ
դամէն զօրհանապազ :

Մի' մուանար զձայն սլաշտօնէից
քոց • ամբարտաւանութի ատելեաց
քոց վերասցի հանապազ :

Ի Կոթարած մի' տղտիտէք • ընդ օրհնութիւնս
սողնոս յոստի • երգի տաւարեւորտէացս :

ՀԳ.

ոստովան եղիցուք առ քեզ
Խժ' խոստովան եղիցուք և կար
դասցուք զանունս քո :

Պատմեցից զԽժ' սքանչելիս քո • յոր
Ժամ Ժամառից ես սւղիղ դատեցից
Մաշեցաւ երկիր' և Խժ' բնակիւք
նր • ես հաստատեցի զսիւնս նր :

Նշացի անօրինաց Թէ' մի' անօրինիք
և մեղաւորաց Թէ' մի' բարձրացու
ցանէք զեղջիւրս ձերս :

Մի' համբռնայք 'ի բարձունս զեղ
ջիւրս ձեր • և մի' խօսիք զայն անկրա
ւութի :

Օ ի ոչ յարևելից՝ և ոչ յարևմը
տից՝ և ոչ յանապատէ լերանց,
այլ ամբ դառաւոր է:

Օ այս խոնարհ առնէ՝ և ըզսոյն
բարձրացուցանէ. բաժակ ՚ի ձեռին
տն՝ գինի լի անապակ արկեալ. և
խոնարհեցուցանէ յայսմանէ յայս:
Սակայն՝ մրուր նր՝ ոչ սպառեացի. և
արբցեն զնա ամ մեղաւորք երկրի.
Եւ ցնծացայց յաւիտեան. սաղմոս
ասացից ամ յակոբայ:

Օ ամենայն եղջիւրս մեղաւորաց
փշրեսցես. և բարձր եղիցի եղ
ջիւր արդարոյ:

Ի Խորաբաժ ընդ օրհնութենէ փ՝ տպոյտներ.
Սուրբ տառփայ: ՀԵ՛:

Եւ այտնի է ՚ի հրէաստանի ամբ. և
յիսրայէլ մեծ է անուան նորա:
Եւ ի խաղաղութիւն տեղի նորա.
և բնակութիւն նորա ՚ի սիօն:
Մնդ խորտակեաց ամ զգորութի աղե
ղան. զգէն՝ զսուր՝ և զճակատամարտ:

Լուսատու Էս դու սքանչելապէս
լերանցն յաւիտենից . խռովեսցին
ամենեքեան որք անմիտք են սրբ-
տիւք . ննջեցին զքունս իւրեանց՝
և ինչ ոչ գտին :

Լճենայն արք ՚ի մեծութե ձեռաց
իւրեանց՝ ՚ի սաստեքումմէ ան յա-
կոբայ ննջեցին . և ոյք հեծեալ
էին ՚ի ձիս :

Ղու ահաւորես՝ և ուկ կարէ կալ
առաջի քո . ոսկ երևեցար դու յերկ-
նից , յայտնի եղև բարկութի քո :
Երկիր երկեաւ և սարսեցաւ ընդ
յառնելն այ ՚ի դատաստան . ընդ
ապրեցուցանել զամ հեզս երկրի .
Խորհուրդք մարդկան խոստովան
առնին առ քեզ . և ծածկեալք
իմաստութե օրհնեսցեն զքեզ :
Ուխտս դիք և կատարեցէք ան այ
մերոյ անքն որք շուրջ էք զնովաւ :
Մատուցէք պատարուս ահաւորին՝
որ քաղէ զհոգիս իշխանաց . ահա
հոր է նա քան զամ Թագն երկրի :

Ի գիտման, Սաղմոս յոսուփ : ՀՊ,
Չայնի՛ն իմով ես առ Թոր կարդացի
Ճայնի՛ն իմով առ Ծա՛՝ և նյցն առ խա
Յա՛նուր նեղու՛ն իմոյ զԾա՛ խընդ
րեցի ձեռօք իմովք : և ՚ի գիշերի
առաջինորա ո՛չ խօսեցայ :

Ա՛յ կամեր մխիթարիլ անձն իմ. յի
շեցի զԾա՛ և ուրախ եղէ : Հոգայի՛
և նունաղիւր յիս Հոգի իմ :

Ճամանեցին պահուց սէք իմ. խը
ռովեցայ և ո՛չ խօսեցայ : խորհեցայ
զա՛նուրսն զառաջինս, և զամսն յա
՛նիտենից յիշեցի :

Խօսեցայ ՚ի գիշերի ք սրտի իմում.
Հոգայի և տառապէր յիս Հոգի իմ :
Ս՚ի Թէ յ՛նն մերժեացէ՛ զիս Թոր,
և ո՛չ ես յա՛նելցի ՚ի հաճիլ և ես :

Կամ իսպա՛ռ արգելցէ զողորմուի
իւր յինէն. կամ կառարեաց զբան
իւր յազգէ մինչև յազգ :

Կամ մոռացի՛ գթալ Ծա՛ իմ և ես.
կամ արգելցէ՛ զգթութիւն իւր
բարկութե՛ն իւրով :

Լ՛նացի և այժմ սկսայ . այս է նոյ

բողո՛ւմն աջոյն բարձրելոյ:
Յիշեցի զգործս Ծն իսկզբանէ .

յիշեցի զսքանչելիս նորա:
Խորհեցայ յամ գործս քո . և ՚ի ձե
ռագործս քո խորհեցայ:

Ը՛հ սրբութե՛ն են ճանապարհք քո .
ո՛վ է Ծծ մեր՝ ո՞ւր զԾծ մեր . դու ես
Ծծ որ առնեսս սքանչելիս:

Յուզեր ժողովրդեան քում զղօ
րուի քո . փրկեցեր բազկա՛ն քով
զժողովուրդս քո՝ զորդիսն յակո
բայ և յովսէփու:

Տեսին զքեզ ջուրք Ծծ՝ տեսին ըզ
քեզ ջուրք և երկեան . և խորք խը
ռովեցան ՚ի ձայնէ ջուրց բազմաց:
Ձայն ետուն ամպք . քանցի և նետք
քո գնան ՚ի ձայնէ որսող քո անու՛ի:
Երևեցան փայլատակու՛նք քո տիե
զերաց . խռովեցու՛ն և դողաց երկիր:
Ի ծովու են ճանապարհք քո , և
շա՛նիղք քո ՚ի ջուրս բազումս . և
հետք քո ո՛չ երևին:

Ը՛ռաջնորդեցեր որս խաշին ժողո
վրդեան քոյ՝ ՚ի ձեռն մովսիսի և
ահարօնի:

ողեցարձեք ժողովուրդք
իմ յօրէնս իմ . խոնարհե
ցուցէք զունկն ձեր 'ի
բանս բերանոյ իմոյ :

Բացից առական զբերան իմ . և
խօսեցայց զառապի իսկզբանէ :

Որպէս լուսիք և ծանեաք զայս , և
հարքն մեր պատմեցին մեզ :

Ո՛չ ինչ ծածկեցա՛ն յօրդւոց նոցա
յաղգ-յայլ . պատմել զօրհնութիւնսն
զգօրաւի և զսքնչելիս իւր զոր արար
հաստատեաց զվկայութի իւր առ
յակօք . և օրէնս եդ 'ի վր իսրէլի :

Որ ինչ մի անգամ պատուիրեաց
հարցն մերոց՝ ցուցանել զայս որ
դւոց իւրեանց՝ զի ծանխցէ յաղգ-այլ
Որդեք որք ծնանին՝ յարիցեն և
պատմեցեն զայս որդւոց իւրեանց .
զի դիցեն առ անձ զյոյս իւրեանց՝
և մի՛ մոռացին զգործս ան :

Օ պատուիրանս նորա խնդրելով
խնդ

խնդրեացեն , և մի՛ եղիցին որպէս
հարբն իւրեանց :

Ազգ չար և դառնացող . ազգ՝ որ
ոչ ուղղեաց զսիրտ իւր . և ոչ հաս
տատեաց առ ամ զհոգի իւր :

Որդիք եփրեմի լիազիրկք և պըն
տաճիգք . յաւուր պատերազմի՝
կապարձս դարձուցին :

Ոչ կացին նոքա յուխտի ան . և
ըստ իրաւանցնր ոչ կամեցան գնալ
Սուացան զերախտիս նորա՝ և զըս
քանչելիսն զոր եցոյց նց :

Առաջի հաբց նց զոր արար զսքանչե
լիսն իւր յերկրին եգիպտացւոց և
ի դաշտին տայանու :

Ահերձ զծովն և անցոյց զնոսա .
և կացոյց զջուրսն ոպ ի տիկս :

Առաջնորդեաց նց ամպով ի տունէ
և զամ գիշեր ի լոյս հրոյ :

Ահերձ զվէմն յանապատին , և ետ
ըմպել նց ոպ ի խորոյ մեծէ :

Ահան զջուրս ի վիմէ , և հոսեաց
ոպ զգետոս զջուրսն :

Սակայն յաւելին 'ի մեղանջել . և ևս
բարկացին զբարձրէն՝ յանջողի
Փարձեցին զամ' իսկրոս իւրեանց՝ 'ի
խնդրել զկերակուր անձնց իւրենց
Տրանջեցին զոյ և ասացին՝ մի թէ
կարօղ իցէ ամ . պատրաստել սե-
ղան յանապատի :

Բանզի հարկունէր զվէմն՝ և հոսէին
ջուրք . և վռակք խաղային 'ի նմանէ
լ՝ զէ՝ հաց ևս կարասցէ՝ տալ նա
մեզ . կամ պատրաստեսցէ՝ սեղան
ժողովրդեան իւրոյ :

Այս պատրիկ լուաւ զայս Թոր' և յա-
պաղեաց . հուր բորբոքեցաւ 'ի յա-
կոբ՝ և բարկութիւն ել 'ի վժ ինչի
Օ՛ ի ոչ հաւատացին յամ' և ոչ յու-
սացան 'ի փրկութիւնն :

Հրաման ետ ամպոց 'ի վերուստ՝ և
զդրունա երկնից եբաց . և տեղեաց
'ի նոսա զմանանայ 'ի կերակուր :
Օ՛ հաց երկնից ետ նոց . զհաց հրեշ-
տակաց կերին մարդիկ . և իջոց 'ի
նոսա զկերակուր 'ի լիութիւն :

Լ չհան զհողմն հարաւոյ , և էած
զօրութիւն իւրով զհիւսիսիւն :

Տեղեաց ի նմ միս ող զհող . ող զա
ւազ ծովու զթռչունս թեաւորս :

Լ արկ ի մէջ բանակի նոցա , և
շուրջ զվրանօք նոցա :

Կերին և յագեցան յոյժ . և զգան
կուլթի նոցա ետ նոյ . և ոչ ինչ կա
րօտ եղեն ի ցանկութիւն իւրեանց :

Ս ինչդեռ կերակուրք ի բերանս
իւրեանց էին , բարկութիւն ալ
եւ ի վերայ նոցա :

Ապան զբազումս ի նոցանէ . և զըն
տիր ընտիրս ի էլի սատակեաց :

Յացաւ ամի մեղան և ևս , և ոչ հա
ւարացին սքանչելեաց նոյ :

Պակասեցան յունայնութեանս անուրբ
նոյ . և ամբ նոցա փութապէս անցին :

Յորժամ սպանանէր զնոսա , խընդ
րէին զնա . դառնային և առաւօտ
առնէին առ ամ :

Յիշեցին զի ամ օգնական էր նոյ .
ամ բարձրեալ փրկիչ էր նոցա :

Աիրեցին զնա բերանօք իւրեանց,
և լեզուօք իւրեանց ստեցին նմա.
Եւ սիրտք նոցա ոչ էին ուղիղք ընդ
նմա. և ոչ հաւատացին ուխտի նր:
Եւ յլնա ինքն դժած էր՝ քաւէր
զմեզս նոցա և ոչ սպանանէր:

Յաճախէր դարձուցանել զբար-
կուծի իւր, և ոչ բորբոքէր զամե-
նայն սրտմտութիւն իւր:

Յիշեաց թէ մարմին են նոքա. հո-
գի որ ելանէ՝ այլ ոչ դառնայ:

Քանիցս անգամ դառնացուցին
զնա յանապատի, և բարկացուցին
զբարձրեալն յանջրդի:

Դարձան և փորձեցին զամ, և ըզ-
նքն խորայելի զայրացուցին:

Այլ յիշեցին զձեռն նորա յաւուր
յորում փրկեաց զնոսա ի ձեռաց
նեղչաց նոցա:

Արաւ արար զնշանս և զարուեստս
իւր յերկրին եգիպտացւոց և ի
դաշտին տայանու:

Դարձոյց յարիւն զպետս նոցա,

Լ զանձրեա նոցա զի մի՛ արբցեն :

Լ՝ Եւքեաց ՚ի նս շունաճանձ և էկէր
զնս . և գորտիւ ապականեաց զնս :

Եւ ժանգոյ զպտուղս նոցա . և ըզ
վաստակս նոցա՝ մարախոյ :

Լ՝ Հար կարկտիւ զայդիս նոցա . և
զլծզենիս նոցա՝ եղեմամբ :

Մատնեաց ՚ի կարկուտ զանասունս
նց . և զստացւածսնց՝ հրով դատեաց

Լ՝ Եւքեաց ՚ի նոսա զսրտմտութիւն
բարկուէ իւրոյ . զսրտմտութիւն՝
զբարկութիւն՝ և զնեղութի :

Լ՝ Եւքեաց ՚ի նս տանջանա՝ ՚ի ձեռն
հրեշտակի չարի . և դիմեցոյց ՚ի նս
զսրտմտութի բարկուէ իւրոյ :

Լ՝ Զանխայեաց ՚ի մահոճանէ զան
ձինս նոցա . և զանասունս նոցա՝
՚ի մահ մատնեաց :

Լ՝ Հար զամ անդրանիկս եդիպտա
ցւոց . զսկիզբն ամ վաստակոց նց
՚ի յարկս քամայ :

Հորդան եւ ու խաշին ժողովրդէն
իւրոյ . և եհան զնս ու զհօտ յանպտ

Լ՛աջնորդեաց նոցա յուսով և ոչ
երկեան . և զԹշնամիս նոցա՝
ծով ծածկեաց :

Լ՛հան զնս՝ ի լեառն սրբուի իւրոյ .
ի լեառն յայն՝ զոր ստացաւ աջ նրա
ՍԵՐԺԵԱԿ յերեսաց նց զհեթա
նաս . և լինակեցոյց ինս զվիճակ
Ժառանգութի իւրոյ . և բնակե
ցոյց ի յարկս նոցա զաղգն ինի :

Փորձեցին դառնացուցին զնժ բարձ
րեալն . և զվրոյուի նր ոչ պահեցին :

Ղարձան խոտորեցան ոսկ և հարքն
իւրեանց . դարձան և եղեն որպէս
զալեղն Թիւր :

Ղարձեալ բարկացուցին զնա ի
բազինս իւրեանց . և դրոշելովք
իւրեանց նախանձ արկին նմա :

Լ՛ուաւ Իծ և արհամարհեաց զնս
և անարգեաց յոյժ զխրայել :

ՍԵՐԺԵԱԿ յիւրմէ զխորանն իսե
լով . զխորանն , զոր բնակեցոյց ի
մէջ մարդկան :

Սատնեաց ի գերուի զզօրուի նց .

և զգեղ նց 'ի ձեռս Թշնամեաց նց .
 Լ'ըգեղ 'ի սուր զժողովուրդ իւր .
 և զժառանգութի իւր անտես արար .
 Օ երիտասարդս նց եկէր հուր . և
 վն կուսանաց նց ոչ որ սգացաւ :
 Քահանայք նոցա անկան 'ի սուր .
 և զայրիս նց ոչ որ էր որ լայր :
 Օ արթեաւ որպէս 'ի քնոյ Թր . ոպ
 հզօր զի Թափե' զգինի :
 Լ'հար յետս զԹշնամիս իւր . և նա
 խառնես յաւիտենից արար զնս :
 Մերժեաց նա զխորանն յովսէփու
 և զաղպն եփրեմի նա ոչ ընտրեաց :
 Լ'յլ ընտրեաց նա զաղպն յուդայ'
 զլէսուն սիօն զոր սիրեաց :
 Ե ինեաց որպէս զմեղջերունի ըզ
 սրբութիւն նորա . յերկրի հաստա
 տեաց զնա յաւիտեան :
 Բնտրեաց զդաւիթ ծառայ իւր .
 և ընկալաւ զնա 'ի հօտէ խաշանց . 'ի
 վերջին ծնելոցն ընկալաւ զնա :
 Հովունէլ զյակոր ծառայ իւր , և
 զԵսայէլ ժառանգութիւն իւր :

Լ՛րաժէր զնս՝ իմաստութի սրտի
իւրոյ, յանմեղուծի՝ ձեռաց իւրոց
առաջնորդէր նոցա:

Ամեն Տեմանոսք ՚ի Ժա
 ռանգուԹի քո . պղծե
 ցին զտաճար նբ քո
 Լ՛րարին զէմ ոպ զհիւղս մրգապա
 հաց . արկին ըզդիակունս Ժառայից
 քոց գեշ Թըռնոց երկնից . և զմար
 մինս նբց քոց՝ գազանաց երկրի
 հեղին զարիւն նց ոպ ջուր՝ շուրջ
 զեղէմաւ . և ոչ դբ էր որ Թաղէր զնս
 Լալաք մեք նախատինք դրացեաց
 մերոց . Ժաղը՝ և այսն կատականաց
 այնոցիկ որք շուրջ էին զմեօք
 Մինչև յերբ տր բարկանաս դու
 խապառ . բորբոքեսցի որպէս հուր
 նախանձ քո :

Հէղ զԲարկուԹի քո 'ի վերայ ազ
գաց՝ որք զքեզ ոչ ճանաչեցին .

՚ի վր թագաւորաց՝ որք զանուն քո
ոչ կարդացին . զի կերին զյակոբ՝
և զտեղի նր աներեցին:

Մի յիշեր զմեղս մեր զառաջինս .
վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութի
քո տր՝ զի աղքատացսք յոյժ:

() Գնեա՛ մեզ անժ փրկիչ մեր վասն
փառաց անուան քոյ:
ՏՐ՝ փրկեա՛ զմեզ և քանեա՛ զմեղս
մեր վասն անուան քոյ:

Մի՛ երբեք օտաւցեն ՚ի հեթանոսս
թէ ուր է անոցա:

Լ՝ Եւ յայտնի ինչ լեցի ՚ի վր հեթա
նոսաց առաջի աչաց մերոց . առ ՚ի
խնդրել զվրէժ արեան ծառայից
քոց որոց և հեղաւ:

Մտցէ առաջիքո հեծութիւն կա
պելոց . ըստ մեծութե բազկի քո՝
շահեա՛ դու զորդիս սպանելոց:
Հատո՛ դրացեաց մերոց եօթնալ
տիկ ՚ի ծոց նոցա՝ զնախատինս իւր
եանց զոր նախատեցին զքեզ տր:
Մեք ժողովուրդք և խաշն արօտի

քոյ • խոստովան եղիցուք առ քեզ
յաւիտեան • յաղգէ յաղգ պատմես
ցուք զօրհնութիս քո :

Ի հոգորած ՚ի վր շոտանցելոյն • վկայու
թիւն տառիւն : Տիմ :

Ար հովուէսդ ինչի նայեաց • որ
առաջնորդես ոպ խաշին յովսեփայ :
Ար նստիս ՚ի քրօքէս յայտնեաց առա
ջի եփրեմի բէնիամինի և մանասէի :

Օ արթն զզօրութիւն քո , և եկ ՚ի
կեցուցանել զմեզ :

Ը զօրուէց դարձն զմեզ • երևեցն
զերեսս քո ՚ի մեզ և կեցցուք :

ՏԻ ան զօրութեանց՝ մինչև յերբ
բարկանաս յաղօթս ծառայից քոյ :

Տ ամբեցեր մեզ հաց արտասուեաց
և արբուցեր մեզ արտասուես ճափով :

Լրարեր զմեզ նախատինս դրա
ցեաց մերոց • սյախ կառահանաց

Թշնամեաց մերոց :

Ը զօրուէց դարձն զմեզ • երևեցն
զերեսս քո ՚ի մեզ և կեցցուք :

Օ այդի յեգիպտոսէ փոխեցեր •

Հաներ զՀեթանոսս՝ և զնա տնկե
 ցեր . և առաջնորդեցեր նմա
 Հաստատեցեր զարմատս նր և էլից
 զերկիր . ծածկեաց զլերինս հովա
 նի նր . և բարունակ նր զմայրս այ :
 Զգեաց զորթ իւր մինչև ՚ի ծով .
 մինչև ՚ի գետս են շառաւիղք նր :
 Բնդէր քակեցեր զցանկ նր . և կը
 թեն զնա անցաւ որք ճանապարհի :
 Լսականեաց զնա խող անտառի .
 և երէ վայրի արածեցաւ ՚ի նմա :
 Ի՞նչ զօրուէց՝ դարձ հայեաց յերկնից
 և տես . այց արա այգւոյս այսմիկ . և
 դարման տար սմա՝ զոր տնկեց աջ քո :
 Ի վրորդոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր
 զնա ՚ի քեզ . այրեցլ ՚ի հուր և աւե
 րեալ՝ ՚ի սաստեքումմէ կորիցէ :
 Լղիցի ձեռն քո ՚ի վր առն . աջ քո
 ՚ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրա
 ցուցեր զնա ՚ի քեզ :
 Ոչ ևս իբացեյ եղիցուք մեք ՚ի քէն .
 կեցուսցես դու զմեզ , և զանուն
 քո արկապցուք :

Ի՞նչ զօրութեց դարձն զմեզ . երե-
ւցն զերեսս քո ՚ի մեզ և կեցցուք :

Ի կոտորած շուն հնչանայն .

Աղիս յստի : 2

Յնծացէք առ անօղնակն է մեր .
աղաղակեցէք առ անօ յակոբայ :

Լճէք սաղմոս և տուք օրհնութիւնս աղ-
մոս ասացէք նմա ՚ի ձայն քաղցրութե :

Փող հարէք ՚ի գլուխս ամսոց . յաւ-
ուր նշանաւորի տարեկանաց մերոց :

Հրաման է այս իսրայելի . և իրա-
ւունք են այ յակոբայ :

Այ կայուի յովսեփու զոր եղբն մա-
ռայ ելանէր նա յերկրէն եգիպտոս

ցւոց . լեզու զոր ոչ գիտէր՝ լուաւ .
Իբաց արար ՚ի բեռանց զթիկունս

նորա . և ձեռս նորա յորթ և ՚ի
թի ծառայելոյ :

Ի նեղութե կարգացեր առիս՝ և
փրկեցի զքեզ . լուայ քեզ ՚ի գաղտ

նութե մրկին . և փորձեցի զքեզ
՚ի վերայ ջուրցն հակառակութե :

Ի զոր ժողովուրդ իմ և վնայեմ քեզ
և խորայել՝ Թէ լուհցես ինձ:

Մի՛ ևս եղիցին քեզ աստուծաժք
առժամայնք. և մի՛ երկիրպագանի-
ցես դու՝ այժմ օտարի:

Ես եմ տր անժքո՛ւ որ հանի զքեզ
յերկրէն եգիպտացւոց. բայց զքե-
րան քո՛ւ և լցից զգան

Ժողովուրդ իմ ոչ լուան ձայնի
իմուամ. և իէլ յիս ինչ ոչ նայեցան:

Բարձի Թողի զնա երթալ զհետ
կամաց սրտից իւրեանց. զի գնացին
նոքա ըստ կամս անձանց իւրեանց:

Ո՛ ի Թէ ժողովուրդէն իմոյ լուեալ
էր ինձ, կամ խորայելի զձանա-
պարհս իմ գնացեալ էր:

Ուր զոչ ինչ խոնարհ տրարեալ էր
իմ զԹշնամիս նո՛ւ. և՛ ի վր նեղչաց
նորա տրկեալ էր զձեռն իմ:

Թշնամիք տն ստեցին նմա. և եղի
ցին ժամանակք նոցա յաշխարհի:

Երակրեաց զնա՝ ի պարարտուէ ցո-
րենոյ. և՛ ի վնմէ մեղը յագեցոյց նո՛ւ:

ԻՃ եկաց 'ի Ժողովս աստուծոց .
 և 'ի միջի նց դատէր զնա :

Ս'իւղէ յերբ դատէք անիրաւու
 Թք . և ակն առնուք մեղաւորաց :
 Ղաւտ արարէք որբոյն և սյրւոյ .
 իրաւունս արարէք տնանկին և
 խոնարհի :

Լպրեցուցէք զաղքատն և ըզտը
 նանկն . 'ի ձեռաց մեղաւորի փրը
 կեցէք զնոսա :

Ո՛չ իմացան և ո՛չ 'ի միտ առին . 'ի
 խաւարի գնացին . և շարժեցան ամ
 հիմունք երկրի :

Լյս ասացի Թէ աստուծո՞ք իցէք .
 կամ որդիք բարձրելոյն ամբն :

Ղուք ահաւագիք որո՞ւ զմարդի/
 մեռանիք . և որպէս զմի յիշխանաց
 անկանիցիք :

Լըրի՛ ամ և դատեա՛ զերկիր . զի
 դու Ժառանգեսցես զամենայն
 հեթանոսա :

Ս' ո' քեզ նմանիցի . մի՛ լը
ուեր և մի՛ դադարիր ա՛ծ :
Ս' ի ահա՛ Թշնամիք քո
գոչեցին . և ատելիք քո՛ համբար
ձին զգլուխս իւրեանց :

Ի վերայ Ժողովրդեան քո խորաման
կեցին զգլուխ Թիւն . խորհեցան՝ ի
վերայ նբց քոց և ասացին :

Եկայք սատակեսցո՛ւք զնա՝ յազգաց
և մի՛ յիշեսցի անուն իե՛լի և Լա :

Խորհեցան միտքանուք իմիասին .
և վասն քո ուխտ արարին :

Բանակք եդովմայեցոց՝ և իսմայե
լացիք . մովսբ՝ և հազարացիք :

Գեբալ՝ ամօն՝ ամադեկ . և այլոզ
դիքն ամենայն բնակչօքն՝ հան
դերձ ծուրաւ :

Նաև ասուր եկեալ էր ընդ նա .
ամենեքեան սոքա՝ զօրավիշն էին
որդւոցն զովտայ :

Լ' րա՛ զնոսա որպէս զմադիւամ . ոսկ

զսխարայ . և որպէս զարին 'ի ծոր
ծորսն կիսօնի :

Սատակեցան նոքա յականս դով
րայ . և եղեն ոպ զաղբ երկրի :
Եւրա զիշխանս նոցա ոպ զօրէքն .
զզէքն , զզէքէէ , և զսաղմանա . և
զամ իշխանս նոցա :

Ոյք ասացին՝ ժառանգեսցօւք 'ի
մեզ զսրբութիւնն այ :

Եւ իմարա՛ զնա որպէս զանիւն . և
ոպ զեղէգն առաջի հողմոյ :

Որպէս հուր զի այրէ զանուառս .
ոպ բոց զի կիզու զէրինս :

Եւ յսպէս հալածեսցես զնա մրըր
կաւ քով . և բարկութեամբ քով
խռովեսցուցես զնա :

Ի ից զերեսս նոցա անարգանօք .
և խնդրեսցեն զանուն քո տր :

Եւ մաչեսցեն և խռովեսցին յաւի
տեանս յաւիտենից՝ և ամօթալից
կորիցեն :

Մանիցեն զի անուն քո տր է . և դու
միայն բարձեալ ես 'ի վեր ամ երկրի :

Ի Կոթուրած որդեայն Կորնայ 29.

Այ սիրելիք են յարկքքո ան զօ
րութեանց. ցանկայ և փափագի
անձն իմ'ի գաւթիթս քո:

Ահրտ իմ և մարմին իմ ցնծասցեն
առ ան Կենդանի:

Քանզի ճնձղուկ եգիտիւր տուն
և տատրակ զբոյն՝ ուր դիցէ ըզ
ձագս իւր:

Աեղան քո ան զօրութեանց՝ Թա
գաւոր իմ և ան իմ:

Երանի ամենեցուն՝ որ բնակել են
ի տան ան . յաւիտեանս յաւիտե
անց օրհնեսցեն զքեզ:

Երանեալէ այր՝ որոյ օգնութիւն
իւր'ի քէնէ. ելսեդ'ի մօտի իւրում
ի հովտէս տրամուէն ի տեղւոյ
յորում ուխտեսցի:

Օ օրհնէիս տացէ՝ որ զօրէնս դնէ.
գնասցէ նա ի զօրումէ ի զօրութի.
և երեսացի ան հրշտկաց ի սիօն:

Տի ան զօրութեց՝ ըւր աղօթից
իմոց . ունկն դիր ան յակոբայ:

Բնդունող ես դու մեր՝ տէս ան
ևնայեաց յերեսս օծելոյ քոյ :

Սասն զի լաւ է ինձ մի օր ՚ի գա
ւիթս քո՝ քան զհազարս :

Բնորեցի ես ընդ աղբ կալ ՚ի տանն
այ , առաւել քան զբնականալ ՚ի
յարկս մեղսւնորաց :

Օղորմուի և զճմարտուի սիրէ
տր ան մեր . զչնորհս և զփառս տացէ

Տք ոչ պակաս առնէ զօղորմութի
իւր յայնցանէ որ դնան յանբծուէ :

Տէր ան զօրութեց՝ երանեալ է
այր որ յուսայ ՚ի քեզ :

✽ Ի խորտոծ արդոյնի կրիայ . Սուրս
Դաւիթ : ԶԴ :

Հաճեցար տր ընդ երկիր քո , և
դարձուցեր զգերուի յակոբայ :

Թողեր զանիրաւուի ժողովրդեան
քո , և ծածկեցեր զամ մեղսնց :

Լեցուցեր զամ արամտուիս քո , և
դարձար ՚ի բարկուէ արամտուէ քո :

Դարձ առ մեզ ան փրկիչ մեր . և
դարձո՞ զարամտութիս քո ՚ի մէջ :

Մի՛ յաւիտէն բարկանար մեզ տօր .
և մի՛ ձգեր զբարկութիւն քո
յաղդէ մինչև յաղդ :

Ը՛ծ դու դարձել կեցուսցես զմեզ .
և ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի՝ իբեզ

Յոյց մեզ տօր զողորմութիւնս քո ,
և զփրկութիւնս քո տո՛ւր մեզ :

Լո՛ւաք զինչ խօսի տօր անձ մեր . խօ
սեսցի զխաղաղութի ժողովրդեան
իւրոյ . առ նբա իւր՝ և առ այնոսիկ
ոյք դարձեալ են առ նա սրտիւք :

Սակայն՝ մերձ է առ երկիւղածս
իւր փրկութիւն նր . բնակիլ փա
ռաց նր յերկրի մերում :

Ողորմութիւն և ճշմարտութի պա
տահեսցին . արդարութի և խաղա
ղութիւն համբուրեսցին :

Ղճմարտութիւն յերկրէ բուսան .
արդարութի յերկնից երևեցան :

Տէր տացէ զքաղցրութի . և երկիր
մեր տացէ զպտուղ իւր . արդարութի
առաջի նորա զնասցէ . դիցէ՛ ի ճա
նապարհի զգնացս իւր :

Ա Սողոմոն Ղառնի . Լ'աբի

Երեւոյի Զե

ոնարհեցն Թր զուսկն քո
և լուր ինձ . զի աղքատ
և տնանկ եմ ես:

Պահեա՛ զանձն իմ ո՛ր՝ Թր . և փրկեա՛
զձեռքս քո անձ իմ որ' իքեզ յուսացայ:

Ողորմեա՛ ինձ Թր՝ զի առ քեզ աղա
ղակեցի զօրհանապաղ . ուրախ արա
զանձն ծառայի քո՝ զի առ քեզ Թր
համբարձի զանձն իմ:

Օ ի դու Թր՝ քաղցր և ուղիղ ես .
բազում ողորմ առ ամենեւեան
որք կարդան առ քեզ:

Ո՛ւսկն գիր Թր աղօթից իմոց . և
նայեա՛ ի ձայն խնդրու՛ածաց իմոց:

Յա՛նուր նեղութիւն իմոց կարդացի
առ քեզ՝ և լուար ինձ:

Ո՛չ որ է նման քեզ յասու՛ածս Թր .
և ո՛չ որ է ոսկ զգործս քո:

Օ անաղգս զոր արարեր, եկեացեն
և երկիր պագցեն առաջի քո Թր . և
փռու՛որ արասցեն զանուս քո յա՛նուն

Մեծ ես դու Խր' և առնես ոքան
ջելիս . և դու միայն ես ամ:

Լուսնորդեա ինձ 'ի ճանապարհի
քում . և գնացից 'ի ճշմարտութե
քում . և ուրախ եղիցի սիրտ իմ
երկնցիլ յանունանէ քում մէ:

Խոստովան եղէց առ քեզ Խր ամ
իմ բոլորով սրտիւ իմով փառաւոր
արարից զանուն քո յաւիտեան:

Մեծ եղև 'ի վերայ իմ ողորմու
թի քո Խր . և փրկեցեր զանձն իմ
'ի դժոխաց ներքնոց:

Եւ անօրէնք յարեան 'ի վերայ
իմ . և ժողովք հզօրաց խնդրեցին
զանձն իմ . և ոչ համարեցան զքեզ
ամ առաջի իւրեանց:

Եւ դու Խր ամ իմ զթաժ ես
և ողորմած . երկայնամիտ՝ բազում
ողորմ և ճշմարիտ . նայեա՛ առիս
և ողորմեա՛ ինձ:

Տուր զօրութի ծառայի քո . կեցո՛
ղորդի աղախնոյ քո . և արա՛ առիս
նշան բարութե:

Տեպեն ատելիք իմ և ամաչեպեն .
զի դու ար օգնեցեր ինձ և մխի
Թարեցեր զիս :

Աղմու օրհնո-թեոն : 20 :

Հիմունք նորա 'ի լեառն ար նր .
սիրէ տէր զդրունս սիօնի՝ առա
ւել քան զամ յարկսն յակոբայ :
Փառաւորեալն խօսեցաւ վս՝ քո՝
ահաւադիք քաղաքդ այ :

Յիշեցի զահաբ և զբաբիլոն՝ ոյք
ճանաչեն զիս . ահա այլադիք և
ծուր՝ և ժողովուրդք հնդկաց՝ սոքա
եղեն անդ :

Սիօնի ասի մայր՝ և մարդ ծնաւ
'ի նմա . և ինքն հիմունս էարկ 'ի
նմա բարձրեալն :

ՏՐ պատմեցէ գրովք ժողովուրդէն
իշխանացս այսոցիկ ոյք եղեն անդ :
Արա զի ուրախ լիցին 'ի քեզ ամբն՝
որոց բնակուծի 'ի քէն է :

Օրհնո-թեոն Աղմուսաց որդոցն 'որ" : 21 :

ՏԵՍԺ փրկուծի իմոյ . 'ի տունէ
ԺԿ 208 Կար

կարդացի՝ և գիշերի առաջի քո:
Մոցեն աղօթք իմ առաջի քո տը:
խոնարհեսցի՝ ունինքո՝ ի խնդրը
ունածս իմ:

Օ ի լցա՛ն չարչարանօք անձն իմ.
և կեանք իմ՝ ի դժոխս մերձեցա՛ն.
և համարեցայ ես ընդ այնոսիկ՝
որք իջանեն ի գուբ:

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգ
նականի՝ և ի մեռեալս օգաւոս:
Որպէս զվիրաւորս որք ննջեն ի
գերեզմանի:

Օ որս դու ո՛չ յիշեցեր՝ նոքա ի
ձեռանէ քումմէ մերժեցան:
Եդին զիս ի գբի ներքնումն. ի
խաւարի և ի ստոռերս մահու:

Յիս հաստատեցա՛ն սրտմտուի քո:
զամ զբօսանաքո ածեր ի վր իմ:
Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ
և եդին զիս նշա՛նակ իւրեանց:
Մատնեցայ և ո՛չ ելանէի. աչք իմ
տկարացան յաղքատութենէ:

Եղաղակեցի առ տը զօրհանապաղ.
ԺԴ. 209 և

Լ համբարձի առ քեզ զձեռս իմ
Միթէ մեռելոց առնիցես զսքան
չելիս քո . կամ բժիշկ քարուցեալ
խոստովան առնիցեն առ քեզ :

Միթէ պատմեսցէ՞ որ երբեք 'ի
գերեզմանի զոգորմուիս քո . կամ
զձմարտուիս քո 'ի կորստեան :

Միթէ ճանաչիցի՞ն 'ի խաւարի
սքանչելիք քո . կամ արդարուի՞ քո
յերկիր մոռացեալ :

Եւ առ քեզ Թոր աղաղկեցի . առաւօ
տու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ :

Ընդէ՞ր Թոր մերժես զանձն իմ . կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէն :
Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես 'ի
մանկութենէ իմմէ . 'ի բարձրութե
խոնարհեցայ և ափշեցայ :

Յիս հաստատեցաւ բարկուի՞ քո .
արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս :

Շրջեցան զինև որպէս ջուր . զօր
ամ պաշարեցին զիս իմիասին :

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս
իմ և զծանօթս իմ վսթշու՛ առու
թեան իմոյ :

ողորմութիւնքդ տրտն
տեան օրհնեցից . յազգե
յազգ պատմեցից ըզ
ճմարտութիւնսքդ
բերանով իմով :

Նազերթ աշխարհս օղորմութե
շնեցի . յերկինս պատրաստ եղի
ցի ճմարտութիւնքդ :

Եդի ուխտ ընտրելոց իմոց . երդ
ուայ դաւթի ծառայի իմոյ :

Յնիմն հաստատեցից զգաւակքդ
և շնեցից յազգե յազգ զաթողքդ :
Խոստովան եղիցին երկինք պաշն
չեւեաց քոց տր . և ճմարտութիւնքդ
յեկեղեցիս սրբոց :

Ով է յամսս որ հաւասարի քեզ .
կամ ով նմանիցի տն յորդիս ան :

Մի փառաւորեալ է 'ի խորհուրդս
սբց իւրոց . մեծ և հաւոր 'ի վե
այնոցիկ ոյք շուրջ են զնովան :

ՏՐ ան զօրութեց՝ ո՛ր նմանի քեզ .
հզօրես դու ան՝ և ճշմարտութի քո
շուրջ է զքեզ :

Դու տիրես զօրութեց ծովու զխոռ
վուխ ալեաց նր՝ դու ցածուցանես .
Դու խոնարհեցուցանես ոտ վերա
նորս զամբարտաւանս . ի զօրութի
բազկի քո՝ ցրուեցեր զթշնամիս քո :
Բո են երկինք՝ և քո է երկիր .
զաշխարհս լինի իւրով դու հաս
տատեցեր . ըզհիւսիս և զհարաւ
դու արարեր . Թաբօր և հերմօն
յանոււն քո ցնծասցեն :

Բո է բազուկ՝ և քո է զօրութի .
զօրասցի աջ քո՝ և բարձր եղիցի
ձեռն քո :

Յարդարութի և յիրաւունս հաս
տատեալ է անոռ քո . ողորմութի
և ճշմարտութի գնասցեն առաջի
երեսաց քոց :

Երանի՛ ժողովըրդեան՝ որ գիտէ
զօրհնութիս քո ան . ի լոյս երեսաց
քոց գնասցեն . և յանոււն քո ցըն

Ժասցեն զօրհանապազ . և յարդա-
րութե քում բարձր եղիցին :

Պարծանք զօրութեց մերոց դու-
ես . և ի կամս քո բարձր եղիցի եղ-
ջիւր մեր :

Ի տնէ է օգնութի տբյն իսրայէլի
Թագաւորին մերոց :

Յայնժամ խօսեցար տեսլեամբ ընդ
որդիս քո և ասացեր . եղից զօգնութի
իմ ի վր չղօրին , և բարձր արարից
ղննորեալն ի ժողովրդենէ իմմէ :

Գառի՛ զդաւիթ ծառայ իմ . և իւ-
ղով սրբով իմով օծի զնա :

Չեւն իմ ընկալցի զնա . և բազուկ
իմ զօրացուացէ զնա :

Մի՛ մեղիցէ նմա Թշնամի . և որդի
անօրէնութե մի՛ չարչարեացէ զնա :

Տարից առաջի նր զԹշնամիս նորա .
և զատելիս նորա՝ ի պարտութիւն
մատնեցից :

Ղշմարտութի իմ և ողորմութի իմ
ընդ նմա . և յանուն իմ բարձր ե-
ղիցի եղջիւր նորա :

Եւ զի ի Ժողովուրդ զձեռն նորա . և

ի վերայ գետոց զաջնր

Նա կարդասցէ առ իս՝ հայր իմ ես
դու , ան ընդունող փրկուէ իմոյ :

Եւ անդրանիկ արարից զնա . և

բարձր քան զամ Թագաւորս երկրի :

Յաւիտեան պահեցից նմա զողոր
մութիւն իմ . և ուխտ իմ հաւա

տարիմ ընդ նմա :

Հաստատեցից յաւիտեանս յաւի
տենից զզաւակնն . և զաթողնն

ոպ զաւուրս երկնից :

Իմ Թողցեն որդիքնն զօրէնս իմ ,
և յիրաւունս իմ ոչ կամեսցին գնալ :

Իմ զարդարութիւնս իմ անարգեսցեն ,
և զպատուիրանս իմ ոչ պահեսցեն :

Հարից գաւազանաւ զանօրէնու
թիւնս նոցա . և տանջանօք զանի

րաւութիւնս նոցա :

Բայց զողորմութիւն իմ ոչ արգելից
ի նոցանէ . և ոչ նենգեցից ճշմար

տութիւն իմում . և ոչ անարգեցից
զուխտ իմ . և ինչ որ ելանէ ընդ

շրթունս իմ, զայն ոչ արհամարհեցից:

Սի անդամ երդունայ 'ի սրբուխս
իմ, թէ դա՛նթի ես ոչ ստեցից:

Օ ա՛նակ նր՝ յա՛նխտեան կացցէ .

և աթուռ նորա որպէս զարեգակն
առաջի իմ . և ոնք զլուսին, զի հաս

տատեալ է յա՛նխտեան վկայ հա՛ւա
տարիմ յերկինս:

Խակ արդ՝ դու մերժեցեր և անար
գեցեր . և ընդ վայր հարեր զօ-

ծեալ քո:

Դարձուցեր զուխտ 'ի ծառայե
քումմէ . պղծեցեր յերկրի զսրբ

բուծիւն նորա:

Բակեցեր զամ պարիսպս նորա .
և եղեր զամուրս նր՝ 'ի դողումս:

Յափշտակեցին զնա անցա՛նորք ճա
նապարհի . և եղև նա նախատ

դրացեաց իւրոց:

Բարձր արարեր զաջ նեղչաց նր . և
ուրախ արարեր զամ թշնամիս նր:

Դարձուցեր զօգնուի 'ի սրոյ նր .
և ոչ ընկալար զնա 'ի պատերազմի:

Լ'նարգեցեր զսրբութի նորա . և
զաթող նր յերկիր կործանեցեր
Նո՛ւազ արարեր զա՛նուրս ժամանա
կաց նր . և հեղեր զնովա՛ն զամօթ
Ս'ինչև յերբ դարձուցանես զե
րեսս քո իսպառ . բորբոքեսցի ո՞ւր
հուր բարկութիւն քո

Իսկ արդ՝ յիշեա՛ւ և տես թէ ո՞վ է
իմ հանգիստ . մի թէ 'ի զո՛ւր ինչ
ստեղծեր զամ որդիս մարդկան
Ա՛յլ է մարդ որ կեցցէ և ո՛չ տեսցէ
զմահ . կամ փրկեսցէ զանձն իւր
'ի ձեռաց դժոխաց

Ա՛ր են ողորմութիւնք քո տր ա
ռաջինք . զոր երգու՛ար դա՛նթի
Ճմարտութեամբ քով

Յիշեա՛ զնախատինս ծառայի քոյ .
զոր ընկալայ 'ի ծոց իմ յազգաց
բազմաց :

Օ որ նախատեցին թշնամիք քո տր
նախատեցին փոխանակ օժեղոյքո

Օրհնեալ տր անձ յա՛նիտեանս յա
նիտենից՝ եղիցի եղիցի

✠ Օրհնութիւն Լսացեալ
որդոյն տուլսոյ :

գիշերաց կանխէ հոգի
իմ առաւօտ առնել
առ քեզ ամ :

Ս ք զի լոյս են հրամանք քո ՚ի վր
երկրի . ուսարձեք զարդարութիւն
բնակիչք երկրի :

Կարկեսցի անբարիշտն՝ և այլ ոչ
ևս ուսցի առնել յերկրի զարդա
րութի ճշմարտութեան :

Բարձցի անբարիշտն յերկրէ , և
մի՛ տեսցէ զփառս ար :

ՏԻ՛ բարձր ես և բազում քո հզօր .
և նորա ոչ գիտացին :

Նախիցեն՝ ամաչեսցեն՝ և նախանձ
արկցի անխրատ ժողովրդեան . և
արդ՝ հուր զթշնամիս քո կերիցէ :

ՏԵ՛ ամ մեր՝ տուր մեզ զխաղաղու
թիւն քո . զի ըստ ամենայն գոր
ծոց մերոց հատուցաւ մեզ :

ՏԻ՛ ամ մեր՝ ստացիր զմեզ . զի
բաց

բաց 'ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք .
և զանուն քո անունեմք զոր
Հանապաղ:

Իսկ արդ՝ մեռեալք զկենդանութի
այլ ոչ տեսանիցեն . և ոչ բժիշկ
յարուցանիցեն:

Այսպիսորիկ՝ ածեր՝ հարեր՝ սա
տակեցեր՝ և ջնջեցեր զամարու
մանուկ նոցա:

Յաւել ար զգար 'ի վր չարի նց . և
ած զգար 'ի վր անօրինաց երկի
Տէր՝ 'ի նեղութեան յիշեցաք ըզ
քեզ . զի փութի նեղութիւն
խրատ քո 'ի վերայ մեր:

Արա՛ երկունք յղոյ՝ զի հասեալ
իցեն 'ի ժամանակս ծննդեան
և առցաւս իւր ճչիցէ:

Այսպէս եղաք սիրելւոյ քո մ
տր . յահ և յերկիւղ քո յղացեալ
երկնեցաք . և ծնաք զհոգի վր
կութեան քոյ:

Ոչ ևս կործանիցուք մեք . այլ կոր
ծանեսցին անօրէնք երկրի:

Երիցեն մեռեալք և կենդանաս
ին ամենեքեան որք եղեալ են
'ի գերեզմանս

Երթիցեն՝ ցնծասցեն՝ և ուրախ
եղիցին դադարեալք յերկրի
ասն զի ցօղդ որ ցօղի 'ի քէն,
որք բժշկուի ե նց . բայց երկիրն
ամբարշտեալ սոտակեսցի :

յոյս տուր ժողովուրդ իմ . գնա՛
ուտ 'ի շտեմարանս քո . և փակեա՛
ղէրունս քո առաջի երեսաց քոյ :
Փախի՛ր և թաղի՛ր առ ժամանակ մի՛
մինչև անցցէ բարկութի անս

Փառք հօր և որ" :

✠ Սուրբ Երեմիայ :

Երազաղուութեց տու՛նող Քն, զեսա
ղաղութիւն և զերկնային ողոր
մութիւն քո պարգևեա՛ մեզ :
Երդասէր անձ վասն սրբուհւոյ
անարատի մօր քոյ և կուսի, և վս
խաջի քո պատուականի, ընկա՛լ զաղա
ջանս մեր և կեցո՛ զմեզ :

Ign. & Vechesini Inc.

ԼՂԵՒ ՍՆԷԿԻ ԼՂԻ ԼՂԱՊՈՒԾՈՅ Է
210

ԼՂԵՒ ԷՆ
Եղեր մեր յազգէ
մինչև յազգ. մինչ
և լերինք հաստա
տել էին. և մինչև
ստեղծել էիր զեր
կիր և զամ տիեզերս
ա Յա՛հտենից մինչև յա՛հտեանս
բու ես. մի դարձուցաներ զմարդ
անս. տառապանս. և ասացեր՝ դարձա
ւառձուք առիա որդիք մարդկանս

Հազար ամ՝ յաչա տն ուն օր երե
կի զի էանց . ուն պահմի գիշերոյ .
և ամբ նոցա անարդուութե իցին .
Ընդ առանձօտս ուն դալարի բուս
ցին . Ըստանձօտս ուն դալարի զոճար
ճասցին և ծաղկե սցին . ընդ երեկոյս
Թարշամեսցին՝ չորասցին՝
և անկցին :

Նոճաղեցաք մեք ՚ի բարկութենե
քումմէ . և ՚ի սրտմտութէ քումմէ
խռովեցաք :

Եդեր զմեզս մեր առաջի քո . և
զկեանս մեր ՚ի լոյս երեսաց քոց .
Լժենայն աճուրք մեր նոճաղեցան .
և ՚ի բարկութէ քումմէ խռովեցաք :
Սամանակ ամաց մերոց անդադար
ուն սարդի . և թիւ աճուրց ամաց
մերոց ՚ի նս եօթանասուն ամ
Եպա թէ առանել ևս՝ ութսուն
ամ . և որ ինչ աճելի է քան զայն ,
ցաւօք և հեծութք :

Իշկն ՚ի վր մեր հեծութի՝ և խրատե
ցաք իսկ արդ՝ ո՛ր գիտասցէ զզօրութի

բարկուհի քո • և կամ յահէ քումմէ
սրտմտուհի քո համարեսցի •

Լ յապէս ցոյցինձ զաջ քո • և որ խո
նարհ են սրտիւք զիմաստուհիս քո •

Ղարձ տէր՝ մինչև յէրբ • մխիթա
րեաց ՚ի ծառայս քո •

Լ ցաք առա՛ւօտու ողորմութեամբ
քով • ցնծացաք և ուրախ եղաք
զամ ա՛ւուրս կենաց մերոց •

Աւրախ եղաք փոխանակ ա՛ւուրցն
յորս խոնարհ արարին զմեզ • և ա
մացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս •

Հայեա՛ւ ար՝ ՚ի ծառայս քոյ և ՚ի գործս
ձեռնց քոց • և առաջնորդեա՛ւ որդւոց
նոց • եղիցի լոյս ան ան ՚ի վր մեր •

Օ գործս ձեռաց մերոց՝ ուղիղ
արա՛ւ ՚ի մեզ ան • և զգործս ձեռաց
մերոց յաջողեա՛ւ մեզ •

✠ (Օրհնութի Գովութեան Ղաւթի Ղ
Ար բնակեալն է յօգնուհի բարձ
րելոյն • ընդ հովանեաւ ան յեր
կինս հանգիցէ •

Լ Կասցէ ան՝ ըսուսող իմ ես դու •

ապաւնէն իմ անձ՝ և ես յուսամ ինա
Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որ
սողին . և ի բանիցն ի խռովութի
Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ
ի հովանի թևոց նոր յուսացիս
Արպէս զէն շուրջ եղևցի զքեզ ճշ
մարտութիւն նորա :

Ոչ երկեցես դու յերկիւղէ գիշե
րի . և ոչ ի նետէ որ թռչի ի տունէ
Յիւրէ որ շրջի ի խաւարի ի գայթակ
ղութի դիւին ի հասարակ անուր
Լնկցին ի կողմանէ քումմէ հա
զարք . և բիւրք՝ ընդաջմէ քումմէ .
և առ քեզ ինչ ոչ մերձեացին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեացիս
դու . և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես . զի դու ար յոյս իմ ես :

Օ բարձրեալն արաբեր քեզ ապա
ւնէն . զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք . և
տանջանք մի՛ մերձեացին ի յարկս քո
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալէ
վս քո՝ ի պահել զքեզ յամենայն
Ճանապարհս քո :

Ի բազում կա իւրեանց ընկալցին ըզ
բեզ՝ զի մի երբեք հարցես զքարի
զոտն քո :

Ի վերայ ի ժից և քարբից գնասցես
դու . և առ ոտն կոխեսցես զա
ռիւծն և զվիշապն :

Քանզի՛ յիս յուսացաւ և փրկեցից
զնա . հովանի եղէց նմա՝ զի
ծանեաւ զանուն իմ :

Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուսայց նը
մա . և առ նմա եղէց ի նեղութե .
փրկեցից և փառաւոր արարից ըզ
նա . երկայն աւուրբք լցուցից՝ և
ցուցից նմա զփրկութիւն իմ :

✠ Սաղմոս օրհնութեան : Գ, Լ

Ի արի՛ է խոստովան լինիլ տեսաւն .
և սաղմոս ասել անուան քում
բարձրեալ :

Պատմել յառաւօտու զողորմութիս
քո . և զճշմարտութիս քո ի գիշերի .
Տասն աղեաւ սաղմոս արանաւ՝ ի
ձայն օրհնութեան գովել

ԺԵ

Աւրախ արարեր զիս տէր յարա-
րածս քո . և ՚ի գործս ձեռաց քոց
ցնծացայց :

Արպէս զի մեծ են գործք քո տր ,
և յոյժ խոր են խորհուրդք քո :
Եւ յի անդգամ զայս ոչ ծանիցէ .
և անմիտն զայս ոչ առնու ՚ի միտ :
Ի բուսանիլ մեղանորաց ոպ խոտ .
ի ծաղկիլ այնոցիկ ոյք գործ են
զանօրէնութիւն :

Ստակեացին յաւիտեանս յաւի-
տենից . և դու բարձրեալ ես
յաւիտեանս տր :

Օ ի ահա թշնամիք քո տր՝ զի ահա
թշնամիք քո կորիցեն . ցրուեացին
ամբն ոյք գործ են զանօրէնութի :
Բարձր եղիցի որպէս մի եղջերու ի
եղջիւր իմ . և ծերութիւն իմ ՚ի
ձէթ պարարտութեան :

Ետես ակն իմ ՚ի թշնամիսն իմ , ոյք
յարուցեալ են ՚ի վերայ իմ չարութ .
ի նոսա լուծիցէ ունկն իմ :

Եւ որդարբն ոպ զարմանենիս ծաղ-
կես

կեսցին . որոյ զմայրան լիբանանու
բազումք եղիցին :

Տնկեալք եղիցին 'ի տան տեառն ,
և 'ի գաւիթս այ մերոյ ծաղկեսցին :
Լճս և՛ բազումք եղիցին 'ի ծերուի
պարարտուէ . գերգք և փափուկք
եղիցին 'ի պատմել . ուղիղ է տր ան-
մեր՝ և ոչ գոյ 'ին ըմա անիրաւ ուի :

❖
❖ () Եհու-ի Վաւ-է Վաւ-ի : Վ Ռ

Թաղաւ որեաց՝ վայել
չուծի զգեցաւ . զգե-
ցաւ տր զօրութիւն
ընդ մէջ իւր էած :

Հաստատեաց զաշխարհ զի մի՛ սա-
սանեսցի . պատրաստ է անթող քո .

իսկ զբանէ յաւիտեանս դու ես :

Լ՛մբարձան գետք տէր՝ և համբար

ձին գետք զձայնս իւրեանց . և յա-

րիցեն գետք 'ի գնացս իւրեանց :

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց՝ ըզբանչե-

լիք եղեն զբօսանք ծովու :

Աքանջելի ես դու տէր 'ի բարձունս • վկայութեց քոց մեք յոյժ
Հաւատացաք :

Տան քում վայելէ սրբութիւն տր
ընդ երկայն աւուրս :

Սուրբ Ղաւբէ՛ Զբեռնութիւն ՂԳ

ԼԾ վրէժխնդիր՝ տր ան վրէժ
խնդիր յայտնեցար :

Բարձր լեր որ դատես զերկիր • Հա
տո՛ գհատուցումն ամբարտաւանից :

Մինչև յերբ մեղաւորք տր • մինչ
և յերբ մեղաւորք պարծեսցին :

Բարբառեալք խօսեսցին զանիրա
ւութիւն • խօսեսցին ամենեքեան

ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

Օ ժողովուրդ քո տր խոնարհ արա
րին • և զժառանգութիւն քո չարչարեցին :

Օ այրին և զպանդուխտն սպանին •
զորքսն կոտորեցին • և ասացին՝ ո՛չ

տեսանէ զայս տր • և ո՛չ 'ի միտ առ
նու ան յակոբայ :

Խնացարո՛ւք անզգամք ժողովրդ

Դոց • և անխոր՝ մինչև յերբ ոչ
առնուք ՚ի միտս :

Արպէս զի թէ որ տնկեաց զուկն՝
ինքն ոչ լուիցէ • կամ որ ստեղծ
զակն՝ ինքն ոչ տեսանիցէ :

Ար խրատե զազինս՝ ոպ թէ ոչ յան
դիմանեսցէ • որ ուսուցանէ մարդոյ
զգիտութի • տր ճանաչէ զխորհուրդս
մարդկան՝ զի են ընդ ունայնքս
Երանի՝ մարդոյ՝ զոր խրատես դու
տր • և յօրինաց քոց ուսուցանես
դու նմա :

Յաժուցանես դու նմա զաւուրս
չարութեան՝ մինչև փորեսցի խոր
խորատ մեղաւորի :

Ոչ մերժէ տր զժողովուրդ իւր • և
զժառանգութի իւր ոչ առնէ անտես :
Մինչև դարձցին իրաւունք յար
դարութիւն , ընկալցին զնա ամե
նէքեան ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Ով յարիցէ ընդիս ՚ի վր չարեաց •
կամ ով հաւասարեսցի ինձ ՚ի վերայ
այնոցիկ որ գործեն զանօրէնութի :

Եթէ ոչ տեսան օգնեալ էր ինձ,
փոքր մի ևս՝ բնակեալ էր անձն իմ
ի դժոխս:

Թէ ասէի թէ ահա՛ սաստնեցան
ոտք իմ, ողորմէի քո տը օգնէր ինձ:
Բայտ բազում ցաւոց սրտի իմոյ՝ մը
խիթարուծիւն քո ուրախ առնէր
զանձն իմ:

Մի՛ հաւասարեացի քեզ աթոռ ս
նօրէնուծեան . ո՛ր պատճառէ ըզ
վաստակս ընդդէմ հրամանի:

Որսացին զանձն արդարոյ , և զա
րիւն անբիծ պարտաւոր առնէին .
Եղև տը ապտէն իմ, ամ օգնա
կան յուսոյ իմոյ:

Հատուցէ՛ նց տը ըստ անօրէնու
ծեաննոցա . և ըստ չարութե՛ նց
կործանեացէ՛ զնոսա տը ամ մեր:

✠ () Եհն-Բի-ն Պաւ-Բի . ՊՂ .

Եկայք ցնծացո՛ւք ՚ի տը . աղաղա
կեացո՛ւք առ ամ փրկիչ մեր:

Սանխեսցո՛ւք առաջի նորա խոռ
տովանութեամբ . և սաղմոսիւք

աղաղակեսցուք առ նա :

Իձ մեծ է . և Ծիր Թագաւոր մեծ 'ի վերայ ամ երկրի :

Ի ձեռանդ են ամ տիեզերք երկրի . և բարձրութիւնք լերանց նր են :

'Նորա է ծով և նա արար զնա . և զցամաք՝ ձեռք նորա ստեղծին :

Եկայք երկիրպագցուք նմա . անկցուք և լացցուք առաջի տեառն արարչին մերոյ :

'Նա ինքն է Ծիր Ծած մեր . մեք ժողովուրդք 'ի ձեռին նորա՝ և խաշն արօտի նորա :

Եւ յսօր եթէ ձայնի նր լուիցէք , մի՛ խստացուցանէք զսիրտս ձեր ուն 'ի դառնութեան :

Յաւուրն փորձութե յանապատի՝ ուր փորձեցին զիս հարքն ձեր . բնեցին զիս՝ և տեսին զգործս իմ զքառասուն ամ :

Սոնացի ընդ ազգին ընդ այնմիկ՝ և ասացի՝ միշտ մոլորեալ են սրտիւք և նոքա ոչ ծանեան զձանադս իմ :

Այ երդուէաց ՚ի բարկուէ իմում,
Թէ մտցեն ՚ի հանգիստ իմ:

Աստուծոյ զաւակն . ի թմունսն չի գտ-
նարն շինեցաւ յետ Գերոնէն:

Որհնեցէ՛ք զոր յորհնուի
նոր . օրհնեցէ՛ք զոր ամ
երկիր:

Օրհնեցէ՛ք զտէր՝ և օրհնեցէ՛ք զա-
նուն նորա . աւետարանեցէ՛ք
օրըստօրէ զփրկուծի նր:

Պատմեցէ՛ք ՚ի հեթնոսս զփառսնր .
յամ ժողովուրդս զսքանչելիսնր:

Մեծ է տէր՝ և օրհնեալ է յոյժ .
ահարկու է նա ՚ի վր ամ կուոց:

Մենայն կուռք հեթանոսաց դեք
են . և Խոր զերկինս արար:

Խոստովանութիւն և վայելչուի է
առաջինորա . սրբութիւն և մեծ
վայելչուի ՚ի սրբուէնր:

Մատուցէ՛ք Խն տոհմք ազանց . մա-
տուցէ՛ք Խն զփառս և զպատիւ .

մատուցէք ան զփառս անուան նր։

Լուեք պատարագս և մտէք ՚ի սը
րահս նր . երկիրպագէք ան ՚ի գա
ւիթս սրբութեան նորա . և խռը
վեսցի յերեսաց նր ամ երկիր։

Լսացէք ՚ի հեթանոսս թէ տր թա
դաւորեաց . հաստատեաց զաշխարհ
զի մի՛ սասանեսցի . և դատէ զժողո
վուրդս իւր ուղղութիւն։

Ուրախ եղեցին երկինք՝ և ցնծաս
ցէ երկիր . զուարճացի ծով լրիւ
իւրով . ցնծացեն դաշտք՝ և ամ
որ է ՚ինոսա։

Յայնժամ ցընծասցեն ամ ծառք
անտառի յերեսաց ան՝ զի գայ .

և գայ նա ՚ի դատել զերկիր։

Դատէ զտիեզերս իրաւամբք . և
զժողովուրդս ամ՝ ճշմրտութիւնով։

Սուրբ Դաւիթ . շէ երկրն հաստատե
ցաւ . ԴՆՕ .

Տր թգւորեաց՝ ցնծացէ երկիր .
ուրախ եղեցին կղզեք բազումք։

Լմայ և մեզ շուրջ են զնովաւ .

յիւրաւունս և յարդարուի ռւզ
դէալ է աթուռ նորա :

Հուր առաջի նորա գնասցէ , և
այրեսցէ շուրջ զթշնամիս նր :

Երևեցան փայլատակունք նր տիե
զերաց . ետես և սասանեցաւ երկիրո

Լէրինք որով մոմ հալեսցին յերե
սաց տն . յերեսաց տն ամ երկիր :

Պատմեսցեն երկինք զարդարուի
նորա . և տեսցեն ամ ժողովուրդք
զփառս նորա :

Լմաջեսցեն ամենեքեան ոյք եր
կիրպադանեն կուոց , և ոյք պար
ծին ՚ի դրօշեալս իւրեանց :

Երկիրպագցեն նմա ամ հրեշտիք
նորա . զի լուաւ և ուրախ եղև
սիօն . և ցնծասցեն դստերք յու
դայ վն իրաւանց քոց տր :

Օ ի դու բարձրեալ ես ՚ի վր ամ
երկրի . յոյժ բարձրացար ՚ի վերայ
ամ կուոց :

Ոյք սիրէք զտր՝ ատեցէք զչարուի
պահէ տր զանձինս սրբոց իւրոց .

'ի ձեռաց մեղաւորի փրկեսցէ զնա:
 | յյս ծագեաց արդարոց . ուղղոց
 սրտից՝ եղև ուրախութիւն:
 Ուրախ եղերուք արդարք 'ի Խոր .
 և խոստովան եղերուք յիշատակի
 սրբունի նր:

Սուրբ Ղաւթի ԳԼ

() Ե՛հնեցէ՛ք զԽոր յօրհնութիւնոր՝
 զի սքանչելիս արար:
 Փրկեաց զնա աջ իւր՝ և բազում
 սուրբ իւր:

Եւցոյց Խոր զփրկութիւն իւր . առաջի ազ
 գաց յայտնեաց զարդարութի իւր:
 Յիշեաց ողորմութիւն իւրով զյա
 կոբ . ճշմարտութիւն իւրով զոռնն
 իսրայէլի . և տեսին ամ ծագք երկ
 րի զփրկութիւն այ մերոյ:

Եւ զաղկեսցէք առ Խոր ամ երկիր . օրհ
 նեցէք՝ ցնծացէք՝ և սաղմոս անցէք:
 Սաղմոս ասացէք այ մերոյ օրհնութիւն .
 օրհնութիւն և 'ի ձայն սաղմոսաց:
 Ի ձայն օրհնութիւն կուածոյ փողոյ՝ օրհ

նուք ցնծուք՝ և ՚ի ձայն եղջեր փողոյ
 աղաղակեցէք առաջի Թագւորին ան.
 Խառվեսցի ծով լրին իւրով. տիե
 ղերք և ամ բնակիչք նր. և գետք
 ծափս հարցեն իսկասին ձեռամբ.
 Երկնք ցնծասցեն առաջի տեառն
 զի գայ. զի հասեալ է ար ՚ի դա
 տել զերկիր.

Դատե՛ զաշխարհս արդարութք.
 և զժողովուրդս իւր ուղղութք.

* Սաղմս Դաւթի ԴՐ
 Թագաւորեց՝ բարկա
 ցան ժողովուրդք. որ
 նստին ՚ի քրօքէս՝ սա
 սանեցաւ երկիր.

ՏՐ ՚ի սիօն մեծ է, և բարձր ՚ի վր
 ամենայն ժողովրդոց.

Խոստովան եղիցուք անունն քում
 մեծի՝ զի ահաւոր և նբ է. և պա
 տին Թագաւորի զիրաւունս սիրէ.
 Դու պատրաստեցեր զուղղու
 թիւն. զիրաւունս և զարդարուի

յակոբայ դու արարեր :

Բարձր արարէք զմօր անձ մեր . եր
կիրպագէք պատուանդանի ոտից
նորա՝ զի սուրբ է :

Սովսէս և ահարօն երիցունք նր .
սամուէլ ընդ այնոսիկ՝ ոյք կար
դան զանուն նորա :

Կարդային առ մօր՝ և նա լիէր նց .
և ի սիւն ամպոյ խօսէր ընդ նոսա :

Պահէին զվկայութիւնս նորա՝ և
զհրամանս՝ զոր ետ նոցա :

ՏՐ անձ մեր դու լսէիր նոցա . ան
դու քաւիչ լինէիր նոցա . և վրէժ
խնդիր ՚ի վր՝ ամ գործոց նոցա :

Բարձր արարէք զմօր անձ մեր . եր
կիրպագէք ՚ի լեառն սբ նորա՝
զի սբ է մօր անձ մեր :

Ք Սաղոս Ղաւթի Ղ թմ

Լ զաղակեցէք առ մօր ամ երկիր .
ծառայեցէք մն ուրախութիւն :

Ս տէք առաջի նր ցնծութեամբ .
ծաներո՛ւք՝ զի նա է մօր անձ մեր :

Նա արար զմեզ՝ և ոչ մեք էաք . մեք

Ժողովուրդք և խաշն արօտի նորա
Մտէք ընդ դրունս նր խոստովա
նութք, և օրհնութք ՚ի յարկս նր:
Խոստովան եղերուք տեառն, և
օրհնեցէք զանուն նորա:
Քաղցր է նր՝ յաւիտեան է ողոր
մութիւն նորա. յազգէ մինչև
յազգէ ճշմարտութիւն նորա:

✠ Սաղմոս Գաւթի Դ

Յողորմութիւն և յիրաւունս օրհ
նեցից զքեզ նր. սաղմոս ասա
ցից և ՚ի միտ առից:

Ղանապարհ անբիծ մինչև եկեսցէ
առիս, զի գնայի ես յանբծութե
սրտի իմոյ ՚ի մէջ տան իմոյ:

Ոչ եղի առաջի աչաց իմոց զիրս
անիրաւութե. ոյք առնէին զանօ
րէնութիւն՝ ատեցի:

Ոչ մերձեցաւ առիս որ թիւրն էր
սրտիւ. խոտորեալ յինէն անզգա
միս՝ և ես ինչ ոչ փոյթ առնէի:

Որ խօսէր գաղտ զընկերէ իւրմէ,
զնա բացէի բաց հալած էի:

առիս զունկն քո . յորում աճուր կար
դամ առ քեզ՝ վաղվաղակի լուր ինձ :
Ապառեցան ուն ծուխ աճուրք իմ .

և ոսկերք իմ ուն խռի՛ւն չորացան :
Հարայ որպէս խոտ՝ և ցամաքեցան
սիրտ իմ . մոռացայ ուտել զհաց իմ
'ի ձայնէ հեծութե՛ն իմոյ :

Ացեցան ոսկր իմ՝ ի մարմին իմ . նը
մանեցայ ես հա՛ւալտսան անսլոյի :
Լռէ ես որպէս բու յաճերակի .
տքնեցայ՝ և եղէ ես ուն ճընձղուկ
միայն ՚ի տանիս :

Նախատեցին զիս Թընամիք իմ
զօրհանապաղ . և գովիչք իմ
ինև երդնու՛նն :

Սմոխիր որն զհաց կերի . և զըմ
պելին իմ արտասու՛նօք խառնեցի :

Յերեսաց բարկու՛ն սրտմտութե՛
քո՝ զի դու բարձրացուցեր և խո
նարհեցուցեր զիս :

Աճուրք իմ ուն հովանի անցին . և
ես սն խոտ ցամաքեցայ :

Դու տը յաճիտեան կաս . և յիշա
միս

տակ քո յազգէ մինչև յազգ :

Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վր
սիօնի . ժամանակ գթալոյ նորա
հասեալ է ժամ :

Հաճեցան ծառայք քո ընդ քա
րինս նր , և 'ի հողս նր գթասցին :
Երկիցեն հեթանոսք յանունն է
քու մէ , և ամ թագաւորք երկրի
'ի փառաց քոց :

Ե ինէ տէր զսիօն , և երևեսցի
փառք իւրովք 'ի նմա :

Հայեցաւ նա յաղօթս խոնարհաց ,
և ոչ արհամարհեց զանդրձածսնց :

Գրեսցի այս յազգ այլ . ժողովուրդ
որ ստացեալ է , օրհնեսցէ զւր :

Հայեցաւ նա 'ի բարձանց 'ի սրբուէ
իւրմէ . տր յերկնից յերկիր հայեցւ :

Ե սել զհեծութիւն կապելոց , և
արձակել զորդիս մահապարտաց :

Պատմել 'ի սիօն զանուն տեառն ,
և զօրհնութիսնր յերուսաղէմ :

Ժողովել ժողովրդոց իմիասին ,
և թագաւորաց ծառայել տն :

ԺԿՕ

Պա

Պատասխանի ետ նմա 'ի ճանապարհի
զօրութե իւրոյ . զնո՛ւազուծի
աւուրց իմոց ասա՛ ինձ , և մի՛ հա
ներ զիս 'ի կէս աւուրց իմոց . զի
յաշգէ յաճգ են ամբ քո :

Խեղճանէ տէր զհիմունս երկրի
հաստատեցեր . և գործք ձեռաց
քոց երկինք են :

'Նոքա անցանէն . և դու կամ՝ և
մնաս յաւիտեանս :

Լ'մենեքեան ույ զձորձս մաշեսցին
և որպէս զվերարկուս փոխեսցես
զնո՛ւ և փոխեսցին :

Բայց դու նոյն ինքն ես՝ և ամբ քո
ոչ անցանէն . որդիք ծառայից քոց
բնակեսցին 'ի նմա . և զաւակի նոց
յաւիտեան յաջողեսցի :

Աստուծոյ Պառլի . ճ'Բ

() Եհնէա՛ անձն իմ զտօր , և անձ ու
կերք իմ զանունս նք նորա :

() Եհնէա՛ անձն իմ զտօր , և մի՛ մոռա
նար զանձ տուրս նորա :

Ո՛րքա՛ն է զմեզս քո , բժշկէ՛ զամե-
նայն հիւանդութիս քո :

Ո՛րքի է յապահանուէ՛ զկեանս քո .
պսակէ՛ զքեզ ողորմուք և գթուք :

Ո՛րքու ՚ի բարուէ՛ զցանկուի քո , նո-
րոգեսցի ուն արծու՛ոյ մանկուի քո :

Լ՛ուսէ՛ ողորմութիս տր՝ և իրաւ-
ունս տմ զըկելոց :

Եւցոյց տր զճանապարհս իւր մով
սիսի . և որդւոցն ինչի՛ զկամս իւր :

Գթած ողորմած է տր . երկայնա-
միտ և բազում ողորմ :

Ո՛րք իսպառ բարկանայ մեզ տէր .
և ո՛չ յաւիտեան պահէ՛ ռիս :

Ո՛րք ըստ մեզաց մերոց արար մեզ տր . և
ո՛չ ըստ անօրէնւէ՛ մերում հառոյց մեզ :

Լ՛ուրս բարձր են երկինք յերկ-
րէ , այնսմ զօրացոյց տր զողորմուի

իւր ՚ի վերայ երկիւղածաց իւրոց :

Որչափ հեռի՛ են արեւելք յարեւ-
մտից , այնչափ հեռի՛ արար ՚ի մէնջ
զանօրէնութիւնս մեր :

Ուն գթայ հայր ՚ի վր՛ որդւոց իւրոց ,
այնսմ

այնպէս դժասցի տր յերկիւղածս իւր:

Օ ի նա գիտաց զստեղծութեանս
մեր՝ և յիշեաց թէ հող եմք:

Սարգոյ ոպ խոտոյ են աւուրք իւր
ոպ ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի:

Հնչէ ՚ի նմա հողմ, և ոչ է՝ և
ոչ ևս երևի տեղինորա:

Բայց ողորմութիւն տն մնայ յաւի-
տեանս յաւիտենից ՚ի վր երկիւղա-
ծաց իւրոց . և արդարութիւն նր
յորդաոց մինչև յորդիս:

Ոյք պահեն զուխտս նր, յիշեն
զպատուհրանս նր՝ և առնեն զնա:

Տր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ-
իւր . արքայութիւն նր ամեն տիրէ:

Օրհնեցէք զտր ամ հրեշտիք նր .
հղօրք զօրութիւն ոյք առնէք զբան նր
ի լսել ձայնի պատգամաց նր:

Օրհնեցէք զտր ամ զօրութիւն նորա .
պաշտօնեայք և արարօղք կամաց նր:

Օրհնեցէք զտր ամ գործք նորա .
զի ընդ ամ տեղիս է տրութիւն նր .
օրհնեա՛ւ անձն իմ զտր:

Սուրբ Գևորգի ի վերայ աշխարհագործ
որորոժոյն ՆՊ

ըհնեալ անձն իմ զանք . ան
ած իմ մեծ եղեր յոյժ :
Խոստովանութիւն և մեծ
վայելչութիւն զգեցար . արկեալ
զլոյս ոպ զօթոց . ձգեցեր զերկինս
որպ զխորան , և արկեր ՚ի վր ջուրց
զվերնայարկս նորա :

Ո՛րհնէ յամպս զգնացս իւր , և
ջըջի նա ՚ի վր Թեաց հողմոց :

Ո՛րար զհրշակս իւր յողիս . և ըզ
պաշտօնեայս իւր ՚ի հուր կիզելոյ :
Հաստատեաց զերկիր ՚ի վերայ հաս
տատութեան իւրոյ՝ զի մի՛ սասա
նեսցի յաւիտեան :

Խորք ոպ զգեատ վերարկու են նր .

՚ի վերայ լերանց կացցեն ջուրք :

Ի սաստէ քումմէ փախիցեն . և ՚ի
ձայնէ որոտալոյ քումմէ սարսիցին :

Ելանեն լեռնանան , և իջանեն
դաշտանան , ՚ի տեղի յոր հաստա
տեցեր զնոսա :

Սահման եղեր և ոչ անցանեն . և
ոչ ևս դառնան ՚ի ծածկել զերկիր :

Լ՛աբեցեր զաղբիւրս ը ծործորս .
՚ի միջոյ լերանց գնացեն ջուրք :

Լ՛որբուցանել զամ գազանս վայրի՝
յագեսցին ցիւք ՚ի ծարաւս իւրենց :

Լ՛նդ Թռչունք երկնից բոյնս դի-
ցեն . և ՚ի միջոյ վիմաց տացեն ըզ-
ձայնս իւրեանց :

Լ՛որբուցանէ զլերինս ՚ի շտեմարա-
նաց իւրոց . ՚ի պտղոյ գործոց
իւրոց լցցի երկիր :

Բաւսուցեր զխոտ անասնոց . զգա-
լարի ՚ի ծառայութի մարդկան .
Հաներ զհաց յերկրէ . գինի ու-
րախ առնէ , իւղ զո՛ւարթ , և հաց
հաստատէ՝ զսիրտ մարդոյ :

Յգացին ծառքն անտառի . և մայրքն
լիբանանու զորս դու տնկեցեր :

Լ՛նդ Թռչունք երկնից ձագս հան-
ցին . և բոյն արագ լի ապաւնէն է նոյն :

Լ՛երինք բարձունք են եղջերո՛ւաց
և վէմք ապաւնէնք նապաստակաց :

Լ' արարեր զլուսին վն ժամանակի.
արեգակն ծանեալ զժամ մըոտ
նեւոյ իւրոյ:

Լ' արարեր զլսաւար՝ և եղև գիշեր.
'ի նմա գնան ամ դազանք անտառի:
Կորիւնք առիւծ ուց մռնչեն և
յափշտակեն. և խնդրեն յայ զկե
րակուրս իւրեանց:

Ի ծագել արևու ժողովին, և 'ի մո
րիս իւրեանց դադարին:

Ելանէ մարդ 'ի գործս իւր. և 'ի վաս
տակս ձեռաց իւրոց մինչև յերեկոյ:

Որպէս զի մեծ են գործք քո տր.
զամ ինչ իմաստուք արարեր. և լը
ցաւ երկիր ստեղծուածովք քովք:

Լ' յս ծով՝ մեծ և անդորր. 'ի սմա
են սողունք՝ որոց ոչ գոյ թիւ.

դազանք մեծամեծք և մանուկք.
'ի սմա և նաւք գնան. վիշապն

զոր ստեղծեր խաղալ նովաւ:

Լ' մենեքեան քեզ սպասեն՝ և դու
տաս զկերակուր նց 'ի ժամու:

Տաս դու նց՝ և կերակրին. բանաս
զձեռն

զձեռն քո՝ և կերակրես զամենե
սեան կամօք քովք։

Դարձուցմես զերեսս քո՝ ի նոցնէ՝
և խռովին . հանես զողի ի նոցանէ .
պակասին և ի հող դառնան։

Եւ արես զողի քո և ստանաս զնս .
և նորոգես զերեսս ևրկրի։

Եւ զիցին փառք տն յա՛ւիտեան . և
տը ուրախ եղիցի յարարածս իւր։

Ո՛հայի յերկիր և տայ դողալ սմա .
մերձեսցի ի լերինս՝ և ծխեսցին։

Օրհնեցից զտը ի կեանս իմ . սաղ
մոս ասացից այ իմոյ մինչև եմ ես։

Բազցր եղիցի նմա յօրհնութի իմ .
և ես ուրախ եղէց ի տը։

Պակասեսցին մեղա՛ւորք յերկրէ .
և ամբարիշտք մի՛ ևս գտցին ի նը
մա . օրհնեա՛ն անձն իմ զտը։

■ ԼԵՆԻՆԻՆԻ ԴՊՈՍ

Եւ ստոովան եղերուք տն՝ և կարդա
ցէք զանուննր . և պատմեցէք
ի հեթանոսս զգործսնր։

() րհնեցէք և սաղմոս անցէք նմա .
պատմեցէք զամ սքանչելիս նորա .

և գովեցարուք յանուն նր նորա .
Աւրախ եղիցին սիրտք այնոցիկ՝ ոյք
խնդրեն զտր . խնդրեցէք զտր և
հղօրք եղերուք . և խնդրեցէք զե-
րես նորա յամ ժամս :

Յիշեցէք զսքանչելիս նորա զորս
արար . զարուհեստս և զխրանունս
բերանոյ նորա :

Օ աւակք աբրահամեան՝ ծառայք
նր . որդիք յակոբայ՝ ընտրեալք նր .
Նա ինքն է տր ԲԺ մեր . յամ երկ-
րի են իրանունք նորա :

Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր .
և զբանն զոր պատուիրեաց մինչ
ի հազար ամ :

Օ ուխտն զոր եղ չաբրահամու ,
և զերդ ումն իւր ընդ իսահակոյ :
Հաստատեաց առ յակոբ զհրաման
իւր , և առ իսէլ զուխտ իւր յաւանց :

Ի՞նչ՝ ձեզ տաց զերկիրն քանանու ,
զվիճակ ժառանգութե ձերոյ :

Օ ի էին նորա թոճով սակաճք .
 նսճազք՝ և պանդուխտք ՚ի նմա .
 Լ՛նցին նորա յազգէ յազգ . ՚ի թագա
 ճորուծէ ՚ի ժողովուրդ յայլ .
 Ո՛չ եթող մարդկան մեղանչել նց .
 և կշտամբեաց զթագաճորս վն նց .
 Ս՛ի՛ մերձենայք ասէ յօժեալս իմ ,
 և ՚ի մարդարէս իմ մի՛ մեղանչէք .
 Կոչեաց սով յերկիր նց . և զամ
 ջօրուծիւն հացի եբեկ .
 Լ՛ռաքեաց առաջինոցս զայր . ՚ի ծա
 ռայուծի՛ վաճառեցա՛ն յովսէփ .
 Խոնարհ արարին ՚ի կապանս զոտս
 նր . և էանց ընդ երկաթ անձն նր .
 Մինչև եկեսցէ բան նորա , և
 բան ան փորձեաց զնա .
 Լ՛ռաքեաց թգ՛ւրն և ելոյծ զնա .
 իշխան ժողովրդեան եթող զնա .
 Կացոյց զնա ան տան իւրոյ . իշխան
 ՚ի վր՛ ամ ստացո՛ւածոց իւրոց .
 Խրատել զիշխանս նոցա ուն զինքն .
 և զծերս նց իմաստունս արասցէ .
 Լ՛մուտ իսէլ յեգիպտոս . և յակոբ

պանդխտեցաւ յերկիր քամայ:

Լ՛ձեցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ,
և զօրացոյց զնն քան զԹշնամիս իւր:

Ղարձոյց զսիրտս նոցա ատել ըզ
ժողովուրդս իւր, և ի նենգել ըզ
ծառայս իւր:

Լ՛ռաքեաց զմովսէս ծառայ իւր,
և զսհարօն ընտրեալ իւր:

Եւ նոցա զբան նշանաց իւրոց, և
զարուեստս իւր յերկիր քամայ:

Լ՛ռաքեաց զխաւար և խաւարեցոյց
զնն. զի դառնացուցին զբան նր:

Ղարձոյց յարիւն զգետս նոցա,
և սպան զամ ձկուռս նց:

Եւ ասց յերկիր նց գորտ. և ի շտեմա
րանս Թագաւորաց նոցա:

Լ՛սաց՝ և եկն շանաճանձ և մտեխ
ընդ ամ սահմանս նոցա:

Ղարձոյց զանձրեւս նց ի կարկուտ,
և հուր յերկիր նոցա բորբոքեցաւ:

Լ՛հար զայգիս և զԹղենիս նց. և
փշրեաց զամ ծառս սահմանաց նց:

Լ՛սաց՝ և եկն մարտիս և խառնիւձ
զի

զի ոչ գոյր նոցա թիւ:

Լկէր զամ խոտ երկրի նոցա, և
սպառեաց զամ պտուղ անդոյ նց:

Լհար զամ անդրանիկս եգիպտոս
ցւոց՝ զսկիզբն ամ վաստակոց նց:

Լհան զնս ոսկւով և արծաթով:

Եւ ոչ գոյր յաղգի նոցա հիւանդ:

Ուրախ եղև եգիպտոս թեւանել
նոցա. զի անկաւ ահ ամն ՚ի վր նց:

Սփռեաց ամպ հովանի առնել նց ՚ի
արւէ, և հրով լոյս տայր նց ՚ի գիշերի

խնդրեցին՝ և եկն լորամարգի. և
հացիւ երկնից լցոյց զնս:

Լհար զվէմն և բղխեցին ջուրք.
և գնացին գետք ընդ անջրդիս:

Յիշեաց զբան իւր սբ՝ որ ընդ աբ
րահամու ծառայի իւրոյ:

Լհան զժողովուրդ իւր ցնծուք,
և զընտրեալս իւր ուրախութեւ:

Եւ նց զգաւառս հեթանոց. ՚ի վաս
տակս ժողովրդոց ժողոկեցոյց զնս:

Սի պահեսցեն զվկայութիս նր.
և զօրէնս նորա խնդրեացեն:

Ք. () Եհնանի Ստեփանոս Դաւթի
ՆՆ

աստովան եղերուք ան՝ զի
քաղցր է . զի յաւիտեան
է ողորմութի նորա

Ո՛ր խօսեսցի զղօրութիս տեառն .
լսելի արասցէ զամ օրհնութիս նր .
Լորանի՛ ոյք պահեն զիրաւունս՝
և առնեն զարդարութի յամ ժամ .
Յիշեա՛ զմեզ տր ընդ հաճոյս ժո-
ղովորեան քոյ . և այց արա մեզ ՚ի
փրկութեան քում :

Տեսցո՛ւք մեք զքաղցրութի ընտ-
րելոց քոց . ուրախ եղիցուք մեք
յուրախութիւն ազգի քո . և գովի-
ցուք մեք ՚ի ժառանգութե քում :
Մեղաք մեք ընդ հարօն մեր անօ-
րինեցաք և յանցեաք :

Հարբն մեր յեգիպտոս ո՛չ իմացան
զպանչելիս քո , և ո՛չ յիշեցին զբա-
զում ողորմութիւնս քո :

Բարկացուցին զքեզ յանցանելն
իւրեանց Է՛ծով կարմիր . փրկեաց

զնոսա վս անունն իւրոյ՝ զի ծա-
նիցեն զզօրութիւնս նրո

Սասուեաց ՚ի ծով կարմիր և ցամա-
քեցաւ. առաջնորդեաց նոցա ընդ
անդունդս ոսլ ընդ անապատս :

Կեցոյց զնս ՚ի ձեռաց ատելեաց նց.
և փրկեաց զնս ՚ի ձեռք Թշնամեաց նց :

Պաճկեաց ծով զնեղիչս նոցա .
և մի ՚ի նոցանէ ոչ ապրեցաւ :

Հաւատացին բանի նորա . և օրհնե-
ցին զօրհնութիւնս նորա :

Սաղվաղեցին և մոռացան զգործս
նորա , և ոչ անսացին խորհրդոց նրո :

Յանկացան զցանկութի յանապատի
և փորձեցին զնժ յանջրդի :

Եւ նց զխնդրունածս նոցա . առա-
քեաց զլիութի յանձինս նց :

Բարկացուցին զմովսէս ՚ի բանակի
և զահարօն սբ մո

Բացաւ երկիր և եկուլ պղծողան .
և ծածկեաց զբանակն զաբիրօնի :

Հուր վառեցաւ ՚ի ժողովս նոցա .
և բոց մաշեաց զմեղաւորս :

Լ' րարին զորթն 'ի քորեք' և եր-
կիրպագին պատկերի . և փոխեցին
զփառս իւրեանց' 'ինմանութիւն
որթուն խոտակերի:

Ս' ոռացան զնձ կենարար իւրեանց
որ արար զմեծամեծս յեգիպտոս .
և զսքանչելիս իւր յերկիր քամայ .
և զահ իւր 'ի վր կարմիր ծովուն:
Լ' սաց սատակել զնս' եթէ ոչ մով
սէս ընտրեալն կայր առաջինորա:
Ղարձաւ առ տր' և անոյց զբար
կուի նր . զի մի' սատակեսցին նոքա:
Լ' նարգեցին զերկիրն ցանկալի , և
ոչ հաւատացին բանի նորա:

Տրանջեցին 'ի բանակս իւրեանց ,
և ոչ լուան ձայնի տեառն:
Համբարձ զձեռն իւր 'ի վերայ նց'
հարկանել զնս յանապատի:

Յրճեցի զաւակ նց ը հեթանոսս .
ցրճեսցի զաւակ նց ը դժգաւառս:
Պղծեցան նոքա 'ի բելբեգովր . զի
կերին զզոհեալ և զմեռելոտի:
Բարկացուցին զնա 'ի դործս իւրնց

և յաճախեաց ՚ի վր նոցա բեկումն:
Լ'պա եկաց ՚ի մէջ փեռնէհէս . քա-
հեաց՝ և արդեւաւ մահ . համարե-
ցաւ նմա յարդարութիւն յազգէ-
յազգ մինչև յաւիտեան:

Բարկացուցին զնա ՚ի վր ջուրոցն հա-
կառակուէ . չարչարեցաւ մոլսէս
վնոցա՝ զի դառնացուցին զհոգի նր:
Հրամայեց շրթմբք իւրովք՝ և ոչ սա-
տակեցին զազգսն զոր ասաց նոյն տր:
Խառնակեցան ընդ հեթանոսս՝ և
ուսան զգործս նոցա . ծառայեցին
կռոցնոցա՝ և եղև նոյն ի գայթակղութի:
Ո՛հեցին զուստերս և զդատերս
իւրեանց դիւաց, և հեղին զա-
րիւն անբիծ:

Լ'րիւն ուստերաց և դատոց իւրեց
զոր զոհեցին կռոցն քանանու:

Եւ յաղախեցաւ երկիր յարենէնոցա.
և պղծեցաւ ՚ի գործոց նոցա . զի
պոռնկեցան ՚ի գնացս իւրեանց:

Բարկացաւ սրտմտութբ տր ՚ի վր
ժողովրդեան իւրոյ . և դարչեցոյց

զժառանգութիւն իւր յոյժ :
 Ստանեաց զնա՝ ի ձեռս հեթանոսաց .
 տիրեցին նոցա՝ ատելիք իւրեանց . և
 թշնամիք իւրեանց ներդեցին զնա . և
 խոնարհ եղեն ի ներքոյ ձեռաց նոցա :
 Բազում անգամ փրկեաց զնոսա .
 և նոքա դառնացուցին զնա ի խոր
 հորդոս իւրեանց . և կորացան յա
 նօրէնութեան իւրեանց :
 Հայեցաւ տր ի ներութիւնսնոց ,
 ի լսել ձայնի աղօթից նոցա :
 Յիշեաց զուխտ իւր՝ և զլջացաւ
 ըստ բազում ողորմութե իւրում .
 և ետ զնոսա ի գթութիւն առաջի
 ամ գերչաց նոցա :
 Փրկեա՛ զմեզ տր ամ մեր . և ժողո
 վեա՛ զմեզ ի հեթանոսաց :
 Խստովն եղիցուք անունն քում նոյ
 և պարծեացուք յօրհնութիւնսքո :
 ()րհնեալ տր ամ ի սրայելի յաւի
 տեանս յաւիտենից :
 Ի՛նչ ասասցէ ամենայն ժողովուրդն
 եղևցի եղևցի :

ԼՆԵՒ ԼՆԵՒԻՆԻ ԼՆԵՒԻՆԻ
Հրեապատմի

ս ասացի 'ի վերանալ յին
աւուրց իմաց՝ Թէ գնա
ես 'ի դրունս դժոխոյ
Թողի զամ յետին իմ, և ասաց
Թէ այլ ոչ ևս տեսից զփրկութի տ
յերկրին կենդանեց. և ոչ ևս տեսի
զմարդ բնակչոք իւրովք հանդէլ
Պակասեցայ ես յազգատոհմէ իմմէ
այսուհետեւ Թողի ԼԵՒ զամենայն
ղկեանս իմ:

Եւ գնաց մեկնեցաւ յինէն հողի
իմ. ունայն որ քակէ զտաղաւար.
և եղէ ես ուն զոստայն սատալ Գ
մերձ 'ի հատանիլ:

Եւ աւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յա
ւուրն ուն 'ի ձեռս առիւծու. այնու
խորտակեաց մանրեց զոսկերս իմ, զի
յառաւուրն մինչ 'ի գիշեր մատնեցայ
Եւ ծիծառն այնպէս ճչեցի. որն
զազաւնի այնպէս մնչեցի. զինո՛ւ
ղեցան աչք իմ 'ի տեսանելոյ
հայեցայ 'ի բարձունս առ տր տծ
իմ

Կամ որ փրկեաց զիս, և փարստեցոյց
 յինէն զցաւս անձին իմոյ
 Ի վսայսորիկ պատմեցաւ քեզ.
 արթուցեր զանձն իմ. դարձուցեր
 զհոգի իմ. մխիթարեցայ և կեցի:
 Հա՛ ի խղաղութի դարձաւ դառնութի
 իմ. փրկեցեր զանձն իմ զի մի՛ կորէց
 և ընկեցեր յետոյ զամ զմեղս իմ
 Ի ոչ թէ որք ի դժոխս են խոս
 տովան առնին առ քեզ. և ոչ մե
 րաւք օրհնեսցեն զքեզ. և ոչ յու
 սցին ի ճշմարտութիս քո ամենե
 քեան՝ ոյք ի ջանեն ի դժոխս:
 Եւ կենդանիքս օրհնեսցուք ըզ
 զմոր. որպէս և ես այսուհետեւ
 կուսս ծնայց՝ որք պատմեսցեն
 արդարութիս քո մոր փրկութի իմոյ:
 Եւ ոչ ևս դադարեցից օրհնել ըզ
 զյօրհնութի նոր զամ աւուրս կե
 ց իմոց յանդիման տաճարիդ. այ
 փառք հօր և որ՝:

Եյս կենդանո-լեան, յոյս և ապագին փշր
 ին-լեան մոր յմ. քմ, փրկեա՛ զիս և փարս
 տեցո՛ զցաւս անձին իմոյ: Մորբո՛:

Եւ յայդ ետեա՛ և փախեալ՝ և
Յորդանան անդրէն դարձալ՝

Սողոմ 113. 30

ԼԵՆ-ԻՅԻ ԱՅ՝

ՈՍՏՈՎ ԼՆ

Եղերուք ան՝ զի
քաղցր է զի յանի
տեան է ողորմուի
նորա

Լսացեն փրկեալք ան՝ զորս փրո
կեաց ՚ի ձեռաց Թշնամւոյն
յամենայն դաճառաց ժողովեաց
զնոսա յարեւելից և յարեւմտից՝ ՚ի
հիւսիսոյ և ՚ի ծովէ:

Ողորեցան նոքա յանսպառի յան

Զրդի ճանապարհի . և քաղաք բնա
կուլթէ ոչ գտին

Քաղցեան և ծարաւեցան . և ան
ձինք նոցա ի նոսին նըւաղեցան :

Աղաղակեցին առ Թոր ի նեղութիւն
եանց , և ի վշտաց նց փրկեաց զնո :

Առաջնորդեաց նոցա ի ճանապարհ
ուղիղ , զի երթիցեն ի քաղաք բնա
կուլթեան իւրեանց :

Խստովն եղիցին ան ողորմութեց նր .
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :

Օ ի յագեցոյց զանձինս քաղց
եալս , և զանձինս կարօտեալս
լի արար բարութեամբ :

Այք նստէին ի խաւարի և ի ըստ
ուներս մահու , կապեալ էին յաղ
քատութե անյերկաթս :

Օ ի դառնացուցին զբանն ան , և ըզ
խորհուրդս բարեւոյն բարկացուցին
Խոնարհ եղեն ի ցաւոց սիրտք նց .
տկարացան և ոչ ոք էր որ օգնէր նց :
Աղաղակեցին առ Թոր ի նեղութիւն
իւրեանց . ի վշտաց նց եհան զնո :

Փրկեաց զնս ՚ի խաւարէ և ստուճե-
րաց մահու . և խղեաց զկապանսնց
Խստութեան եղևցին տեառն ողոր-
մութեց նորա . և սքանչելեաց նր
որդիք մարդկան .

Օ ի փշրեաց զգրուանս պղնձիս ,
և զնիգս երկաթիս խորտակեաց :
() Գնեաց նոցա ՚ի ճանապարհի անօ-
րէնուէ իւրեանց . զի վասն մեղաց
իւրեանց խոնարհ եղեն յոյժ :
Յամ կերակրոց դարչէին սիրտք
նոցա . մերձեցան մինչև ՚ի դը-
րունս մահու :

Լ՛ղաղակեցին առ Թր՚ինն զուէ իւր-
եանց . ՚ի վշտաց նց ապրեցոյց զնս :
Լ՛ռաքեաց զբան իւր և բժշկեաց
զնոսա . և փրկեաց զնս յասրակա-
նութենէ իւրեանց :

Խստութն եղևցին Թն ողորմութեց նր .
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :
Ստուուսցեն նմա պատարագ օրհ-
նուէ . և պօտմեացեն զգործս նր
ցնծութեամբ :

Ոյք իջանէին 'ի ծով նաւուք , և
 առնէին զգործս 'ի ջուրս բազումս
 'Եղբա տեսին զգործս տն . և զըս
 քանչեւ լիսնր 'ի խորս անդնդոց .
 Լ'սաց' և յարեաւ հողմ' և մրրիկ .
 և բարձրացան ալիք նորա .
 Եւ իջանէին յերկինս' և իջանէին յան
 դունդս . և անձիւք նոցա' յան
 ձինս իւրեանց մաշեցան .
 Խռովեցան' սասանեցան որով տը
 բեալք . և ամ իմաստութիւնց ընկաւ .
 Լ' զաղակեցին առտը 'ի նեղութե
 իւրեանց . 'ի վշտոց նց կեցոյց զնս .
 Դարձոյց զմրրիկն յօդս' և դադա
 րեցան ալիքնր . ուրախ եղեն' զի
 դադարեցան . և առաջնորդեաց նց
 'ի նաւահանգիստ կամաց իւրեանց .
 Խոստովան եղեցին տեառն ողոր
 մութեց նորա . և սքանչելեաց նր
 որդիք մարդկան .
 Բարձր արասցեն զնա 'ի ժողովս ժո
 ղովոդոց . և յաթոռս ծերոց օրհ
 նեսցեն զնա .

Օ ի դարձոյց զգետն ՚ի ցամաք . և
 զգնացս ջուրց յերկիր ծարաւուտ :
 Լրար զերկիրն պտղաբեր յաղտաղ
 տուկս վն չարութե բնակչացն :
 Լրար զանպտն ՚ի ճահիճս ջուրց .
 և զերկիրն ծրւուտ ՚ի գնացս ջուրց :
 Բնակեցոյց ՚ի նմա քաղցեալս . և շի
 նեցին քաղաք բնակուե իւրեանց :
 Վարեցին արտս՝ և տնկեցին այգիս
 և արարին պտուղ արմտեաց իւրենց :
 () Բնեաց զնս և բազմացան յոյժ .
 և անասունքն նց ոչնուաղեցան :
 Նուաղեցան նոքա՝ և չարչարեցան
 ՚ի նեղութե չարեաց և ՚ի վշտաց :
 Եկն անարգութի ՚ի վերայ իշխա
 նաց նոցա . Ելորեցոյց զնս յանա
 պատի՝ և ոչ ՚ի ճանապարհի :
 () Գնեաց տնանկին յաղքատուե . և
 առաջնորդեաց ոպ խաշին աղգի նց :
 Տեսցեն ուղիղք և ուրախ եղիցին
 և ամանօրէն խցցէ զբերան իւր :
 Ով է իմաստուն որ պահեացէ զայս
 և ՚ի միտ առցէ զողորմութիւնս տն :

ՃԼ

ստրատտէ սիրտ իմ անձ՝ սրտ
 բաստէ սիրտ իմ օրհնել և
 յղմս ասել քեզ փութք իմովք
 Սարթիք փառք իմ, զար
 Թիք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ.
 և ես զարթեայց առանձօտուց:
 Խստվան եղէց քեզ ՚ի Ժողովուրդս
 ար. և սաղմոս անցից քեզ յաղինս:
 Սեծ եղև մինչև յերկինս ողորմելի
 քո. մինչև յամպս ճշմարտուելի քո:
 Խարճրեալ ես դու յերկինս անձ,
 և յամ երկրի են փառք քո
 Որպ փրկեցան սիրելիք քո. կեցո՛
 աջով քո և լուր մեզ
 Սճ խօսեցան ՚ի սրբուէ՛ իւրմէ.
 բարձր եղէց՝ բաժանեցից զսիւքէմ.
 և զհովիտսն յարկաց չափեցից:
 Իմ է գաղայադ՝ և իմ է մանասէ.
 եփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ
 Յուդա Թագաւոր իմամովաք՝ աւ
 աղան յուսոյ իմոյ:

Յեղովմէ ուղղեցից զգնացս իմ .
 և ինձ այլազգիք հնազանդք եղեն :
 Ո՞տարցէ զիս՝ ի քաղաք ամուր . կամ
 ո՞վ առջնորդեսցէ ինձ մինչև ցեղօմ
 Եթէ ոչ դու ան որ մերժեցեր
 զմեզ , և ոչ ելեր ան ընդ զօրս մեր :
 Տո՛ւր մեզ զօգնուի ի նեղութե .
 զի սո՛ւտ է փրկութի մարդոյ :
 Ատուծով արասցուք զզօրութի . և
 նա յամօթ արասցէ զթշնամիս մեր :

Ի Կորնթ Սուրբ Դավիթ ՆՐ

ԹՃ օրհնութեան իմոյ մի՛ լուեր .
 զի բերան մեղաճորի՝ բերան
 նենգաճորի բացաւ ի վր իմ :
 Խօսեցան զինէն լեզուա՛ն նենգա
 ճորա՛ն , և բանի՛ն ատելութեան
 պաշարեցին զիս :

Մարտէն ընդիս ի տարապտուղ ,
 փոխանակ սիրոյ իմոյ՝ մատնէին զիս
 այլ եւս յաղօթս կայի :

Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ
 բարւոյ . ատելութի փոխանակ սիրոյ
 իմոյ :

Կացո՛ր ՚ի վերայ նորա մեղա՛ւոր . սա
տանայ կացցէ ընդ աջմէ նորա
՚ի դմստնէ իւրմէ ելցէ դատապար
տեալ . և աղօթքնր ՚ի մեղս դորձցին
Եղեցին ա՛ւուրք նորա նո՛ւազք .
և զայցելուի նր, զայն այլ տարցէ .
Եղեցին որդիք նր որք . և կիննր
այրի . սահեացին փոփոխեացին .
որդիք նորա մուրօղք եղեցին . և
ելցեն ՚ի բնակուծէ իւրեանց,
Քըննեացէ փոխատու զամենայն
ինչս նորա , և յափշտակեացեն
օտարք զվաստակս նր :

Մի՛ գտցի օգնական նմա . և մի՛ դք
ողորմեացի ՚ի վր որբոց նր :

Եղեցին որդիք նր ՚ի սատակումն .
և յազգէ ջնջեացի անուն նր :

Յիշեացին մեղք հօր նորա առաջի
տն . և մեղք մօր նր մի՛ ջնջեացին .

և եղեցին առաջի տն յամ Ժամ :

Սատակեացի յերկրէ յիշատակ նր .
փոխանակ զի ո՛չ յիշեաց առնել
զողորմութիւնս

Հալածեց զայր աղքատ և զոնանկ .
սպաննել զայն որ խոնորհնէ սրտիւ
Սիրեաց զանէծս՝ և ելցէ նմա .
ոչ կամեցաւ զօրհնութիւն՝ հեռի
եղիցի ՚ի նմանէ :

Օ գեցաւ զանէծս ոպ հանդերձ .
մըտցէ որպէս ջուր ՚ի փոր նորա ,
և ոպ ձէթ ընդ ոսկերս նորա :

Եղիցի նմա ոպ հանդերձ զի ագա
նի . ոպ գօտի որածի հնազ ընդ մէջ :

Եւ յս գործէ այնոցիկ ոյք չարա
խօս կային զինէն առ տէր . և ոյք
խօսէին չար զանձնէ իմմէ :

Եւ յլ դու տր տր արա՛ ընդ իս ըստ
անունն քում , զի քաղցր է ողոր
մուի քո . և փրկեա՛ զիս՝ զի աղքատ
և տնանկ եմ ես :

Սիրտ իմ խռովեցաւ ՚ի փորի իմում .
և ես որպէս ստուներ ՚ի խուսափիլ
իմում պակասեցայ . և թօթափեցայ
որպէս մարախ :

Նստունկք իմ տկարացան ՚ի պահոց .
և մարմին իմ այլադունեցաւ յիւղոյ :

Եւ զէ ես նախատնց . տեսին զիս՝
և շարժեցին զգլուխս իւրեանց,
() Գնեա՛ ինձ Ծր ԾԺ իմ . և փրկեա՛
զիս ըստ ողորմութե քում .

Նանիցեն զի ձեռն քո այսէ . և
դու Ծր արարեր զայս
'Նորա անիծանեն' և դու օրհնեց
ցես . ոյք յարուցեալ են՝ ի վր իմ ,
զամօթ կրեսցեն . այլ ծառայ քո
ուրախ եղիցի ՚ի քեզ :

() Դեցցին զամօթ ոյք շարախօս
կային զանձնէ իմմէ . և արկցեն ոպ
կրկնոց զամօթ իւրնց զիւրեամբք :
Եւ յլ ես խոստովան եղէց առ տէր
յոյժ բերանով իմով . և ՚ի մէջ
բաղմաց օրհնեցից զքեզ :

() Ի եկաց նա ընդ աջմէ տնանկիս .
'Ի փրկել զիս յայնցանէ' ոյք հալա
ծեն զանձն իմ :

Ք Սողոմ Վառնի : Ճ' թ :

Եւ սաց Ծր ցԾր իմ , նիստ ընդ աջմէ
իմմէ մինչև եդից զթշնամիս քո
սրատունդանդան ոտից քոց :

և քննեալ են յամի կամք նորա
 խոստովանութի և վայելչութի են
 գործք նորա , արդարութիւն նր
 մնայ յաւիտեանս յաւիտենից :
 Յիշակ արար սքանչելեաց իւրոց .
 ողորմած գթած է տր . կերակուր
 տայ երկիւղածաց իւրոց :
 Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր .
 զզօրութիւն գործոց իւրոց պատ
 ուիրեաց ժողովրդեան իւրում :
 Տալ նոցա զժառանգութի հեթանո
 սաց . և գործք ձեռաց նր՝ արդա
 րութիւն և իրանունք են :
 Հաւատարիմ են յամենայնի պատ
 ուիրանք նր . հաստատեալ են յա
 յաւիտեանս յաւիտենից . արարեալ են
 ճշմարտութբ և ուղղութբ :
 Փրկուի առաքեաց տր ժողովրդէն
 իւրում . պատուիրեաց յաւիտենից
 զուխտ իւր . սբ և ահեղ է անուն նր :
 Սկիզբն զգոնութե երկիւղ տն .
 իմաստութիւն բարի ամենեցուն
 ոյք առնեն զնա . և օրհնութիւն

Եր մնայ յաճիտեանս յաճիտենից:

ዲ'ኮ ረፀሊ ንብሉት-ጽድቅ ዳርባሊ

Երանել է այր՝ որ երկնքի իմնէ .

զարատու իրանա նր նա կամի յոյժ:

Հզօր եղեցի յերկրի զաճակ նորա .

Լ յաղգ ուղղոց օրհնեսցի:

Փառք և մեծ ութիւն ևն ՚ի տան:

Նորա • արդարու թիւն Նորա մնայ

յա՛նիտեանոս յա՛նիտենից:

Պագեաց ի խաւարի լոյս ուղղեց .

ողորմած գթած և արդար է նրա

Քաղցր այր՝ ողորմի և տայ փոխ .

յօրինէ զբան իւր'ի գատապտանի .

զիյաւիտեանն նա մի՛ տառանկոցի:

Յիշմկ յաւ իտեհից եղիցի արդարն

Ի համբաւն է չաւի եւս մի՛ երկեցէ:

Պատրիարկ Է սիրտ նորա յուսալ

မဂ္ဂ. မမဂ္ဂဇာယံ ၁

Հաստատեալ է սիրտ նր, և նա մի' եր

իցէ մինչև տեսցէ ի Թշնամիս իւր

Վառաց և եւտ աղքատաց . արդա

တစ်နှစ်လုံးလုံး နေထိုင်ရန် အဆင်ပြေအောင် ဖန်တီးပေးပါ။

d. f.

և եղջիւր նր բարձր եղիցի փառօք:
Ս'եղա՛նորն տեսցէ և բարկասցի .
զատամունս իւր կրճտեսցէ և հալես
ցի . և ցանկուի մեղա՛նորաց կորիցի:

❧ ԼՆԷՆ-ԻՄ : ՆԺԻ

() Երհնեցէք մանկունք զտէր . և
օրհնեցէք զանուն ան:

Եղիցի անուն ան օրհնեալ յայսմ
հետէ մինչև յա՛նիտեան:

Յարեւելից մինչև 'ի մուտս արեւու
օրհնեալ է անուն ան:

Բարձր է 'ի վերայ ամազգաց ան .
և յերկինս են փառք նր:

Ո՛վ է որպէս ան ան մեր 'ի բար
ձունս բնակեալ . և զխոնարհս տե
սանէ յերկինս և յերկրի:

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ . և
բարձրառնէ զոտաւապէլս յաղբեաց
'Նստուցանէ զնս իշխանս՝ ընդ իշ
խանս ժողովրդեան իւրոյ:

Բընակեցուցանէ զամուլն 'ի տան
ուրախամիտ . որն մայր որդւովք
բերկրեալ:

ՔԼԷԼ-ԻՅԻ ՆՃԻԳ

ՅԵՐԱՆԵՆ ԻԷԼԻ յԵԳԻԱՊՈՍԷ տանն
յակոբայ՝ի Ժողովորդենէ այլազգէց:
Եղև հրէաստան սրբութիւն նր.
Ե խորայել իշխանութի նր:

Մով ետես և փախեալ. և յորդա
նան անդրէն դարձալ:

Երինք ցնծացին որպէս խոյք. և
բլուրք ոպ գառինք մաքեաց:

ՍԻ՛ Է քեզ ծով. զո՛ տեսեր և
փախեար. կամ դու յորդանան
զի՛ դարձար անդրէն:

Երինք ցնծացէք որպէս խոյք.
Ե բլուրք ոպ գառինք մաքեաց:

ՅԵՐԵՍԱԳ ԾՆՍԱՍԱՆԵՑԱՆ ԵՐԿԻՐ,
յԵՐԵՍԱԳ ԾՅՅ յԱԿՈԲԱՅ:

Ո՛ դարձոյց զվէմն ՚ի վտակս ջուրց
և զապառաժն յաղբերակունս:

ՄԻ՛ մեզ ար՝ մի՛ մեզ. այլ անուան
բում տո՛ւր զփառս. վն ողորմուէ
և ճշմարտութեան քո:

ՄԻ՛ երբէք ասացեն ՚ի հեթանոսս
Թէ ուր է ԾԺ Նոցա:

ԻՃՃ մեր յԵՐԿԻՐՆԱ և յԵՐԿԻՐԻ. զա
մ

մենայն զոր ինչ կամեցաւ և արար :
Կուռք հեթնոց ոսկի և արծաթ են
ձեռագործ են որդւոց մարդկան :
Բերան ունին և ոչ խօսին . աչս
ունին և ոչ տեսանեն :

Լիանջս ունին և ոչ լսեն . ունջս
ունին և ոչ հոտոտեն :

Չեռս ունին և ոչ շօշափեն . ոտս
ունին և ոչ գնան . և ոչ գոյ բար
բառ ՚ի կոկորդս նոցա :

Նման նոցա եղիցին ոյք արարին զնս
ամբն ոյք յուսացեալ են ՚ի նոսա :

Տունն իսրայէլի յուսացաւ ՚ի տր .
օգնական և ընդունօղ է նոցա :

Տունն ահարօնի յուսացաւ ՚ի տր .
օգնական և ընկերօղ է նոցա :

Երկիւղածք տն յուսացան ՚ի տր .
օգնական և փրկիչ է նոցա :

Յիշեաց ըզմեզ տէր և օրհնեաց
զմեզ . օրհնեաց տր զտունն ինչի .

օրհնեաց տր զտունն ահարօնի :

() րհնեաց տր զերկիւղածս իւր .
զփոքրիկունս և զմեծամեծս :

Յաւելցե ՚ի ձեզ տէր . ՚ի ձեզ և
յորդիս ձեր :

燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕燕

A decorative initial 'U' shaped like two birds facing each other. The birds are stylized with long, curved beaks and long, flowing tails that meet at the bottom of the 'U'. The birds are facing each other, with their heads at the top of the 'U' and their tails at the bottom. The style is reminiscent of medieval manuscript illumination.

Կարդացի առնու:

Լախոնարճ եղէ՝ և արկեցոյց զհա
 277 դարձ

դարձ անձն իմ 'ի հանդիստ քո՝ զի
տր օգնեաց քեզ
Փրկեաց զանձն իմ 'ի մահոճանէ .
զաչս իմ յարտասոճաց . և զոտս իմ
'ի գայլթակղուծենէ . հաճոյ եղէց
առաջի տն յերկրին կենդանեաց :

Աւել-եայ : ԸՍԻ

Հաւատացի զոր և խօսեցայ . և ես
խոնարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում ,
թէ ամ մարդ սուտ է :

Օ ինչ տաց տրիտուր տն՝ ընդ ամի
զոր և ետ ինձ :

Օ բաժակ փրկութեան ընկալայց
և զանուն տն կարդացից :

Օ աղօթս իմ տն տաց՝ առաջի ամ
ժողովրդեան նորա :

Պատճականէ առաջի տն մահ սբց
իւրոց . ո՛ր տր՝ ես ծառայ քո եմ .
ծառայ և որդի աղախնոյ քո :

Հատեր զկապանս իմ . քեզ մատու
ցից պատարագ օրհնութեան , և
զանուն տեառնդ կարդացից :

Օ աղօթս իմ տեառն տաց առաջի
ամ ժողովրդեան նորա. ի գաւիթս
տանն ան և ի մէջ քո երուսաղէմ:

✠ ԼՆԷԸ-Խոյ: ՆՍԻՕ:

() Ընեցէք զոր ամ ազնիւք. գովեցէք
զնա ամ ժողովուրդք:

Օ օրասցի ողորմուի նր ի վր մեր.
և ձգմարտուի ան մնասցէ յաւան:

✠ ԼՆԷԸ-Խոյ: ՆՍԻՂ:

Խոստովն եղերուք ան՝ զի բարի է.
զի յաւիտեան է ողորմուի նր:

Լսասցէ տունն իսրայէլ զի յա՛:

Լսասցէ տունն ահարօնի զի յա՛:

Լսասցեն երկիւղածք ան՝ զի յա՛:

Ինեղուի իմում ես առ տէր կար
դացի. և լուաւ ինձ յանդորր:

Տէր է իմ օգնական՝ և ես ոչ երկեայց.
զի՛ արասցէ ինձ մարդ:

Տէր է իմ օգնական, և ես տեսից
ի թշնամիս իմ:

Բարի է յուսալ ի տէր՝ քան յուսալ
ի մարդիկ. բարի է յուսալ

՚ի տէր՝ քան յուսալ յիշխանա
Լ՝ մենայն ազինք շրջեցան զինև . և
անու՛ամբ ան յաղթեցի նոցա :

Ե ղեւել շրջեցան զինև՝ և պա
շարեցին զիս իմիասին . և անու՛ամբ
ան վանեցի զնա :

Ե ուրջ եղեն զինև ուն մեղուք .
վառեցան բորբոքեցան ուն փուշք
՚ի հուր . և անու՛ամբ ան մերժեցի զնա
Ի մերժեւն դրդու՛եցայ՝ և եղէ մերձ
՚ի գլորիլ . և ան ընկալա՛ն զիս :

Օ օրութիւն իմ և օգնութի իմ
ան . և եղև ինձ ՚ի փրկութի
Ձայն ցնծութեան փրկութեան
՚ի յարկս արդարոց :

Լ՝ զան արար զօրուի . աջ ան բարձր
արար զիս . և աջ ան արար զօրուի :

Ա՛ջ մեռայց , այլ՝ կեցից և պատմե
ցից զգործս ան :

Խրատելով խրատեաց զիս ան , և
՚ի մահ ո՛չ մատնեաց :

Բացէք ինձ զդուռնս արդարուէ ,
զի մօից ըայն , և խոստովն եղէց ան :

Լ՝յս դուռն տեառն է՝ և արդարք
մտանեն ընդ սա՛ :

Խոստովան եղէց քեզ տր՝ զի լը
ւար ինձ . և եղեր ինձ ՚ի փրկուի :

Սէմն զոր անարգեցին շինողքն ,
նա՛ եղև գլուխ անկեան :

Ի տնէ եղև այս . և է՛ սքանչելի
առաջի աչաց մերոց :

Լ՝յսօր է զոր արար տր . եկայք ցըն
ծասցուք և ուրախ եղիցուք ՚ի սմա :

Ո՛ տր փրկեա՛ . ո՛ տր առաջնորդեա՛ .
օրհնեալ որ գալոց ես յանուն տն .

և օրհնեցաք զքեզ ՚ի տանէ տն :

ՏԻ՛ մծ մեր երևեցա՛ն մեզ . արա
րէք տօնս ուրախութե՛ կանխա՛ն

մինչև յանկիւնս սեղանոյ :

Ը՛ իմ ես դու՛ և խոստովան ե
ղէց քեզ . մծ իմ ես դու՛ և

բարձր արարից զքեզ :

Խոստովան եղերուք տն՝ զի բա
րի է . զի յա՛ն իտեան է ողորմի՛ նր :

բանեալ էն անբիծք 'ի ճա
նապարհի • և ոյք գընան
յօրէնս տեառն :

Երանի' ոյք քննեն զփայտութիւնս
նորա • բոլորով սրտիւ իւրեանց
խնդրեսցեն զնա :

Ոչ թէ ոյք գործեն զանօրէնութի
'ի ճանապարհս նորա գնացեն :

Դու պատճիրեցեր զպատուիրանս
քո' 'ի պահել ինձ յոյժ :

Երանի թէ յաջողեալ էին ինձ ճա
նապարհք իմ 'ի պահել ինձ զար
դարութիւնս քո :

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի 'ի զգու
շանալ ինձ 'ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղէց քեզ տօր յուղղու
թիւն սրտի իմոյ • որպէս ուսայց
զիրաւունս արդարութե քո :

Օ իրաւունս քո պահեցի • մի' թո
ղուր զիս մինչ իսպառ :

Ի՛նչ ուղղեցէ երիտասարդ զճախս
իւր • այլ 'ի պահել զբանս քո :

Բողոքով սրտի՛ն իմով խընդրեցի
զքեզ . մի՛ մերժեր զես 'ի պատունի
րանաց քոց :

Ի սրտի իմում Թագուցի զբանս քո
ոպ զի մի՛ մեղայց քեզ :

(Օրհնեալ ես դու տէր . ուսո՛ ինձ
զարդարութիւնս քո :

Երթամբք իմովք պտտմեցից զա
մենայն իրա՛նունս բերանոյ քո :

Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց
զո՛ւարճացայ ոպ յամի 'ի մեծութե :

Ի պատունի րանս քո հոգացայ , և
զգուշացայ 'ի ճանապարհս քո :

Օ իրա՛նունս քո խօսեցայ , և ո՛չ
մոռացայ զբանս քո :

Հատո՛ ծառայի քում , զի կեցից
և պահեցից զբանս քո :

Օ արթո՛ զաչս իմ , և նայեցայց 'ի
սքանչելիս օրինաց քոց :

Պանդուխտ եմ ես յերկրի՝ մի՛ Թա
քուցաներ յինէն զպատունի րանս քո :

Փափաքեաց անձն իմ 'ի ցանկալ
ինձ յիրա՛նունս քո յամ ժամ :

Սասունցեր ամբարտաւանից • անի
ծեալ այք խոտորեցան 'ի պատուի
րանաց քոց:

Իբաց արայինէն զնախատինս և
զարհամարհանս • զի զվկայութիս
քո խնդրեցի:

Քանզի նստան իշխանք և չորա-
խօսէին զինէն • այլ ծառայ քո
խորհէր յիրաւունս քո:

Օ ի վկայութիք քո խօսք իմ էին
և խորհուրդք իմ յարդարութի քո:

Սերձեցաւ անձն իմ 'ի հող • տր
կեցո՞ զիս ըստ բանի քում:

Օ ճննչս իմ պատմեցի քեզ և լըւ
ար ինձ • ուսո՞ ինձ զարդարութիս քո:

Ի ճանապարհս արդարութեց քոց
իմաստո՞ւն արա զիս և քննեցից
զսքանչելիս քո:

Տքնեցաւ անձն իմ առ 'ի ճանձրա-
նալ • հաստատեալ զիս 'ի բանս քո:

Օ ճանապարհս մեղաց 'ի բաց արա
յինէն, և յօրէնս քո ողորմեալ ինձ:

Օ ճննչս ճշմարտութե քո ընտրեցի

և զիրաւ՛ուհնս քո ես ո՛չ մոռացայ :

Ս՛երձեցայ ես ՚ի վ՛րայուԹիս քո .

տը՛ մի՛ յամօթ առնէր զիս :

Ի ճանախս պատճիւրանաց քոց ընԹա
ցայ . զի անդորր արարէր սրտի իմոյ :

()րէնս գէտ արա զիս տէր՛ ՚ի ճանա
պարհս իրաւանց քոց՝ և խնդրեցից
զնա յամենայն ժամ :

Իմաստո՛ւն արա զիս տէր՛ և քննե
ցից զօրէնս քո . և պահեցից զնա
բոլորով սրտի՛ն իմով :

Լ՛ուջնորդեա ինձ ՚ի շաւիղս պատ
ճիւրանաց քոց տը՛ զի ընն հաճեցայ :
Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ ՚ի վ՛րայու
Թիս քո տը՛ և մի՛ յազատԹիս :

Ղարձո՛ զաչս իմ զի մի՛ տեսից զնան
րուի՛ . ՚ի ճանապարհս քո կեցո՛ զիս :
Հաստատեա՛ ծառայի քում զբանքո
յիւրկիւղ քո :

Հան յինէն զնախատինս զոր և կար
ծեցի . զի դատտանք քո քաղցր են :

Լ՛հա՛ ցանկացայ պատճիւրանաց քոց
տը՛ . յարդարուե՛ քում կեցո՛ զիս :

Լկեսցէ 'ի վր իմ ոգորմուի քո ար
և փրկուի քո ըստ բանի քում:

Տաց պիտխանի ոյք նախատեն զիս
բանիւք զի ես 'ի բանս քո յուսացայ:

Մի իբացեայ առներ 'ի բերանոյ
իմէ զբան ճշմարտութ մինչև յոյժ
զի յիրաւունս քո յուսացայ:

Պահեցի զօրէնս քո յամ ժամ. յա
ւիտեան և յաւիտնս յաւիտենից:

Գնայի ես յանդորրու՝ զի զպառ
ունիրանս քո խնդրեցի:

Խօսէի զմիայութիւնս քո առաջի
Թագաւորաց և ոչ ամաչէի:

Խորհէի 'ի պատունիրանս քո՝ զոր
սիրեցի:

Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատունի
րանս քո զոր սիրեցի. և խորհէի
յարդարութե քում:

Յիշեա՛ զբան ծառայի քո՝ յոր և
յուսացուցեր զիս:

Աս մտիթարեսցէ զիս 'ի խոնարհու
թե իմում. զի բան քո կեցոյց զիս:

Լմբարտաւանք անիրաւեցան յիս

զի պահեցի զպատուհիրանս քո
Տոռունք մեղաց պատեցան զինս .

այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ
Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան
լինիլ առ քեզ՝ վասն իրաւանց և
արդարութեան քո :

Հաղորդէի ես ամ երկիւղած . ց. քոց .
որոց պահել էին զպատուհիրանս քո :

Աղորմութե ան լի եղև երկիր .
զարդարուիս քո ուսո՛ ինձ :

Բաղցրութիւն՝ արարեր ընդ ծա
ռայի քում տր՝ ըստ բանի քում :

Օ քաղցրութիւն՝ զխրատ և զգի
տութի ուսո՛ ինձ . զի 'ի պատուհի
րանս քո ես հաւատացի :

Մինչև խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ
վնայսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ :

Բաղցր ես դու տր . և քաղցրութե
քով ուսո՛ ինձ զարդարուիս քո :

Բաղմացան յիս անիրաւութիւն
բարտանից . այլ ես բոլորով սրտիւ

իմով քննեցի զպատուհիրանս քո :

Մաժան որպէ՛կ կաթն սիրտք նոցա .

այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ,
Բարի՛ է ինձ՝ զի խոնարհ արարեր
զիս. ոպ ուսայց զարդարուիս քո:
Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո՝
քան զհազարս ոսկոյ և արծաթոյ:
Զեռք քո արարին և ստեղծին զիս
իմաստուն արա զիս՝ և ուսայց ըզ
պատուհրանս քո:

Լըրկիւղածք քո տեսցեն զիս եւ
ուրախ եղեցին. զի ես ՚ի բանս քո
յուսացայ:

Նախեայ տր՝ զի արդարութեւն
դատաստանք քո. յիրաւի՛ խոնար
հեցուցեր զիս:

Լըղեցի ողորմուի քո ՚ի միտքարեւ
զիս՝ ըստ բանի քում զծառայս քո:
Լըկեսցեն յիս գթութիւնք քո և կե
ցից. զի օրէնք քո խօսք իմ էին:
Լ՝մաչեսցեն ամբարտաւանք՝ որ ՚ի
տարապարտուց անիրաւեցան յիս.
այլ ես հոգացայ ՚ի պատուհրանս քո:
Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո.
և ոյք ճանաչեն զվկայութիս քո:

Եղեցի սիրտ իմ անբիծ յարդա-
րութե քում զի մի՛ ամաչեցիցս

Կարօտացաւ անձն իմ ՚ի փրկուիս
քո . զի ես ՚ի բանս քո յուսացայս

Ապասեցին աչք իմ բանի քում .
ասացի երբ միսթարեացես զիս :

Եղէ ես ոսկ տիկ ՚ի պարզի . զի զար-
դարուիս քո ես ոչ մոռացայ :

Քանի՛ ինչ են աւուրք ծառայի
քո . երբ արասցես ինձ իրաւունս
՚ի հալածչաց իմոց :

Պատմեցին ինձ անօրէնք զխոր-
հուրդս , այլ ոչ ոսկ զօրէնս քո :

Լ՛յննայն պատուիրոնք քո ճշմրիտեն .
ինանիր հալածեցին զիս՝ օգնեալ ինձ :

Փոքր մի ես՝ ի կորուսանէ ին զիս
յերկրի . այլ ես ոչ թողի զպատ-
ուիրանս քո :

Բոտ ողորմութե քում կեցո՛ զիս . ի
պահեցից զվկայութիս բերանոյ քո :

Յաւիտեան տէր բան քո կայ յեր-
կինս . յազգէ մինչև յազգէ ճշշ
մարտութիւն քո :

Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ:

Հրամանի քում մնայ տիւն. զի ամե
նեքեան ծառայք քո են:

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին,
կանխաւ ևս արդեօք կորուսեալ
էի ՚ի խոնարհութեան իմում:

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդա
րութիս քո՝ զինոքօք կեցուցեր զիս:
Քո եմ ես և կեցո՛ զիս. զի զար
դարութիս քո խնդրեցի:

Ինչ սպասեցին մեղաւորք ՚ի կորու
սանել. զվկայութիս քո ես՚ի միտ առի:

Յամ կտրծի տեսի զվախճան. յոյժ
անդորր էին ինչ պատուիրանք քո:

Եւ սիրեցի զօրէնս քո. զօրհանա
պազ խօսք իմ էին:

Քան զթշնամիս իմ իմաստուն ա
րարեր զիս ՚ի պատուիրանս քո. զի
յաւիտեան իմ էին:

Քան զամ ուսուցիչս իմ իմաստուն
եղէ. զի վկայութիւն քո խօսք իմ էին:

Քան զծերսն իմաստուն եղէ. զի
զպատուիրանս քո քննեցի:

Յամ ճանապարհաց չարաց արդելի
 զոտս իմ. ոպ զի պահեցից զբանս քո
 Յիրաւանց քոց եւ ոչ խոտորեցայ
 զի դու օրէնսդէտ արարեր զիս
 Ոպ զի քաղցր են 'ի քիմս իմ բանք
 քո՝ քան զմեղը բերանոյ իմոյ
 Ի պատու իրանաց քոց իմացեալ՝ ու
 տեցի զամ ճանապարհս չարաց . զի
 դու օրէնսդէտ արարեր զիս
 Արագ են բանք քո ոտից իմոց . և
 լոյս տան շաւղաց իմոց
 Լքողունայ և հաստատեցի. զի պահե
 ցից զամ իրաւունս արդարունք քո
 Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ . տր՝ կե
 ցո՛ զիս ըստ բանի քումս
 Բնդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեա
 'տր . և զիրաւունս քո ուսո՛ ինձ
 Լ'նձն իմ 'ի ձեռս քո է յամ ժամ .
 և զօրէնս քո եւ ոչ մոռացայ
 Լքի՛ն ինձ մեղաւորք զորոգայթ . 'ի
 պատու իրանաց քոց եւ ոչ մոլորեցայ
 Ստուանդեցի զվկայութիս քո յաւի
 տեան . զի ցնծուի եւ սրտի իմոյ

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել
զարդարութիւնս քո յաւիտեան
վասն հատուցման:

() անօրէնսն ատեցի . և զօրէնս
քո սիրեցի:

() գնական և փրկիչ իմ ես դու .
և ես ՚ի բանս քո յուսացայ:

Իբանց եղերուք յինէն չարք . և
քննեցից զպատուիրանս նյ իմոյ:

() գնեա ինձ ըստ բանի քում և
կեցո՞ղիս . և մի յամօթ առնելո՞ղիս
՚ի յուսոյ իմմէ:

() գնեա ինձ և ապրեցո՞ղիս . և
խորհեցայց զիրաւունս քո յամ Ժամ:

Լնարգեցեր զամսն որք ապստամբ
եղէն յարդարութեց քոց . զի անի
րաւութե՞ք էին խորհուրդք նց:

Յանցաւորս համարեցայ զամ մե
ղաւորս երկրի . վասն այսորիկ սի
րեցի զպատուիրանս քո:

Իհեռեա՞ ընդ երկիւղ քո զմար
մին իմ . զի ՚ի դատաստանաց քոց
երկեայց յոյժ:

Արարի իրաւունս և արդա-
րութի . մի մատներ զիս
'ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Ինկալ զծառայս քո 'ի բարի . զի մի
ամբարտաւանք զզոնեացեն զիս :

Ապասեցին աչք իմ վրկուէ քում
տը . և բանից արդարութե քո :

Լ՝ րա՛ ընդ ծառայի քում տը ըստ
ողորմութեան քում . զարդարու-
թիւնս քո ուսո՛ ինձ :

Ճառայ քո եմ ես՝ իմաստուն արա
զիս . և ծանեաց զվկայուիս քո :

Դամ է պաշտել զտը . խափանեցին
զօրէնս քո :

Այսորիկ սիրեցի զպատճիրանս քո
քան զամ ոսկի և զտպաղիոն :

Իմենայն պատճիրանք քո յաջողեցն
ինձ . զի ատեցի ես զճնալս չարաց :

Աբանջելի են վկայութիւնք քո .
վսայսորիկ սիրեաց զնս անձն իմ :

Յայտնուի բանից քոց լուսաւորէ
և իմաստուն առնէ զտըղայս :

Օ բերան իմ բացի՝ և առի ըզ
հոգի . ի պատուհիրանս քո փափա
զեաց անձն իմ :

Նայեա՛ առիս և ողորմեա՛ ինձ . ըստ
իրաւունս սիրողաց անուան քոյ :

Օ ճանապարհս իմ ուղիղ տրա՛ ինձ
ըստ բանի քում . և մի՛ տիրեացեն
ինձ նամ մեղք :

Փրկեա՛ զիս ի զոպարտուէ մարդկն .
և պահեցից զպատուհիրանս քո
Երևեցո՛ զերեսս քո՛ ի ծառայս քո .
և ուսո՛ ինձ զարդարուիս քո :

Ստակք ջուրց իջին յաչաց իմոց .
զի ոչ պահեցին զօրենս քո :

Երդար ես դու նոր . և ուղիղ են
գատաստանք քո :

Պատհիրեցեր զարդարուի վկայու
թից քոց նոր . և ճշմարիտ են յոյժ :

Սաչեաց զիս նախանձ քո . զի մն
ռացան զբանս քո . Թշնամիք իմ :

Բարեալ է բան քո յոյժ . և ծառայ
քո սիրեաց զսա՛ :

Սանուկ եմ ես և արհամարհեալ .
և

Եւ զարդարուիս քո եւս ոչ մոռացայ
Եւ արդարուի քո՝ արդարուի յաւի
տենից . եւ օրէնք քո ճշմարիտ են
Վեղուծիւնք եւ վիշտք գտին զիս .
եւ սպառնալիք քո խօսք իմ էին .
Եւ արդարուծք են վկայութիւնք քոյ
յաւնան . իմաստուն արա եւ կեցո՛ղիս .
Վարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ
իմով . լուր ինձ տեր՝ զի զարդա
րութիւնս քո խնդրեցի :

Եւ զաղակեցի առ քեզ եւ փրկեա
լիս . եւ պահեցից զվկայութիս քո :
Վանխեցի տտրաժամու՝ աղաղակե
ցի . եւ ես ՚ի բանս քո յուսացայ :
Վանխեցին աչք իմ առաւօտու ,
՚ի խօսիլ ինձ զբանս քո :

Զայնի իմում լուր տր՝ ըստ ողորմե
քում . եւ յիրաւունս քո կեցո՛ղիս :
Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ
զանօրէնութիւն , զի յօրինաց քոց
հեռի եղէն :

Սերձ ես դու տր . եւ ամ սպառնա
լիք քո ճշմարիտ են :

Իսկ զբանէ ծանեյ ՚ի վկայուեց քոց
զի յաւիտեան հաստատեցեր զնա
Տես զխոնարհութի իմ և փրկեա
ղիս . զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ .
Դատեա զդժոխտանս իմ և փրկեա
ղիս . և ըստ բանի քում կեցո՞ղիս .
Հեռի է ՚ի մեղաւորաց փրկութի .
զի զերաւունս քո ոչ պահեցին .
Գթութիք քո բազում են տեր .
ըստ իրաւանց քոց կեցո՞ղիս .
Բազում են որք հալածեն և նե
ղեն զիս . ՚ի վկայութեանց քոց
եւ ոչ խոտորեցայ .

Հայէի յանագորունսն և մաշէի .
զի զպատուիրանս քո ոչ պահեցին .
Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի .
որ՝ ողորմութեամբ քով կեցո՞ղիս .

Արեւոյ բանից քոց ճշմարտութի է .
յաւիտեան են ամ իրաւունք ար
դարութեան քո .

Իշխանք հալածեցին զիս ինանիր .
և ՚ի բանից քոց երկեալ սիրտ իմ .

Յնծացայ եւ ՚ի բանս քո . ոպ այն
որ գտանէ աւար բազում .

Օ վեղս ատեցի և անարգեցի • և
զօրէնս քո սիրեցի •

Եւ թէն անգամ յաւուր օրհնեցից
զքեզ վն իրաւանց և արդրւե քո
Խաղաղութի բազում է այնոցիկ
այք սիրեն զօրէնս քո • և ոչ գոյ ՚ի
նոսա գայթակղութիւն •

Սպասեցի փրկութեան քում տր •
և զպատուիրանս քո սիրեցի •

Պահեաց անձն իմ զլլայութիւնս քո
և սիրեաց զնոսա յոյժ •

Պահեցից զպատուիրանս և ըզվը
կայութիւնս քո • զի ամենայն ճա-
նապարհք իմ առաջի քո են •

Սերձեացին խնդրուածք իմ ա-
ռաջի քո տր • ըստ բանի քում
իմաստունն արա զիս •

Սոցեն աղօթք իմ առաջի քո տր •
և բանիւ քով փրկեա զիս •

Բղխեացեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո • յորժամ ղւսուացես
ինձ զարդարութիւնս քո •

Խօսեացի լեզու իմ զբանս քո • զի
ամ պատուիրանք քո արդարութիւնն •

Լճիցի ձեռն քո՝ ի կեցուցանել զին
զի զպատու՛ իրանս քո ընտրեցի:
Յանկացայ փրկուե՛ քում տէր . և
օրէնք քո խօսք իմ էին:

կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ .
 և խրաւովնք քո օգնեսցեն ինձ :
 Աստուծայ ես ոմ զոչխար կորու-
 սեալ . խընդունա՛ զծառայս քո . զի
 զպատու՛ իրանս քո ես ոչ մոռացայ :

Ք Օրհնութիւն Լառայեայ, Իոյճողնամոտոմբ
այրբ Մարգարէին:

 րհնեցէք զան յօրհնուի
 նորոզի իշխանուի նորա
 իբարձունս փառաւորի
 լըն անուննր փաւորեալ
 է ի ծագաց մինչև ի ծագս երկրի
 Ոյք իշանէին ի ծով նաւուք
 կղզիք և ամբնակիչք նց ընդ նս
 Սրախ եղիցի անսպառն և ամբնա
 կիչք իւր ուրախ եղիցին բանակք
 և բակք կեդարու և ուրախ եղի
 ցին բնակիչք վիսին

Լ՝ Երբ իցէ՛ թէ յաճեցից հայել՝ ի
տաճար սուրբ քո • զի հեղան զինն
ջուրք մինչև յանձն իմ • և անդունդք
անհնարինք պաշարեցին զիս •

Լ՝ Եւ տ գլուխ իմ ընդ փառարս
լերանց • իջի ես ՚ի խորս երկրի՝ և
տեսի զնիգս նր զի էին ոսկ ասլիք
յա՛խունից • և ելցեն յապականու
թենէ կեանք իմ •

Լ՝ Եւ ք զ տէր անձին իմոյ կարդացի • և զքեզ ար
յիշեցի • և մտցեն աղօթք իմ ՚ի տա
ճար սուրբ քո •

Օ ի ոյք պահէին զունայնութի
և զստութիւն , յողորմութենէ
իւրեանց մերժեցան •

Լ՝ Եւ ես ՚ի ձայն օրհնութե խոստովան
եղէց քեզ • մատուցից պտրազս ան •
և կատարեցից զուխա իմ ՚ի փրկութե •
Փառք հօր և որ՝ •

Լ՝ Ինչպէն ողբէ մեր ՚ի տաճար սուրբ քո •
Խոնարհեացի անին քո ՚ի խնդրանմա մեր •
Մարդասէր ասէ՛ր Վա՛ստատեալ անա՛ •

ՏՐ՝ դուր քո լուսայ և երկեայ՝
 Ժը՝ նայեցայ ՚ի գործս քո՝
 և զարհուրեցայ՝

Եփ՝ 1.1

Ք. Օրհնա-բի-նի ԼաւԻճանց
ՂժԻԹ.

ՆԼԵՂ ՈՒԹԷ
իմում էս առ տօր
կարդացի և լուսն
ինձ . տօր փրկեաց

զանձն իմ'ի շը Բ
Ժանց ներդաւրց և ի լեզուն է չար է .
Օ ի տացի քեզ՝ կամ զինչ յաւ
ելցի լեզու ներդաւոր .

Որպէս նետք հփօրի՝ զի մխեալ են
կայծակամբք կաղնոյ .

այ ինձ՝ զի ընդ երկար եղև պան
դրև

դըխտութիւն իմ . և բնակեցայ ես
'ի վրանս կեդարու :

Բազում անգամ բնակեցաւ անձն իմ
ընդ այնոսիկ ոյք ատէին զողջոյն
Լէս էի խաղաղարար . յորժամ խօ-
սէի , մարտնչէին ընդիս :

Ք () Բհնո-Բի-նո ասորի ձանոց : ՃԻ

Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս՝ ուս
տի եկեսցէ ինձ օգնութիւն :

() Գնութիւն ինձ 'ի Թնէ եկեսցէ ,
որ արար զերկինս և զերկիր :

Սի տար 'ի սասանութի զուոն քո .
և մի' ննջեսցէ պահապան քո :

Որպ ոչ ննջէ և ոչ 'ի քուն երթայ
պահապանն խորայելի :

ՏԻ պահեսցէ զքեզ . և տէր ըն-
կալցի աջոյ ձեռամբն իւրով :

Լրեգակն 'ի տընէ քեզ մի' մեղե-
ցէ . և մի' լուսինն 'ի գիշերի :

ՏԻ պահեսցէ զքեզ յամ չարէ .
պահեսցէ Թր զանձն քո :

ՏԻ պահեսցէ զմուտ և զեղ քո .
յայտնէտէ մինչև յաւիտեանս

ԺԺԺ

Ու

(Օրհնութիւն տաթխմանաց: ՃԻԼ՝

Աւրախ եղէ ես ոյք ասէին ցիս՝
'ի տունն ան երթիցուք մեք:
Հասեալ կային ոտք մեր առ դը
րունս քո երուսաղէմ:

Օ Էմ շինեալ ոմ քաղաք • և բնա
կուծիւն իւր շուրջ զնովան:

Լ'նդ ելանէին աղգք՝ աղգք տեռն
'ի վկայութի իսրայէլի խոստովան
լինիլ անունն տեառն:

Լ'նդ արկեալ են աթոռք դտնունի •
աթոռս արկեալ են 'ի տան դանթի:

Հարցէք զողջունէ եղէմի, և ըզ
շինութենէ ոյք սիրէք զսր:

Եղիցի խաղաղութի 'ի զօրութե քում
և շինութի յաշտարակս յամուրս քո:

Ս'ս եղբարց և ընկերաց իմոց խօ
սեցայ զխաղաղութիւն • վս քո և
վս տան ան ան մերոյ խնդրեցաք
զբարութի 'ի քէն:

(Օրհնութիւն տաթխմանաց: ՃԻԲ՝

Լ'ա քեղ սր համբարձի զաչս իմ
ի

որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս :
Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն ան
իւրոյ , և որպէս աչք աղախնոյ 'ի
ձեռն տիկնոջ իւրոյ :

Եւ յնպէս են աչք մեր առ քեզ ան
անձ մեր՝ մինչև ողորմեսցիս 'ի վրմեր
Ողորմեա՛ մեզ անձ մեր՝ ողորմեա՛ մեզ : զի
բազում լցաք արհամարհանօք :

Եւն առաւել լցան անձինք մեր
նախատանօք որք նախատէին զմեզ :
և արհամարհանօք ամբարտաւանից :

Եւրդ տարիճանայ : ԴՆԳ

Եթէ ոչ անձ էր առ մեզ ասացէ
իսկ , եթէ ոչ անձ էր առ մեզ :

Բնդ յառնել մարդկան 'ի վրմեր ,
կենդանոյն կամեցան կլանել զմեզ :
Իբարկանալ սրտամոռութք նոցա 'ի
վերայ մեր , ապա և ջուրք ուրեմն
ընկղմեցին զմեզ :

Բնդ ուղիս անցին անձինք մեր , ան
ցին անձինք մեր ընդդէմ անդադրու
() րհնեալ է տէր՝ որ ոչ ետ զմեզ
յորս ատամանց նոցա :

Լ՝ ճինք մեր ապրեցան ուն ճընճը
ղուկք յորոգայթէ որսողաց :

Որոգայթք նոցա փշրեցան՝ և մեք
ապրեցաք :

Օգնութի է մեզ յանունէ տն .
որ արար զերկինս և զերկիր :

ՔԼԻԳ տարիճանաց ՆԻԻ

Ո՛ր յուսայ ՚ի տր ուն լեառն սիօն .
մի՛ սասանեսցի յաճիտեան
որ բնակեալն է յեկմ :

Լ երինք շուրջ են զնովա՛ն . տեր
շուրջ է զԺողովրդեամբ իւրով
յայսմ հետէ մինչև յաճիտեան :

Ո՛չ Թողու տր զգա՛նազան մեղա՛ն
րաց ՚ի վիճակս արդարոց , և արդարք
մի՛ ձգեսցեն զձեռս իւրեանց
յանօրէնութիւն :

Բարի առնէ տր բարեաց , և այնու
ցիկ ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Իսկ զթիւրեալն ՚ի յափշտակու
թիւն , տանի զնս տր ընդ այնոսին՝
ոյք դործեն զանօրէնութիւն , խա
ղաղութի ՚ի վճ իսրայէլի :

(Օրհնութիւն երգ տաթիճանոց)

ՃԻԼԵ

դարձուցանել տեառն ըզ
գերութի սիօնի, և եղաք
մեք միսիթարեալք:

Յայնժամ լցան բերանք մեր խըն
դուք, և լեզուք մեր ցնծուք:

Յայնժամ ասացեն ՚ի հեթանոսս՝
մեծարար տէր զառնելն իւր ընդ
նոսս. մեծարար տէր զառնելն իւր
ընդ մեզ. և մեք եղաք բերկրեալք:
Դարձո՛ւ տէր զգերութիս մեր՝ որպէս
զուղխս ՚ի հարաւոյ. ոյք վարէին
արտասու՛նօք, ցնծութք հնձեսցեն:
Երթալով երթային՝ և լային. որք
բարձել տանէին զսերմանիս իւրնց:
Գալով եկեսցեն և ցնծացեն. ո
րոց առեալ բերցեն զորայս իւրեանց:

Երգ տաթիճանոց ՃԻՕ.

Եթէ ո՛չ տէր շինէ զտունն, ինա
նիր վաստակին շինօղքն:

Եթէ ո՛չ տէր պահէ զքաղաքն,

ընդունայն տքնին պահապանք նր,
Ինանիր է և ձեզ յառնելն կան
խաւարդ՝ արի՛ք սինչլե էք ննջե
ցեալք . ոյք ուտէք զհաց ցաւոց,
Ի ժամանակի ույ տացի քուն սիրե
լեաց իւրոյ . ժառանգուծի առն
որդիք են . որոյ վարձք իւր են .
այն է պտուղ որովայնի իւրոյ,
Ու նեւոք ՚ի ձեռս հզօրի, այնպէս
են և որդիքն Թօթափելոց,
Երանի՛ որ էլից զցանկուի իւր ՚ի նո
ցանէ . մի ամաչեացեն յորժամ խօսես
ցին Թշնամիք նց ընդ նս առ դրանն:

✠ Երգ տարիճանոց: ՃԻԼ:

Երանի ամենեցուն՝ ոյք երկնչին
՚ի տնէ . և գնան ՚ի ճանպհս նր:
Օ վաստակս ձեռաց քոց կերիցես
երանի է քեզ և բարի եղիցի:
Աինքո ույ այդի վայելուչ յանկիւնս
տանքո . որդիք քո ույ նորաւուենկ
ձիթենոյ շուրջ ցսեղանով քով:
Ի՛ յույ օրհնեսցի ամ մորդ որ երկնչի
՚ի տնէ . օրհնեսցէ զքեզ տր՛խիօնէ:

Եւ տեսցես դու զբարութի եկեմի.
զամանուրս կենաց քոց:

Տեսցես դու զորդիս որդւոց քոց.
զխաղաղութի ՚ի վերայ խորայելի:

Եւ Գաթիմանաց: ՃԻՐ:

Բազում անգամ մարտեն ընդիս ՚ի
մանկուէ իմմէ ասացէ իսէլ:

Բազմ անգամ մարտեան ը իս ՚ի ման
կութէ իմմէ՝ և ինձ ոչ յաղթեցին:

Թիկունս իմ հարին մեղաւորք.
ընդ երկար արարին զանօրէնու
թիւնս իւրեանց:

ՏԻ՛ արդար է՝ և խորտակէ զուշն
մեղաւորաց:

Ըմաջեսցեն և յետս դարձցին ա
մենեքեան ոյք ատեն զսիօն:

Եղեցին նոքա ուն խոտ տանեաց. որ
մինչև ՚ի բուռն եկեալ՝ չորացաւ:

Աստի ոչ էլից զբուռն իւր հնձօղն
և ոչ զգիրկս որ զօրայն ժողովէր:

Ոչ ասացին ամբեան ոյք անցմեկին
առնորօք՝ թէ օրհնութի ան ը ձեզ.
և օրհնեցաք զձեզ յանունն ան ան:

Եւ Կ ԹԱՐԻՃԱՆԿՅՈՒՆՆԵՐ ԴՆԻՍԻ

Ի խորոց կարգացի առ քեզ տր տր՝
լուր ձայնի իմուամ:

Եւ զիցին ահանջք քո ի լսել զձայն
աղօթից իմոց:

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես
տէր տէր, իսկ ո՞ կարէ կալ առաջի
քո զի ի քէնէ քաւութիւն:

Ս ասն անուն քո համբերի տէր .
համբեր անձն իմ բանի քում . յու
ոացաւ անձն իմ ի տէր:

Ի պահէ առաւօտու մինչև յերե-
կոյ . ի պահէ առաւօտու յուսա-
ցաւ ի սրայել ի տէր:

Ի անէ է ողորմութի բազում . ի
նմանէ է փրկութի և նա՛ փրկեաց
զիսրայել յամ նեղութեց նրո՛

Եւ Կ ԹԱՐԻՃԱՆԿՅՈՒՆՆԵՐ ԴՆԻՍԻ

ՏՐ ԴՆ ԲԱՐԱԺՐԱԳԱՆ ՍԻՐՈՒ ԻՄ . Ե
Ո՞Յ ՂԵՕՍԱՆ ԱՋՔ ԻՄ:

Ո՞Յ ԳՆԱԳԻ ԵՍ ԸՆԴ ՄԵԾԱՄԵԾԱ .
Ե Ո՞Յ ԸՆԴ ԱՅՆՈՍԻԿ ՕՅՔ ՍՔԱՆՃԵԼԻ
ԵՂԵՆ քան զիս:

Բայց Թէ խոնարհեցայ ես ուն մա
նուկ սարտուցեալ ՚ի ստենէ մօր
իւրոյ . և դարձնո՞ւն անդրէն ՚ի նոյնս
Լ՝ յԼԹէ հպարտացուցի արդեօք
զանձն իմ, այսն եղիցի հառուցումն
անձին իմոյ . յուսացա՛ն իսրայէլ ՚ի
տօր՝ յայսմ հետէ մինչև յա՛ն խտեանս

Ճ () Ի հնա-ԹԵ եր 4 տարի ճանաչուց

ՆՂԼ

իշեա՛ տօր զդա՛ն ի Թ . և զամ
հեղուԹիւնն նորաս

Արպէս երդու՛ա՛ն տն , և
ուխտս եդ անյ յակոբայ :

Թէ ո՛չ մտից ՚ի յարկս տան իմոյ .

Թէ ելից յանկողինս մահճաց իմոց :

Թէ տաց քու՛ն աչաց իմոց . կամ

նինջ արտւանաց իմոց . կամ հան

գիստ իրանաց իմոց . մինչև դտից

զտեղի յարկի տն անյ յակոբայ :

Լ՝ հա՛ լու՛աք զնմանէ յեփրաթայ .

և գտաք զնա՛ ՚ի դաշտս մայրեաց :

Մտցու՛ք ՚ի յարկս նո՞ւն . երկիրն զգու՛ք

'ի տեղւոյ ուր կացեալ են օտք նր:
 Լ'ըր' տր 'ի հանգիստ քո . դու և
 տապանակ կտակի սրբուհ քո
 Քահանայ քո զգեցցին զարդա-
 րուի և նքք քո ցնծալով ցնծասցեն:
 Այս դաւթի սիրելոյ քո՝ մի՛ դարձու-
 ցաներ զերեսս քո յօծելոյ քումմէ:
 Երդւան տր դաւթի ճշմարտութե
 և ոչ սրտեց նմա . 'ի պտղոյ որովայնի
 նորա նստուցանել յաթոռ նր:
 Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս
 իմ, և զվկայութիւնս իմ զոր ու
 սուցից նոցա:

Արդիք նոցա նստցին յաւիտեանս
 յաւիտենից յաթոռ քո
 Հաճեցաւ տր ընդ սիօն . և ընտրեց
 բնակիլ 'ի նմա, ասէ՝ այս է հանգիստ
 իմ յաւիտեանս յաւիտենից . 'ի սմա՝
 բնակեցայ զի հաճեցայ ընդ սա:
 Օյրիս սորա օրհնելով օրհնեցից
 և զաղքատս սորա լցուցից հացիւ:
 Երիցանց սր զգեցուցից փրկուի,
 և նքք սորա ցնծալով ցնծասցեն:

Լ'նդ ծագեցից եղջիւր 'ի դաւիթ
պտրստ արարից զճրագ օծելոյ իմոյ:
Թշնամեաց սր զգեցուցից զամօթ .
այլ 'ի վր'նր ծաղկեցի սրբուի իմ:

Օրհնութիւն շնորհ: ՆՈՒԹ

Օրհնութիւն կամ զի վայելուչ .
զի բնակին եղբարք իմիասին:
Արաւիկա զի իջանէ 'ի գլուխ և 'ի
մօրուսն ահարօնի . և 'ի մօրունացն
իջանէ 'ի գրապանս զգեստու նր:
Արաւիկա ցօղ զի ցօղէ 'ի հերմօնէ
'ի վերայ լերին սիօնի:

ՏՐ անդ պատրաստեաց զօրհնու
թիւն և զկեանսն յաւիտենից:

Օրհնութիւն երգ շնորհ: ՆՈՒԹ

Լ'ստ օրհնեցէք ամ ծառայք ան
զոր . ո՛ր կայք 'ի տուն ան 'ի գա
ւիթս ան մերոյ:

Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր
'ի սրբութի . և օրհնեցէք զոր:

Օրհնեցէ զմեզ տէր 'ի սիօնէ . որ
արար զերկինս և զերկիր:

Օրհնո՛ւն չե՛ոյ: ՃԼԴ

() Երհնեցեք զանուն տն. օրհնեցեք
ծառայք տն զտր. ո՛կայք ՚ի տուն
տեառն ՚ի գաւթիԹս այ մերոյ:

() Երհնեցեք զտր՝ զի բարի է. սաղմոս
ասացեք անունն նր՝ զի քաղցր է:

Օ յակօբ ընտրեաց իւր տէր. և
զխորայել ժառանգուԹի իւր:

Ես ծանեայ՝ զի մեծ է տէր. և
տէր մեծ է քան զամ կուռս:

Օ ամ զոր ինչ կամեցաւ և արար
տէր. յերկինս և յերկրի. ՚ի ծով
և յամ խորս:

Հանէ զամոս ՚ի ծագաց երկրի. զիայ
լստակունս իւր յանձրեա արար. և
հանէ զհողմ ՚ի շտեմարանաց իւրոց:

Եհար զամ անդրանիկս եգիպտա
ցւոց. ՚ի մարդոյ մինչև յանասուն:

Վաքեաց զնշանս և զարուեստս
իւր ՚ի մէջ քո եգիպտոս. ՚ի փարա
ւօն և յամ զօրս իւր:

Եհար զաղգս բազումս. և սպան
զԹագաւորս հզօրս:

Օ սեհօն Թաղաւոր ամուրհացոյ՝
 զովք Թաղաւոր բասանու, և զա-
 մենայն Թգւորուիս քանանացւոց:
 Եւ զերկիրնց՝ ի Ժառանգուի. Ժա-
 ռանգուի իէլի Ժողովրդեան իւրոյ:
 ՏԻ՛ անուն քո յաւիտեան. տէր՝
 յիշատակ քո յազգէ մինչև յազգ:
 Դատէ տէր զԺողովուրդս իւր,
 և ի ծառայս իւր մխիթարի:
 Կուռք հեթնաց ոսկի և արծաթ են
 ձեռագործ են որդւոց մարդկան:
 Բերան գոյ՝ և ոչ խօսին. աչք են՝
 և ոչ տեսանեն:
 Լկանցք են՝ և ոչ լսեն. և ոչ գոյ
 շունչ ի բերանս նոցա:
 Նման նոցա եղիցին ոյք արարին զն-
 ամքն ոյք յուսացեալ են ի նոսա:
 Տունն իսրայէլի օրհնեցէք զտէր,
 տունն ահարօնի օրհնեցէք զտէր:
 Տունն ղեւայ օրհնեցէք զտէր, եր-
 կիւղածք տն օրհնեցէք զտէր:
 Օրհնեալ տէր ի սիօնէ. որ բնա-
 կեալն է յերուսաղէմ:

ոստովան եղերուք տեառն
զի բարի է . զի յաճիտեան
է ողորմութիւն նր :

Խոստովան եղերուք այն աստու
ծոց . զի յա' :

Խոստովան եղերուք տն տերանց . զի' :

Նրար պանջեղիս մեծամեծս մի
այն . զի յաճի' :

Օ երկինս արար իմաստութեամբ
իւրով . զի յաճի' :

Հաստատեաց զերկիր 'ի վր ջուրց .
զի յաճիտեան է ող' :

Նրար զլուսաւորս մեծամեծս . զի' :

Օ արեգակն արար իշխանական տը
ւնջեան . զի յա' :

Օ լուսին և զաստեղս իշխանական
գիշերոյ . զի յա' :

Եւ ար զերկիրն եգիպտացոց անդ
րանկօք իւրովք հանդերձ . զի' :

Եւ եհան զիսրէլ 'ի միջոյ նր . զի' :

Ի ձեռն բարձր և բազում հզօր . զի' :

Եւ ճերձ զԺողն մեծ՝ Լբաժանեաց
յերկուս մասունս . զի յաւ՛ն .

Եւ անցոյց զինչ ընդ մէջնր . զի՛ն .

Բնկղմեաց զփարանօն Լզգօրս իւր
ի ծով կարմիր . զի յաւ՛ն .

Եւ եհան զԺողովուրդ իւր յանա
պատ . զի յա՛ն .

Եւ հար զաղգս մեծամեծս . զի յա՛ն .

Եւ սպան զԹագանորս հզօրս . զի՛ն .

Օ սեհօն Թագանոր ամուրհացոց
զի յաւ՛ն իտեան՛ն .

Օ ովդ Թագանոր բասանու . զի՛ն .

Եւ զերկիր նց՛ի ժառանգուի . զի՛ն .

Սառանգութիւն իսրայէլի ծա
ռայի իւրոյ . զի յա՛ն .

Յիշեաց զմեզ տէր՛ի խոնարհութե
մերում . զի յաւ՛ն .

Եւ փրկեաց զմեզ ի ձեռաց Թշա
մեաց մերոց . զի յաւ՛ն .

Ո՛ տայ կերակուր ամենայն կեն
դանեաց . զի յաւ՛ն .

Խոստովան եղերուք նոյն երկնա
նորի . զի յաւ՛ն .

Ստեփանոս Ղազարի . ի յետն երկնացի տնե
լն յեբրայեցոց: ՆՄՕ

Եւ գետտա բաբելոնաց՝ անդ նրա
տէաք և լայաք . որպէս յիշեցաք մեք
անդ զսիօն:

Ի մէջ ուռեաց նոցա կախեցաք ըզ
կտակարանս մեր:

Եւ նոցա հարցանէին գերիւնք մեր ըզ
բանս օրհնութե . գերեվարք մեր
ստիպէին զմեզ և ասէին:

Օրհնեցէք մեզ յօրհնութէն սիօ
նի . իսկ զհարդ օրհնեսցուք զօրհ
նութիւնս ան յերկիր օտար:

Թէ մոռացայց զքեզ երուսաղէմ
մոռացի զիս աջ իմ:

Այցեսցի լեզու իմ ի քիմս իմ թէ
ոչ յիշեցից զքեզ . թէ ոչ նախ նը
նագեցից զքեզ եղէմ, սկիզբն ու
րախութեան իմոյ:

Յիշեա՛ տէր զօրդիսն եղովմայ
յաւուրսն երուսաղէմի:

Ոյք ասէին՝ քակեցէք քակեցէք .
մինչև ի հիմն հասուցէք:

Ղառւստր բաբիլացւոց Թշուառա-
կան . երանի՛ որ հառոյց զհառու-
ցումն քո՝ զորդու մեզ հառուցեր:
Երանի՛ որ կալան զմանկունս քո՝
և եհար զքարի:

✠ Սուրբ Ղառւթի ճԼԼԻ

Խոստովան եղէց քեզ տր բոլորով
սրտիւն իմով . առաջի հրեշտակաց
սաղմոս ասացից քեզ:

Օ ի լուսար զբանս բերանոյ իմոյ .
երկիր պագից ՚ի տաճար նբ քո . և
խոստովան եղէց անունն քում ,
վս ողորմուէ և ճշմարտութե քո :
Մեծ արարեր յամի զանուն նբ քո
յորում աւուր կարդամ առ քեզ ,
վաղվաղակի լուր ինձ . և բազում
արասցես զօրութիս յանձն իմ:
Խոստովան եղիցին առ քեզ ամ
Թագաւորք երկրի . զի լուսնս ըզ
բանս բերանոյ քոյ . և օրհնեսցեն
զճանապարհս քո :

Մեծ են փառք քոն . բարձր է տր .
ըզ խոնարհս տեսանէ , և զբար-

Աքանջելի եղև գիտութի քո յինէն .
զօրացաւ և ոչ հանդարտեամ սմա .
Յո՛ր երթայց ես յոգւոյ քումմէ .
կամ յերեսաց քոց ես յո՛ր փախեայց .
Թէ ելանեմ յերկինս , դու անդ
ես . և Թէ իջանեմ ՚ի դժոխս , և
անդ մօտ ես :

Թէ առից ղթևս իմ չառանձօտս
և բնակեցայց յեզերս ծովու ,
Սակայն և անդ ձեռն քո առաջնոր
դեսցէ ինձ . և աջ քո ընկալցի զիս .
Լսացի՝ խաւար ուրեմն արդեօք
ծածկեաց զիս . կամ գիշեր փոխա
նակ լուսոյ փափկութեան իմոյ .
Խաւարն ՚ի քեզ ոչ խաւարեսցի .
և գիշերն որոյ տին լուսաւոր եղի
ցի . և խաւարնոր ույ զլոյսնոր :

Դու ստացար զերիկամունս իմ . և
ընկալար զիս յորովայնէ մօր իմոյ .
Խոստովան եղէց քեզ Ծր՝ զի ահա
և պանջելի ես . պանջելի են գործք
քո . և անձն իմ սիրեաց յոյժ :

Ոչ Թաքեաւ ոսկր իմ ՚ի քէն՝ զոր

արարեր 'ի ծածուկ . և կար զօ-
րուծե իմոյ ընդ ստորինս երկրի :
Օ անգործս իմ տեսին աչք քո . և
'ի գիրս քո ամենեքեան գրեցան :
'Ի տընէ մոլորեցան . և զի ոք էր որ
առաջնորդէր նոցա :

Ինչ յոյժ մեծարու եղեն բարեկամք
քո ամ . և յոյժ զօրացն իշխանք նոց :
Թէնցի զնս և քան զաւագ բազմա-
ցան . զարթեայ՝ և արդ ընդ քեզ եմ :
Թէ սպանանես զմեղաւորս ամ ,
արք արեան 'ի բաց եղերուք յինէն :
'Ի հակառակութիւն և 'ի նախանձ
առցեն 'ի նանիր զքաղաքս քո :

Օ ատելիս քո նոր ատեցի . և 'ի վր
Թշնամեաց քոց մաշեցայ :

Յատելութիւն կատարեալ ատեցի
զնս . և եղեն ինձ Թշնամիք :
Փորձեալ զիս աստուծա՜մ և ծանիր
զսիրտ իմ . քննեալ զիս՝ և ծանիր
զլաւիղս իմ . և տես Թէ իցեն անօ-
րէնութիւնք 'ի ճանապարհս իմ . և առաջ
նորդեալ ինձ՝ 'ի ճանապարհս քո յէտնից :

Աղօս Ղաւթի: ՃԼԹԻ

Եւ պրեցո՛ւ զիս Թր ՚ի մարդոյ չարէ .
յառնէ՛ անիրաւէ՛ փրկեա՛ զիս .
Խորհեցան զանօրէնուի ՚ի սիրոս
իւրեանց . զօր Խմ պատրաստեցան
՚ի պատերազմ:

Արեցին զլեզուս իւրեանց ոպ զօճի .
Ե թոյնք ի ժից ՚ի ներքոյ շրթանցնց .
Պահեա՛ զիս Թր ՚ի ձեռաց մեղաւորի .
Ե ՚ի մարդոյ չարէ փրկեա՛ զիս .
Խորհեցան խափանել զսնացս իմ .
Թաքուցին ամբարտաւանք որո
գայթ ինձ:

Եւ արս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց
շուրջ զշաւղօք իմովք եդին ինձ
զգայթակղութիւն:

Եւ ասցի՝ տէր Խժ իմ ես դու . ուն
կընդիր Թր ձայնի աղօթից իմոց .
Տր Թր զօրուի փրկուէ իմոյ . հովա
նի գլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի .
Մի մատներ զիս Թր ՚ի ցանկութի
մեղաւորաց ոյք Խորհեցան վս իմ .
մի ընդ վայր հարկաներ զիս

Օ ի մի՛ երբեք բարձրացին . և
խորհուրդք նոցա մի՛ կատարեսցին .
վախճան կատարածի նց՝ վատակ
շեթանց իւրեանց ծածկեսցէ զնս .
Լ՝ րկցես՝ ի վերայ նց զկայծակունս
հրոյ , և կործանեսցես զնս . ՚ի տա
ռապանաց մի՛ կարասցեն կեալ .
Մարդոյ լեզունոյ մի՛ յաջողեսցի
՚ի վճ երկրի . զայր մեղանոր՝ չարիք
իւր որսացեն ՚ի կորուստ

Ճանեայ՝ զի առնես Խոր զդոմնոնս
աղքատի , և իրանունս տնանկի .
Լ՝ րդարք գոհացեն զանունս
քումմէ . և բնակեսցին ուղիղք
առաջի երեսաց քոց :

✠ Սաղմս Դաւթի ՁԽ

Տ՛՛ կարդացի առ քեզ և լուր ինձ
նայեա՛ ՚ի ձայն աղօթից իմոց ՚ի
կարդալ իմում առ քեզ :

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ ոպ խունկ
առաջի քո տէր . համբարձումն ձե
ռաց իմոց պատարագ երեկոյի :
Դ՛իւր Խոր՝ պահապան բերանոյ իմոյ

դուռն ամուր շրթանց իմոց . զի մի՛
խոտորեսցի սիրտ իմ բանին չարուի
Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ք
մարդս ոյք գործեն զանօրէնութի .
և ոչ եղէց կցորդ ընտրելեաց նց .
Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմութ
և յանդիման արասցէ . իւր մեղա
ւորի մի՛ օծցէ զգլուխ իմ . այլ
աղօթք իմ՝ ի կամս նորա :

Երգելան մերձ առ վիմին դատաւ
ւորք նոցա . լընիցեն բանից իմոց
և քաղցրասցին :

Որպէս Թանձրութիւն հողոյ՝ զի
սփռեալ է ի վր երկրի . ցրուեսցին
ոսկերք նոցա մերձ ի դժոխս :

Եւ քեզ տր տր են աչք իմ ի քեզ
յուսացայ . տէր՝ մի՛ հաներ ըզ
հոգի յինէն :

Պահե՛մ զիս յորոգայծէ որ Թա
քուցաւ ինձ ի գայլթակղլութենէ
գործողին զանօրէնութի :

Եւ նկցին ի ցանցս նր մեղաւորք .
միայն եմ ես մինչև անցից :

* | Լճապոտ-ի Ղաււթի: Լճիս 'ի ժամանակի
շէ եր նո յոյրի տնդ: (Ճ/սաւ)

Չայնիւն իմով ես առ Թր կարդացի.

Չայնիւն իմով զԹր ազաչեցի:

Սիւեցից առաջի Թն զաղօթս իմ. և

զնեղութիս իմ առաջի նր պատմեցից:

Ի նընաղել յինէն հոգւոյ իմոյ դու

Թր ծանեար զլաւիղս իմ. 'ի ճանս

պարհ յոր և գնայի, Թագուցաւ

ինձ որոգայթ:

Չայեի յաջմէ՝ տեսանէի, և ոչ որ

ճանաչէր զիս. կորեաւ յինէն փոշ

խուսա իմ. և ոչ գտաւ խընդ-բող

անձին իմոյ:

Լճազակեցի առ քեզ Թր և տուացի.

դու ես յոյս և բաժին իմ յերկ

րին կենդանեաց:

'Եայեա՛ Թր յաղօթս իմ, զի ես խո

նարհ եղէ յոյժ. ապրեցո՛ զիս 'ի հա

լածչաց իմոյ՝ զի հղօրք եղենքն զիս:

Տէր՝ հան 'ի բանտէ զանձն իմ. գո

հանամ զանունէ քուամէ:

Լճ՝ քեզ սպասեն արդարքն մինչև

հատուցես:

Սուրբ Դավիթ . 'ի ժամանակի չի հալածէր
չեա տէխողոյս Ն'խի

լուր աղօթից իմոց . ուն
կընդիր խընդ-րոճածաց
իմոց ճշմարտութե քով :

Լուր ինձ արդարութե քով . և մի'
մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծա-
ռայի քում . զի ոչ արդարանայ ա-
ռաջի քո ամ կենդանի :

Հալածեաց Թշնամին զանձն իմ .
խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ .
և նստոյց զիս 'ի խաւարի որոյ մե-
ռեալ յաւիտենից :

Զանձրացաւ յիս հոգի իմ . և
սիրտ իմ խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս . խոր
հեցայ յամ դործս քո . յարարածս
ձեռաց քոց խորհեցայ . և համբար
ձի առ քեզ զձեռս իմ :

Լ'չնձն իմ ույ երկիր ծարաւի է առ
քեզ . վաղվաղակի լուր ինձ տր . զի
նոճաղեցաւ յինէն հոգի իմ :

Մի' դարձուցաներ զերեսս քո

յինէն . նըմանիցիմ այնոցիկ՝ ոյք
իջանեն ՚ի դուք :

Եւ յեղի արա ինձ առաւօտու զողոր
մութիսքոյ զի ես ՚ի քեզ տը յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանաչր՝ յոր և գնացից .
զի առքեզ տը համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տը .
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո , զի
դու ես տձ իմ :

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ՝
ինձ ՚ի յերկիր ուղիղ :

Այնպէս քո տէր կեցուցես
զիս . արդարութեամբ քով հանցես
՚ի նեղութենէ զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ տձ
զթշնամիս իմ . և կորո՛ զամենեղիս
անձին իմոյ , զի ես ծառայ քո եմ :

Աստուծո՛ւ Վառ՛ի ու գոյ՛ւն : Ա՛մէն .

() Երհնեալ տէր տձ իմ որ ուսոյց
զձեռս իմ ՚ի պատերազմ . և ըզ
մատունս իմ ՚ի ճակատամարտ :

Աղորմութիւն իմ և ապաւեն իմ .
օգնական իմ և փրկիչ իմ . ապաւեն
իմ և ես յուսամ 'ի նա . ո՛հ հնազանդ
առնէ զժողովուրդս ընդ ինեւ :
Տէր՝ ով է մարդ՝ զի յայտնեցար
դու նմա . կամ որդի մարդոյ՝
Թե համարիս ինչ զնա :

Մարդ նանրոյ նմանեցաւ . և աւ-
ուրջ նորա ուղ հովանի անցին :
Տէր՝ խոնարհեցո՛ զերկինս և եջ .
մերձեա՛ 'ի լերինս և ծխեսցին :
Փայլեա՛ զփայլատակունս քո և խը-
ռովեա՛ զնոսա . առաքեա՛ զնեւս քո
և ցրուեա՛ զնոսա :

Լ՛ռաքեա՛ զձեռնքո 'ի բարձանց՝ և
փրկեա՛ զիս 'ի ջուրց բազմաց . և 'ի
ձեռաց որդւոց օտարաց :

Արոց բերանք իւրեանց խօսեցան
ցնանրուի . և աջ նց աջ է մեղաց :

Լ՛ճ յօրհնութիւննոր օրհնեցից
զքեզ . տասնադեաւ սաղմոսարա-
նաւ սաղմոս ասացից քեզ :

Ո՛ր տացէ զփրկութի Թագաւորաց

մերոց . որ փրկեւոց իցէ զդաւիթ
ծառայ իւր 'ի սրոյ չարէ :

Փրկեա՛ զիս՝ և ապրեցո՛ զիս 'ի ձե
ռաց որդւոց օտարաց :

Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան
զնանրուի . և աջնց անէ մեղաց :

Որոց ուստեքք իւրեանց ոնչ նորա
տունի հաստատուն են 'ի մանկուէ

իւրեանց . դատեւքնց զարդարեալ
և պաճուճեալ 'ի նմանուի տաճարի :

Եւ տեմարանքնց լի են և բղխեն
'ի միմեանս . խաշինքնց բազմածինք

են՝ և բազմանան 'ի գնացս իւրենց .
և անդեայքնցա տարարտք են :

Ոչ գոյ խրամատուի ցանկոյ նոցա .
և ոչ աղաղակ 'ի հրապարակս նոցա :

Եւ որդեւանեցից ժողովրդեն՝ որոյ
այս այսպէսէ . նա երանի ժողովր

դեան , որոյ ան անէ նոցա :

Ք. Ստոյն օրհնութի Ղաւթի (Ճխդ)

Բարձր առնեմ զքեզ ան իմ և
Թագաւոր իմ . և օրհնեմ զանունքո

յաճիտեան՝ և յաճեալս յաճեալից .

Օ օրհնապաղ օրհնեցից զքեզ .

և զովեցից զանուն քո յաճիտեան

և յաճիտեանս յաճիտենից .

Մեծ է տր և օրհնեալ է յոյժ . և

մեծութեան նորա ոչ գոյ չափ

Լ՜ղզ և աղգ զովեացեն զդործս

քո . և զզօրութիս քո պատմեացեն .

Օ մեծ վայելչութի փառաց սրբ-

բութեան քո խօսեսցին , և զսքան

չելիս քո պատմեացեն .

Օ զօրութիւն անի քո ասացեն .

և զմեծութիս քո պատմեացեն .

Օ յիշատակ բազում քաղցրութե

քո բղխեսցեն . և արդարութեամբ

քով ցնծացեն .

Գթած ողորմած է տր . երկայնա-

միտ և բազում ողորմ .

Բաղցր է տր առնման . և գթութի

նորա ՚ի վր նամարարածոց իւրոց .

Խոստովան եղիցին առ քեզ տէր

ամենայն դործք քո . և սուրբք քո

օրհնեսցեն զքեզ .

Բ՛զ փառս արքայուէ քո ասացեն .

և զղօրութիս քո պատմեսցեն :

Ճանաչել որդւոց մարդկան զղօ-
րութիս քո . և զփառս մեծ վայել
չութեան արքայութե քո :

Լ՛րքայութիւն քո՝ արքայութիւն
ամ յաւիտեանից . և տրութիւն քո
յազգէ մինչև յազգ :

Հաւատարիմ է տր յամ բանս իւր .
և արդար է յամ գործս իւր :

Հաստատ է տր զամ գայթակղեալս
և կանգնէ զամ գլորեալս :

Լ՛չք ամենեցուն ՚ի քեզ յուսան .
և դու տաս զկերակուրնց ՚ի ժամուս
Բանաս զձեռն քո՝ և լցուցանես
զամսն քաղցրութե կամօք քովք :

Լ՛րդար է տէր յամ ճանապարհս
իւր . և սբ է յամ գործս իւր :

Ս՛երձ է տէր առ ամենեւեան ոյք
կարդան առնա . առ ամենեւեան՝
ոյք կարդան առնա ճշմարտութե :

Օ՛ կամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
տրաղօթից նց լսէ և կեցուցնէ զնս :

Լառնէ իրաւունսս զըկելոց :

Տայ հաց քաղցելոց . և արձակէ ըզ
կապեալս ար :

ՏԻ՛ բանայ զաչս կուրաց . և կանգ
նէ զգլորեալս տէր :

ՏԻ՛ սիրէ զարդարս . տէր պահէ
զպանդուխտս . զորքս և զայրիս
ընդունի ար . և զճանստարհս ան
բարշտաց կարուսանէ :

Թաղանորեսցէ՛ ար յաւիտեան .
ամ քո սիօն յաղգէ մինչև յաղգ :

Ք լ' ըկէլ-իայ . անգեայ և զա' : (Ճխղ)

() րհնեցէ՛ք զար՝ զի բարի է . տաղմոս
այ մերում քաղցր եղեցի օրհնուի :

Ե ինէ զերուսաղէմ տէր . և ըզ
ցրունեալն իսրայել ժողովէ :

Բժշկէ զբեկեալ սիրտս . և պատէ
զամ վերս նոցա :

Ո՛ Թընէ զըազմուի աստեղաց . և
զամսն զնս յանուննէ կոչէ :

Սէծ է ար մեր . և մեծ է զօրքի
նորս . իմաստուէ նր ոչ գոյ բաւ :

Լ' ընդունի զհեղս ար . և խոնարհ
առնէ

առնէ զամբրտննս մինչև յերկիր :

() Երհնեցէք զաժ խոստովանութբ .

սաղմոս ասացէք նմա օրհնութ :

Ա՛ զգեցոյց զերկինս ամպովք . և

պտրստ արար զանձրև իւր յերկիր :

Ի՛նչուոյց զխոտ ՚ի լերինս . և զգալա

րի ՚ի ծառայութիւն մօրդկան :

Ա՛ տայ անասնոց կերակուր . ձադուց

ագռա՛նուց ոյք կարդան առնա :

Ա՛ չթէ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կա

մեցա՛ն անի , և ո՛չ ընդ իրանս առն

հսկայի հաճեցա՛ն :

Լ՛ յլ հաճեցա՛ն տէր ընդ երկիւ

ղածս իւր . և ընդ այնոսիկ՝ ոյք

յուսան յողորմութի նորա :

Ա՛ լէւ-իայ . անգեայ և զո՛ւ : (Ճխէ)

Գ՛ օվեա՛ երուսաղէմ զանի

նէ՛ օրհնեա՛ զաժ քո սիօն :

Օ՛ ի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց

և օրհնեաց զորդիս քո ՚ի քեզ :

Ա՛ եդ զսահմանս քո ՚ի խաղաղութի .

պարարտութբ ցորենոյ լցոյց զքեզ :

Ի՛

Լ՝ ռաբէ զբան իւր յերկիր . վաղ
վաղ ընթանան պատգամք նր
Դնէ զձիւն ուն զասոր . և զմէջ ուն
փոշի ցանեաց :

Լ՝ րկանէ զսառն ոսկ պատառս .
առաջի ցրտոյ նր՝ ո՛ր կարէ կալ .
Լ՝ ռաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնս .
շնջեսցեն հողմք՝ և գնասցեն ջուրք .
Պատմէ զբան իւր յակոբայ . զար
դարուԹիւն և զիրաւճունս ինչլի .
Ո՛չ այսպէս արար ամազդայ տր .
և զդտնտնս իւր ո՛չ յայտնեաց նց .

[illegible]

Ի մէջ երկուց կենդանեցն ծանիցիս
դու՝ ի մերձենալ ամացն յայտնեալ
ցիս, և ի հանիլ ժամանակին երևեացիս
Ի խռովիլ անձին իմոյ՝ ի ժամանակի
բարկուէ զողորմութի յիշեացես
ԻԲ 337 ԼԳ

ԼԺ Ի հարաւոյ եկեսցէ . և նքն
Ի փառան լեռնէ :

Յայտնեսցեն երկինք զվայելչութի
փառաց նորա . և օրհնութիւն նորա
լցան տիեզերք :

Ղառաբայթք ուն Ի լուսոյ հատան
Ի նմանէ . և եղջիւրք Ի ձեռին նր
գտան . և անդ հաստատեցաւ զօ
րութիւն փառաց նորա :

Երեսաց նր ելցեն հարուածք .
և զհետ շաւղաց նորա՝ երթիցեն
մեծամեծք Ի Թռչնոց :

Եկաց և չափեաց զերկիր . հայե-
ցաւ և դիտեաց զհեթանոսս :

Երկինք հալեսցին՝ և անտառք վառ
նեսցին . ճանապարհք որք Ի սկզբ
բանէն էին՝ կուրացցին . և ի նմա
նէ դողաոցի ամ երկիր :

Տեսի զբանակս քուչացոց . խռովե-
ցան բնակիչք վրանացն մադիամու :

ՍԻ Թէ ի վր գետոց բարկացիս դու
տր . կամ սրտմտութի քո՝ ի վր գետոց .
կամ բարկութի քո՝ ի վր ծովու :

Լըեր դու 'ի կառս քո . հեծելուիդ
քո՝ փրկուծի եղև յեւանեւն քո .
Օ արթեաւ աղեղն քո 'ի նեոս կա
պարճից քոց , արբուցեր զդեոս ,
ցրուեցեր զերկիր , և դողացուցեր
'ի սաստկուծենէ անձրևի որք ան
ցանեն ընդ սա :

Լ'նդունդք աղաղակեցին մեծան .
լոյս փայլման արգիւանն արգելաւ .
և ծագումն լուսնին դադարեցաւ .
Ու 'ի նշոյլս սլաքաց քոց գնացես ,
և ու 'ի լոյս փայլատակման սրոյ քոյ .
Բարկուք զարթիցես 'ի վճ երկրի .
և դողուծք կացես զհեծանոսս .
Լըրևեցար 'ի փրկուծի ժողովրդեան
քո՝ 'ի փրկել զընտրեալս քո .

Նեառաձիգ եղեր 'ի գլուխս մարդ
կան ամբարտաւանից , մինչև յան
դունդս ծովու ընկղմեցան :

Խնդրեցեր զվրէժ զօրուք քով 'ի
զօրագլխացն մեղաւորաց՝ որք յու
սացել էին յանդգնուիս իւրեանց ,
զի կերին զաղքատն 'ի գաղտնիս :

Լ՛աբեցեր ՚ի վերայ ծովու զերի
վարս քո . և խռովեցան յաղծ ջուրք
անոնդոց :

Կացի ես՝ և գեղան աղիք իմ ՚ի ձայնէ
բերանոյ իմոյ . եմուտ դողումն յոս
կերս իմ . և ես յանձն իմ խռովեցայ :
Սայս պահեսցես յաւուր նեղու
թեան . ածել ՚ի վր աղգի ամի որք
մարտնչին ընդ ժողովրդեան քումս
Թշննի ոչ տացէ զպտուղ իւր .
և յայգւով՝ բեր մի գտցի . ձիթէ
նիք սնասցին . և երկիր մի բու
սուսցէ զգալարի :

Պակասեցին հօտք ՚ի ճարակաց . և
եղինք մի գտցին առ մսուրս :
Ես ՚ի տր յուսացայ . ցնծացայց և
ուրախ եղէց յաժ փրկիչ իմ :
Տ՛ր տր ետ ինձ զօրութիւն . և կա
յոյց զոտս իմ ՚ի հաստատութե . ՚ի
վր պարանոցի Թշնամւոյն կացոյց
զիս . և հանգոյց զիս երազ երազ :

* Ի-Բ Կառնա՝ 56 Գա-բշայէ :
150 Փ-ի է և 2460 Տո-ն է :

* ԼՂյ՝ Սողոս Ինքնագիր գտնելի է՝ արտա-
 րայ լեռնայ ՚ի ժամանակի շէ եւ իւր հազարաւ
 ընդդէմ Գողթովնո- տառքի ստեղծող
 և շրջան խորայեւնի

դքր էի ես յեղբարս իմ, և
 կրտսեր ՚ի տան հօր իմոյ. ա-
 րած էի զխաչինս հօր իմոյ:

Չեռք իմ արարին զսաղմոսարան.
 և մատուցք իմ կազմեցին զգործի-
 օրհնութեան:

Խսկ արդ՝ ո՛ր պատմեացէ զայս տեռն
 իմում. ինքնինն ար ամի լուսնէ զամ-
 Լճ առաքեաց ար զհրեշտակ իւր
 և համբարձ զիս ՚ի հօտէ խաչանց
 հօր իմոյ. և էօծ զիս յօծումն
 իւղոյ իւրոյ:

Լճբարք իմ մեծամեծք և գեղե-
 ցիկք՝ և ոչ հաճեցաւ ընդ նմ ար:
 Լճի ես ընդ դեմ այլազգոյն՝ և նզո-
 վեցի զկուռսն. հանի զսուսերն ՚ի
 նմանէ՝ և հատի զգլուխնորին. և
 բարձի զնախատինս յորդոցն ինչի:
 Փառք հօր և որ:

Լ՛ուր մեզ տը՝ լ՛ուր մեզ, ածային
 ողորմութե և գթութեդ քո խնայեա՛
 յարարածս քո: Մարդասէր տը՛:

Օրհն-ի Լաբեյ Ստեփանեհն:

 ԵՐԶՆԵԱԼ ԵՍ ԽՐԻՍՏՈՍ ԿԱՐԵՆ
 ՄԵՐՈՅ . ՕՐԶՆԵԱԼ ՎԻՃԻԿԱԼ
 ԱՆՈՒՆ ԶԻՅԱՆԻՄԱՆ

Յերաւոննս անցուցեր զայս նմ
ընդ մեզ . արդար ես դու տէր ,

Լ. Խմ գործք քո ճշմարիտ էն:

Ճանապարհք քո ուղիղ են, և ամ
դառաաստանք քո արդար են:

Պատմուն արդարուէ ածեր իվը մեր
ըստ ամիգոր ինչ ածեր իվը մեր՝ և

Քաղաքի նպէ հարցն մերոց եղէմիս

Լ՛րդարուէ Լ յերանի ածեր զայս
 ամի վր մեր վս մեղաց մերոց:

Լ'հօրինեցաք՝ յանցեալք ապստամբ
լինիլ ՚ի քէն • մեղաք յամի • և պատ
ով իրանաց քոյ մէք ոչ անասցաք :

Այսպէս և ոչ արարաք որպէս
պատուիրեցեր դու մեզ . զի զբա
րիս գտցուք մեք ի քէնո

Լորդ՝ զամ զոր արարեր և զոր
ինչածեր ի վրմեր , արդար դա
տաստանաւ արարեր :

Սատնեցեր զմեզ ի ձեռս Թշնա
մեաց մերոց . անօրինաց՝ խըստաց՝
և ապստամբողաց :

Ի ձեռս Թգէորի՝ անօրինի և չարի
քան զամ երկիր մատնեցեր զմեզ
Եւ արդ՝ ոչ գոյ մեզ ժամ բանալ
զբերնո մեր . զի ամօթ և նախատիրք
եղաք ծառայից քոց պաշտօնէից :

Եւ մի՛ մատներ զմեզ իսպառ վս առ
ւանքո . մի՛ ցրեր զուխտս քո . և մի՛ ի
բացեայ առներ զողորմիս քո ի մէջ

Սաբրահամու սիրելոյ քո . իսա
հակայ ծառայի քո . և ի էլիսբէ քո
Սոստացար նոց և ասացեր . բազմա
ցուցից զզաւակ ձեր ոպ զաստեղս
երկնից բազմութե , և ոպ զաւագ
առ եզր ծովու :

Եւ արդ տր' նո՛ւաղեցաք մեք քան
զն՛մ ազգս. և եմք տառապեալք յն՛մ
երկրի այսօր վն՛ մեղաց մերոց:
Ո՛չ գոյ 'ի Ժամանակի յայսմիկ էշ
խան . մարգարէ և առաջնորդ .
ո՛չ ողջակէզք պատարագաց . և ո՛չ
խուճնկ օրինաց . և ո՛չ տեղի պատա
րագս մատուցանել առաջի քո և
զողորմութի գտանել 'ի քէն:

Եւ անձամբ խոնարհեալ՝ և հո
գւով տառապանաց՝ ընդունելի լի
ցուք մեք որպէս զողջակէզս խոյոց
և զըն՛արակաց . և ունի բիւրանորս
գառանց պարարտաց:

Եւ յնպէս ընդունելի լիցին պատա
րագք մեր այսօր առաջի քո . զի կա
տարեալ գտցուք զկնի քո . և չիք
ամօթ յուսացելոցս 'ի քեզ:

Եւ արդ՝ գամք զհետ քո ամենայն
սրտիւք մերովք . երկնչիմք 'ի քէն՝
և խնդրեմք զերեսս քո. տր' մի՛ յա
մօթ առներ զմեզ:

Եւ Եւ արա՛ առ մեզ ըստ հեզութե

քում, և ըստ բազում ողորմութե
քում. փրկեա՛ զմեզ վասն պան
չելեաց քոց տօր, և փառաւորեսցի
անուն քո յաւիտեանս

Յամօթ լիցին ամենեքեան՝ որք չար
չարեն զԺառայս քո. ամաչեցեալ
լիցին բռնութիւնք նց. և ամենայն
զօրութիւնք նց խորտակեսցին:

Եւ ծանիցեն զի դու ես տօր ան
միայն՝ որ փառաւորեալդ ես ՚ի
վերայ ամ տիեզերաց:

() Երհնեալ ես դու տօր ան չարցն
մերոց. գովեալ՝ և առաւել
բարձրցլ անուն քո յաւիտեանս
Եւ օրհնեալ է անուն սբ փառաց
քոց. գովեալ և առաւ՛:

() Երհնեալ ես ՚ի տաճարի փառաց
սրբութե քո. գովեալ և՛:

() Երհնեալ ես ՚ի վերայ աթոռոյ ար
քայութե քո. գովեալ և՛:

() Երհնեալ ես որնստիս ՚ի քրօքէս՝
և հայիս յանդունդս. գով՛:

() Երհնեալ ես ՚ի վր հաստատութե
երկնից. գով՛:

() րհնեցէք ամ գործք տն զտր .
օրհնեցէք և բարձր արարէք
զնա յաւիտեանս

() րհնեցէք երկինք զտր . օրհն .

() րհնեցէք հրեշտակք տն և ջուրք
որի վերոյ երկնից զտր . օրհն .

() րհնեցէք զօրութիւնք տն արե-
գակն և լուսին զտր . օրհն .

() րհնեցէք աստեղք երկնից՝ անձ-
րեք և ցօղք զտր . օրհն .

() րհնեցէք ամհողմք՝ հուր և ջեր զ .

() րհնեցէք ցօւրտ և տօթ՝ ցօղ և
ձիւնաբեր զտր . օրհն .

() րհնեցէք ստուն և պարզ՝ եղեամն
և ձիւն զտր . օրհն .

() րհնեցէք տիւք և գիշերք՝ լոյս
և խաւար զտր . օրհն .

() րհնեցէք ամպք եւ փայլատա-
կունք՝ և երկիր զտր . օրհն .

() րհնեցէք լերինք՝ բլուրք՝ և ամ
բոյսք երկրի զտր . օրհն .

() րհնեցէք աղբիւրք՝ ծովք՝ եւ
գետք զտր . օրհն .

Յրո՛ւեաց զամբարտա՛նս 'ի մոաց
սրտից . և քակեց զհզօրս յաթոռոց .
Օ խոնարհս բարձրացոյց . զկարօտս
էլից բարութք . և զմեծատունս
արձակեաց ունայնս :

Պաշտպանեաց իսրայելի ծառայի
իւրոյ՝ յիշելով զողորմութի իւր .
Ոպ խօսեցաւ առ հարսն մեր՝ ընդ
աբրահամու և զաւակի նր յաճորն :

✠ () Եհն-թի շատարիայի՝ հօրն Եօհանն-
միքայի : Ա - Կա , Լ

() Եհնեւ տր ամ ինչի որ յայցել , և
արար փրկութի ժողովրդեան իւրոյ .
Յարոյց մեզ զեղջիւր փրկութեան
'ի տանէ դա՛ւթի ծառայի իւրոյ .
ոպ խօսեցաւ բերանօք նբցն՝ որք
յա՛խտենից մարդարէքն էին .
Փրկութի 'ի Թշնամեաց մերոց . և
'ի ձեռաց ամատելեաց մերոց .
Լ՛ուներ զողորմութի առ հարսն մեր՝
և յիշել զկտակնս սրբուէ իւրոյ .
Երդունն զոր երդունաւ աբրահամու

Հօր մերոյ՝ տալ մեզ առանց երկիւ-
 ղի զփրկուի՝ ի Թշնամեաց մերոց:
 Պաշտել զնա սրբուք և արդարուք
 առջի նր զամ աւուրս կենաց մերոց
 Եւ դու մանուկ՝ մարգարէ բարձ-
 րելոյն կոչես ջիր . գնասցես առաջի
 ան պատրաստել զճանապարհս նր:
 Տալ զգիտուի փրկէ ժողովրդեան
 իւրոյ ի Թողուի ամ մեղաց մերոց:
 Սքզթոյ ողորմուի ան այ մերոյ
 որով երևեցաւ մեզ արգկն ի բար-
 ձանց լուսաւոր առնել զխաւոր մեր:
 Նազել լոյս ի վերայ այսոցիկ՝ ոյք
 նստէաք ի խաւարի և ի ստուերս
 մահու . ուղղել զօտս մեր ի ճանա-
 պարհս խաղաղութեան:

Ա՛ռիւ Սեփի ծերոնայն զ-իւր:

Ա՛րդ՝ արձակէս զԺպարտնր՝ ըստ
 բանի քու՝ ի խաղաղութի . զի տե-
 սին աչք իմ զփրկուի քո՝ զոր պատ-
 րաստեցեր առաջի ամ ժողովրդոց:
 Եյս յայտնեցար հեթանոսաց . և
 փառք ժողովրդեան քու՝ իսկ լի:

✠ Լ՛.էլ-իոյ . Լ՛նփեոյ . և . Օ . տաբիոյ :

ՃԽԲ

Օրհնեցէք զոր յերկնից . օրհնեցէք զնա ի բարձանց :

() Երհնեցէք զնա հրեշտակք նորա . օրհնեցէք զնա ամ զօրութիւնք նրա :

() Երհնեցէք զնա արգիկն և լուսին . օրհնեցէք զնա ամաստեղք և լոյս :

() Երհնեցէք զոր երկինք երկնից . և ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս՝ օրհնեցէք զանուն տն :

Օ ի նա՛ ասաց՝ և եղեն . հրամայեաց և հաստատեցան :

Կացոյց զնա յաճիտեանս յաճիտէնից . սահման եղ . և ո՛չ անցանէն :

() Երհնեցէք զոր յերկրէ վիշապք և ամ խորք :

Հուր և կարկուտ . ձիւն և սառն . հողմ և մրրիկ՝ որք առնէք զբան նրա . երինք և ամ բարձունք . ծառք պտղաբերք՝ և ամ մայրք :

Գազանք և ամենայն անասունք . սողունք՝ և ամ թռչունք թևաւորք :

Թագաւորք երկրի և զօրք իւրեանց
իշխանք և ամ դաւաճորք երկրի
Լորիտասարդք և կուսանք . ծերք
և տղայք օրհնեցէք զանունն տն
Բարձրացաւ անունն նր միայն . խոս
տովանուի նմա յերկինս և յերկրի
Բարձր առնէ տր զեղ ջիւր ժողո
վրդեան իւրոյ . օրհնուի նմա յամ
սբց նր . յորդուցն իսէլի ժողովոյն
որ մերձէ առ տր :

Թ Լեւել-իւոյ . անգեւոյ և զմ" : (ՃխԹ)

() օրհնեցէք զտր յօրհնուԹի նոր .
օրհնուի նմա յեկեղեցիս սբց :

Ուրախասցի խորայել յարարիչ իւր
որդիք սիօնի ցնծասցեն 'ի Թագա
ւորն իւրեանց :

Օ անունն նրին օրհնելով սաղմոսիւք
և օրհնուք սաղմոս երգեսցեն նմա
Հաճի տր ընդ ժողովուրդ իւր սբ
և բարձր առնէ զհեզս 'ի փրկուէ :
Պարծեսցին սբքն փռօք . և ցնծա
ցեն 'ի Հանգիստ իւրեանց . և բարձր
արասցեն զած բերանօք իւրեանց :

և ՆՆԻՒ ՄԻՄԱԿԻ ԹԻՄ

ԳՄԻՆԻՆ:

ամենակալ՝ ան աբրահա
մուհիսահակայ՝ յակոբայ
և զանակինց արդարոց.

ամենակալ տր՝ ԹՈՂ զմեղս իմ:

Որ արարեր զերկինս և զերկիր՝ և
զամ զարդնոցա . ամենակալ տր՝:

Որ կապեցեր զծով բանին հրա-
մանի քո, փակեցեր զխորս, կնքե-
ցեր ահաւոր և փառաւորեալ ան
ունամբ քով . ամենա՝:

Որ ամ ինչ սարսի և դողայ յերե-
սաց ահի զօրութե քո . ամե՝:

Նբաւ է մեծ վայելչուի փառաց
սրբութե քո . սաստիկ է բարկուի
սպառնալեաց քոց ՚ի վերայ մեղաւո-
րաց . անչափ և անքննին են ողոր-
մութիւն անեմեաց քոց . ամե՝:

Դու տր բարձրեալ գթած երկայնս
միտ բազում ոլորմ . և զղջանաս ՚ի
վերայ չարեաց մարդկան . ամե՝:

Դու ան՝ ոչ եղեր ապաշխարութի վն
արդարոցն աբրահամու իսահակայ

ԻԳ

393

և

Ե յակոբայ՝ որք ոչ մեղան քեզ . ա՛ :

Ե յլեդեր ապաշխարութի վասն
իմ մեղան որիս , զի մեղայ աւելի
քան զաւաղ ծովու , և բաղմացան
անօրէնութիք իմ . ամե՛ :

Չեմ արժանի հայիլ և տեսանել
զբարձրութիւնս երկնից՝ ի բաղմու
թենէ անօրէնուե իմոյ . ամե՛ :

Կորացեալ եմ ես ի բռնութի կա
պանաց երկաթից՝ և ոչ գոյ ինձ
հանգիստ . ամե՛ :

Բարկացուցի զսրտմտութիւնս և զչար
առաջի քո արարի . կանգնեցի պառ
կեր՝ և բաղմացուցի զցասումս
անձին իմոյ . ամենա՛ :

Եւ արդ ՏՐ՝ խոնարհեցուցանեմ
զծուերս սրտի իմոյ՝ և հայցեմ ի
բաղցրութենէ քումմէ . ամե՛ :

Մեղայ տր մեղայ . և զանօրէնու
թիս իմ ես ինձէն գիտեմ . ամե՛ :

Ե զաչեմ և խնդրեմ ի քէն՝ Թոզ
ինձ տր՝ Թոզ ինձ . և մի կորուսաներ
զիս ըստ անօրէնութե իմոյ . ամե՛ :

ՍՐ՝ յաւ իտեան բարկանար ինձ տր ,

և մի յիշեր զչարիան իմ . և մի պար-
տաւորեր զիս ընդ իջեալսն 'ի ներ-
քոյ երկրի չարեօք . ամէն :

Օ ի դու անձ . անձ ասպշխարողաց
ես . և յիս ցոյց զբարերարութիւնքոյ
որ անարժան եմ . ամէն :

Կեցուցես զիս ըստ բազում ողոր-
մութե քում . և ես օրհնեցից զքեզ
զամանուրս կենաց իմոց . ամէն :

Օ քեզ տէր . օրհնեն ամ զունար-
թունք երկնից . և քո են փառք
յաւիտեանս . ամէն :

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն անշ-
խ . ցեմ և միշտ և .

Եւ զայն և խնդրեմ 'ի քէն տէր
Թող ինձ զմեղս իմ :

Եւ զում ողորմ տր . ողորմեա ինձ :

Եւ քաւեա զիս զմեղաւորս 'ի մե-
ղաց և կեցոյ :

Եւ գթա յիս 'ի մեղուցիւ ծռայս .
և ողորմեա ինձ բազմամեղես :

Եւ մէն օրհնեալ սրբուհի և միշտ կոյս
անձաձին մարիամ . բարեխօսես առ
տր վասն մեր :

մարք զգտտերս . և ընկեր զընկերն
իւր . Եւ աղօթեացեն սովաւ յաւ
ուրն եւ անգամ , երկոտասան ծնրա
դրութեամբ ՚ի ժամուն : այսինքն
յառաւօտուն , ՚ի ճաշուն , ՚ի հաս
րակ աւուրն , յերեկոյին , և ՚ի հան
գըստեան : Եւ զա թէ պղերգ որ լի
նիցի և ծուլանայ զե ժամ աղօթա
կատարել , աղօթեացի ք անգամ .
կամ ք անգամ . կամ ք անգամ .
կամ մի անգամ յաւուրն :

Ար միայն ճնասցի թէ քրիստոնէյ է .
և զինքն ծանիցի թէ՝ արարած եմ
այ՝ և երկիրպագու նորա : Եւ թէ
զամբանս աղօթիցս հեղգայ ուսա
նիլ , (որք և սատանայական երգս ըզ
բազումս փութով ուսանին) ուսցի՝
զկէսս սորա . կամ այլ նուազ :

Ս ի թէ տունս երիս ուսանիցին
՚ի սմանէ՝ և աղօթեացեն երիս ծըն
րադրութեամբ ՚ի ժամուն , ընդունելի է
առաջի այ՝ : Եւ զա թէ որ ՚ի քրիստո
նէիցն անփոյթ առնէ զսա՛ յուսա
նելոյ և յաղօթելոյ , յանդիմանեացի

Լ'ի մոլար ժողովոյն այլադգեաց
Որք՝ զաղօթսն զոր ուսոյց նոցա,
'ի պատերազմունս անգամ ոչ խափա
նեն՝ Թող Թէ 'ի խաղաղուն:

Իսկ մեր ժողովուրդք արտաքոյ ա
ղօթից տեղւոյ՝ բնաւ ոչ յիշեն զա
նունն նայ. զի ոչ ունին փոյթ 'ի
կարգս աղօթից ուն զանապաշտս.
այլ՝ սիրեն զդատարկաբանութիւն
քան զաղօթս: Եւ Թէ երբեմն գան
ոմանք յաղօթել առ քահանայն,
կամ փակեալ բերանով կանգնին,
կամ զրուցատրութիս առնեն ընդ
միմեանս: Օ ի ոչ ինքեանք գիտեն
բանս աղօթից, և ոչ քահանայից
միտ դնեն սաղմոսաց և պաշտմանց:
Այսպիսի պատճառի արարաք զա
ղօթս զայս՝ պարզ և յստակ բա
ռիւ. վասն տխմարաց դիւրահաս
լինելոյ: Որ է սակաւ ըստ բանից
տունս իդ. ըստ ժամուց տուն
ջեան և գիշերոյ, և ըստ տառից ուր
մարգարէ իցն. և զօրաւոր ըստ մտաց
Օ ի զոլովագոյն պէտս զինդ ը

ունի որ յայ՝ ունի յինքեան
 Լճ տունաք ժողովրդեան մերում
 յուսումն . զի ամ անձն քրիստոնէի
 ուսցի զսա՝ . և ուր հանդիպեսցին
 ՚ի ժամաղօթիցն՝ խօսեսցին սովաւ
 ընդ այ՝ . Թէ յեկեղեցի , Թէ ՚ի
 տան , Թէ յանդի , Թէ ՚ի գործ ինչ ,
 Թէ ՚ի ճանապարհի : Լճ որք ուսա
 նիցին զսա՝ և աղօթսցն մտադրուք՝
 ջերմեռանդ սրտիւն և արտասուճք ,
 ամենայն խնդրւածք՝ որ գրեալ են
 ՚ի սմա՝ կատարեսցին ՚ի կենդանու
 Թէ և յերո մահուն : Եւսկ՝ որք ար
 համարհեն և ոչ ուսանիցին և ոչ ա
 ղօթեսցեն , ինքեանք տեսցեն ըզ
 վնասս անձանց իւրեանց :

Սեք հատաք ՚ի մէնջ զպատճառն՝
 առնելով զաղօթս զայս . զի մի՛ այլ
 ևս պատճառեսցեն՝ Թէ ոչ գիտեմք
 բանս աղօթից՝ վնայնորիկ ոչ կամք
 յաղօթս : Եւսկ՝ ծանիցեն այնպի
 սիքն . Թէ սատանայ ոչ այնչսփ ջա
 նայ զայլ բարեգործութիս մեր խա
 փանել , որչափ զաղօթս : զի գիտէ

որ յաղօթիցն միայն ինքն հալածի
'ի մէնջ և անժ բնակի 'ի մեզ:

Լ'որդ՝ մեք աղաչեսցուք զբարեբարն
անժ՝ բանալ զաչա մտաց ձերոց .
յօժարուծք ուսանիլ զսա՝ և աղօ
թել . և այ սիրելի լինիլ:

Եւ յաղօթելն՝ զՎերիգորիս Աջ
Թողիկոս հայոց՝ և զեղբայրն նորին
զՆերսէս զաղօթիցս յօրինօղն յի
շեցէք 'ի քս: Եւ որք ընդ օրինա
կէք 'ի գիրս զաղօթս, գրեցէք և
զխրատական բանս զայսոսիկ: Եւ
որք գրեն զսա, գրեսցին 'ի դպրուի
կենացն յաւիտենից: Եւ որք ու
սանին և աղօթեսցեն, ողորմուծի
ընկալցին 'ի քէ: և որք ուսուցանի
ցեն զընկերս, վարձս առցեն 'ի յայ:
Եւ որք գրենն, մի՛ առանել քան
զօրինակս՝ բան կամ գիր իառնես
ցեն. և մի՛ նունազ գրեսցեն, զի մի՛ այլ
և այլ լինիցին բանքն. այլ հաւասար
լիցին ամբեան, ուրև գրեսցին:
Եւ տխմարքն 'ի գիրս՝ ուղիղ գրող
զայն տացեն գրել: Եւ քի փառք
յաւիտեանս ամէն:

Լ՛ըօնս ի-բռտունչ ի-բռտնիս հաճախացելոյ
Ի. քս. Լ՛բոբեալ Տեառն՝ Երեսնի հոյոյ
Կոնստանտինոս:

 անատով խոստովանիմ եւ եր-
կիրպագանեմ քեզ հայր եւ
Որդի եւ սբ հոգի . անեղ եւ
անմահ բնուի . արարիչ հրեշտակաց
եւ մարդկան եւ ամեղեւոց ողորմեա՛
քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս
հաճատով խոստովանիմ եւ երկիր-
պագանեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս
միասնական սբ երրորդութի եւ մի
ամուի . արարիչ լուսոյ եւ հալածիչ
խաճարի . հալածեա՛ ի հոգւոյ իմմէ
զխաճար մեղաց եւ անգիտուի . եւ
լուսաճորեա՛ զմիտս իմ՝ ի ժամուս
յայսմիկ՝ աղօթել քեզ ի հաճոյս եւ
բուենիլ ի քէն զխնդրուճածս իմ. եւ՝
հայր երկնաճոր ամ ճշմարիտ՝ որ
առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի ի
խնդիր մոլորեալ ոչխարին , մեղայ
յերկինս եւ առաջի քո . ընկալ զիս
ոմ զանառակ որդին . եւ զգեցո՛ ինձ
զգատմուճանն զառաջին՝ զոր մեր-
կացայ մեղօք . եւ ողոր՛ :

Արդիայ ան ճշմարիտ՝ որ խոնարհ
հեցար ՚ի հայրական ծոցոյ՝ և առեր
մարմին ՚ի սրբոյ կուսէն մարիամայ
վասն մերոյ փրկութե . խաչեցար՝
թաղեցար և յարեար ՚ի մեռելոց .
և համբարձար փառօք առ հայր . մե-
ղայ յերկինս և առաջի քո . յիշեա
ղիս ոպ զանազան յորժամ դաս
արքայութե քով . և ու՛ :

Հոգի այ՝ ան ճշմարիտ՝ որ իջեր ՚ի
յորդանան և ՚ի վերնատունն , և
լուսաւորեցեր զիս մկրտութե սբ
անազանին . մեղայ յերկինս և ա-
ռաջի քո . մաքրեա զիս վերստին
անային հրով քով՝ որպէս հրեղէն
լեղունօք սբ զառաքեալսն . և ող՛ :
Լ՛նեղ բնութի՝ մեղայ քեզ մոռք
իմովք՝ հոգւով և մարմնով իմով .
մի՛ յիշեր զմեղս իմ զառաջինս՝ վս
անունանդ քում սբյ . և ող՛ :

Տեսօղ անմի՝ մեղայ քեզ խորհրդով
բանիւ և գործով . ջնջեա՛ զձեռա
դիր յանցանաց իմոց , և գրեա՛ զա-
նուն իմ ՚ի դպրութե կենաց . և՛ :

Բննող գաղտնեաց՝ մեղայ քեզ կա
 մայ և ակամայ գիտութ և անգիտութ.
 Թողու թի շնորհեա՝ մեղաւորիս զի
 ՚ի ծննդեանէ սբ աւագանին մինչև
 ցայսօր մեղուցել եմ առաջի անու
 թեանդ քո . զգայարանօք իմովք՝ և
 ամ անգամօք մարմնոյս . և ող՛:
 Լ՝ մենախնամ տր՝ դի՛ր պահպն աչաց
 իմոց զերկիւղ քո սբ՝ ոչ ևս հայիլ
 յարատ . և ականջաց իմոց՝ ոչ ախոր
 ժել լսել զբանս ջարուէ . և բերանոյ
 իմոյ ոչ խօսիլ զստութի . և սրտի իմոյ՝
 ոչ խորհիլ զչարութի . և ձեռաց իմոց՝
 ոչ գործել զանիրաւութի . և ոտից
 իմոց՝ ոչ գնալ ՚ի ճնապ անօրէնութ .
 այլ ուղղեա՝ զարժումն սոցա լինիլ
 միշտ ըստ պատճի՞րնաց քոց յամի . և՛:
 Հուր կենդանի քս՝ զհուր սիրոյ
 քոյ զոր արկեր յերկիր , բորբոքեա՝
 յանձն իմ . զի այրեսցէ զախտ հո
 գւոյ իմոյ . և սրբեսցէ զխիղճ մտաց
 իմոց . և մաքրեսցէ զմես մարմնոյ
 իմոյ . և վառեսցէ զլոյս գիտութե
 քո ՚ի սրտի իմում . և՛:

Իմաստուի հօր յս՝ տո՛ւր ինձ իմալ
տուԹիւն՝ զբարիս խորհիլ և խօսիլ
և գործել առաջի քո յսմ Ժամ.

՚ի չար խորհրդոց՝ ՚ի բանից և ՚ի
գործոց փրկեա՛ զիս. և ող՛:

Կամեցօղ բարեաց տէր կամարար՝
մի՛ Թողուր զիս ՚ի կամս անձին իմոյ
գնալ. սյլ առաջնորդեա՛ ինձ լինիլ
միշտ ըստ կամոց քոց բարեսիրաց. և՛:

Լ՛. բքոյ երկնա՛ւոր՝ տո՛ւր ինձ զար-
քայուԹի՛ քո, զոր խոստացար սիրել-
լեաց քոց. և զօրացո՛ զսիրտ իմ ա-
տել զմեղս՝ և սիրել զքեզ միայն՝
և առնել զկամս քո. և ողոր՛:

Խնամօղ արր՞ծոց՝ պահեա՛ նշանա՛ւ
խաչի քո զհոգի և զմարմին իմ ՚ի
պատրանաց մեղաց ՚ի փորձուէց զի՛ն-
աց և ՚ի մարդոց անիրա՛ւաց և յսմ
վտանգից՝ հոգւոյ և մարմնոյ. և՛:

Պահապան ամի քս՝ աջ քո հովսնի՛
լիցի ՚ի վճ իմ՝ ՚ի տունէ և ՚ի գիշերի.
՚ի նստիլ ՚ի տան, ՚ի գնալ ՚ի ճպրհ,
՚ի ննջել և ՚ի յառնել՝ զի մի՛ երբէք
սասանեցայց. և ող՛:

Լ՛Է իմ, որ բանաս զձեռն քո և լը
նուս զամ արարածս ողորմութե
քով. քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ.
դո՛ւ հոգա և պատրաստեա՛ զդէտս
հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմ հետե
մինչև յա՛նիտեան. և ող՛:

Պարձուցիչ մոլորեւոց՝ դարձո՛ զիս
իջար սովորուեց իմոց ՚ի բարի սո
վորութիւն. և բեւեռեա՛ ՚ի հոգի իմ
զսոսկալի օր մահուն, և զերկիւղ
զեհենոյն, և զսէր արքայութեն.
դի զղջացայց ՚ի մեղաց՝ և գործեցից
զարդարութիւն. և ող՛:

Լ՛շբիւր անմահութե՛ աղբերացո՛
իսրտե իմմէ զարտասուս ապաշխա
րութե՛ ոսկ պոռնկին. զի լուացից
զմեղս անձին իմոյ՝ յառաջ քան զե
լանելն իմ յաշխարհէս. և ող՛:

Պարգեւիչ ողորմութե՛ պարգևեա՛
ինձ ուղղափառ հա՛ւատով և բարի
գործով և սբ մարմնոյ և արեան քո
հաղորդութեն դալ առ քեզ. և՛:

Բարեբար տր՛ հրեշտակի բարւոյ
յանձն արասցէս զիս՝ քաղցրութե՛

աւանդել զհոգի իմ, և անխռով
անցուցանել ընդ չարութիւն այսոցն՝
որք են ինեւթոյ երկնից. և՛:

Եւ յառջմարիտ քս՝ արժանաւորեալ
զհոգի իմ ուրախութեւ տեսանել
զլոյս փառաց քոց ի կոչման աւ-
ուրն. և հանդիլ յուսով բարեաց՝
յօթեալս արդարոց մինչև յօր մե-
ծի գալստեան քո. և՛:

Դաւեանք արդար՝ յորժամ գաս փա-
ռօք հօր՝ դատել զկենդանիս և ըզ-
մեռեալս, մի՛ մտաներ ի դատաստան
ընդ ծառայի քում. այլ փրկեալ զիս
իյաւիտենական հրոյն. և լսելի՛ տրա-
ինձ զերանաւէտ կոչումն արդարոց
յերկնից արքայութիւդ. և՛:

Եւ մենողորմ տր՝ ողորմեալ ամհաւ
տացելոց ի քեզ՝ իմոց և օտարաց՝
ծանօթից և անծանօթից՝ կենդա-
նեաց և մեռելոց. շնորհեալ և թշնա-
մեացն իմոց և ատելեացս թողուի՛
որք առիս յանցանացն. և դարձո՛ ըզ-
նս ի չարեացն՝ զոր ունին վս իմ,
զի ողորմուէդ քում արժանի եղի-
ցին. և ող՛:

փնւորեալ տէր՝ ընկալ զօղջանս
 ծառայիս քո՝ և կատարեա՛ն ի բարի
 զխնդրւածս իմ. բարեխօսութեամբ որբու
 հոյ անձամբնին և յօհաննու մկրտչին
 և նբյն ստեփաննոսի նախավկային
 և նբյն գրիգորի մերոյ լուսաւորչին
 եւ նբյն Եղիշտի մարգարէի՝ վար
 դպտաց՝ մարտիրոսի՝ հայրապետի՝ ճգնա
 ւորաց՝ կուսանաց՝ միանձանց՝ և ան
 նբյն քոյ, և րկնաւորաց և երկրաւորաց
 և ի բեզ փառք և երկրպագութի
 անբաժանելի սբ և զբոլորդութեդ
 յաւիտեանս յաւիտեանից . Ամէն

Եւ Սուրբ Եղիշտի մարգարէի խոստումն
 41-րդայն, ի նբյն Գրիգորի նախակցաց
 ասացեալ թուոյն, 12

Եւ ընկալ քաղցրութեամբ տր ան
 հզօր՝ զգառնացողիս զաղա
 ղաչանս . Սատիւր գթու
 թեամբ առ պատկառեալս դիմօք
 փարատեա՛ն անմեղապարզ և զամօթա
 կան տխրութիւնս . բարձր յինէն ո՛
 շորմած զանըմբերելի ծանրութիւնս .

անջրպետեա՛ն հնարաւոր զմահացու
կրթութիս: աւարեա՛ն միշտ յաղթօղ
զխաբողին հաճութիս: բացադրեա՛ն
վերնային զմուլելոյն մառախուղ:
կնքեա՛ն կեցուցիչ զկորուսչին ըն-
թացմունս: ցրո՛ւեա՛ն ծածկտես զըմ-
բռնողին չար գտմունս: խորտա-
կեա՛ն անքննին զմարտողին դիմեց-
մունս: տնագրեա՛ն քո անո՛ւամբդ
զլուսանցոյց երդ յարկիս: Պարփա-
կեա՛ն քո ձեռամբդ զառաստաղ տա-
ճարիս: գծագրեա՛ն քո արեամբդ
զմուտ սեմոց սենեկիս: կերպացո՛
ղքո նշանդ՝ ի հետս ելից մաղթողիս:
ամրացո՛ քո աջովդ զհանգստեանս
խշտիս: մաքրեսցե՛ն ի հաղբից ըզ-
ծածկարան անկողնոյս: պահեսցեա՛ն
քո կամօքդ զտառապեալ անձն հո-
գւոյս: անխարդախ արասցեա՛ն զքո
շնորհեալ շունչ մարմնոյս: կացուս-
ցեա՛ն շրջափակ զպար զօրուդ երկ-
նայնոյ: կարգեսցե՛ն ի դիմի ընդ
դէմ դի՛ւացն դասու: Տո՛ւր հնգստ
բերկրուէ մահահանգոյնս նիրհման

'ի խորունկ գիշերիս՝ բարեխօսութիւն
 հայցունածովք սրբութեանց անժամանիդ
 և ամ ընտրեւոց։ Ամփոփել պարու
 րեալ զսրատունն տեսունեց զգայարա
 նացս իմաստից՝ անզարհուրելի զե
 տեղմամբ 'ի ծփական խռովութեց՝
 կենցաղական զբաղմանց՝ անըջական
 երազոց՝ խորականաց ցնորից։
 Յիշողիւն քո յուսոյդ՝ անվնասելի
 պաշտպանեալ։ և սթափեալ վերբոս
 տին 'ի ննջմանէ ծանրութեց՝ ամենա
 զգաստ արթնութեմբ՝ հոգեհորոգ
 զունարթութեմբ՝ 'ի քեզ արձանացեալ։
 () այս ձայն մաղթանաց՝ բուրմամբ
 հաւատոց՝ քեզ ամենօրհնել թղթ
 փնց՝ անձառից փնթբանողաց երկնա
 գումար խմբից երգակցեալ յԵՐ-
 կինս առաքել։ զի գու փնթեալ ես
 յամ արարածոց՝ յաւի՛ն։

* Առջեւ շրջանորդ սրբոյն Սարգիսի հորե
 իցոյն։ Թահ, 93։

յաւիտենական՝ բարերար
 և ամենակալ։ ստեղծիչ լու
 ի՛վ։

և յօրինիչ գիշերոյ • կեանք 'ի մա-
 հու՝ և լոյս 'ի խաւարի • յոյս ակն ու-
 նողաց՝ և երկայնմատի տնարակու-
 սելոց • Որ ամէնարունեստ իմաստեք
 քո՝ դարձուցանես յայդ զստուներս
 մահու • աննունազ ծագումն և ան-
 մուտ արգկն • քանզի ոչ զօրէ ծած-
 կել զփառս տրուէ քո խաւար գի-
 շերոյ • որում կրկնի ծուներ երկըր
 պագուէ ամ եղելոց • երկնաւորաց
 և երկրաւորաց և սանդրմէ տականց
 Որ լսես զհեծուծի կապելոց • և
 հայիս յաղօթս խոնարհաց • և ըու-
 նիս զխնդրունածս նոցա • **ՎՃ** իմ
 և Թգր իմ • կեռեք իմ և ապաւնէն իմ •
 յոյս իմ և վստահութիւն իմ յս քս
 ամ դատք • **Սբդ**՝ հանգուցել 'ի հո-
 գիս սբց • մխիթարուի վշտաց • և
 քաւարան մեղուցելոց • որ գիտես
 զամ յուջ քան զլինիլ նց • **Վաքեա**
 զպահպանողական զօրութի աջոյ քո՝
 և փրկեա՛ զիս յերկիւղէ գիշերի և
 'ի դիւնէ չարէ • ոպ զի զխշատակ սոս
 կալի և սբ քո անունանդ՝ միշտ համ

բուրեալ շրթամբք հոգւոյ ըղձուե
 շնչոյ՝ կեցից պահպանել ը այնոսիկ
 որք կարդան զքեզ ի բոլոր սրտէ :
 Եւ ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ
 զոր անձային արեամբ քո ներկել
 նորոգեցեր՝ և ի նոյն շնորհ որդե
 գրուե զմեզ մկրտեցեր՝ և ի փառս
 պատկերի քո նկարել յօրինեցեր ,
 այսու պարգևօք անձականօք ամա
 չեսցէ սառնայ . քակտեսցին մեքե
 նայքն . բարձցին որոգայթքն . պար
 տեսցին մարտուցլքն . պակասեսցին
 զէնքն սայրասուրբ . մերժեսցիմէգն .
 փարատեսցի խաւարն . մեկնեսցի մա
 ռախուղն : Բազուկ քո հովանասցի
 և աջ քո կնքեսցէ : վասն զի գթած
 ես և ողորմած . և անուն քո կոչե
 ցելէ ի վր ծառայից քոց : Եւ քեզ
 ընդ հօր հոգւովդ սբմ փառք իշ
 խանուի յաւի :

Ք 1. Եթէ զօրոնորս արքայի Վարդապետի նորէ
 բեկոյսայն : Բառն , 41 :

որդի այ կենդանւոյ . օրհնելդ
 յամենայնի : Հօրդ ահաւորի

անքննին ծնունդ . որ տկարանայ
 առ'իքէն և ոչ ինչ : Ար'ի ծագել
 անատուներ նշուլից ողորմութեան
 քո փառաց , հալին մեղք . հալածին
 դեք . ջնջին յանցանք . խզին կա
 պանք . խորոտակին շղթայք . կեն
 դանածնին մահացեալք . բժշկին
 հարունածք . ողջանան վէրք . բառ
 նին ապականուիք . տեղի տան տըխ
 րութիւնք . նահանջին հեծուիք .
 փախնու խաւարն . մեկնի մեզն .
 մերժի մառախուղն . փարատի մը
 ռայլն . սպառի աղջամուղջն . վե
 րանայ մութն . գնայ գիշերն . տա
 րագրի տագնապն . չքանան չա
 րիքն . հալածին յուսահատութիք :
 Լը՛ թգ՛ւրէ ձեռն քո . ամենակալ
 քա՛նիչդ ամի՛ որ ոչ եկիր կորուսա
 նել զմարդկան հոգիս , այլ՛ կեցու
 ցանել . թող ինձ զանթիւ չարիան
 իմ բազում ողորմութեամբդ քո :
 () ի դու միայն ես յերկնի անձառ ,
 և յերկրի անգնին . 'ի տարր գոյից ,
 և յեզր ծագաց աշխարհի :

Այիզքն ամենայնի՝ և յամենայնի .
ամենայնի՛ լրամաբ օրհնեալդ . ի
բարձուհս : Եւքեզ ընդ հօր
և հոգւոյդ նբլ փառք յաւի
տեանս յաւանց ամեն

Քրիստոսեան Ստեփանոս Գաւառի :

անք սաղմոսիս է պատուճախան.
լը ցեալ հոգւովն անճախան.
և որք յասէլն յօժարա նան.
արքայուլթէն արժանոս նան:

Խսկ որք ասեն և քուն լի նին.
 և սաղմոսին ոչ փափա գին.
 յանմահական հացէն սո վին.
 յաւուր մեծի դառաստա նին.
 Եւ որք ասեն զսա կիսա տուն.
 վընաս առնեն իւրեանց հո գուն.
 Թէ պէտ և կան զգիշերն արթուն.
 դատարկ մընան ՚ի ոք վար ձուն.
 Խսկ որք ասեն ծայրատե լով.
 անմըտաբար շաղփաղփե լով.
 վայէ նոցա պահեալ յո լով.
 զի յաստուծոյ են ամօ Թով.
 Խսկ որ ծայրատ զսաղմոսն ասէ.
 և կիսատուն յաւարտ ածէ.
 նա յայ զամօթ կրես ցէ.
 և ՚ի բարեացն անմասն ել ցէ.
 Եւ զբայր ինձ միտ դիւր գու հոգով.
 տեսի տաճար մի լի լու սով.
 շինած կազմած ութն անկիւ նով.
 և աստիճանքն իւր համա բով.
 Սաթսուն ու չորս ոսկի դրունով.
 հարիւր յիսուն պատուհա նով.
 առնա կուսանքն գան լա լով.
 բողբն և պոռն իկքն պարեն հգով.

Լ՝յլ որ կամի յօժար սըր տով.
 խըմէ ըղնա ոսկի թա տով.
 ուրախանայ ինքըն հո գւով.
 յարգայութեան ըն պարե լով.
 Լ՝թըն մաղախ ես ու նէի.
 եամէն մէկն ութ քրսա կի.
 զորն որ պիտէր զայն բա նայի.
 նա ինձ բուրէր հոտ կընդըր կի.
 Ութ փարչ տեսի կաթամբ լցած.
 գունով էին քան զհուր վա ուած.
 յորոց արբի ես անքօ տած.
 ոչ լիցայ զերթ ծարաւ ած.
 Ե ընդհալի մին աղիւ տակ.
 ունի հազար լեառն ըսպի տակ.
 նոցա մպօխքն եւն սեռ րակ.
 իւրեանց հովիւքն ուն զհրեշտակ.
 Մօրն իւր արգանդ էր սեայ ին.
 հօրըն բարակ ա Ռենեւ ին.
 որդիքըն սեաւ ծընանէ ին.
 դաշոյ յըսպիտակ բընակէ ին.
 Դաշո մի արձակ ես պատուա կան.
 լըցեալ ծաղիօք յոյժ զանա զան.
 ոչ յեղանակս միայն գար նան.
 այլ անթառամ ժամա ամե նայն.

* Խորոք ստէս Կոռուղոսմոն Պորչարօ
 ճարտիտնի Աշխէիս :

Սը զԹոճականն յորում ամի և
 իցես ՚ի հանդիպակաց տփոյն .
 և առ զգիր տարւոյն՝ որ է մերձ
 նմին . (իսկ որք զոյգ են նօսր
 գրով , նահանջք են նոքին) և գիտ
 զնոյն գիր ՚ի հետևել խորանս՝ առա
 ջին աղիւսակաց : Յորս իւրաքսնչ
 իւրքն յայբէն մինչ ՚ի քէն՝ գլխագիր
 տառիւք եղեալք են ՚ի շարս սկըզ
 բան յերիս զոյգ երեսս Թղթոցն .
 և որ ինչ ՚ի դէմն իւր գրեալ է այն է
 մինչև ցաճարտ տարւոյն անըէպ :
 Օ որօրինակ՝ Թոճական սարւոյս
 որ է իմի , գիր տարւոյն՝ է տառն
 Օ , զոր շրջել զԹուղթսն գտանես
 յերկրում աղիւսակոջ . և որ ինչ է
 կից նմին ՚ի կարգի յայնմի , ցուցա
 նէ յայանի զամենեսինս Այսինքն՝
 զօր յայտնուէն , զմիջոց ուտիսն , և
 զայն կարգ աճ մինչև ցօր բարեկէն
 դանի յայտնուէն : Աճ քի տաճողին
 գիտուէ փառք յաճանս ամէն :

ԹՎԱԿԱՆ
ՀԱՆՈՒՄ

ՎԵՐԱԿԱՆ

ԼՆԵՐԿԱՆ

ՍԵՐԿԱՆ

ՏՈՒՆԱԿԱՆ

ԱՄԻ	Ղ	Ղ	ԻԴ	ԵՐԿԱՆՈՐՆ
ԱՄԻԱ	ԴԶ	ԷՄ	Ե	ԽԵԳԿԵՏԻՆՆ
ԱՄԻԲ	Ժ	Բ	ԺԳ	ԼՆԻԼԾՆ
ԱՄԻԳ	Վ	Դ	ԻԷ	ԿՊՅԱՆ
ԱՄԻԴ	Ն	Դ	Ը	ԿԶԻՈՆ
ԱՄԻԵ	ԾԻ	ԷԳ	ԺԹ	ԿԱՐԻՃՆ
ԱՄԻԶ	ԱԳ	Է	Լ	ԼՂԵՂՆԱՆՈՐՆ
ԱՄԻԸ	Ղ	Մ	ԺՄ	ԼՂԾԵՂԶԻՐՆ
ԱՄԻՐ	Ժ	Բ	ԻԲ	ՏՐՀՈՍԱՆ
ԱՄԻԹ	ՎՆ	ԴԴ	Դ	ԶՈՒԿՆ
ԱԲԾԼ	Ծ	Ե	ԺԴ	ԽՊՅՆ
ԱՄԼԱ	Ղ	Ղ	ԻԵ	ՑՈՒԼՆ
ԱՄԼԲ	ԱԳ	Է	Ղ	ԵՐԿԱՆՈՐՆ
ԱՄԼԳ	ԻԺ	ՄԲ	ԺԷ	ԽԵԳԿԵՏԻՆՆ
ԱՄԼԴ	Վ	Դ	ԻԸ	ԼՆԻԼԾՆ
ԱՄԼԵ	Ն	Դ	Թ	ԿՊՅԱՆ
ԱՄԼԶ	Է	Ե	ԻՄ	ԿԶԻՈՆ
ԱՄԼԸ	ԸԴ	ՂԷ	Բ	ԿԱՐԻՃՆ
ԱՄԼԹ	Ղ	Մ	ԺԴ	ԼՂԵՂՆԱՆՈՐՆ
ԱՄԼՐ	Դ	Բ	ԻԴ	ԼՂԾԵՂԶԻՐՆ

[illegible]

ᐅᐅ
--

Ք Յիշատակարան :

Ս Լ Ռ Կ Պ Ս Տ Ի Ի

և երկրպագութիւնսն առ ի Երրորդ
դասութեան և միոյ Միութեն չոր
և Որդւոյ և չորդւոյն սբյ . Սմէն :
Տպագրեցիւ եղև Սաղմոսն օգնա
կանութ չորն մերոյ սբյն Վրիգորի
լուսաւորչին՝ ի վայելումն մանկանց
սիօնի :

՚ի Հայրապետութե Տեառն Սիմեօնի
Սրբոյն Կաթողիկոսի ամ Հայոց :
Եւ ՚ի Պատրիարքութե սբյ Եղեմի Տեառն
Պօղոսի Երջանկաւարդ Սրբապետի :
Իսկ և ՚ի Պատրիարքութե Կոստանդնու
պօլսոյ Տեառն Վրիգորի Խոհեմա
ղարդ Սարգապետի :
՚ի Կոստանդնուպօլիս :

՚ի Տղարանի Պետրոսեան Ստեփաննոսի :
Սրբորք հանդիպիք այսմ հոգեւունւադ
սաղմոսնին՝ զվերոյգրեալ ստեփանն
ոսն իւրայնօքն՝ և զնորին գործա
կիցն ՚ի գործարանիս զտրցւ Պօղոսն և
զայլ աշխտւորսն՝ յիշել ՚ի քս , աղաչեմք :

Ու շատելու ընկենաւ Ռշտ յուսալ,
՚ի քնս, Ռշտ շտրքեաւ անվիշտ ինքաւրմ :

1870-1871
 1872-1873
 1874-1875
 1876-1877
 1878-1879
 1880-1881
 1882-1883
 1884-1885
 1886-1887
 1888-1889
 1890-1891
 1892-1893
 1894-1895
 1896-1897
 1898-1899
 1900-1901
 1902-1903
 1904-1905
 1906-1907
 1908-1909
 1910-1911
 1912-1913
 1914-1915
 1916-1917
 1918-1919
 1920-1921
 1922-1923
 1924-1925
 1926-1927
 1928-1929
 1930-1931
 1932-1933
 1934-1935
 1936-1937
 1938-1939
 1940-1941
 1942-1943
 1944-1945
 1946-1947
 1948-1949
 1950-1951
 1952-1953
 1954-1955
 1956-1957
 1958-1959
 1960-1961
 1962-1963
 1964-1965
 1966-1967
 1968-1969
 1970-1971
 1972-1973
 1974-1975
 1976-1977
 1978-1979
 1980-1981
 1982-1983
 1984-1985
 1986-1987
 1988-1989
 1990-1991
 1992-1993
 1994-1995
 1996-1997
 1998-1999
 2000-2001
 2002-2003
 2004-2005
 2006-2007
 2008-2009
 2010-2011
 2012-2013
 2014-2015
 2016-2017
 2018-2019
 2020-2021
 2022-2023
 2024-2025
 2026-2027
 2028-2029
 2030-2031
 2032-2033
 2034-2035
 2036-2037
 2038-2039
 2040-2041
 2042-2043
 2044-2045
 2046-2047
 2048-2049
 2050-2051
 2052-2053
 2054-2055
 2056-2057
 2058-2059
 2060-2061
 2062-2063
 2064-2065
 2066-2067
 2068-2069
 2070-2071
 2072-2073
 2074-2075
 2076-2077
 2078-2079
 2080-2081
 2082-2083
 2084-2085
 2086-2087
 2088-2089
 2090-2091
 2092-2093
 2094-2095
 2096-2097
 2098-2099
 2100-2101
 2102-2103
 2104-2105
 2106-2107
 2108-2109
 2110-2111
 2112-2113
 2114-2115
 2116-2117
 2118-2119
 2120-2121
 2122-2123
 2124-2125
 2126-2127
 2128-2129
 2130-2131
 2132-2133
 2134-2135
 2136-2137
 2138-2139
 2140-2141
 2142-2143
 2144-2145
 2146-2147
 2148-2149
 2150-2151
 2152-2153
 2154-2155
 2156-2157
 2158-2159
 2160-2161
 2162-2163
 2164-2165
 2166-2167
 2168-2169
 2170-2171
 2172-2173
 2174-2175
 2176-2177
 2178-2179
 2180-2181
 2182-2183
 2184-2185
 2186-2187
 2188-2189
 2190-2191
 2192-2193
 2194-2195
 2196-2197
 2198-2199
 2200-2201
 2202-2203
 2204-2205
 2206-2207
 2208-2209
 2210-2211
 2212-2213
 2214-2215
 2216-2217
 2218-2219
 2220-2221
 2222-2223
 2224-2225
 2226-2227
 2228-2229
 2230-2231
 2232-2233
 2234-2235
 2236-2237
 2238-2239
 2240-2241
 2242-2243
 2244-2245
 2246-2247
 2248-2249
 2250-2251
 2252-2253
 2254-2255
 2256-2257
 2258-2259
 2260-2261
 2262-2263
 2264-2265
 2266-2267
 2268-2269
 2270-2271
 2272-2273
 2274-2275
 2276-2277
 2278-2279
 2280-2281
 2282-2283
 2284-2285
 2286-2287
 2288-2289
 2290-2291
 2292-2293
 2294-2295
 2296-2297
 2298-2299
 2300-2301
 2302-2303
 2304-2305
 2306-2307
 2308-2309
 2310-2311
 2312-2313
 2314-2315
 2316-2317
 2318-2319
 2320-2321
 2322-2323
 2324-2325
 2326-2327
 2328-2329
 2330-2331
 2332-2333
 2334-2335
 2336-2337
 2338-2339
 2340-2341
 2342-2343
 2344-2345
 2346-2347
 2348-2349
 2350-2351
 2352-2353
 2354-2355
 2356-2357
 2358-2359
 2360-2361
 2362-2363
 2364-2365
 2366-2367
 2368-2369
 2370-2371
 2372-2373
 2374-2375
 2376-2377
 2378-2379
 2380-2381
 2382-2383
 2384-2385
 2386-2387
 2388-2389
 2390-2391
 2392-2393
 2394-2395
 2396-2397
 2398-2399
 2400-2401
 2402-2403
 2404-2405
 2406-2407
 2408-2409
 2410-2411
 2412-2413
 2414-2415
 2416-2417
 2418-2419
 2420-2421
 2422-2423
 2424-2425
 2426-2427
 2428-2429
 2430-2431
 2432-2433
 2434-2435
 2436-2437
 2438-2439
 2440-2441
 2442-2443
 2444-2445
 2446-2447
 2448-2449
 2450-2451
 2452-2453
 245

[illegible]

